Anne Enright

Reuniunea

Aş vrea să pun pe hârtie ce s-a întâmplat în casa bunicii mele, în vara în care aveam opt sau nouă ani, dar nu sunt prea sigură dacă asta s-a întâmplat cu-adevărat. Trebuie să depun mărturie pentru un eveniment improbabil. Il simt clocotind în mine – şi poate că nu a avut loc. Nici măcar nu ştiu cum să-l calific. Cred că l-ai putea numi foarte bine un delict al cărnii, dar carnea s-a dus de mult şi nu-mi dau seama ce rană a mai rămas ascunsă în oase.

Fratele meu, Liam, îndrăgea păsările, ca toţi băieţii, îi plăceau oasele animalelor moarte. Eu nu am fii, aşa că, ori de câte ori trec pe lângă un craniu sau un schelet mic, mă opresc şi mă gândesc la el, la cât de mult le admira el formele întortocheate. Oasele aripilor vreunei coţofene antice şi de demult ieşind din maldărul de pene – boante, uşoare şi curate.

Curate – ăsta e cuvântul pe care-l folosim când vorbim despre oase.

Evident, le spun fetelor mele să se îndepărteze de lângă craniul unui şoarece găsit în pădure sau de lângă cel al unei cinteze care se usucă aproape de zidul grădinii. Nici eu nu ştiu de ce. Deşi uneori, pe plajă, găsim câte un os de sepie atât de pur, că trebuie neapărat să-l strecor în buzunar şi să-mi liniştesc mâna cu arcul lui alb şi misterios.

Pe morţi nu poţi să-i defăimezi, cred, poţi doar să-i consolezi.

Aşa că-i ofer lui Liam poza asta: cele două fetiţe ale mele alergând, cu umerii hainelor traşi în spate, pe buza nisipoasă a unei plaje pline de pietre, sub un cer jos şi tulbure. După aceea o şterg. Închid ochii şi mă învârt odată cu nemişcarea zgomotoasă

a mării. Când îi deschid din nou, o fac ca să-mi chem fetele înapoi la maşină.

Rebecca! Emily!

Nu are importanţă. Nu cunosc adevărul sau nu ştiu cum să-l spun. Nu am la îndemână decât poveşti, gânduri de noapte, convingeri bruşte născute doar din nesiguranţă. Deliruri, asta am. L-a iubit! Îmi zic. Trebuie să-l fi iubit! Aştept acea luciditate pe care ţi-o dau zorii după o noapte în care n-ai dormit. Stau jos, la parter, în timp ce familia respiră deasupra mea şi le aştern pe hârtie, în fraze frumoase, îmi scriu toate oasele mele albe şi curate.

În unele zile nu mi-o amintesc pe mama. Mă uit la fotografia ei şi îmi scapă. Sau o văd duminicile, după masa de prânz, când petrecem câteva ceasuri plăcute împreună, dar când plec, îmi dau seama că s-a scurs prin mine ca apa.

— La revedere, îmi spune, pălind deja. La revedere, scumpa mea copilă, şi ridică faţa blândă şi bătrână pentru a primi un sărut. Asta mă scoate încă din sărite. Felul în care, atunci când mă întorc, pare să dispară şi, când mă uit, îi văd doar contururile. Uneori cred că aş trece pe lângă ea pe stradă, dacă ar fi îmbrăcată altfel. Dacă mama ar comite un delict, n-ar exista martori – e însăşi întruchiparea uitării.

— Unde mi-e poşeta? Întreba adesea când eram copii – sau poate era vorba de chei sau de ochelari.

Mi-a văzut cineva poşeta? Şi, în cele câteva secunde în care se plimba din hol în salon, după aceea în bucătărie şi înapoi, devenea aproape o prezenţă.

Chiar şi atunci, nu ne uitam la ea, ci în altă parte – era o nelinişte în spatele nostru, un fel de vină colectivă, în timp ce aruncam priviri prin cameră, ştiind că ochii noştri ar trece cu vederea poşeta maronie şi îndesată, deşi era limpede că se afla acolo.

Apoi o găsea Bea. Există întotdeauna un copil care e în stare să şi vadă, nu numai să privească.

Cel liniştit, de obicei.

— Iţi mulţumesc, scumpo.

La drept vorbind, mama e o fiinţă atât de absentă, că e posibil să nu se vadă nici măcar pe ea însăşi. E posibil să-şi plimbe degetele peste un şir de fete dintr-o veche fotografie şi să nu fie în stare să spună care dintre ele e ea. Şi, dintre toţi copiii ei, eu sunt cea care seamănă cel mai mult cu mama ei, bunica mea, Ada. Probabil că asta o dezorientează.

— A, bună, mi-a spus când a deschis uşa holului în ziua în care am aflat despre moartea lui Liam.

— Bună, scumpo.

Probabil că la fel i se adresează şi pisicii.

— Intră. Intră, a zis ea stând în uşă, fără să se dea la o parte ca să mă lase să trec.

Bineînţeles că ştie cine sunt, doar numele îi scapă.

Ochii îi fug dintr-o parte într-alta în timp ce ne elimină pe rând de pe listă.

— Bună, mami, îi spun, doar aşa, pentru a-i da un indiciu. Mă strecor pe lângă ea în hol.

Casa mă cunoaşte. E întotdeauna mai mică decât ar trebui să fie; pereţii sunt parcă mai apropiaţi şi mai labirintici decât cei pe care ţi-i aminteşti. Locul e sâcâitor de mic.

În spatele meu, mama deschide uşa salonului.

— Vrei să serveşti ceva? O ceaşcă de ceai?

Dar eu nu vreau să intru în salon. Nu sunt musafir. E şi casa mea. Am locuit acolo şi am văzut-o cum a crescut, când sufrageria a fost desfiinţată şi transformată în bucătărie, când bucătăria a înghiţit grădina din spate. Încă mă visez în locul ăsta.

Dar n-aş mai locui niciodată aici. E doar o grămadă de extinderi, fără a mai fi o casă. Chiar şi ungherul de lângă uşa bucătăriei are o altă uşă în spate, aşa că trebuie să te războieşti cu paltoanele şi aspiratoarele ca să ajungi la toaleta de la parter.

Uneori mă gândesc că e imposibil să vinzi casa, poate doar terenul de sub ea. O dărâmi, netezeşti pământul şi te apuci să construieşti din nou.

Bucătăria miroase încă la fel – damful vag şi greţos mă loveşte la baza craniului, strecurându-se pe sub mirosul vopselei proaspete de culoarea primulelor. Dulapuri pline cu lenjerie veche; un aer de fiert şi de praf, de lucruri rămase undeva în urmă, în preajma fierbătorului; fotoliul pe care stătea tata, cu braţele lustruite şi reci din cauza atingerilor umane de atâţia ani. Asta mă face să pufnesc în râs, iar după aceea nu mai simt nici un miros. Pur şi simplu, există. E mirosul nostru.

Merg până la blatul cel mai îndepărtat să iau ceainicul electric, dar când vreau să-l umplu, manşeta hainei mi se agaţă de robinet şi apa mi se strecoară în mânecă. Îmi scutur mâna, apoi braţul şi, când ceainicul se umple şi-l pun în priză, îmi scot haina, întorc pe dos mâneca udă şi o vântur.

Mama priveşte scena asta stranie de parcă i-ar aminti de ceva. Apoi porneşte spre locul unde se află medicamentele ei, într-o farfurioară de pe blatul din apropiere. Le ia, unul după altul, aşezându-le pe limbă neputincioasă şi absentă. Ridică bărbia şi le înghite pe uscat, în timp ce eu îmi frec braţul ud cu palma şi apoi îmi prefir mâna umedă prin păr.

La urmă, aruncă în gură o capsulă verde şi rămâne încremenită, doar gâtul i se mai mişcă. Se uită o clipă pe geam. Apoi se întoarce moale spre mine.

— Ce mai faci, scumpo?

— Veronica! Îmi vine să ţip la ea. M-ai botezat.

Veronica!

Măcar de-ar deveni vizibilă, îmi zic. Atunci aş putea s-o înşfac şi s-o forţez să-şi dea seama de adevărul situaţiei, de gravitatea faptelor sale. Dar ea rămâne cumva nedesluşită, de neatins, iubită peste măsură.

Am venit să-i spun că Liam a fost găsit.

— Eşti bine?

— Vai, mami.

Ultima oară când am plâns în bucătăria asta aveam şaptesprezece ani, o vârstă redutabilă pentru plâns, însă nu şi pentru familia noastră, unde toţi par să aibă toate vârstele deodată. Îmi mişc braţul, trecându-l de-a lungul mesei din pin galben, cu luciul lui gros, plastifiat. Întorc faţa spre ea, pregătind-o să rostească fraza rituală (are o anumită voioşie, din câte observ), dar ea zice brusc: „Veronica!” şi se îndreaptă – aproape se repede – spre ceainic. Pune mâna pe minerul din bachelită când bulele se îngrămădesc lângă peretele de crom şi ridică ceainicul, care e încă în priză, turnând nişte apă pentru a încălzi ceainicul de porţelan.

El nici măcar n-o plăcea.

În perete, lângă uşă, e o crestătură, unde Liam a aruncat cu un cuţit spre mama, şi toţi au râs şi au ţipat la el. E încă acolo, printre alte ciobituri şi semne anonime. Celebră. Gaura pe care a făcut-o Liam după ce mama s-a ferit şi înainte ca toţi să înceapă să urle.

Oare ce putuse să-i spună? Cu ce anume îndrăznise să-l provoace femeia asta blândă? Şi apoi Ernest sau Mossie, unul dintre pedepsitori, luptându-se să-l scoată afară pe uşa din spate, să-l tragă în iarbă şi să-l altoiască. Şi de asta am râs. A

râs şi fratele meu pierdut, Liam: aruncătorul cuţitului, cel altoit, a râs şi el şi l-a apucat pe fratele lui mai mare de gleznă ca să-l doboare în iarbă. Şi eu – şi eu râdeam, din câte îmi amintesc. Mama răţoindu-se puţin la noi când a văzut toate astea şi reluându-şi apoi treaba.

Soră-mea, Midge, înşfăcând cuţitul şi fluturându-l de la fereastră spre băieţii care se băteau, înainte să-l arunce în chiuveta plină cu vase nespălate. Orice-ai spune, familia noastră se amuza.

Mama pune capacul pe ceainic şi mă priveşte.

Din talie până la genunchi sunt un balot care tremură, în măruntaiele mele e o fierbinţeală îngrozitoare, o agitaţie care mă face să vreau să-mi vâr pumnii între coapse. E un sentiment confuz – ceva între diaree şi sex – o durere aproape genitală.

Ultima oară când am plâns în casa asta a fost probabil din cauza vreunui prieten. De obicei, lacrimile de familie nu aveau nici o valoare în această bucătărie; făceau pur şi simplu parte din larma generală. Singurul lucru care conta era A sunat sau n-a sunat. Vreo catastrofă. Genul acela de lucru care te face să te sui pe pereţi după cinci sticle de cidru.

M-a părăsit. Te încovoiai, te prindeai cu mâinile de burtă, urlând şi sufocându-te. Nici măcar n-a sunat să-şi ia înapoi fularul. Băiatul cu ochi de peruzea.

Pentru că noi, ăştia din neamul Hegarty, suntem al naibii de iubăreţi – îţi dai seama dintr-o privire.

Numai ochi, sex pe nerăsuflate, fără să scăpăm vreodată prilejul. Asta dacă nu-i punem la socoteală pe cei care nu sunt în stare să iubească deloc. Adică cei mai mulţi dintre noi, într-un fel.

Cei mai mulţi dintre noi.

— E vorba despre Liam, îi spun.

— Liam? Întreabă ea. Liam?

Mama a avut doisprezece copii şi, aşa cum mi-a spus într-o zi de cumpănă, şapte pierderi de sarcină. Golurile din mintea sa nu sunt din vina ei.

Chiar şi aşa, n-am iertat-o pentru nimic. Pur şi simplu nu pot.

N-am iertat-o pentru sora mea Margaret, căreia i-am spus Midge până când a murit, la patruzeci şi doi de ani, de cancer la pancreas. N-o iert pentru sora mea frumoasă şi rătăcită, Bea. N-o iert pentru fratele meu cel mai mare, Ernest, care a fost preot în Peru, până când s-a răspopit, tot în Peru. N-o iert pentru fratele meu Stevie, care acum e îngeraş în cer. N-o iert pentru întreaga litanie incomodă care-i cuprinde pe Midge, Bea, Ernest, Stevie, Ita, Mossie, Liam, Veronica, Kitty, Alice şi pe gemeni, Ivor şi Jem.

Ne-a dat nume epopeice – nu din astea, de-ale voastre, ca Jimmy, Joe sau Mick. Pierderile de sarcină aveau probabil numere ca „1962” sau „1964”, deşi se poate ca, în sufletul ei, să le fi dat nume

(Serena, Aifric, Mogue). Nici pentru copiii ăia morţi n-o iert. Pentru faptul că n-a ţinut nici măcar un caiet în care să scrie ce boli a avut fiecare, când şi ce vaccinuri li s-au făcut. Oare sunt singura femeie din Irlanda cu risc de poliomielită? Nu se ştie. N-o iert pentru nesfârşitele şiruri de haine moştenite de la surori, pentru jucăriile puţine, pentru că Midge ne plesnea tot timpul din cauză că maică-mea era prea blândă sau prea ocupată sau prea absentă sau însărcinată ca să-i mai pese.

Iubita mea mamă. Fata mea fără vârstă.

Nu, când se ajunge la asta, nu-i iert sexul. Prostia de-a desface picioarele atât de des şi de-a fi încălecată orbeşte. Consecinţe, mami. Consecinţe.

— Liam, îi spun pe un ton destul de agresiv.

Zarva din bucătărie se potoleşte în timp ce-mi fac datoria, aceea de a-i spune unui om despre soarta altuia, de a-i da cele câteva detalii alese cu grijă despre felul în care şi-a găsit sfârşitul.

— Îmi pare rău, dar a murit, mami.

— Vai, zice ea.

Şi tocmai vorba asta mă aşteptam s-o aud. Era exact sunetul care ştiam că-i va ieşi pe gură.

— Unde? Mă întreabă.

— În Anglia, mami. Acolo unde era. L-au găsit în Brighton.

— Ce vrei să spui? Zice ea. Ce vrei să spui cu „Brighton”?

— Brighton, din Anglia, mami. E un oraş din sudul Angliei. E lângă Londra.

Şi atunci mă loveşte.

Nu cred că m-a lovit vreodată. Încerc să-mi amintesc mai târziu, dar sunt convinsă că a lăsat loviturile în seama altora: a lui Midge, bineînţeles, care ştergea mereu câte ceva cu mopul, aşa că te pălea în treacăt cu cârpa, peste faţă, peste gât sau peste pulpe, iar mirosul chestiei ăleia mi se părea întotdeauna mai îngrozitor decât lovitura. A lui Mossie, care era sonat. A lui Ernest, care era un tip atent şi delicat.

Dacă o luai în jos pe fir, loviturile îşi pierdeau din autoritate şi se domoleau, până şi eu am trecut o vreme prin faza asta cu Alice şi cu gemenii, Ivorşi-Jem.

Dar mama ţine o mână pe masă şi o balansează pe cealaltă înainte ca să mă atingă peste cap dintr-o parte. Nu prea tare. Deloc. Apoi o leagănă îndărăt, se întinde să se apuce de blat şi rămâne suspendată acolo, între blat şi masă, cu capul îngropat între braţele întinse. O vreme nu zice nimic, apoi din ea izbucneşte un sunet teribil. Destul de blând, de fapt.

Acesta pare să se înalţe şi să se desprindă din spatele ei. Ridică fruntea şi se întoarce spre mine, aşa că sunt martora expresiei sale – a celei de acum şi a faptului că nu va mai fi niciodată aceeaşi.

Nu-i spune lui mami. Asta era mantra copilăriilor noastre sau a unora dintre ele. Nu-i spune lui mami. Mai ales a lui Midge, dar şi a celor mai mari.

Nu i se spunea dacă se spărgea sau se vărsa ceva, dacă Bea nu venea acasă sau Mossie se ducea să locuiască în pod sau dacă Liam picura acid sau Alice făcea sex sau Kitty sângera ca o fântână arteziană pe noua ei uniformă de şcoală sau nu i se spunea de numărul mesajelor telefonice despre întârzieri, blocaje, probleme cu banii de autobuz sau de taxi şi, o dată, despre noaptea catastrofală petrecută de Liam în arest. Nu i se transmitea nici un mesaj: conferinţa ţinută în hol în şoaptă, Nu-i spune lui mami, pentru că „mami” ar… ce? Şi-ar da duhul? „Mami” şi-ar face griji. Ceea ce mie mi se părea normal. La urma urmelor, erau odraselele ei. Toţi ieşiseră – de unii singuri şi în dureri – din pântecul ei. Până şi tata întărea – pe un ton neutru şi galant: Nu e cazul să-i spuneţi asta mamei voastre, de parcă realitatea patului său ar fi fost singura pe care i se cerea s-o suporte.

După ce mama se întinde şi mă loveşte pentru prima oară, la cei şaptezeci de ani ai ei şi cei treizeci şi nouă ai mei, mintea mi se învolburează, aproape îmi explodează din cauza acestui gest nedrept. Simt că mor de atâta nedreptate; cred că asta va scrie pe certificatul meu de deces. Sarcina asta ar trebui să-mi revină mie de la bun început – pentru că fără îndoială eu sunt cea precaută. Am o maşină, o factură de telefon rezonabilă. Am fiice care nu sunt obligate să se bată una pe bermudele celeilalte dimineaţa, înainte de-a pleca la şcoală. Aşadar, eu sunt cea care trebuie să meargă acasă la mami cu maşina, să sune la uşă şi să se aşeze într-o poziţie convenabilă, de partea cealaltă a mesei, ca să poată fi lovită. Lucrurile astea nu le-am căpătat din întâmplare – soţ, maşină, factură, fiice. Aşa că sunt furioasă pe fiecare dintre fraţii şi surorile mele, chiar şi pe Stevie, mort de

mult, sau pe Midge, moartă de curând, şi fierb de furie din pricina lui Liam, pentru că s-a găsit să moară tocmai acum, când am cea mai mare nevoie de el. Literalmente, îmi ies din minţi.

Sunt atât de supărată, că văd bucătăria dublu, ca şi cum aş privi-o de sus: mă văd pe mine cu mâneca suflecată, cu braţul gol zăcând întins pe masă, iar de cealaltă parte, mama, în formă de cruce, cu capul căzut din triunghiul alb al gâtului dezgolit.

Aici e Liam. Aici, sus. Il simt ca pe un ţipăt în încăpere. Asta e ceea ce vede el: braţul meu gol, mama jucându-se de-a avionul între blat şi masă.

Zburând la mică înălţime.

— Mami.

Sunetul continuă să iasă din ea. Ridic braţul.

— Mami.

Nu-şi dă seama câte s-au făcut pentru ea în aceste şase zile, de când am primit primul telefon din Anglia.

A fost scutită de toate – Kitty a făcut turul Londrei, iar eu pe al Dublinului ca să-i obţinem fişa dentară, apoi documente referitoare la înălţimea, culoarea părului şi tatuajul de pe umărul lui drept. Nimic din toate astea nu i-a fost adus la cunoştinţă, aşa cum mi s-a întâmplat mie azi-dimineaţă, când m-am trezit cu „copoaica” la uşa mea, pentru că eu l-am iubit cel mai mult. Îmi pare rău de poliţiste – nu fac altceva decât să se ocupe de rude, prostituate şi ceşti de ceai.

Saliva curge acum de pe buza de jos a mamei în cheaguri şi şuviţe subţiri. Gura i se deschide tot timpul. Încearcă fără încetare s-o închidă, dar buzele nu vor să se apropie şi bâiguie doar: „îhh, îhh”.

Trebuie să mă duc la ea şi s-o ating. Trebuie s-o apuc de umeri, s-o ridic uşor şi s-o duc de-acolo. Am să-i prind braţele şi am să i

le lipesc de corp, în timp ce o împing şi o conduc spre un scaun, am să pun zahăr în ceaşca ei de ceai, deşi nu-l bea îndulcit.

Am să fac asta din respect pentru o durere care e biologică, stupidă şi inoportună.

Ar plânge la fel pentru Ivor, mai puţin pentru Mossie, mai mult pentru Ernest şi fără consolare, aşa cum am face cu toţii, pentru frumosul Jem. Ar plânge, indiferent despre ce fiu ar fi vorba. Îmi dau seama că e ceva putred aici, pentru că de fapt eu am pierdut ceva care nu mai poate fi înlocuit. Ei i-au mai rămas destule.

Intre mine şi Liam era o diferenţă de unsprezece luni. Am ieşit din pântecul ei unul în coada celuilalt; unul după altul, iute ca poşta, iute ca o infidelitate.

Uneori îmi închipui că ne-am suprapus acolo, numai că el a ieşit mai devreme, să mă aştepte afară.

— Te simţi bine, mami? Vrei o ceaşcă de ceai?

Mă săgetează cu privirea – o mână de om într-un scaun imens. Mă priveşte cu arţag şi apoi smuceşte capul într-o parte. Iar asta cade asupra mea ca un blestem. Cine sunt eu să pipăi, să manevrez şi să dau la o parte substanţa din care e făcută iubirea unei mame?

Mă numesc Veronica Hegarty. Stau la chiuvetă, îmbrăcată în uniforma de şcoală; am poate cincisprezece sau şaisprezece ani; îmi plâng o iubire ratată şi sunt consolată de o femeie care nu poate, pentru nimic în lume, să ţină minte cum mă cheamă. Sunt Veronica Hegarty, am treizeci şi nouă de ani şi amestec zahărul cu linguriţa într-o ceaşcă de ceai pentru cea mai frumoasă femeie din Dublin, care tocmai a primit o veste cumplită.

— O s-o sun acum pe doamna Cluny.

— S-o suni? Întreabă ea. S-o suni?

Pentru că doamna Cluny locuieşte alături.

— Da, mami.

Brusc, îşi aminteşte că fiul ei e mort. Verifică din nou, ca să-şi dea seama dacă e adevărat, iar eu încuviinţez cu o mişcare ipocrită din cap. Nu-i de mirare că nu mă crede. Şi mie îmi vine greu să cred.

Eminţele morţii fratelui meu au fost semănate

) cu mulţi ani în urmă. Persoana care le-a plantat a murit de mult – cel puţin, aşa cred. Aşadar, dacă vreau să spun povestea lui Liam, atunci trebuie să încep cu mult înainte de naşterea lui. Şi, de fapt, asta e povestea pe care mi-ar plăcea s-o scriu: istoria este un loc atât de romantic, cu birjarii şi ştrengarii ei şi cizmele încheiate într-o parte. Numai de-ar sta locului şi nu s-ar mai mişca. Numai de nu mi-ar mai luneca prin minte.

Lambert Nugent a văzut-o prima oară pe bunica mea, Ada Merriman, în holul unui hotel, în 1925.

Acesta e momentul pe care îl aleg. Era ora şapte seara. Ea avea nouăsprezece ani, iar el douăzeci şi trei.

Ea a intrat în hol şi nu s-a uitat înjur; s-a aşezat pe un scaun cu spetează ovală, aflat lângă uşă. Lamb Nugent a urmărit-o, printre valurile de oameni abia sosiţi şi de instrucţiuni, cum şi-a dat jos mănuşa din mâna stângă şi apoi a tras-o pe cea din mâna dreaptă.

A scos o brăţară mică de sub manşetă şi şi-a pus mâna în care ţinea mănuşile în poală.

Bun.

Era frumoasă, bineînţeles.

E greu să spui cum arăta Lamb Nugent la douăzeci şi trei de ani. Se odihneşte în mormânt de-atâta vreme, încât e greu să ţi-l

închipui inocent sau transpirând, când toate astea s-au prefăcut în ţărână.

Ce a văzut ea la el?

Trebuie să-l reasamblez, clic, clic: muşchii prinşi de oase şi înfăşuraţi în grăsime, apoi totul învelit în piele şi îmbrăcat în costumul albastru-închis sau cafeniu – tăietura reverelor, poate, care sunt puţin prea ascuţite, şi mirosul mâinilor – ceva mai fin decât acidul fenic. Chiar şi atunci, avea în el narcisismul sobru al omului obişnuit şi toate gesturile lui de iubire de sine erau subtile şi precise. Nu îşi dădea aere. Lamb Nugent privea. Sau nu privea, mai degrabă lăsa lumea să pătrundă înăuntrul lui – lumea, cu toate nuanţele ei de cine ce datora cui.

Probabil tocmai asta a văzut când bunica mea a intrat pe uşă. Ochii lui de copil. Cele două pupile negre în care imaginea dublă a Adei Merriman a păşit şi s-a aşezat. Era îmbrăcată în albastru sau, cel puţin, aşa îmi imaginez eu. Eul ei albastru s-a instalat în pliurile cenuşii ale creierului lui şi a rămas acolo pentru tot restul vieţii sale.

Era şapte şi cinci minute. Lumea din hol discuta despre ploaie şi despre ce să faci cu birjarul şi dacă e cazul să iei o gustare; după care grupul celor sosiţi de curând a fost împins pe un singur rând în faţa uşii salonului şi cei doi servitori au fost lăsaţi în urmă să aştepte; ea – în scaunul elegant, el – cu cotul pe biroul de la recepţie, ca un bărbat stând la bar.

În această poziţie au rămas trei ore şi jumătate.

Făceau parte din clasa de jos. Pentru ei, aşteptatul nu era o problemă.

Ada nu s-a prefăcut că-l observă, la început. Probabil că aşa era politicos, dar mai cred că el a recurs de prima dată la acest truc al prezenţei inconsistente. Iar accesele de furie de care a suferit mai târziu în viaţă erau probabil, în 1925, doar izbucniri de pasiune şi speranţe juvenile. Dacă Nugent a suferit în acei ani de tinereţe, atunci singurul motiv a fost decenţa. Era un om decent.

Nu era un bărbat obişnuit cu hotelurile. Nu era obişnuit cu femeile care demonstrau o asemenea precizie nervoasă în felul în care îşi scoteau mănuşa. Niciuna din micile lui aventuri nu-l pregătiseră pentru Ada Merriman.

Dar, spre surprinderea lui, era gata pentru ea.

În spatele biroului înalt, micul portar a agăţat o cheie pe panou, apoi a lovit uşor soneria, care a scos un pârâit, să verifice dacă merge. S-a întors la birou, a scris un bilet, apoi a plecat din nou. O servitoare a ieşit din bucătăria din spate ducând o tavă cu ceai. A urcat scările, a apucat-o pe un coridor de la etaj şi n-a mai coborât. Erau singuri.

Ce discreţie. Pentru că Dublinul era plin de femei mândre şi de bărbaţi decenţi şi puteai să protestezi zgomotos în privinţa acestui lucru sau, ca această pereche, să alegi să nu-ţi pese şi să taci. Încordându-şi atenţia în liniştea aceea, fiecare şi-a dat seama de forţa celuilalt şi de faptul că niciunul nu va pleca primul.

Ne e dat să iubim atât de puţini oameni. Aş vrea să le spun fetelor mele că să te îndrăgosteşti e un lucru important de fiecare dată, chiar şi la nouăsprezece ani. Mai ales la nouăsprezece ani. Şi, dacă la nouăsprezece ani poţi să numeri oamenii pe care-i iubeşti pe degetele de la o mână, la patruzeci nu o să rămâi fără degete la mâna cealaltă. Ne e dat să iubim atât de puţini oameni şi de aceştia rămânem legaţi.

Aşadar, iată-l pe Nugent legat de Ada Merriman înainte ca pendula să bată sfertul de oră. Şi ea de el, în mod indirect – deşi ea n-o ştie încă sau nu arată c-o ştie. Între timp lumina păleşte şi nu se întâmplă nimic. Servitoarea care n-a mai coborât pe scări trece prin hol cu o altă tavă, urcă treptele şi dispare din nou pe coridorul întunecat de la etaj.

Aud cum în camera din spatele recepţiei se deschide o uşă şi cineva întreabă de o oarecare domnişoară Hackett. Ada Merriman se uită de la o distanţă respectabilă spre locul în care Lamb Nugent nu crede nici o iotă din ce spune.

Aerul dintre ei e prea rarefiat pentru iubire. Singurul lucru care poate fi aruncat prin aerul oraşului Dublin este un fel de rânjet.

Te cunosc eu.

Dar e prea târziu pentru aşa ceva. Deja s-a întâmplat. Atunci când ea a intrat pe uşă; atunci când a privit în jur, dar nu dincolo de scaun. S-a întâmplat în desăvârşirea cu care a reuşit să fie prezentă, dar nu văzută. Restul a fost doar agitaţie: mai întâi, faptul că ea trebuia să-l observe la rândul ei (şi a făcut-o – i-a remarcat nemişcarea), iar apoi, faptul că trebuia să-l iubească, aşa cum o iubea şi el; dintr-odată, deplin şi în ciuda poziţiei sociale care le fusese hărăzită.

Ada îl studiază fără să întoarcă deloc capul – partea de jos a obrazului i se umple cu tot ce e de ştiut despre acest tânăr care stă în picioare în celălalt capăt al încăperii. Cunoaşterea asta e începutul unei roşeli, dar Ada nu roşeşte. Se uită la brăţara eiy ' y y y un lanţ subţire din aur roz, cu o închizătoare în T, ca lanţul unui ceas. Pipăie această mică anomalie – un obiect bărbătesc pe încheietura ei de fată – şi simte neîncrederea lui Nugent apăsând-o. Apoi ridică uşor capul să spună: „Şi?”.

Destul de obraznică.

Acum ar putea s-o urască, deşi e prea tânăr, la cei douăzeci şi trei de ani ai săi, ca să dea un nume emoţiei care-l străbate repede şi dispare, stârnind în urma sa un curent de aer. Ceva uşor. Un zefir.

Oare ce e?

Dorinţă.

La ora şapte şi treisprezece minute, dorinţa adie pe buzele tânărului Lamb Nugent – şşşt! Îi simte teribila apropiere. Nevoia de-a se mişca se ridică în el, dar el nu se mişcă. Rămâne ferm pe poziţii în timp ce, în partea cealaltă a încăperii, nemişcarea Adei triumfă. Dacă ar avea multă răbdare, poate că ea s-ar uita

la el acum. Dacă ar fi foarte umil, poate că ea şi-ar prezenta condiţiile.

Sau poate că n-o va face. Nu s-a rostit nici un cuvânt. Niciunul din ei nu s-a mişcat. E posibil ca Nugent să-şi imagineze totul – sau eu. Poate că, la cei douăzeci şi trei de ani ai săi, e un ins demn de milă, cu şapca lui de tweed cusută manual şi mărul lui Adam proeminent; poate că Ada nici nu-l observă din partea cealaltă a încăperii.

Dar suntem în anul 1925. Iată un bărbat. Iată o femeie. Mai mult ca sigur că ea ştie ce-i aşteaptă. O ştie pentru că e frumoasă. O ştie prin prisma tuturor celor întâmplate de-atunci. O ştie pentru că e bunica mea şi, ori de câte ori îmi punea mâna pe obraz, simţeam apropierea morţii şi asta mă liniştea. Nimic nu e la fel de nesigur ca atingerea unei bătrâne – la fel de tandru sau dezgustător.

Ada a fost o femeie fantastică. Nu găsesc alt cuvânt pentru ea. Pentru felul în care îşi ţinea umerii şi mergea pe stradă, cu plasa lovindu-i-se de coapse.

Nu avea niciodată mâinile goale, dar nu vedeai ce ţinea în ele; indiferent ce urma să fie împăturit, spălat, mutat sau şters. Nici când mânca nu observai, pentru că te asculta întotdeauna sau vorbea; mâncarea dispărea pur şi simplu, nu intra, de fapt, într-un orificiu de pe faţa ei. Cu alte cuvinte, manierele ei erau perfecte şi molipsitoare. Chiar şi la opt ani, îmi dădeam seama că e fermecătoare.

Dar cum de ştia Nugent asta, înainte ca ea să deschidă gura să-i vorbească? Nu pot decât să presupun că nu conta, că în ataşamentul lui au existat faze şi perioade (la urma urmelor, a urât-o înainte de şapte şi un sfert), pe care trebuia să le repete în cicluri mai lungi – de ani întregi sau chiar de decenii – trebuia să treacă de la dragoste la un fel de batjocură, trebuia să fie atins de ură şi stârnit de dorinţă, trebuia să cunoască umilinţa finală şi să o ia de la capăt cu dragostea. De fiecare dată ştia mai mult despre ea – poate chiar mai mult despre el însuşi – şi

nimic din ce afla nu aducea vreo schimbare. La şapte şi paisprezece minute, revin în punctul din care au plecat.

Dar iubirea?

Nugent se mişcă acum destul de brusc. Apleacă fruntea şi îşi masează rădăcina părului. E posibil să-l iubească şi ea? Să se întoarcă la clipa în care ea a intrat pe uşă şi să se ridice deasupra acestor preocupări meschine legate de pierderile şi schimburile dintre ei?

O, da, spune o jumătate a feţei triste a Adei. Iar ea se gândeşte o vreme la dragoste.

Nugent simte o furnicătură la rădăcina adâncă a penisului; viitorul sau începutul viitorului. In clipa asta nu-i întrerupe nimeni. Cineva a strangulat-o pe servitoare într-o cameră de la etaj; portarul de jucărie zace aruncat pe scaun. Intre ei sunt patru metri de covor. Nugent se gândeşte cum i se umflă vârful penisului ieşind din săculeţul lui de piele, iar Ada meditează la iubire, în timp ce acele ceasului din holul hotelului alunecă, se învârt încet şi ceasul vibrează sunând sfertul de oră.

Ri ri ri rii ra!

Ra ra ri rii ra!

Reînsufleţit, chemat la datorie, micul portar tropăie prin întunericul holului cărând în braţe un scăunel pe care-l aşază sub o lampă de perete. Iese din nou şi se întoarce cu un sul de hârtie aprins pe care-l ţine sus şi a cărui flacără pare spălăcită din cauza ultimelor raze de lumină ale zilei. Se urcă pe scăunel ca să dea la o parte abajurul, dă drumul la gaz, apleacă sulul în interior pe bâjbâite şi, înainte să fie prea târziu, aprinde gazul cu flacăra. Se aude un şuierat pustiu şi albastru înainte ca flacăra să strălucească galben-verzui la capătul fitilului; lumina se micşorează, apoi se răspândeşte în încăpere. Holul miroase leşinător din cauza gazului şi a miresmei calde de hârtie arsă şi fulgi negri se împrăştie în toate părţile de pe degetele pe care

bărbatul le scutură iute. Pune abajurul la loc, mută scaunul sub cealaltă lampă şi pleacă.

În urma lui, încăperea pâlpâie întunecat. Tot mai întunecat.

Se întoarce. Nugent şi Ada se uită la el în timp ce-şi încheie ritualul cu lămpile şi cu scaunul; intrările şi ieşirile lui, importanţa teribilă pe care şi-o dă în timp ce se plimbă de-a lungul pereţilor spre a patra şi ultima lampă, cea de deasupra scaunului pe care stă Ada. Aşază scăunelul lângă picioarele ei, de parcă ar face o plecăciune, se ridică şi dispare din nou. După o clipă interminabilă se întoarce cu flacăra pe care ar fi putut s-o ia, dar n-a făcut-o, din focul din şemineu. Probabil că n-a vrut să se aplece în faţa lor, deşi n-are nici un fel de scrupule s-o facă pe Ada să se ridice. Se opreşte în faţa ei, înclinând sulul într-o parte şi-n cealaltă, înteţind flacăra şi păcălind-o să urce de-a lungul hârtiei. Se uită la faţa ei. Şi aşteaptă.

Rochia Adei foşneşte şi cade în jurul său când se ridică. Ar fi putut foarte bine să cadă pe podea; ar fi putut să fie făcută din apă, ar fi putut să fie o băltoacă de culoare în jurul picioarelor ei, atât de nudă pare acum. Nugent se holbează la ea fără nici o ruşine în timp ce Ada îşi împreunează mâinile şi coboară privirea. La început o compătimeşte, apoi n-o mai face. În cele din urmă, se mută la marginea biroului şi se consolează cu mirosul care se prelinge afară de sub cămaşa lui în timpul unui oftat. Mulţumesc lui Dumnezeu pentru asta. Nu e vina lui.

De dimineaţă a fost la Pro-Catedraiă1 să asiste la utrenie. A stat la rând împreună cu alţi bărbaţi

1. Catedrala Sfânta Măria din Dublin, reşedinţa arhiepiscopului catolic din Dublin şi a arhiepiscopului Irlandei, (n.r.) pentru împărtăşanie. Expresia lor înfometată semăna cu aceea a sărmanilor care stau la coadă pentru o supă. Iar când s-a ridicat, a făcut-o ca orice persoană decentă – şi-a îndreptat încet pulpele îngreunate de povara vieţii sale pe pământ, simţindu-se întristat pentru cei pe care îi iubea. Curajos.

E Postul Mare. Nugent a renunţat la sendvişuri, cârnaţi şi orice fel de cărnuri pe durata lui, şi de asemenea la tării. Trupul i s-a curăţat prin eforturile sufletului – aşa că mirosul care i se strecoară afară din cămaşă are în el ceva primăvăratic, un parfum de săpun matinal, amestecul vag al trudei de zi cu zi. Stofa costumului său e roasă în limitele decenţei, gulerul cămăşii sale e decent de curat, iar viaţa care se întinde înaintea lui se îndreaptă decent spre o maturitate solidă.

Cu o mică întrerupere – pentru că ocheadele pe care ochii lui copilăroşi i le aruncă Adei Merriman în holul hotelului Belvedere nu au nimic decent.

Ada i-a întors privirea. In picioare – goală parcă – ţinând mâinile împreunate în faţă, a ridicat capul şi l-a privit în ochi.

Aici se produce şocul. Şocul e întregul eu al Adei Merriman. Pupilele ei se măresc ca să-l cuprindă; se deschid pe neaşteptate, iar Nugent e fericit că se poate sprijini de tăblia de lemn a biroului de la recepţie.

Apoi îşi zâmbesc. Ada zâmbeşte. De parcă acolo s-ar spune o glumă, una la care ar dori ca el să participe.

Nugent o priveşte. Se întreabă ce parte a trupului ei i se pare atât de amuzantă. Sânii sau gâtul?

Ori nu-şi dă seama că e goală (de fapt, e îmbrăcată din cap până-n picioare), ori nu-i pasă. S-ar putea să râdă de omuleţul care aprinde lămpile. Sau s-ar putea să râdă de el – de felul în care stă acolo, ca un ţăran cu o gâlmă în pantaloni. Şi ochii lui Nugent se măresc din cauza nedreptăţii şi a forţei iubirii respinse.

Doar că, aşa cum i-ar putea spune şi micul lampagiu, ea nu i-a refuzat nimic încă. Nu l-a refuzat câtuşi de puţin.

Lămpile cu gaz bolborosesc şi scot un şuierat slab în momentul în care scăunelul e ridicat şi omul se retrage, înclinat uşor, cu o curtenie cinică, spre aceşti îndrăgostiţi, de parcă ar putea vedea

totul: împreunarea (ce mai înghionteli), banii, minciunile pe care au început deja să şi le spună. O, dacă ar fi un cântec, l-ai putea cânta. Dacă ar fi cântec l-ai putea zbiera. Mai ales în Dublin, în anul 1925.

Asta e, desigur, povestea de dragoste pe care-am inventat-o. Toţi am avut câte o bunică frumoasă – o poză sepia cu o floare portocalie în păr. Şi privirea aceea stăruitoare a acelor ochi de modă veche. Nu mai ştim să fim dârji, aşa cum era o mireasă la vremea aceea. Asta e poza de la nunta Adei: poartă voalul anilor 1920, până în pământ, iar pe mătasea rochiei se văd cusăturile făcute manual, care se întind într-o linie zimţată deasupra tivului. Era atât de pură şi de învăpăiată. Ada Merriman, modesta şi vijelioasa mea bunică, era genul de femeie despre care poeţii scriau versuri la 1925.

Are picioarele mele. Sau eu le am pe ale ei: lungi, cu degete sfrijite. Şi gleznele cu oase pronunţate şi fluierele picioarelor nesfârşite şi turtite care mă făceau să mă simt stingheră la şcoală, înainte să învăţ cum să mă folosesc de ele. Cam prin 1979, mi-am dat seama că am un trup scump. Nu ţine de sex. Avocaţii vor să le nasc eu copiii, iar arhitecţii să mă aşez pe noile lor scaune Eames. Nu am sâni prea mari, sunt doar înaltă şi musculoasă. Aşa că mă îmbrac bine, cred – deşi nu mă poţi convinge cu nici un chip să port o fustă până la jumătatea pulpei, să-mi expun gleznele mele de travestit şi nenorocitele mele de degete noduroase.

Aşadar, picioarele mari ale Adei sunt oarecum jalnice în pantofii de satin. S-a măritat. E fericită.

Sau aşa îmi închipui punând fotografia la loc în cutia de pantofi ce conţine rămăşiţele poveştii ei.

Cred că veţi fi uşuraţi să auziţi că nu s-a măritat cu Nugent. S-a măritat cu Charlie Spillane. Şi nu doar pentru că avea maşină.

Dar el n-a părăsit-o niciodată. Bunica mea a fost gestul cel mai plin de imaginaţie al lui Lamb Nugent.

S-ar putea să nu-l iert niciodată, însă lucrul ăsta – felul în care i-a rămas credincios – îl defineşte în mare parte pe acest om.

Îi sun pe cei îndoliaţi din Brighton şi Hove de la telefonul din hol al mamei şi ei îmi dau numărul unui antreprenor de pompe funebre, care îmi notează amabil detaliile de pe cartea de credit, dacă tot o am la îndemână. Bineînţeles că trebuie să mă gândesc la sicriu şi, nu-mi dau seama din ce motiv, ştiu că voi alege unul din stejar lăcuit – hotărâre care mă priveşte doar pe mine, pentru că l-am iubit cel mai mult. Oare cât mă va costa? Mă gândesc punând telefonul în furcă.

Doamna Cluny, vecina, vine de alături, foarte tăcută. Mişună prin hol, apoi prin bucătărie şi închide uşa. După o vreme, aud vocea foarte scăzută a mamei.

Nu am răbdare cu cadranul vechi, circular al telefonului, aşa că scot mobilul şi încep să mă plimb prin casă, sunând toată trupa, în Clontarf şi Phibsboro, în Tucson, Arizona, ca să le spun: „Veşti proaste cu Liam. Da. Da, aşa cred„. Şi: „Sunt la mama. Şocată.

Foarte şocată”. Veştile se discută printre rânduri prea vagi pentru a le da de capăt. Jem o să-l sune pe Ivor, Ivor o s-o sune pe nevasta lui Mossie, iar Ita o să dea de părintele Ernest, undeva, la nord de Arequipa. Apoi or să sune cu toţii aici mai târziu – sau or s-o facă nevestele lor – ca să dea explicaţii, detalii crude şi informaţii despre ore şi zboruri.

Mă plimb prin obscuritatea camerelor copilăriei noastre şi nu ating nimic.

Toate paturile sunt aranjate şi pregătite. Fetele dormeau la etaj şi băieţii la parter (aveam un sistem al nostru). Un furnicar. Paturile etajate ale gemenilor se află într-o încăpere mică, din stânga uşii de la intrare – aceea în care a murit bebeluşul Stevie. In cealaltă parte a camerei e o uşă care dă spre extinderea unde se află garajul, cu trei paturi separate. Dincolo de ea e coridorul ce duce spre grădină, unde dormea Ernest, pe o saltea aşezată pe jos, şi apoi Mossie, când Ernest a plecat, şi Liam, ultimul.

Acoperişul în pantă al coridorului e din plexiglas ondulat şi transparent. Salteaua e tot acolo, împinsă în uşa galbenă ce dă spre grădină, cu fereastra ei de sticlă jivrată. Posterul lui Liam cu Marc Bolan a dispărut, dar se mai văd încă urmele murdare de bandă adezivă atârnând de zidul din beton.

Aici am fumat prima ţigară.

Mă aşez pe salteaua acoperită cu o pătură albastră şi aspră şi-mi sun ultimul frăţior.

— Salut, Jem. Nu, totu-i bine. Am veşti proaste despre Liam. Şi Jem, cel mai mic dintre noi, cel mai liniştit şi mai iubit, zice:

— Ei bine, cel puţin s-a lămurit.

Încerc din nou să dau de Kitty şi ascult cum sună telefonul în apartamentul ei gol din Londra. Mă întind şi mă uit la acoperişul din plexiglas ondulat, întrebându-mă cum aş putea să fac să dispară toate aceste extinderi şi şoproane şi să readuc casa la forma pe care o avea odată. Dacă ar fi posibil s-o dărâm şi s-o construiesc din nou.

Când soseşte Bea, îi deschid uşa de la intrare, o prind de braţe şi ne legănam împreună până când trece în faţa mea pe holul întunecos. O urmez în lumina gălbuie a bucătăriei şi-mi dau seama că mama a îmbătrânit cu cinci sau poate zece ani în intervalul în care am dat telefoane.

— Bună seara, mami. Vrei să iei ceva? Vrei să chem un doctor să-ţi dea ceva ca să dormi?

— Nu, nu. Nu, mulţumesc.

— Mă duc acolo să aranjez totul, îi spun.

— In Anglia? Mă întreabă ea. Acum?

— O să te sun, OK?

Când o sărut, obrazul îi e nemaipomenit de moale.

Mă uit la Bea, peste umărul mamei, şi ea îmi aruncă o privire încruntată, plină de reproş.

Nu-i spune lui mami.

De parcă ar fi vina mea.

Tata obişnuia să stea în bucătărie şi să se uite la televizor până la ora unsprezece, cu ziarul pe genunchi. După ştiri, împăturea ziarul, se ridica, închidea televizorul (chiar dacă mai era cineva acolo care se uita la el) şi se ducea la culcare. Sticlele cu lapte erau clătite şi puse pe scară. Poate unul dintre gemeni era sculat, pus pe oală şi apoi băgat la loc în pat. După aceea, intra în camera unde dormea împreună cu mama. Ea era deja în pat, unde citea şi ofta de la nouă şi jumătate. Urma o conversaţie în şoaptă, apoi se auzea clinchetul cheilor şi monedelor pe care le scotea din buzunare. Zdrăngănitul cataramei de la curea. Un pantof care lovea podeaua.

Tăcere.

La şcoală erau fete ale căror familii atingeau cifra viguroasă de cinci sau şase membri. Erau fete cu familii de şapte sau opt membri – lucru considerat puţin cam prea entuziast – şi apoi urmau cele vrednice de milă, ca mine, ai căror părinţi nu aveau leac şi se înmulţeau la fel de firesc cum se căcau.

Când am ieşit din casa lui manii, în loc s-o iau la stânga, o apuc la dreapta, spre aeroport. Nu mă gândesc unde merg; mă gândesc la ploaie, la indicator, la târşâitul ştergătorului de cauciuc pe parbriz. Nu mă gândesc, de fapt, la nimic – nu prea ai la ce să te gândeşti. Apoi mă gândesc la ceva de băut.

Nimic extraordinar. O picătură tare de whisky sau poate de gin. Plutesc spre el în Saab-ul meu 9.3, spre ideea acelui şnaps care-mi înfloreşte în gură.

Mi se face întotdeauna sete când plec din casa asta – e ceva legat de nedreptatea acestui loc. Dar rezist. Nu beau, nu încă.

Kitty era atât de beată când m-a sunat mai devreme, că am auzit doar nişte bâiguieli.

— Orh. Pfs, a zis. Pfs. Pfs ssânt. Salut.

Din chestia asta trebuia să înţeleg că o poliţistă tocmai apăruse la uşa ei. Da, aşteptarea a fost neplăcută, deşi nu foarte lungă. Şmecheria e, voiam eu să-i spun la telefon, şmecheria e să te îmbeţi după ce primeşti veştile, nu înainte. E o linie subţire, Kitty, dar credem că e importantă. Aici, afară, în lumea reală, credem că totuşi contează. Factualitate/Conjectură. Mort/Viu. Beat/Treaz. În lumea de-afară, care e diferită de cea a familiei Hegarty, noi credem că aceste lucruri Nu Sunt Totuna.

Bineînţeles, nu i-am spus nimic din toate astea, i-am spus:

— Hah hah ho Doamne.

Şi ea a zis:

— Ho ho ho oh Doamne.

Şi am ţinut-o aşa până când un individ a pus mâna pe receptor şi m-a întrebat cu un plăcut accent sudic londonez:

— Sunteţi sora lui Kitty?

A trebuit să fiu politicoasă cu el şi să mă scuz oarecum pentru că fratele meu murise joi dupăamiază.

Îmi dau seama că am apucat-o pe un drum greşit, aşa că mă opresc la semafor, îmi sun soţul, pe Tom, şi-i spun că n-o să mă întorc acasă în seara asta. Nu vreau să mă vadă fetele sau să-şi facă griji în privinţa mea până ce nu termin cu treaba asta.

Îmi spune că totul o să fie bine, cât se poate de bine. Totul o să fie bine. Vocea îi tremură puţin şi-mi dau seama că, dacă nu închei imediat convorbirea, o să-mi spună că mă iubeşte, că asta are de gând să-mi spună.

— În regulă, îi răspund. Pa-pa. Pa-pa.

Apoi intru din nou în trafic, pe drumul spre aeroport.

Moartea are o latură minunată: totul se închide şi ceea ce credeai că e vital pare să nu aibă decât o importanţă vagă. Soţul poate să le dea de mâncare copiilor, poate să se descurce cu cuptorul cel nou şi poate să găsească, la urma urmei, cârnaţii în frigider.

Iar întâlnirea aceea importantă pe care o avea nu era deloc importantă. Fetele or să fie luate de la şcoală şi duse din nou a doua zi dimineaţă. Cea mare n-o să-şi uite inhalatorul şi cea mică o să-şi ia echipamentul de sport, iar asta dovedeşte ceea: bănuiai de mai demult – că aproape tot ce faci e o mare prostie şi imbecilitate, că aproape tot ce faci e să-i baţi la cap, să te văicăreşti şi să te iei de nişte oameni care sunt prea leneşi până şi să te iubească, asta ca să nu mai vorbim cât de greu le vine să-şi găsească propriii pantofi sub pat; oameni care se grăbesc să te acuze – uneori ţipă la tine – când nu-şi găsesc decât un pantof.

Deja plâng cu lacrimi mari, îndreptându-mă spre aeroport; hohotesc de-mi sar ochii din cap la volanul Saab-ului meu 9.3, pentru că întâlnirea pe care o avea soţul meu, întâlnirea aceea vitală, nici măcar nu era importantă (cum am putut să cred, fie şi un minut, că asemenea lucruri ar fi importante?) şi pentru că mă iubeşte deplin doar o jumătate de oră sau o jumătate din săptămâna în care fratele meu abia a murit.

Poate c-ar trebui să trag pe dreapta, dar n-o fac: conduc şi plâng tot drumul. Pe Collins Avenue, un tip blocat în traficul din sens contrar se uită la mine cum plâng şi mă zbucium în cutia mea metalică luxoasă.

E la o jumătate de metru de mine. E chiar acolo. Îmi aruncă o privire de profundă înţelegere şi apoi alunecă încet pe lângă mine. Tuturor ni se întâmplă.

Şi ceea ce mă uimeşte, când o iau pe autostradă, nu este faptul că fiecare dintre noi pierde pe cineva, ci faptul că fiecare dintre noi iubeşte pe cineva. Pare o imensă risipă de energie – şi toţi

contribuim la ea, toţi oamenii care gonesc de-a lungul liniilor albe, care se întâlnesc, se îndreaptă în aceeaşi direcţie, se depăşesc. Fiecare dintre noi iubeşte pe cineva, chiar şi atunci când nu mai e aici. Îmi dau seama că nu există nici un dram de logică sau de folos în toate astea.

La aeroport, mă învârt cu maşina prin parcare, urcând pe rând etajele, până când ies sub cerul serii.

Liam râdea mereu de mine din cauza asta. Toată lumea râdea de mine. De faptul că parchez întotdeauna în spaţiul care e cel mai apropiat de avioane: sus, pe acoperiş, afară, în ploaie.

Opresc motorul şi mă uit la picăturile care se preling pe parbriz.

Ultima oară când l-am adus aici, abia aşteptam să-l văd plecat.

Serios. Ultima oară când l-am adus aici, am stat o clipă şi am privit drept înainte, iar mormanul acela din scaunul de lângă mine era uimitor: grămada aceea întunecată, când m-am întors şi i-am vorbit fratelui pe care-l ştiam – Iisuse! Chestia aia îmbrăcată într-o cămaşă nespălată, bătrânul ăla nenorocit spre care m-am întors spunând: „Aşa deci.

Timp berechet”.

L-am condus până la plecări şi l-am urmărit cum trece de poartă şi dispare. M-am întrebat dacă era posibil să se întoarcă. Mi-a trecut prin minte că nu putea să fie un lucru interzis. Poţi foarte bine să mergi până la intrare şi să te răzgândeşti. Poţi chiar să sari de pe scaunul tău din avion, să te răzgândeşti şi să te întorci aşa cum ai venit, înapoi în Irlanda, unde îi poţi face pe toţi să sufere încă o scurtă bucată de vreme.

De obicei, fraţii devin mai puţin importanţi odată cu trecerea timpului. Liam a hotărât să nu facă asta.

A hotărât să rămână important până la sfârşit.

Un avion duduie deasupra capului meu şi, după ce dispare, stau încă agăţată de volan, cu gura căscată. Rămânem aşa o vreme, şi eu, şi maşina, apoi împing scaunul în spate şi deschid portiera.

Pe când fac asta – ţipătul meu mut în Saab-ul decapotabil din parcarea aeroportului, în ploaie – simt că Liam râde de mine. Sau simt că absenţa lui râde la mine. Pentru că e undeva acolo, într-o parte – într-un loc pe care nu-l poţi vedea – în întregime şi în acelaşi timp deloc. Îmi dau seama că nu e nefericit, acum, că a murit. Dar nu simt numai starea lui ca pe o fierbinţeală la noadă. Este eul lui profund, dispărut, mort. E chiar eul lui intim, care s-a evaporat sau e pe cale să se evapore.

La revedere Vee La revedere La revedere Deschid portiera şi ies în ploaie.

Iată-l şi pe tata-mare, Charlie Spillane, conducând pe O'Connell Street spre viitoarea lui soţie, care se află la hotelul Belvedere.

E zece şi jumătate, într-o seară de marţi. E Postul Mare. Câteva perechi profane ies din Gresham sau Savoy Grill şi aşteaptă tramvaiul sau o pornesc pe jos spre casă, dar altminteri oraşul e liniştit. Maşina lui Charlie e de un gri intens şi, când alunecă încet pe sub câte un felinar, îi dezvăluie nopţii o băltoacă de piele albastră. Capota e lăsată, alama străluceşte, la fel şi capul lui Charlie. E frumoasă maşina asta, care, de fapt, nu e chiar a lui Charlie, deşi o are de atâta vreme, încât putem să presupunem că omul care i-a lăsat-o n-o să se mai întoarcă după ea.

Asta e maşina care se afla în garajul Adei în copilăria mea, un Bullnose Morris cu o capotă veche, crăpată, precum copertina unui cărucior gigantic.

Când am văzut-o eu, nu mai rămăsese mare lucru din ea, îi lipseau până şi portierele. Mă instalam pe locul din faţă şi ascultam şoarecii care alergau prin interiorul motorului în aerul încremenit al după-amiezilor de vară.

— Vruuum-vruuum! Ţipa Liam, lângă mine.

Vruuum-vrum!

În 1925, maşina e încă frumoasă. Charlie o turează forţând vitezele şi pedalele – Nugent e de părere că n-ar trebui să conducă deloc, atât de păguboasă e tehnica asta de pompare şi învârtire pentru ambreiaj şi valve. Frânele din faţă, despicate şi muiate în propriul lor lichid, stau desfăcute pe masa din bârlogul lui – nici Nugent nu e proprietarul maşinii, dar îi place la nebunie. Stând în holul hotelului Belvedere, ascultă sforăitul motorului, fără să-şi dea seama ce aude de fapt. Între timp, Charlie goneşte prin Dublin, folosind doar frânele din spate, ca să se întâlnească cu un om în legătură cu un câine.

Charlie ăsta e un tip care-şi schimbă brusc direcţia. Nu-i plac finalurile. Nici începuturile. Când se îndrăgosteşte, o face doar pentru că-şi dă seama că ocazia e pe punctul de a dispărea. Cu alte cuvinte, pune mâna pe Ada chiar în clipa în care ea se întoarce să plece.

Dar Ada nu-l cunoaşte încă pe Charlie. Ada Merriman stă în holul hotelului Belvedere şi se uită la Lamb Nugent în timp ce afară Charlie Spillane goneşte pe Great Denmark Street, spre soţia pe care n-a întâlnit-o încă. E pe punctul să deschidă uşa hotelului Belvedere, e aproape acolo, însă turla bisericii Findlater îl face să se gândească la altceva şi o porneşte vâjâind spre The Hut, în Phibsboro, să se întâlnească cu un om în legătură cu un câine.

Nugent ciuleşte urechea la eşapament. Zgomotul motorului se întrerupe o clipă, apoi se stinge şi se aşterne tăcerea. Aceasta se strecoară în holul hotelului Belvedere; freamătul îndepărtat al străzilor care trece de la cel de zi la cel de seară pe când întunericul devine tot mai adânc şi oamenii încep să bea – aiurea. Pe când femeile îşi liniştesc pruncii şi bărbaţii îşi scot bocancii din picioare, iar fetele care au lucrat toată seara se spală în camere îndepărtate şi se uită în grabă într-un ciob de oglindă înainte de-a ieşi să lucreze din nou.

În cealaltă parte a încăperii, respiraţia Adei e atât de blândă şi de uşoară, încât ai putea crede că e un înger care ia pentru o clipă înfăţişarea unei păpuşi.

Gâtul ei e o coloană, cum ar spune un poet, iar buzele închise sunt sculptate în lumină.

Un cărbune ars alunecă de pe grătar cu o bufnitură ca o şoaptă.

Vin morţii.

Stau ciuciţi de-a lungul pereţilor şi se înghesuie spre ultimii stropi de căldură: Lizzy, sora lui Nugent; mama lui, căreia nu-i place deloc să fie moartă. Fantomele lui Nugent sporovăiesc încet, neconsolate, în timp ce Ada nu scoate un sunet.

De ce?

E orfană. Bineînţeles.

În spatele geamului uşii de la intrare se iveşte o faţă şi cineva se duce să deschidă. O faţă mică, vioaie şi bărboasă. Se uită înjur şi se retrage. Morţii se împrăştie, dar după o clipă se întorc şi, de parcă n-ar mai putea suporta, Ada se ridică repede şi se îndreaptă spre biroul de recepţie, unde sună clopoţelul.

Cling cling!

Stau unul lângă altul – în sfârşit!

— Ada şi Nugent la biroul de recepţie, iar pe ea situaţia o amuză. Felul ei liber şi relaxat de-a fi e o insultă şi o provocare pentru Nugent – bietul Nugent, care simte cei patruzeci şi cinci de centimetri dintre ei mai acut decât orice alt volum de aer. Care ar împinge orice parte a lui spre orice parte a ei şi ar găsi alinare în asta.

Care ar putea să-şi vâre mâinile în pântecul ei ca să-i simtă căldura şi alunecarea organelor.

Nu-ţi bate joc.

— Atât de mult, vrea să-i spună. Te iubesc deja atât de mult.

— Hei. Hei, tu de colo.

Portarul se iveşte, plutind parcă, din întunericul cămăruţei din spate.

— Ai nişte rom fierbinte pentru un biet birjar?

Pentru omul de-afară?

Se întoarce spre Nugent şi spune:

— Nu ştiu de ce fac asta, nu-i niciodată acolo când ai nevoie de el. Doar ca să-l opresc să n-o mai şteargă, presupun.

Apoi se întoarce la scaunul ei de lângă uşă. La urma urmei, n-are decât nouăsprezece ani. Iar el doar douăzeci şi trei.

— Am un prieten care are maşină, zice el pe neaşteptate.

— Chiar aşa?

Se opreşte – interesată şi obraznică.

— Ar trebui să ajungă dintr-o clipă într-alta, de fapt, ar trebui să fie deja aici.

— Mi-ar plăcea o plimbare cu maşina, spune Ada.

M-aş da în vânt după o plimbare cu maşina.

Se răsuceşte ca să se aşeze pe scaun.

O, dacă ar avea o sfoară pe care s-o tragă de sub ea – Nugent patinând prin încăpere ca s-o prindă în braţe. S-ar putea săruta ca într-o peliculă alb-negru, ea întorcându-se pentru a se vedea în comentariu: Stop!

Pentru că nu e numai Postul Mare, ci şi primăvară. Cum ar putea să fie altfel? Ada Merriman e frumoasă, iar Lamb Nugent nu e mai reuşit decât s-ar cuveni şi asta-i tot ce trebuie să ştim – că atunci când ea a intrat pe uşă şi s-a aşezat cu o graţie fără cusur pe scaunul acela cu spătar oval, el a întrezărit o viaţă în care nimeni nu datora nimic nimănui. Nici o leţcaie.

Afară se opreşte o maşină. Nugent aude motorul huruind şi, în privirea pe care i-o aruncă Adei, se citeşte suferinţă şi un rămas-bun – ca şi cum legătura lor ar fi într-un fel imposibilă. Dar nu e imposibilă şi tulburarea care se iveşte între ei e doar un alt gen de plăcere.

Ei doi nu mai pot face nimic împreună. Nimic.

Amândoi se întorc în momentul în care Charlie Spillane intră pe uşă, gălăgios din cauza băuturii, dând pe dinafară de atâtea promisiuni încălcate şi întâlniri ratate. Il zăreşte cu coada ochiului pe Nugent, care se sprijină de biroul de recepţie, apoi se uită în jur până când vede silueta în albastru stând lângă peretele din apropierea uşii. Oh.

— Doamnă, spune, scoţându-şi melonul (imaginar), sper că individul ăsta v-a făcut să vă simţiţi bine.

Şi Ada râde.

Pur şi simplu. Cu un gest al mâinii, Charlie a schimbat toată matematica – a viitorului lui şi a trecutului meu.

Iată-i pe cei doi prieteni despărţindu-se de Ada Merriman.

Charlie îi face semn spre uşa hotelului amicului său şi iese. Se urcă din nou în Bullnose Morris şi-şi ia mănuşile de şofat. Îşi şterge faţa cu ele. Îşi şterge faţa cu ele ca un bărbat care a încetat să mai plângă, după ce vărsat multe lacrimi. Nugent se urcă lângă el. Charlie apasă ambreiajul, se luptă să treacă de punctul critic al frânei pe care o uitase s-o tragă şi porneşte.

Conways e cufundat în în tune) colesc spitalul Rotunda şi se opresc pe Parnell Street, unde nimeresc la o sesiune târzie de băut, în sala din spate de la Blue Lion – o crâşmă deocheată. In aer pluteşte mirosul unor răni recente, iar dinspre latrina din curte vine un iz de ars.

— O sticlă şi o limonada, zice Charlie.

Îşi sorb băuturile şi se uită circumspecţi la clientela criminală de la Blue Lion. Charlie face o mică observaţie despre maşină în timp ce Nugent studiază fibrele lemnului şi strălucirea balustradei joase de alamă.

În drum spre casă, Nugent se apleacă în faţă şi ridică încet capul peste parbrizul maşinii, lăsând aerul nopţii să-i biciuiască faţa. În timp ce gonesc pe lângă parc, se uită la fetele care, chiar şi în Postul Mare, îi aşteaptă pe granguri să iasă de la Shelbourne: un şir de ovale albe, feţele lor se întorc precum frunzele auzind zgomotul maşinii.

Se trânteşte din nou pe scaun când încetinesc şi opresc la câţiva paşi de uşa lui.

— Vrei să arunci o privire? Îl întreabă Charlie referindu-se la frâna cu tambur desfăcută pe masa din bârlogul lui Nugent.

— O să arunc, îi promite acesta şi-i face cu mâna când ajunge la uşa de la intrare.

Strecurându-se în casă, Nugent se uită prin cămăruţa lui; la patul îngust, la fereastra cu două perdele din dantelă, despărţite ca părul peste o faţă mică şi pătrată şi prinse fiecare într-o parte. Priveşte măsuţa – frânele rupte ale automobilului Bullnose Morris, frumoase ca o pictură cu mere în lumina lunii. Stând în picioare în întuneric, începe să-şi descheie nasturii cămăşii. Aceasta se deschide cu fiecare nasture. Se desface în V peste carnea pieptului lui. Mai jos, tot mai jos. Nugent îngenunchează.

Trage cămaşa pe genunchi şi o aruncă peste umăr, aşa că nasturii îi lovesc spatele o dată, de două ori, apoi începe să se roage.

Uite-o că vine.

Lizzy.

Sora lui. Mai mică decât el. A murit. Camera în care au crescut era plină de hârâitul jilav al pieptului ei, de gâlgâitul flegmei ei şi

de sângele ei şocant de strălucitor. Nugent nu poate uita rozariul de seară rostit la o distanţă teribilă şi sigură de patul ei; buricele albe ale degetelor ei bâjbâind pe cuvertură în căutarea mătăniilor sau lumina întunecată din ochii ei când se uita la el ca şi când ar fi văzut prin trupul lui ca prin sticlă. Pubertatea lui trecuse neobservată – chiar şi pentru el – în timp ce sânii ei se umflau sub cămaşa de noapte. Se îndrepta spre moarte şi spre maturitate în acelaşi ritm, cu sfârcurile ca nişte vânătăi care se măreau, cu sânii care creşteau şi apoi se opreau deasupra plămânilor împietriţi de boală. Şi astfel a murit.

Oare e suficient să se gândească la asta în timp ce stă în genunchi?

Atunci când îşi ţine penisul noaptea, îl simte de parcă ar fi pielea ei subţire, mereu umedă, fără să transpire vreodată. Pentru că, pe vremea aceea, oamenii se amestecau în cele mai dezgustătoare feluri…

Aşa trăiesc de la moartea lui Liam. Stau trează toată noaptea. Scriu sau nu scriu. Mă plimb prin casă.

Nimic nu se aşază aici. Nici măcar praful.

Am cumpărat-o acum opt ani, în 1990 – o vilă nouă cu cinci dormitoare separate. E construită în parte din cărămidă roşie Tudor cu influenţe Queen Anne1, deşi, slavă Domnului, nu are portic şi în interior am placat-o cu gresie şi ardezie crem, de culoarea fulgilor de ovăz. E o casă luminoasă, aşa că noaptea las toate luminile aprinse, reostatul dat la maximum şi mă plimb dintr-o cameră într-alta.

Camerele dau una într-alta atât de plăcut. Iar eu sunt singură. Fetele sunt doar o rămăşiţă – un film care iese din gura unui proiector, un ruj sclipitor lângă telefon. Tom, bărbatul care mă întreţine, e sus, visându-şi visele despre răni şi mântuire într-o lume a finanţelor corporatiste, şi toate astea nu au nici o legătură cu mine.

Gresie şi ardezie crem, de culoarea fulgilor de ovăz.

1. Stil arhitectural care a fost creat în ultimul sfert al secolului al XIX-lea şi care revigora trăsături ale arhitecturii Renaşterii engleze.

Când ne-am mutat, am început cu tot felul de galerii, chiar şi cu draperii ornamentale prinse de-o parte şi de alta. Îmi doream o draperie înflorată imensă pentru bovindoul din faţă – vă daţi seama?

Când am dat de sursa de aprovizionare, îmi schimbasem deja ideile şi alesesem storuri romane, dar acum grădina a crescut cum trebuie şi vreau... Nimic, îmi petrec timpul uitându-mă la diverse obiecte şi dorindu-mi să dispară, să le îndepărtez cu totul.

Aşa trăiesc.

Stau trează toată noaptea. La unsprezece şi jumătate, dacă e acasă, Tom bagă capul pe uşa micului birou şi îmi spune:

— Să nu stai toată noaptea!

De parcă n-ar şti că n-o să mă culc cu el, nu pentru o bună bucată de vreme de-acum încolo şi probabil niciodată – aşa a început de fapt totul: cu refuzul meu de-a mă sui în pat lângă soţul meu, cam la o lună după moartea lui Liam, cu neputinţa mea de-a dormi în alt pat decât cel pe care-l împărţim. Pentru că nu vreau ca fetele să mă găsească în camera de oaspeţi.

Ce altceva pot să fac? Nu ne-am permite să divorţăm. De altfel, nici nu vreau să-l părăsesc. Nu pot să mă culc cu el, asta-i tot. Aşa că soţul meu aşteaptă să mă culc din nou cu el, iar eu aştept altceva. Aştept ca lucrurile să se lămurească.

Aşa că nu facem nimic. Ne împărţim timpul. Cel puţin, eu fac lucrul ăsta. Iau ce-mi lasă Tom din zi – şi locuiesc în somnul lui. La ora şapte dimineaţa, când sună ceasul deşteptător, mă bag în pat, iar el se întoarce spre mine şi se plânge de răceala fundului meu.

— Iar ai stat toată noaptea? Mă întreabă.

— Scuze.

De parcă asta ar fi problema. De parcă am face sex, dacă n-ar fi răceala fundului meu şi eterna, infernala nepotrivire a programelor noastre.

Le trezeşte pe fete şi le duce la ore, iar eu dorm până la trei, când îmi târăsc faţa pe Imgă porţile şcolii. După aceea le expediez la cursurile de balet sau de dansuri irlandeze sau de călărie sau le aduc pur şi simplu acasă, unde poate că li se permite să se uite la televizor înainte de ora ceaiului. Nu le dau voie să se uite prea mult la televizor – le spun că e pentru binele lor, dar e mai curând pentru al meu.

Îmi place să discut cu ele. Dacă n-aş vorbi cu ele, cred că aş muri de ceva – numiţi-o, dacă vreţi, irelevanţă – sunt convinsă că aş dispărea pur şi simplu.

Aşa că-mi aşez una dintre fete pe sofa şi o iau în braţe ca să mă alinte puţin: pe Rebecca, atât de bună şi de prostuţă, sau pe Emily, pisicuţa, fetiţa lui tăticu' – puţin rece, puţin pierdută, cu ochii albaştri ai familiei Hegarty care îmi topesc inima. Ne îmbrăţişăm, după care urmează certurile şi pălăvrăgelile, apoi ţipetele legate de teme, mâncarea lăsată în farfurie sau ora de culcare, iar la nouă şi jumătate, când ţipetele şi certurile se potolesc şi ele dorm, eu încep să dau târcoale.

Nu au cu adevărat nevoie de mine, cred. Mă suportă doar pentru o vreme.

Mă mut din salon în living, apoi în sufragerie şi în bucătărie – un spaţiu fluid, singurul de fapt, din jurul scării; parterul este în plan deschis, cu un mic birou înghesuit vizavi de uşa holului. Când vine Tom, mă retrag acolo negreşit. În unele nopţi, navighez pe internet. Dar de cele mai multe ori scriu despre întâlnirea dintre Ada şi Nugent la hotelul Belvedere, scriu întruna, fără să mă opresc.

La unsprezece şi jumătate, Tom bagă capul pe uşă şi-mi spune:

— Să nu stai toată noaptea!

Iar când paşii lui se îndepărtează, lumea întreagă e a mea.

Vai, ce lume nebună!

Sunt perioade lungi când n-am nici cea mai vagă idee despre ce fac sau ce-am făcut – mai nimic, în cea mai mare parte a timpului, dar ar fi frumos să ştiu în ce anume constă acest nimic. Pe la ora patru, mă apucă uneori cheful de curăţenie. Şi mă pun pe treabă de parcă aş fi un hoţ: ţinându-mi respiraţia în timp ce frec, îndepărtând murdăria de pe pereţi, încerc să nu beau înainte de cinci şi jumătate, dar fac asta întotdeauna – de la gâtul sticlei de vin până la ultima picătură de pe fundul ei. E singurul fel în care ştiu să pun capăt zilei.

În toiul nopţii, aud frânturi sau răbufniri de voci – ca la un radio pe care îl deschizi şi-l închizi în camera alăturată. Incoerente, dar destul de vesele.

Poveşti care ricoşează de pereţi. Frânturi de viaţă infiltrându-se prin crăpături. Şoapte în momentul apăsării unei clanţe. Păsări pe acoperiş. Declanşarea întâmplătoare a mecanismului vreunei jucării.

Şi, o dată, vocea fratelui meu spunând: „Ei. Ei”.

Am aşteptat să-l aud din nou, dar a dispărut.

Când deschid frigiderul, mintea îmi e supusă unor şocuri şi lapsusuri; treapta pe care o sari când adormi.

Prevestiri rele. Simt că viitorul cade prin acoperişul minţii mele, dar când mă uit înăuntru, nu văd nimic.

O funie. Ceva care se leagănă într-un sac, ceva pe care nu-l pot atinge.

Trăiesc toate regretele posibile din momentul în care torn vinul până când duc paharul la gură.

Uneori urc la etaj să-mi privesc patul fără mine în el. Tom doarme întins pe spate. Nu sforăie. Uneori, când e trist în somn, se întoarce pc-u parte şi-şi strânge mâinile sub bărbie. Soţul meu tresărind în somn.

Tom învârte banii prin mijloace electronice. Ori de câte ori face asta, o mică parte se lipeşte de el. Zi de zi. Oră de oră. Minut de minut. Destul de mulţi, de fapt, pe termen lung.

Fratele meu, Liam, şi-a petrecut cea mai mare parte a vieţii lucrând ca paznic la spitalul Hampstead Royal Free. Împingea paturi pe coridoare, punea tumori canceroase în pungi, transporta membre tăiate până la incinerator – şi zicea că-i place. Tovărăşia asta îl încânta.

Pe vremuri eram jurnalistă. Scriam pentru rubrica de cumpărături (ei bine, cineva trebuia s-o facă).

Acum am grijă de copii – asta cum se numeşte?

Tom a făcut sex cu mine în noaptea priveghiului – de parcă moartea lui Liam ar fi spulberat toate pânzele de păianjen: toată agitaţia şi copiii, slujba lui importantă şi solicitantă, nopţile acelea încordate în care nu se culca, vai, cu alte femei. Revenea la chestiuni elementare: îmi spunea că mă iubeşte, că fratele meu poate să fie mort, dar că el e cât se poate de viu. Îşi exercita dreptul de soţ. Îmi iubesc soţul, dar atunci am stat cu picioarele desfăcute pentru dansul coapselor lui de băiat de la ţară şi nu m-am simţit deloc vie. Am avut senzaţia că sunt un pui tranşat.

Dar să lăsăm asta să mai aştepte. Să-l lăsăm pe sărmanul pui să mai aştepte o vreme.

Iată-mă în trenul spre Brighton, pe cale să iau trupul fratelui meu sau să-l văd sau să-i spun salut sau la revedere sau ce se face cu un trup pe care l-ai iubit cândva. Să-i aduci un omagiu. E

o zi blândă de toamnă. Mă uit pe fereastră şi sunt surprinsă să constat că dealurile calcaroase1 există. Anglia mi s-a părut întotdeauna copilăroasă.

Haywards Heath Wivelsfield Burgess Hill Hassocks Denumiri atât de absurde, încât ai impresia că au fost născocite. Uimirea neîntreruptă pe care mi-o trezeşte ţinutul ăsta constă în faptul că e într-adevăr înverzit şi încântător. Că e într-adevăr acolo. Trece pe lângă mine, dar cu viteze diferite. În apropiere, o porţiune cu câmpuri de ţară înaintează cu seninătate în vreme ce dealurile din depărtare alunecă

1. În engleză, South Downs – regiune cu dealuri calcaroase din sud-estul Angliei, (n.r.) uşor în spate, ca o fâşie îngustă. Încerc să descopăr linia de-a lungul căreia peisajul nu se mişcă şi-şi schimbă părerea, gândindu-se că, de fapt, călătoria e un lucru opus, pentru că a te deplasa spre un mort înseamnă a nu te mişca deloc.

Atunci mă sună sora mea Bea

— Alo?

— Eşti pe roaming?

— Nu ştiu.

— Păi, dacă eşti în Anglia, eşti pe roaming.

— Bine, sunt pe roaming.

— Atunci, n-o să-ţi încarc nota de plată, zice. Şi începe să vorbească.

O veche pornire de-a mamei se traduce prin faptul că vrea să aduc sicriul acasă înainte de a-l înmormânta, aşa încât Liam să troneze cu mare pompă în oribila noastră cameră bună. Deşi, dacă mă gândesc mai bine, nu-mi imaginez un covor mai bun pentru un cadavru; toate dreptunghiurile alea portocalii şi maro.

— Dar e un covor, zice Bea.

— Haide-haide, îi spun eu.

— Fă-o şi gata, zice ea.

— S-o fac? Îi răspund, vrând de fapt să spun: La naiba, eu plătesc pentru asta.

— Asta şi-ar fi dorit tati, zice ea, vrând de fapt să spună: Eu păstrez flacăra tradiţiei, iar eu mă înfurii atât de tare, că, o vreme, nu mai aud ce vorbesc eu sau ce îndrugă ea, iar peisajul, cu toate vitezele şi direcţiile lui diferite, aleargă pe lângă geam, în timp ce noi două ne străduim să revenim pe un teren sigur.

Bineînţeles că are dreptate. Tati a crescut în vest – întotdeauna ştia cum să facă un lucru ca lumea.

Avea maniere distinse. Dacă vreţi părerea mea, era mai mult o chestiune de a nu spune niciodată nimic nimănui. „Bună ziua, sunteţi bine”, „Ei, la revedere, aveţi grijă”, toate relaţiile umane trebuiau să fie ritualizate. „îmi pare rău că vă deranjez”, „Lăsaţi banii deoparte acum”, „E o şunculiţă absolut minunată”, „E vocaţia dumneavoastră nobilă”. De fapt, tot controlul ăla mă plictisea de moarte. Demnitatea individului subminată întru câtva de viteza năucitoare de reproducere. Tata a murit de infarct în

1986, iar cei veniţi la înmormântare au râs de asta în pridvorul bisericii, de parcă ar fi fost epuizat de prea mult dat din fund. „Ar fi fost atât de mândru să vă vadă pe toţi”, a spus unul dintre vecini. „Atât de mândru. Să vă vadă înşiruiţi aşa, ca treptele unei scări.” N-am zis nimic, dar nu eram convinsă de asta, chiar deloc. Nu credeam că ar fi fost deosebit de mândru.

Avea o irlandeză superbă. Pentru el, limba era un loc romantic şi ăsta e locul în care-l iubesc, chiar şi acum.

Nu a fost cel mai rău dintre taţi. A fost lector la un colegiu pedagogic local, aşa că, datorită vacanţelor lungi şi orelor puţine, era mai tot timpul prin preajmă – dând ordine, făcând aranjamente, dirijând traficul, aducând de la piaţa care se ţinea

dimineaţa devreme lăzi cu legume de iarnă, de parcă ar fi condus o tabără de vară, nu o familie. Deşi toate astea trebuie să fi încetat la un moment dat – pe când eram în liceu, ne descurcam trimiţându-i pe gemeni la magazinul din colţ să cumpere câteva felioare de şuncă; Ernest sau Mossie zornăindu-i mărunţişul în buzunar să vadă dacă are suficient pentru micul dejun. Nimeni din familia Hegarty nu era zgârcit.

Nici măcar eu, cea mai distantă dintre membrii familiei Hegarty, nu sunt zgârcită. Lucrul ăsta e mai mult decât un act social, e un tabu religios; persoanele zgârcite mă fac să mi se încreţească pielea pe mine; sunt nevoită să întorc privirea.

Atunci ce face din mine chestia asta?

La naiba, eu plătesc.

Un accident în ordinea naturală – asta sunt.

Intre timp, trenul zdrăngăneşte prin Anglia, tacataca, iar Bea vorbeşte înainte, stând pe genunchiul tatălui meu mort, cu o fundă în păr, ca o fetiţă cuminte, aşa cum a fost întotdeauna, iar eu privesc dealurile, încercând să mă maturizez, să-l las pe tata să moară, încercând s-o las pe soră-mea să devină adolescentă (las la o parte menopauza). Şi nimic din toate astea nu e posibil. Absolut nimic. In peisaj e o linie care nu vrea să se clintească, alunecă mereu înapoi şi pe aceasta mi se opreşte privirea.

— Noroc la Brighton, îmi zice Bea şi vocea ei mă smulge din visare şi mă aruncă în tufele care trec în goană pe lângă mine.

— Mersi, spun, ai grijă de mami, şi închid telefonul întrebându-mă dacă am rostit cuvinte ca „sicriu”, „cadavru”, „corp” în atmosfera englezească plăcută şi tăcută a vagonului de tren, gândindu-mă c-aş prefera să mănânc rahat decât. Ce? Angels on horseback1 cu vecinii în jurul trupului fratelui meu mort în vechea cameră bună.

Cu covorul ăla nenorocit.

1. Aperitiv cald, preparat din stridii sau scoici scoase din cochilii şi învelite în felii de şuncă, pus la cuptor şi servit adesea pe pâine prăjită, (n.r.)

J Şi nu e vorba numai de vecini, ci şi de rămăşiţele lui Midge-Bea-Ernest-Stevie-Ita-Mossie-Liam-Veronica-Kitty-Alice-şi ale gemenilor-Ivor-şi-Jem. Morţii, evlavioşii şi managerii (de asemenea casnicele, foştii jurnalişti, actriţele ratate, anesteziştii, peisagiştii, ceva în domeniul IT şi altceva în domeniul IT).

Ne vom uita în jurul nostru şi vom zice: cu unul mai puţin. Cu unul mai puţin. In timp ce copiii aleargă prin casă, făcând să cadă tencuiala de pe pereţi cu ţipetele lor; Rebecca jucându-se cu verişoara ei Anuna, care de fapt îmi e nepoată, aşa că nu mă întrebaţi de câte ori chestia aia e „dată la o parte”.

O! Era disperat – asta vom spune cu toţii. Era un adevărat încurcă-lume. Mereu făcea câte un pocinog. Avea însă o inimă mare. Totdeauna îţi sărea în ajutor. Era un tovarăş excelent, aşa vom spune. O!

Dar ce spirit. Avea o limbă spurcată! Nu există nici o îndoială în privinţa asta. Dar era foarte sensibil, în cazul lui Liam era o chestiune de sensibilitate.

Simţeai nevoia să-i porţi de grijă. Nu se descurca în lumea asta. Nu prea.

— Da, voi spune. Era un încurcă-lume.

Nu ştiu dacă este prima, dar e cu siguranţă cea mai vie amintire despre el: Liam făcând pipi printr-un gard de sârmă într-un lac din partea cealaltă.

— Piişş!

Pişul împroşcând plasa, apoi oprindu-se, când am trecut patinând pe lângă el. Patine! Acum, când mi le amintesc, îmi dau seama cât trebuie să ne fi răsfăţat Ada.

Când aveam opt ani, iar Liam aproape nouă, am fost trimişi, împreună cu sora noastră mai mică, Kitty, să stăm la Ada, în Broadstone. Era doar la câţiva kilometri depărtare de casa noastră – acum ştiu asta, evident, dar pe când eram copii, putea să fie şi în Tombouktou. Locul era o lume în sine – o mică enclavă de căsuţe făcute de meseriaşi, asamblate ca piesele de Lego, aproape de centrul oraşului Dublin.

Cred că ne trimiteau acolo şi când Kitty era în faşă. În perioada aceea există un gol în procesul de procreare al mamei şi mă gândesc la ea ca la anii copiilor morţi, cei care au marcat-o şi-au transformat-o în fiinţa pe care am cunoscut-o mai târziu.

Nu ştiu cum se numeau aceste episoade. Femeile necăsătorite aveau „căderi nervoase”, dar la vremea aceea, femeile măritate făceau mai mulţi copii sau nu mai făceau copii deloc. Oricum, mami a luat-o de la capăt, cu Alice, în 1967 (ce ne-am fi făcut fără Alice!) şi, imediat după aceea, au venit Ivor şi Jem.

Presupun că nedreptatea cu gemenii i-a provocat criza decisivă de „nervi”. Evident că în farfuria ei cu medicamente erau în permanenţă tranchilizante, printre Brufen şi Warfarină; de când o ştiu a suferit de tremurături, momente de slăbiciune inexplicabile şi crize neaşteptate de plâns.

Mă întreb uneori cum era mama, înainte ca noi să fim nevoiţi să plecăm sau dacă îmi dădeam seama ce s-a pierdut de fiecare dată când ne întorceam – dacă „mama” care dansa cu mătura şi săruta burtica bebeluşului a fost înlocuită de această bucată de carne inofensivă care stătea în cameră.

Casa Adei era foarte liniştită. Nu reuşeai să uiţi nici o clipă sunetul propriei respiraţii – inspiraţia, expiraţia şovăitoare – până când te simţeai sufocat de propria ezitare. Era liniştea unei case fără copii, unde încăperile gemeau de atâtea lucruri. Pe poliţele şemineurilor şi pe mese erau înşirate mici nimicuri pe care nu aveai voie să le atingi. Existau sertare încărcate cu lucruri nefolosite de ani de zile sau întrebuinţate o dată pe an. Toate acestea erau separate unele de altele şi deosebite, aşa cum nu se întâmpla niciodată acasă, unde lucrurile nu erau separate.

Ada însăşi avea un fel aparte de-a trăi, pe care mama nu şi-l putea însuşi. Se războia cu Charlie sau flirta cu el în bucătărie. Părinţii mei nu flirtau niciodată, păreau incapabili de aşa ceva.

— Dă drumul la televizor pentru ca tata să audă ştirile.

Îşi vorbeau prin copii, la fel ca orice alt cuplu pe care-l cunoşteam. Şi dacă nu existau dulci nimicuri între ei, nu existau nici certuri – deşi, uneori, în discuţiile lor se simţea un ton scrâşnit, care era probabil semnul unei răceli sau al dezgustului. N-am idee.

Poate că greşesc. Poate că îşi vorbeau tot timpul, dar discuţiile lor erau atât de intime, încât nu auzeam sau nu reţineam nimic – aşa cum îţi e greu să-ţi aminteşti râsul cuiva pe care l-ai iubit.

Dar îmi aduc aminte cum Ada flirta cu Charlie: Ada plimbându-se între maşina de gătit şi masă şi cântând în timp ce aşeza cina în faţa lui Charlie. Şi îmi mai aduc aminte de lucrurile ei: dulapul cu sertare de pe palierul de la etaj, plin cu resturi de materiale, cataloage cu eşantioane cu pagini pe care le întorceai ca pe filele moi ale unei cărţi fără nici o poveste – aveau un singur model, apoi urma altul.

Mai era şi o vază de cristal plină cu pene pe poliţa şemineului din dormitorul Adei; îmi aduc aminte scârţâitul pălăriilor ei de pai şi mirosul celor din fetru pe care le păstra în fundul garderobului. Toate astea mi-au rămas în probabil în minte din faza aia de fetiţă meticuloasă, de opt-nouă ani, când îmi plăcea la nebunie să împăturesc, să netezesc şi să ascund lucruri. In afară de mirosul interiorului pălăriilor, pe care mi-l amintesc încă de la trei ani.

În casă stăteam destul de puţin, pentru că alergam mai tot timpul pe străzi sau ne jucam în jurul Bazinului, un lac artificial a cărui apă fusese folosită pe vremuri la fabricarea whisky-ului irlandez.

Tocmai acest amănunt l-a determinat pe Liam să facă pipi în lac şi asta e imaginea pe care o păstrez în minte despre el – un

băieţel care îşi sălta fundul cât mai sus ca să arunce jetul în aer, urina împroşcând sârma gardului sau revărsându-se, neaşteptat de uşor, printr-un romb al reţelei.

Mai aveam de asaltat şi fortăreaţa din staţia de autobuz de la Broadstone, un zid întunecat, ca o stâncă tăiată în deal, cu o statuie a Fecioarei Măria în vârf. Ne învârteam în jurul porţilor şi, în cele din urmă, într-o bună zi ne-am furişat până în locul în care erau parcate în şiruri autobuzele cu etaj, i ascunzându-ne şi strecurându-ne pe lingă ele, până când unul din noi – probabil Liam, eu în nici un caz – a ajuns la minerul uşii, fixat ca un cadran într-un semicerc lângă uşă.

Fâââşşş.

Îmi ajungea în nări mirosul emanat de scaunele albastre din imitaţie de piele – era al celor care stăteau acolo, apoi se ridicau pentru a face loc altora, care se ridicau la rândul lor, clipă de clipă, zi de zi, cu târguielile lor şi vieţile lor obişnuite. Şi chiar dacă nu tăiam scaunele şi nu desenam graffiti pe tavane, autobuzul era atât de gol şi de încremenit pe când alergam prin el, încât ne dădeam seama, toţi trei, că eram lăsaţi pe dinafară, daţi în grija bunicii noastre – care, dintr-odată, nu mai însemna nimic pentru noi – şi că duceam dorul părinţilor, care însemnau din ce în ce mai puţin pentru noi. Preţ de o clipă, pe când Liam deschidea jumătatea de uşă rezervată şoferului cu un clic, am avut sentimentul năucitor că era într-adevăr în stare să conducă autobuzul ăla, luând-o într-o parte spre Constitution Hill, apoi prin Phibsboro, spre locul în care familia noastră de drept creştea fără noi, şi chiar mai departe.

Apoi am fost prinşi. Eu eram sus şi n-am auzit nimic în afară de, aşa cum mi-am dat seama mai târziu, lipăitul sandalelor lui Liam şi ale lui Kitty, când au luat-o la fugă, Liam întorcându-se în ultima clipă ca să mă strige, sunet pe care l-am auzit într-adevăr, numele meu venind, dintr-un motiv anume, din afara autobuzului, pe când înăuntru răsuna zgomotul paşilor unui bărbat pe scări şi-i vedeam mâna pe bara de crom în timp ce urca treptele pas cu pas şi, în cele din urmă, bustul lui s-a ivit din puţul scării, umflându-se ca un balon. În momentul în care a

ajuns sus cu totul, s-a oprit şi m-a privit. Avea o şapcă ţuguiată şi o cămaşă albastră ce stătea să plesnească pe pântecele enorm, genul de pântece care avea nevoie de o curea ca să-l susţină, aşa cum sânii au nevoie de un sutien. Şi-a rostogolit pântecele pe culoar spre mine, iar eu m-am tras înapoi, până când m-am poticnit şi m-am aşezat pe ultimul scaun al autobuzului. Apoi l-a împins spre mine şi – deşi mă îndoiesc că e în întregime adevărat, îmi amintesc foarte bine încordarea şi neruşinarea sa surprinzătoare pe când se vâra sub ochii mei cu nasturele lui alb, proeminent – m-am strecurat în cele din urmă pe sub el, am trecut pe lângă picioarele lui scurte şi pe lângă gabardina învechită a costumului de şofer de autobuz. Şi am zbughit-o pe scări.

— Afară! A urlat în urma mea. Afară!

Mai mulţi şoferi s-au întors să se uite la mine, în timp ce alergam spre porţi şi dincolo de ele.

Aveam o singură cale de scăpare: s-o iau la goană pe Constitution Hill până rămâneam fără suflare şi atunci, fără îndoială, aveam să mă întâlnesc cu Kitty şi cu Liam. Dar n-am dat de ei până n-am ajuns la poarta unei biserici: Liam, având chiar şi atunci o idee despre rolul unui sanctuar, şi-a dat seama că un şofer de autobuz, cu uniforma lui cu tot, nu putea să pună mâna pe tine acolo.

Am intrat să ne rugăm – şi sunt convinsă că asta s-a întâmplat chiar în aceeaşi zi – am îngenuncheat în apropierea altarului, înspăimântaţi de gândul că eram urmăriţi, şi, după ce bătăile inimilor noastre s-au domolit, ne-am privit, iar nevoia de-a râde s-a preschimbat chiar în clipa în care ne priveam într-un J lucru mai înalt şi mai spiritual. Aşa că am mulţumit la altarul Sfântului Felix pentru salvarea noastră cu o exaltare pioasă şi am aprins lumânări din loc în loc, până când n-am mai găsit nici o deschizătură pentru bănuţii noştri, apoi am mai aprins vreo două-trei, când un preot a prins-o pe Kitty de braţ, lăsându-i o salbă de vânătăi, şi ne-a ţinut o predică, fără să-i dea drumul, despre răutatea stăpânită de furie. Insă nu-mi mai amintesc nici un cuvânt din ea sau din ce-a spus Ada mai târziu despre starea

braţului lui Kitty, deşi îmi amintesc de trăsăturile accentuate, vii ale chipului înflăcărat al preotului, ca de zeama nediluată a unui fruct stors. Şi, deşi bunulsimţ îţi spune că aceste două evenimente n-ar fi trebuit să se petreacă în aceeaşi zi, eu cred că da, iar atunci când, mulţi ani mai târziu, am fost urmărită de un bărbat cu scula în erecţie pe străzile lăturalnice din Veneţia, m-am adăpostit într-o biserică de parcă aş fi atras ceva şi mai rău, dar nu m-am ales cu nimic în schimb: strane goale, mucegai pe pereţi, o hârtie vârâtă sub o pictură în ulei decolorată, sub care scria cu pixul di Tintoretto. Era o capelă retrasă, întunecată, cu raiul pictat pe tavan – cel puţin atunci când puneai o monedă de 100 de lire ca să aprinzi lumina. Altfel, era mizeră şi liniştită. Nimic rău nu avea să mi se întâmple acolo. Am îngenuncheat cu spatele la dreptunghiul de un alb pâlpâitor al uşii deschise, dar italianul de pe stradă n-a apărut în spatele meu şi nici un copil n-a ieşit din confesional cu mâinile făcute căuş în care să ţină un păhărel cu spermă, nici un sfânt nu s-a clintit.

Am plecat capul şi m-am rugat ca o femeie dintr-un film din anii '50, m-am rugat ca să alung sentimentul sufocant că aşa o să mor, cu faţa strivită de gabardina murdară, albastru-închis sau neagră, cu scula unui străin înfiptă în gât şi ce, ce altceva?

Ceva răsucindu-mi-se în stomac. Un cuţit. Nu e cuţit.

Nu e real.

Dar clic-clac. Luminile din capela lăturalnică s-au aprins cu un zgomot asurzitor, urmat de zornăitul mecanic al banilor cuiva care cad. Am îngenuncheat şi i-am urmărit pe nemţi şi pe englezi intrând, căutând cutia cu lire şi aprinzând raiul în vreme ce, în spatele meu, italianul cu scula în erecţie adăsta la uşa deschisă a bisericii – sau nu. (Ce avea de gând să facă, la urma urmei, cu ea?) Oricum, n-a reuşit să treacă pragul, iar când am ieşit din transa rugăciunii mele disperate şi lipsite de credinţă, m-am întors şi am descoperit că plecase. Ceea ce era bine.

Dar când am început să merg pe străzi, era pretutindeni.

Eram nişte copii buni, în cea mai mare parte a timpului. Îmi închipui că eram buni, pe vremea aceea, în Broadstone – puţin tăcuţi, puţin îngrijoraţi poate.

Liam mai ales era înclinat spre schimbări bruşte de atitudine, dar acestea erau adesea pe cât de hilare, pe atât de îngrozitoare şi, deşi Kitty se dovedea o mare pacoste, totul era la modul copilăros şi în niciunul din noi nu exista nici un rău care să-mi vină acum în minte – de ce-ar fi existat?

Bărbatul care stă lângă mine în trenul spre Brighton îşi ridică uşor bazinul şi apoi îl aşază la loc. Picoteşte în lumina sexuală, pâlpâitoare a soarelui, legănat şi puţin zdruncinat de mişcarea trenului. Simt cum i se strânge sângele în pelvis, cum penisul lui lung şi gros se mişcă de-a lungul cracului pantalonului.

Mai intră unul.

Şi, din nou, nu e nici un motiv de agitaţie – un tânăr om de afaceri căruia i se întăreşte lângă tine, în tren – chiar dacă eşti îndoliată de curând. Dată fiind starea în care mă aflu, mişcarea asta hidraulică mi se pare mai mult decât stranie. Gesturi atât de mici, cu consecinţe atât de însemnate. Mă întreb brusc dacă Liam ar fi fost încă în viaţă în cazul în care s-ar fi născut femeie, nu bărbat. Şi dintr-odată, iată-l uitându-se la mine cu o privire pofticioasă din spatele căruciorului cu ceai, cu o eşarfă a la Dick Emery şi un sutien de serie.

— Cucu! Sunt viu!

„Nu, mulţumesc”, îi răspund femeii respectabile care oferă „Gustări?” în timp ce bărbatul de lângă mine întinde mâna după un ziar ca să-şi ascundă şliţul.

Inofensiv. Inofensiv. Inofensiv Şi închid ochii.

Liam a intrat în camera mea de spital în seara de după naşterea Rebeccăi. A apărut pur şi simplu cu un buchet de flori roz de la florăria de la parter.

Tom se dusese acasă să doarmă puţin, telefoanele încetaseră să mai sune, iar lumea îmi dădea răgaz să-mi revin, dar eu eram în culmea fericirii, mândrindu-mă cu copilul în faţa asistentelor şi femeilor de serviciu şi întrebându-mă dacă nu cumva vreun meci de fotbal sau vreun atac terorist îi blocaseră pe toţi admiratorii săi în trafic.

Şi iată-l pe Liam în cadrul uşii – nici măcar nu ştiam că e acasă. Şi iată-mă pe mine rezemată de perne, năclăită de sudoare, cu copilul – atât de delicat, încât nu-l puteai atinge – în pătuţul de plastic de lângă mine.

A traversat camera ca să se uite la el şi mi s-a părut că emana forţă când s-a aplecat să vadă generaţia următoare, verificându-i, ca un proprietar, ochii, degetele de la mâini şi de la picioare, micii pori ai năsucului, înfundaţi cu nişte chestii galbene care mă făceau deja să intru în panică gândindu-mă la cojile negre care or să-i apară când o să crească.

— Cum te simţi? Trebuie să mă fi întrebat el.

Nu cred că ne-am sărutat. Cei din familia Hegarty nu au început să se sărute decât pe la sfârşitul anilor '80 şi, chiar şi atunci, ne rezumam la Crăciun.

— Bine, trebuie să-i fi răspuns eu.

Şi s-a aşezat pe scaunul vizitatorului, contemplând această nouă scenă: mama şi copilul.

— A mers bine?

Asta îmi amintesc că mi-a zis şi-mi amintesc că i-am răspuns:

— Ei, acum e bine.

Pereţii erau zugrăviţi în galben şi soarele avea în el ceva vâscos şi extatic după naşterea copilului.

Îmi aduc aminte că mă gândeam ce bine arăta; cât de chipeş părea, probabil, mergând pe o stradă plină de străini, fratele

meu puţin rotofei. Era fericit să vadă copilul. Se transformase, la vederea sa, într-o persoană pe care o cunoşteam cu toate fibrele trupului meu.

Naşterea îmi redase simţul mirosului, care fusese ciudat de schimbat în timpul sarcinii, aşa că mă aflam în mijlocul unei orgii de arome, stând cu nasul vârât într-un pahar de şampanie pe care refuzasem s-o beau, dar pe care o adulmecasem toată dupăamiaza. Îmi dădeam seama, de la o oră la alta, cum băutura se degrada în contact cu aerul. Acolo existam – în mireasma care se ridica din mica baltă de şampanie – pe lângă care chiar şi hainele lui Liam aveau un miros pătrunzător.

I-am spus că mama îmi telefonase şi că plânsese.

— A plâns? M-a întrebat.

— Credea că suntem cu toţii sterpi, i-am zis, deşi mi-am simţit trădarea în nuanţa aceea. La vremea aceea fusesem destul de încântată să primesc veşti de la ea.

Am vorbit o vreme despre mama.

Se uita întruna la paharul de pe dulăpiorul de lângă pat şi i-am spus că aveam o sticluţă în formă de avion. A terminat-o în locul meu înainte de-a pleca, aşa cum era, caldă, stătută şi scârboasă, impregnată de chestia aia înţepătoare care mi se revărsa prin pori în timp ce mă dezumflam încetul cu încetul în salon. Nu m-a deranjat. I-am spus că mă bucur să scap de mirosul ăla.

Stând în trenul spre Brighton, încerc să stabilesc un orar al beţiilor fratelui meu. Băutura nu era problema lui, dar a devenit în cele din urmă problema lui, spre uşurarea celor care îşi făceau griji din cauza asta.

— Mă cam îngrijorează faptul că bea.

Aşa că, după o vreme, nimeni n-a mai auzit ce-i spunea.

Ce-i drept, totul era o porcărie. Alcoolul l-a distrus, aşa cum se întâmplă de obicei. Dar încerc să-mi dau seama exact când am

încetat să-mi mai fac griji pentru el şi am început în schimb să mă tem pentru cât bea. Poate atunci – când bebeluşul meu deschidea neîncetat ochii, de parcă voia să verifice dacă lumea era încă acolo. Acela a fost, probabil, momentul. Chiar atunci.

Un beţiv nu există. Orice-ar zice, doar băutura vorbeşte în el. Sau există doar din când în când. Să stai rezemat de zidul galben şi să-ţi priveşti sora preferată care tocmai a scos din ea un copil. Cu o privire ca în vremurile de odinioară. Restul nu trebuie crezut.

Miroseam hotărârea decisivă pe care o luase înainte de-a intra pe uşa spitalului, miroseam vinul pe care-l băuse la prânz şi berea de seara trecută.

Dar mai era şi o schimbare de metabolism, o dulceaţă în sângele şi respiraţia lui, pe care n-am recunoscut-o. Nu mânca mult în ultimii ani, iar trupul lui funcţiona în cea mai mare parte doar cu alcool.

Şi, stând în trenul spre Brighton, mă întreb dacă nu avea diabet, dacă nu cumva asta era problema.

Brusc, mă gândesc că, dacă şi-ar face o analiză a sângelui, am putea rezolva ceva, că poate nu băutura e, de fapt, problema.

Apoi îmi dau seama că e mort.

Fără îndoială, băutul era pentru el o declaraţie existenţială, cum aş putea să uit asta? Cu siguranţă nu era nimic metabolic acolo. Nu exista nici o cauză.

Era băut când a murit? Probabil. Şi acum ce-i curge prin vene? Sânge, apă de mare, whisky. Era un maniac al whisky-ului. Probabil se gândea că înoată spre nenorocita aia de Franţa.

Închid ochii în lumina caldă a soarelui şi aţipesc lângă străinul care picoteşte în trenul spre Brighton.

Iată-i pe Ada şi Charlie în pat, peste un an.

Charlie, lucios ca o focă, cu burta lunguiaţă şi grasă, cu organele genitale lipsite de vlagă înroşindu-se uşor lângă coapsa grasă şi albă. E sâmbătă dimineaţă şi orice vânticel răzleţ, orice mişcare a Adei sub plapuma de puf le poate stârni şi ridica până la un anumit unghi – cincizeci de grade, să zicem – ceea ce lui i se pare în acelaşi timp dur şi blând. Meditează la asta o vreme – patruzeci ar fi jenant, iar mai puţin – o stângăcie şi o dovadă de timiditate – şi-apoi, trebuie să discute cu ea această problemă a gradelor. Înoată îndărăt, pe sub cuverturi, spre picioarele subţiri ale Adei, iar ea râde şi ridică genunchii. Au făcut-o atât de des în ultimele ore, încât nu mai sunt în stare să spună care e diferenţa dintre afară şi înăuntru. Care e diferenţa dintre cuverturi şi aerul din încăpere, între hainele şi mâinile lor – totul pare să-i mângâie. Sunt un ghem de nervi, tocit la capete. Se obosesc unul pe celălalt – uluiţi amândoi de felul în care pielea se subţiază sub ochii lor; de cât de aproape pot fi, de felul în care sângele li se amestecă, astfel că, după aceea, ticăitul unuia înăuntrul celuilalt ar putea fi o glumă sau un puls – bătaia inimii celuilalt în venele tale.

La treizeci şi şase de ani, Charlie are, bineînţeles, destulă minte ca să nu termine înăuntrul Adei, dacă se poate abţine (deşi e foarte adevărat că uneori nu se poate abţine deloc), aşa că iese la ultimele zvâcniri ca un om care se îneacă şi împroaşcă apă de mare pe chei. Iar Ada e ameţită nu doar de dragoste, ci şi de mirosul oţetului pe care-l ţine în săculeţul ei franţuzesc – un cadou primit după logodnă de la Charlie, atât de îndrăzneţ şi de viclean. Sunt amanţi.

Chiar dacă sunt căsătoriţi, sunt amanţi. Nici nu se pune problema copiilor – nu se întâmplă nimic pe întuneric. Perioada de curtare a fost o poveste violentă; logodna – o simplă scuză pentru a prelungi dulceaţa clipelor, aşa că atunci când au ajuns între cearşafurile legitime, erau deja obosiţi şi priveau spre noaptea nunţii ca spre un naufragiu. Ada se dezbrăca la marginea patului ca o femeie care se pregătea să intre în baie, Charlie se chiora sub veioză să-şi întoarcă ceasul. Apoi, după un contact sexual neaşteptat şi înspăimântător – ochii Adei au

rămas larg deschişi – au descoperit că au foarte multe de învăţat, la urma urmei.

— Nu-ţi face griji. Se pare că Charlie nu i-a mai spus altceva din ziua în care s-au întâlnit. Nu-ţi face griji, n-o să ţi se întâmple nimic rău.

Ada nu ştia de ce avea încredere în el, dar avea.

Şi nu se înşela. Iar lucrul ăsta era în sine un fel de triumf pentru ea – Ada cea slăbănoagă şi practică, Ada care era tot timpul cu ochii în patru. A avut încredere în el de la bun început şi nu a încetat niciodată să aibă, deşi, cu timpul, a ajuns să aducă aprozi la uşă. Acum, în dimineaţa asta de sâmbătă, Ada îi ia mâna şi i-o aşază pe pubisul ei suprasolicitat ca, într-un fel, greutatea şi căldura acesteia s-o liniştească şi s-o facă să se adune. Totul doare puţin.

Nu sunt încă foarte buni la asta. Dar au semne promiţătoare despre ceea ce va veni.

Patul e o chestie din mahon, cu două mănunchiuri de floricele ornamentale ce formează o fundă pe tăblie. E puţin cam moale – obligându-i pe îndrăgostiţi, când scârţâie prea tare, să alunece spre podea.

Dar e un adevărat lux să stai în el, iar Ada a intrat în posesia lui – e patul ei, are propriile sticluţe şi poţiuni pe dulap, toate lucrurile, cărţile şi micul dejun alături de ea. E măritată. Poate să locuiască în patul ăsta. Poate să mănânce în el şi să se retragă în el oricând.

Şi dacă pentru ea patul e un palat, atunci Charlie e oaspetele ei magnific şi gras. Pe plapuma ei roz, părul lui de culoarea nisipului e în flăcări. Curge năvalnic şi se învârtejeşte în jurul cutelor corpului său. Se opreşte într-o linie în jurul fiecărei glezne înainte de-a sări, ca un foc dezlănţuit, în mici smocuri de la un deget al piciorului la altul. Părul auriu i se scurge pe pântec. Atârnă în şuviţe sub fiecare sfârc şi spumegă la subsuori. Ada nu se plictiseşte deloc de el şi se uită cum

şiroieşte, de parcă atunci a ieşit din baie, priveşte chestia aia din vârf, ca o glumă, acolo unde i-a căzut părul cu totul. Căci Charlie e chel.

E genul de bărbat care arată ca şi cum ar trebui să poarte melon, dar Charlie e mândru de scăfârlia lui – când eram copil, mă lua pe genunchi şi-l mângâiam pe ea – şi merge des cu capul descoperit, ca să-i dea prilejul să-l mângâie vântul. Îi place totuşi să poarte o eşarfă şi are tendinţa să mormăie şi să-şi dreagă glasul sau să se bată pe piept, să-şi înfăşoare J încă o dată eşarfa şi să-şi aranjeze întruna reverele hainei din păr de cămilă. Rar i se întâmplă să iasă fără haină. Umple încăperea într-un mod care te derutează întotdeauna, pentru că, deşi ai impresia că e mic – din cauza cheliei sau a coapselor grase – e destul de masiv, iar refuzul lui de-a se aşeza vine probabil din teama că nu va încăpea în fotoliu. Charlie e mereu în trecere. Nu bea niciodată ceai. Pare să aibă întotdeauna informaţii de comunicat, deşi, după ce pleacă, e greu să-ţi dai seama uneori care erau informaţiile acelea. Are o voce joasă, fermă şi foarte plăcută. Îi face pe oameni să se simtă înfierbântaţi şi nesiguri, de parcă ar fi fost păcăliţi – în ce privinţă oare? Se uită în jos să-şi cerceteze mâinile, dar nu li s-a luat nimic, nu-i nimic de luat. Aşa că lumea nu-l place pentru asta – nu tocmai. Şi nimeni nu ştie de unde e.

Spillane e un nume din comitatul Kerry, dar accentul lui e englezesc, cu o nuanţă din limba vorbită în Clare şi ambele marcate de dialectul din Dublin.

Nu există nici cea mai mică îndoială că Charlie voia să se integreze stâlcind vocalele – dacă nu cumva voia să iasă în evidenţă în vreun fel. Totuşi nimeni nu credea un cuvânt din ce spunea. Îmi amintesc că nici eu n-aveam încredere în el la opt ani.

Era ceva legat de un cal (întotdeauna era vorba despre un cal). Povestea lordului Leinster, poveştile interminabile despre hotelul Shelbourne şi povestea revoltei din 1916, la care făcea uneori aluzii, fără s-o spună vreodată cu-adevărat. „A, da, domnule Spillane”, spune tipul de la magazin făcându-mi cu ochiul peste tejghea, „probabil că asta s-a întâmplat în Zilele Glorioase”.

Ce mi-a cumpărat Charlie? Un suc de fructe rece. Bineînţeles.

Pielea mea şi-l aminteşte cel mai bine. Înfiorarea plăcută pe care o simţeam când se apleca să-mi şoptească vreo vorbă; asprimea mustăţii şi lustrul hainei din tweed. Te întărită făcându-te să crezi că are ceva ascuns în mână sau în buzunare, dar nu era niciodată nimic. Charlie juca alba-neagra fără alba: adora pur şi simplu gesturile teatrale şi, după ce făcea mişcările acelea complicate, îi plăcea să dispară.

Bietul Charlie. A fost primul mort pe care l-am văzut – masiv şi ţeapăn sub plapuma rozalie a Adei.

De aceea mi se pare o blasfemie să scriu despre noaptea nunţii lor în acelaşi pat – deşi blasfemia pare să fie treaba mea aici.

Mi-ar plăcea nespus să-mi amintesc cum a murit – cu un zgomot în timpul nopţii sau o tăcere prelungită în mijlocul după-amiezii. Probabil că s-a întâmplat pe când stăteam acolo. Probabil că ăsta a fost motivul pentru care ne-am întors acasă. Dar se pare că e prea mult să-i ceri unui copil să reţină întâmplări şi amănunte atât de teribile, pentru că mi s-au şters cu desăvârşire din minte. Tot ce-mi aminesc e urmarea, când ne străduiam să nu râdem în momentul în care am fost aduşi sus.

Trebuie să fi fost în februarie 1968. Aveam încă opt ani, iar Liam nouă şi ne duceam sus să-i spunem „la revedere” lui Charlie. Cred că ştiam, chiar şi la opt ani, că poţi să spui la revedere cât vrei, pentru că, atunci când cineva e mort, nu-ţi va răspunde, aşa că Liam a trebuit să-şi încordeze braţul ca să mă sprijine când am trecut pe lângă vecinii care spuneau rozariul pe scări. Memoria mea i-a reţinut pe toţi înfăşuraţi în şaluri; spatele Adei urcând în faţa noastră, încorsetat în tafta neagră.

Dar eram în 1968 – probabil că la vremea aia apăruseră deja baticurile cu model şi hainele cu nasturi mari, care miroseau a ploaie. Probabil că Ada era îmbrăcată în rochia ei din poliester bleumarin, cu paspoal alb, pe care o scotea la toate ocaziile, asortată cu o haină-bolero bleumarin şi una dintre pălăriile de fetru, ca o băşică turtită într-o parte.

Picioarele vecinilor ieşeau în afară la o distanţă suprinzătoare de treapta pe care îngenuncheaseră – pantofii li se bălăbăneau în aer şi mi se părea că e ceva poticnit şi strâmb în această a doua scară formată din fluierele picioarelor care sprijineau şoldurile, total diferită de scara pe care încercam s-o urcăm.

O femeie foarte zgomotoasă se ruga lângă colţul scării. Ne-a văzut pe mine şi pe Liam chicotind şi a dat ochii peste cap cu tristeţe, de parcă ar exista unele lucruri care întrec orice fel de reproş. Asta îmi amintesc foarte bine – sentimentul acela confuz că eşti rău şi că eşti incapabil să te schimbi. Nu voiam, îmi dădeam seama atunci, să merg în camera bunicilor. Deloc.

Alte persoane îngenuncheate se înghesuiau pe al doilea rând de scări şi atunci, prin uşa deschisă, am zărit capul patului şi grămada ţeapănă şi inegală a picioarelor lui Charlie. Îmi amintesc cât de drepte îi erau picioarele, aşa cum se vedeau prin cadrul lărgit al uşii, movilitele oribile ale genunchilor lui, apoi abaterea bruscă de la direcţie a plăpumii deasupra burţii lui fantastice. Avea mâinile pe piept, împreunate şi împăcate, legate cu mătăniile rozariului.

Mătăniile păreau prea strânse, păreau că îi intră în carne. Micile formalităţi neplăcute aic bfârşitului – un fel de răzbunare pentru faptul că murise.

Ada s-a uitat peste umăr să vadă dacă mai suntem acolo, apoi s-a dat la o parte ca să putem vedea mai bine. Era o privelişte pe care nu doream s-o ţin minte.

Lui Charlie îi plăcea să plece.

— La revedere! La revedere!

Niciodată nu ştiai unde se ducea. Pleca într-un nor de explicaţii care nu explicau nimic. Aşadar s-a dovedit că Ada avea dreptate – era cel mai enervant om din lume. Ţi dădeai seama de asta după felul în care s-a repezit spre el, de parcă voia să-i scuture mătreaţa de pe rever. Şi, de fapt, era ceva acolo – o muscă târându-se pe o parte a gâtului. Eu credeam că ieşise de sub

guler şi, din ziua aceea, m-a îngrozit mereu ideea larvelor. In orice caz, asta a pus capăt zâmbetului meu afurisit, ca şi cum Ada mi-ar fi şters mie o palmă, nu muştei.

A urmărit-o cum se ridică, se îndepărtează de el şi se loveşte de storuri o dată sau de două ori. Apoi a revenit la pat. Stăteam în spatele ei; pot spune că îi simţeam furia tăcută şi reţinută în timp ce privea musca rotindu-se, îndepărtându-se, întorcându-se şi aşezându-se pe gâtul mort al lui Charlie. A aterizat şi s-a plimbat pe pielea lui, fără să fie deranjată de cutele adânci ale cărnii moi sau de cele câteva smocuri înalte de păr. Ada s-a mişcat sau a dat să se mişte, iar musca s-a ridicat şi a zburat din nou spre storuri, găsindu-şi, de data asta, drumul în jurul marginii strălucitoare pentru a atinge ochiul de geam, unde a bâzâit şi de care s-a lovit cu zgomot. Am ascultat-o o vreme; sunetul rozariului murmurat afară şi sunetul muştei izbindu-se de geam. Ada încremenise. Se uita la corpul mort. Nu se putea urni. Apoi, dintr-odată, a părut să-şi dea seama că acela era propriul dormitor, în care zăcea propriul ei soţ, mort sau nu, şi a ocolit pur şi simplu patul. Când a ajuns la fereastră, a ridicat o mână şi a apăsat storul. Bâzâitul a încetat. Ada, gospodina, cu o pată enormă pe storul ei. Şi noi, copiii, expuşi priveliştii capului chel al lui Charlie, gol în moarte.

Ai putea crede că morţii au ceva uşor în ei – uneori simţim că viaţa e atât de grea – dar scobitura pe care capul lui Charlie o făcea în pernă era vie şi adâncă.

Mi-l amintesc cum stătea întins în iarbă, în parcul Phoenix, cu capul ca o stâncă. Şi-mi amintesc că băgăm mâna în gura lui – toată mâna – iar el mi-o înhăţa şi râdea. Probabil că eram foarte mică, fiindcă mâna mea dispărea în faţa lui enormă şi – în alt loc, se pare – în talazul limbii lui umede, printre molarii cu vârfuri şi smalţ delicat.

Craniul este osul care se află cel mai aproape de aer. De asta mi-am dat seama când am privit pielea de pe calota capului lui Charlie; avea o transparenţă lividă, iar bronzul era răspândit uniform, în luciul cel mai subţire. Ada se întorsese de la fereastră şi ne împingea înainte, să vedem sau să cercetăm sau

chiar să atingem acest lucru pentru puţin timp sfânt, bunicul nostru mort. Bănuiesc că e uluitor. Momentul contemplării. Când se duc, dar nu pleacă de tot. Când nu eşti sigur de ce anume vezi.

Aşa că m-am uitat – la el sau la acel obiect. Şi totul era în regulă, nimic surprinzător, în afară de mustaţă. Când trăia, Charlie avea cea mai frumoasă mustaţă albă, cu miros de lămâie şi întoarsă uşor la vârfuri. Bunicul a fost singurul om cu o jucărie pe faţă din câţi am cunoscut. Mustaţa lui se mişca, te zăpăcea şi te uluia. Avea o gură iute. Acum era nemişcată şi nu mai ascundea nimic.

Nu mai exista nici un truc.

Şi lucrul ăsta mă făcea să plâng – să aştept ca mustaţa lui Charlie să se mişte şi să descopăr că nu se mişcă. Nu mai exista nici un truc, la urma urmei. Din spate Ada ne-a şoptit: „Spuneţi-i la revedere acum”, iar Liam, care era mai mare decât mine cu aproape un an, a făcut un pas înainte şi după aceea s-a oprit, pentru că nu ştia ce să facă.

— Şşşt, mi-a spus Ada. Nu mai plânge.

Oare i-au scos sângele? Mă întreb. Vreau să zic, mă întreb dacă a fost îmbălsămat înainte de-a fi întins acolo, aşa se proceda pe-atunci? Sângele care i se strângea în umeri şi în fese, sângele care i se scurgea spre ceafă, supunându-se gravitaţiei, vrând deja să se prelingă prin saltea: sângele care îl învineţea sau îl împietrea acum, pentru că partea din faţă (o să vedeţi că-i adevărat) a devenit infinitezimal mai uşoară, iar noi stăteam acolo, lăsându-l să plece – sângele acela atât de greu, de lipicios şi de rău – mă întreb dacă mai era înăuntrul lui, pentru că e la fel sau pe un sfert la fel ca propriul meu sânge.

Dacă o să mă tai acum, o să-l văd curgând liber.

E curios, dar niciodată nu m-am gândit că aş fi rudă cu Charlie, deşi a fost bunicul meu. Era un tip diferit. Dansa cu Ada în bucătărie. Nu puteai să A dai un nume slujbei pe care-o avea şi nici acasă nu stătea tot timpul.

Niciunul dintre cei din familia Hegarty n-a moştenit ochii lui căprui, de câine, sau nasul lui delicat şi subţire – deşi e adevărat că nepoţii lui au chelit cu timpul. Liam nu putea să prevadă asta atunci, când stătea acolo, aşteptând să facă gestul cuvenit, de îndată ce îşi dădea seama care era acela. Nu bănuia că o să moară chel de-a binelea, deşi cred că amândoi ştiam, în momentul în care s-a aplecat să atingă sărmana mână moartă a lui Charlie, că Liam avea să moară.

Într-acolo se îndrepta.

Dacă mă întrebaţi cum arăta fratele meu după moarte, pot să vă spun că arăta ca şi Hristosul în racursi al lui Mantegna, în pijama cu model de şal scoţian. Şi asta poate să fie un adevăr general în ceea ce-i priveşte pe morţi sau i se poate întâmpla cuiva care zace pe un catafalc înalt, cu picioarele spre uşă. Aşa mi-am dat seama că Liam e mort, când l-am văzut în cele din urmă la Brighton – când am observat că se afla prea sus în comparaţie cu podeaua şi că obiectul pe care stătea era prea rigid şi prea plat, pentru că morţii nu se simt întotdeauna inconfortabil, chiar dacă avem tendinţa să-i facem să se simtă aşa. Nu cred că m-am uitat la creştetul lui sau că m-am gândit la chelia lui sau la altceva.

Eram fericită că aveam oarecare experienţă la chestia asta – la privit – pentru că, deşi l-am iubit pe Charlie, am făcut-o cu dragostea aceea fragilă, neliniştită a copilului mereu gata să iubească pe altcineva.

Dar, mort sau viu, nu-ţi pierzi vremea examinând corpul fratelui tău, forma sau părţile lui sau textura pielii. Aşa că nu mi-l amintesc pe Liam în amănunt.

Tot ce ştiu e că mort arăta total diferit, pe când Charlie nu se schimbase deloc. Şi în timp ce mă minunam de pijamaua aia ca un şal scoţian la mâna a doua, mi-am dat seama că de aia fuseserăm târâţi pe scările din Broadstone la vârsta de opt şi nouă ani abia împliniţi – pentru că Ada prevăzuse venirea acestei zile. Ştiuse tot timpul. Voia să fim pregătiţi.

Sau poate că durerea ei era atât de mare, că trebuia să ne târască pe toţi în ea, chiar şi pe noi, copiii. Poate că voia ca toată lumea să-i fie martoră şi să se simtă oripilată.

Eu nu mă simţeam oripilată, ci doar singură. Nu pentru că Charlie se dusese – nu-mi păsa de Charlie, îl uram pe Charilie, speram să colcăie de viermi sub costumul ăla. Ci pentru că nu voiam să fiu în încăperea aceea şi nimănui nu-i păsa. Sentimentele mele nu contau, nu doar în situaţia aceea, ci în toată povestea asta cu a fi viu.

Rozariul se învolbura pe treptele scării în clipa în care Liam a făcut un pas înapoi şi a rămas pironit acolo, refuzând să se mişte. Mâna lui Liam pe braţul meu, deja cadaveric şi descompus; şi Ada în spatele meu, şoptindu-mi să înaintez.

Nu m-am urnit.

Bunica mea nu era prea răbdătoare. S-a apropiat în locul meu şi a pus mâna pe cadavru, o dată pe încheietura mâinii, scurt, apoi – din impuls, se pare – de-a lungul fălcii. Şi-a aşezat mâna între ureche şi bărbie, prinzându-i falca în căuşul ei.

A trecut ceva vreme până când ne-am dat seama că înţepenise acolo. Şi încă ceva timp până când cineva s-a apropiat de ea pe la spate şi i-a tras palma de pe obrazul rece, uitându-se peste umăr pe când făcea asta, ca să spună: „Hai, ajunge”.

De parcă ar fi fost vina noastră – stânjeneala cărnii moarte şi iubirea încă vie din trupul Adei, o iubire care nu ştia încotro s-o apuce.

— Ajunge.

Domnul Nugent. Bineînţeles.

Şi mi-l amintesc acum pe domnul Nugent la sfârşit, mai mult ca sigur mi-l amintesc stând în cameră tot timpul, lângă garderob, aşa că musca, atunci când s-a ridicat de pe gâtul lui Charlie, a trecut chiar pe lângă el, înainte de-a se îndrepta spre lumina

ferestrei şi spre stor. Când am intrat, stătea aplecat înainte, cu coatele pe genunchi şi rozariul atârnându-i pe podea, iar mahonul din spate era aproape la fel de negru ca şi costumul lui.

Niciodată n-am avut încredere în bărbaţii care se roagă. Femeile n-au de ales, bineînţeles, dar la ce se gândesc bărbaţii când stau în genunchi? Nu cred că le stă în fire să se roage: sunt prea mândri.

Dar iată-l oftând printre Bucură-te, Mărie în timp ce noi ne strângeam în cadrul uşii: eu, cea care trebuia să dirijeze totul, se pare, fratele meu, greoi şi neşlefuit în puloverul cenuşiu de şcoală, şi Kitty, venind în spatele nostru. Trebuie s-o adaug pe Kitty de la bun început, sora noastră mai mică, urcând scările în urma noastră, pentru că probabil era şi ea acolo. Kitty s-a purtat ca la sfânta împărtăşanie – a plecat capul şi şi-a luat o expresie pioasă. A pus o margaretă pe pieptul lui Charlie, o copilăroasă rochiţa-rândunicii pe faţa de pernă? Nu. Din câte îmi amintesc, Kitty a făcut un pas înainte, a zis „Pa-pa” şi s-a întors să iasă din cameră. Avea şase ani. Îi plăcea să aibă public. Eu ştiam asta mai bine decât toţi, pentru că trebuia să-i pun părul pe moaţe în fiecare seară ca să-şi menţină zulufii în formă.

Nugent a stat acolo tot timpul – martor al bravurii lui Liam, al pietăţii drăgălaşe a lui Kitty şi al balonului imens de egoism care se ridica şi exploda în pieptul meu. Al zgomotului afurisit şi asurzitor care-mi dovedea că sunt vie.

Îmi amintesc bine asta. Îmi amintesc moaţele lui Kitty, deşi nu pot, oricât aş vrea, să-mi scormonesc memoria şi să-i văd faţa de copil de şase ani. Nu pot, oricât aş vrea, să-mi amintesc faţa lui Liam, deşi n-o să uit niciodată mâna lui de copil de nouă ani atingând mâna moartă a lui Charlie – a lui Liam era presărată cu pete purpurii în timp ce a lui Charlie era albă, pentru că trupul lui uitase deja de iarnă în casa aceea rece. Mai sunt şi fotografiile. Zâmbetul abia schiţat al fratelui meu în propria mea oglindă, un ton al vocii pe care-l nimeresc câteodată. Nu cred că păstrăm amintirea familiilor noastre ca atare, în schimb, trăim în ele.

Singurele lucruri de care sunt sigură par să fie cele pe care nu le-am văzut niciodată, micile mele blasfemii: Ada şi Charlie în patul de nuntă, pubisul ei ca pieptul unui pui prost hrănit, mâna lui mare, greutatea tristă a sculei sale când ea se strecoară sub burta lui pentru a-l face s-o pătrundă mai adânc.

Soarele în draperiile înflorate.

Fericire.

Cu o zi înainte de moartea lui Liam, le deschideam fetelor portiera maşinii şi, în clipa în care aceasta s-a mişcat, mi-am zărit imaginea reflectată în fereastră. A dispărut, iar eu am privit în peştera întunecată a maşinii cât copiii s-au dat jos şi s-au urcat din nou să ia o vechitură de plastic roz de pe podea. Apoi imaginea s-a ivit iarăşi pentru o clipă, atunci când am închis uşa. Soarele ieşea dintre nişte nori de culori total opuse, cerul reflectat în geam era minunat, de un albastru păstos, iar pe faţa mea întunecată care se mişca se zărea un zâmbet abia schiţat. Şi-mi aduc aminte că mi-am zis: „Deci, sunt fericită. E plăcut s-o ştiu”.

Sunt fericită.

Rebecca are opt ani acum şi îmi seamănă. Emily a împlinit şase şi are părul negru şi ochii albaştri, ca de gheaţă, ai celor de pe ţărmul Atlanticului – ochii familiei Hegarty, dar mai intenşi – şi mă gândesc că, dacă o să-i îndreptăm dinţii lui Emily, iar Rebecca n-o să se mai cocoşeze şi-o să înveţe să stea dreaptă, amândouă or să aibă şansa să fie nişte fete foarte frumoase într-o zi.

Copiii mei n-au mers niciodată singuri pe stradă.

N-au dormit niciodată în acelaşi pat. Sunt o specie diferită. Par să crească asemenea plantelor, să fie făcuţi din crenguţe şi flori, nu din carne.

Şi totuşi părinţii îi obosesc. Ultima oară când am plecat în vacanţă, ne-am ciondănit în privinţa direcţiei în care trebuia s-o

luăm şi, în mijlocul ciorovăielii, m-am uitat în oglinda retrovizoare şi am văzut-o pe Rebecca privind drept înainte. Gura i se strânsese înăuntru şi mi-am dat seama, cu un presentiment teribil, că tocmai acela era lucrul care-i va urâţi faţa, repede sau încet, lucrul care-i va răpi frumuseţea înainte de-a ajunge la maturitate.

Mi-am spus: Trebuie să-i întreţin starea de fericire. Trebuie să-l iubesc pe tatăl ei şi s-o fac fericită, altfel lucrul acela o să se întâmple şi o să devină una din persoanele pe lângă care treci pe stradă, fără să le bagi de seamă.

— Cum l-ai întâlnit pe tati? Mă întreabă Emily, rivala mea. Cum l-ai întâlnit?

— La dans.

— Cu ce erai îmbrăcată? Zice sora ei, întotdeauna de partea mea.

— Purtam...

Asta a fost cu mult timp în urmă, nu-mi mai amintesc cu ce eram îmbrăcată.

— Purtam o rochie albastră, îi răspund.

Probabil că n-a fost aşa, dar le place. Însă e adevărat că Tom era îmbrăcat într-un costum foarte stilat când i-am zâmbit într-o seară, pe strada Suzey, şi am continuat să-i zâmbesc puţin melancolic până când el s-a oprit din conversaţie şi s-a aplecat spre mine.

— Cum de ţi-ai dat seama că era tati? Mă întreabă Emily.

J

— Pur şi simplu, îi răspund. Pur şi simplu.

Ceea ce e adevărat, dar nu aşa cum s-ar aştepta ele. Nu le pot spune că trăia cu o altă femeie la vremea aceea şi că în clipa în

care i-am văzut împreună am ştiut două lucruri. Primul, că nu-i aparţinea ei, şi al doilea, că-mi aparţinea mie.

Eu îl puteam face fericit. Asta a fost tot. Ştiam lucrul ăsta cu precizie. Il puteam face fericit pe bărbatul ăsta.

— Am ştiut că e tăticul vostru pentru că era foarte înalt.

Asta o să le mulţumească. Şi e destul de adevărat. Mi-au plăcut şi arcuirea buzei de sus, felul în care i s-a desfăcut haina când s-a aplecat să-mi vorbească, cuta de pe piept când s-a încovoiat, amestecul de aroganţă şi afecţiune.

Bărbaţii ăştia înalţi sunt atât de stângaci. Depun armele de parcă ai fi atins un resort secret.

Dar nu poţi să le spui aşa ceva fiicelor tale după zece ani: că părinţii lor au făcut sex dintr-o întâmplare şi au trecut săptămâni bune până când au reuşit să-şi dea toate hainele jos pentru prima oară.

Că tatăl lor era atât de copleşit de vină, că pur şi simplu m-a înspăimântat – până în clipa în care nu m-am mai temut. Că am fost luaţi de val. Că după aceea am discutat despre ea. Că după ce-am terminat de vorbit despre ea, după şase luni de la plecarea ei, am făcut sex triumfător şi delicat, la fel şi după aceea.

După aceea.

Cred că venise timpul să ne cumpărăm o casă.

Dar chestia aia înnebunitoare de dinainte era importantă. Cealaltă femeie era importantă. O mică cruzime. Un pact. O mică vărsare de sânge. Pentru că amândoi ştiam că ne-am întâlnit perechea, în termeni de ambiţie sau de distrugere – numiţi-o cum doriţi – ştiam că o să ne împăcăm cu asta într-o zi: două fiice frumoase în două dormitoare frumoase, înalte, fără îndoială, şi deştepte. Care or să urmeze cursurile unei şcoli

private, pentru care o să facem planuri, despre care o să discutăm, la care o să ne gândim şi pe care o să le iubim.

Cel puţin, ăsta era planul.

— Şi ce s-a întâmplat după aceea?

— După aceea ne-am căsătorit.

— Şi ce s-a întâmplat după aceea?

— După aceea aţi venit voi!

— Da!

Iar tatăl vostru s-a uitat la voi şi a luat-o la fugă.

(Evident, nu s-a întâmplat aşa. Uite! E încă aici.)

Tom a fost educat la iezuiţi – ceea ce explică totul, spune el. Are o viziune foarte limpede asupra lumii şi, cu toate astea, îşi pune întruna întrebări.

Cere mult de la el şi rareori e mulţumit. Cu alte cuvinte, e absolut egoist, dar la modul cel mai elegant. Mă uit la el: are un aer sexy şi nefericit când stă cu faţa lipită de un pahar de whisky de provenienţă incertă, stabilind cota de eşec care-i străbate viaţa, ce se întinde pe fiecare pagină.

Când îşi priveşte copiii, nu-mi dau seama ce vede.

Îi iubeşte, dar îi stau în drum. Şi, fie că mă iubeşte sau nu, şi eu sunt îi stau în drum. Dar greşeşte. Nu i-am stat niciodată în drum. Niciodată.

Dacă asta e o bătălie, atunci iată faptele: când Tom intra în afaceri, aveam un copil mic, dar mi-am lăsat copilul cu o bonă şi am lucrat zi şi noapte ca să nu rămân în urmă cu plata ipotecii. Dar când a început să câştige din nou, era evident că aducea

mai mulţi bani decât aş fi putut eu câştiga vreodată, că slujba lui era una importantă, că nu trebuia să mă aştept să facă vreodată cumpărături, să schimbe pamperşi, să şteargă muci şi să se ocupe de comisioane când avea o activitate atât de importantă.

Aşa că, până la urmă, am renunţat la slujbă ca să nu-i mai stau atâta în drum.

Dar, deşi acestea sunt faptele, nu sunt total adevărate. De exemplu, nu duc dorul slujbei. Nici cât negru sub unghie. Chiar şi acum, nu-mi vine să cred cât timp din viaţă am risipit scriind despre suporturile încălzite pentru prosoape. Vorbe fără număr.

Despre diferenţa dintre pielea vişinie şi cea cafenie.

Despre fulgi de ovăz, frişca, gresie şi ardezie.

Aşa ne duceam viaţa.

Intru pe uşă după o zi groaznică la birou şi-mi sărut bărbatul, care e distrus după o zi de lucru şi de stat cu copilul. Apoi o iau pe Rebecca, îi schimb scutecul, o ung cu cremă pe erupţie şi mă cert cu el din cauza asta sau a frigiderului gol sau a vaselor nespălate şi, într-un fel sau altul, copilul ajunge să fie culcat şi, în jurul orei nouă, când adoarme în cele din urmă, cobor şi-mi torn un pahar mare cu vin şi îl fac cu ou şi cu oţet pe şeful meu, apoi fac curăţenie, beau puţin cam prea mult şi stau trează mai mult decât trebuie. La unsprezece şi jumătate, Tom îşi strânge lucrurile de pe masa din bucătărie şi-mi spune: „Să nu stai toată noaptea”, iar după o vreme atârn cârpa de vase pe robinet şi mă duc la culcare. Îmi dau seama cât de nefericit e. Nu am nici o îndoială că e nefericit, dar şi entuziasmat de noua lui afacere, iar haosul ăsta nu poate să dureze mult. Alţi oameni au şi ei copii. Alţi taţi nu se simt, ca el, castraţi din cauza asta – a lipsei banilor, a mutilării şi a faptului că nu prea e loc aici pentru şarmul lui redutabil.

Ar trebui să-i fac loc pentru şarmul său redutabil, îmi lipesc faţa de spatele lui şi întind mâna să-i cuprind scula în căuşul palmei,

pentru că am băut niţel cam mult şi sunt convinsă că acum mă urăşte, că dă vina pe mine pentru tot.

Iar el fie se întoarce, fie nu se întoarce.

Şi în golul instalat între noi, îmi dau seama că face sex cu altcineva.

Nu. În golul instalat între noi îmi amintesc cât îşi dorea să facă sex cu altcineva, când acel cineva eram eu.

La o săptămână după înmormântarea lui Liam, privesc trupul soţului meu. Adormit. Viu. Vreau să-l văd în întregime. E o noapte caldă. Dau repede la o parte cuvertura, iar el se foieşte puţin şi apoi rămâne din nou nemişcat.

Tom e trist când doarme. Îşi strânge mâinile sub bărbie, iar picioarele lui incredibil de lungi şi de mari nu sunt îndoite, ci mai degrabă frânte de la genunchi. Golul de sub cutia toracică alunecă în jos, spre burta mare, iar săculeţii testiculelor se odihnesc în V-ul coapselor sale. E foarte palid.

Îmi amintesc cum făceam dragoste cu trupul lui: un norişor de păr în jurul rădăcinii penisului, când priveam de sus; acoperişul subsuorii ca un naos fără biserică, atunci când priveam de jos. Asta se întâmpla în primele luni, când nu ne mai săturam unul

! S4 de celălalt şi el urmărea o fâşie de aluniţe ca nişte bomboane în jurul corpului meu şi mă rostogolea, până când mă dezvelea de tot şi mă arunca din pat pe podea.

Îmi amintesc cât de mari şi de drepte mi se păreau claviculele sale sub cămaşă într-o seară, pe ploaie, chiar în primele noastre zile, când nu prea era vorba despre sex, ci despre a ucide pe cineva sau a fi ucis.

Iată-l acum, în patul nostru, încă în viaţă. Aerul intră şi iese din el. Unghiile de la picioare îi cresc.

Părul îi încărunţeşte în tăcere.

Ultima oară când l-am atins a fost în noaptea priveghiului lui Liam. Şi nu ştiu ce s-a întâmplat cu mine de-atunci, dar nu mai am deloc încredere în trupul soţului meu.

Veşti proaste pentru Bea, pentru mama şi pentru toţi ulii care se vor îngrămădi în Griffith Way nr. 4 pentru priveghi: din cauza hârţoagelor, vor mai trece zece zile până se vor putea ospăta din sărmanul cadavru al lui Liam.

Aflu asta de la antreprenorul de pompe funebre, care pare să aibă nouăsprezece ani. A pus mâna pe braţul meu pe coridorul morgii din Brighton & Hove şi m-a dus de-acolo cu un taxi sau cu o maşină – nu-mi amintesc dacă am stat în faţă sau în spate.

Dar sunt convinsă că-mi voi aminti întotdeauna interiorul salonului funerar de suburbie, zugrăvit în culori pastel – un birou cu câte un scaun de o parte şi de alta şi sus, pe un stand turnant, un catalog laminat cu sicrie de toate tipurile şi varietăţile, în afară de, când întreb ca să-i distrag atenţia, sicrie din carton pentru activiştii ecologişti.

— Îi plăcea aşa ceva? Întreabă băiatul în negru.

— Nu chiar. Puţin.

Ştiu ce vreau, am ştiut tot timpul, dar nu dă bine să te grăbeşti, aşa că întorc paginile până la căptuşelile de mătase absolut hidoase, la volanele de dantelă şi la panglici, de parcă ai fi îngropat într-o cortină de cinematograf, chiar în clipa în care proiectorul se deschide şi începe să ruleze Looney Tunes1. Spun chestia asta cu voce tare, iar antreprenorul mă ascultă puţin, apoi îmi lasă timp să mă hotărăsc.

Gura îi e de un roşu închis ce contrastează cu pielea albă. Are o gaură mică şi umedă pe lobul urechii, unde ar trebui să fie cercelul, dar nu-l poartă când vorbeşte cu persoanele îndoliate.

— Nu e nici o grabă, zice el.

Îmi place la nebunie antreprenorul ăsta. Are un lucru pe care tinerii l-au căpătat după ce eu m-am maturizat. Nu se preface. Nu judecă. Vorbeşte despre sicrie pe un ton degajat, de parcă totul s-ar reduce la cumpărături – adevăratele întrebări sunt în altă parte.

— Ăsta e cel care vă trebuie, îmi spune pe când mă opresc cu degetul pe un sicriu simplu din stejar lăcuit şi mă gândesc că poate una dintre fiicele mele o să se mărite cu un om ca ăsta, care să se simtă în largul lui în prezenţa unei femei într-o încăpere.

— Nu pot să-l iau cu mine în avion, îi spun. E prea…

— Călătorii care au nevoie de ajutor sunt rugaţi să vină în capul cozii.”

Şi eu râd. Orice-ar vrea să spună cu lucrul ăsta.

— Pe bune, o să stea bine în cală, zice el.

Nu e frumos. Are buzele prea ţuguiate şi prea pline, e prea moale şi prea imatur. Dar nu e nimic în neregulă cu el. Mă uit la mâinile lui şi nu mă simt dezgustată, iar pleoapele, când le închide, clipind,

1. Desene animate produse de celebrii Warner Brothers.

Pentru a sublinia diferenţa dintre oţelul galben şi crom, dezvăluie un model abia vizibil de vene medievale. Hainele nu stau rău pe el. Poţi să-l laşi în coaja lui şi tot o să rămână autentic.

Trebuie să-l întreb din nou cum îl cheamă. (Azrael)

Mi-a atins braţul în timp ce stăteam lângă trupul lui Liam şi m-a luat de-acolo. E genul de om care-ţi vine în ajutor după ce-ai văzut ce e mai rău. El e restul vieţii mele.

După ce am ajuns în gara Brighton, m-am învârtit o vreme, gândindu-mă să pun din nou în scenă felul în care s-a petrecut

totul – ar trebui să încep din momentul în care Liam a intrat în mare – pentru că evenimentele astea au o anumită ordine şi ea trebuie respectată. Aşa că, la prânz, mă plimb de-a lungul promontoriului şi Liam este încă viu, virtual, iar eu îmi imaginez locul ăsta scăldat în întuneric şi valurile apei negre şi sărate mi se sparg în jurul taliei. Liam este în aer. Privirea lui scrijeleşte siluetele în graffiti: toată substanţa lor se revarsă sau se prăbuşeşte. Un copil supraponderal cu sâni – un băiat, se pare. Un bătrân cu o crustă sub nas. O femeie cu un tatuaj care se lăţeşte. O paradă de muşte leneşe, pantaloni pătaţi şi bretele de sutien apărând sub altele, şireturi de pantofi. Cei vii, cu toate mirosurile şi găurile lor. Liam a fost întotdeauna prea mare pentru găurile oamenilor şi nu l-a interesat cine ce bagă într-o gaură.

Îmi revine în minte asemenea unui miros care se răspândeşte – un loc care se eliberează ca să-i permită să privească prin ochii mei şi să fie dezgustat de vreun cur sau de vreo ţâţă sau de vreo „ţâţă rece", chiar, de carnea care nu are niciodată temperatura sau umiditatea potrivită, pentru că e prea transpirată sau de carnea prea ofilită sau păroasă şi, mai ales, de femeile care locuiesc acest trist sac omenesc prea fricos sau prea frumos (bineînţeles, cu excepţia găurilor lor) şi, în final, cu cine te culci sau pe cine săruţi? Oamenii fără pori? Îi spun toate astea în gând. Îi aduc argumente, dar nu sunt în stare să-l conving, nu reuşesc să câştig pe când trec pe lângă bătrâni şi bătrâne brăzdaţi de riduri, cu eczeme sau mă aplec peste balustradă, trăgând aerul mării în piept ca să-mi înăbuş senzaţia de vomă, gândindu-mă la carnea fratelui meu, la cum o să arate peste două luni, apoi peste trei.

Privesc peste balustradă de parcă aş cerceta densitatea şi varietatea stâncilor cafenii de pe plajă. Şi, iată – vuietul puternic, chemarea, mirosul mării.

Ce miracol, la capătul orizontului din Brighton, cu oraşul în spatele meu şi, dincolo de el, toată greutatea Angliei, cu fumul şi lumina ei, silită să se oprească aici, tocmai aici, lângă mirosul atotcuprinzător al mării.

Prima oară când Liam şi cu mine am luat feribotul a fost la sfârşitul celui de-al doilea an al lui şi primul al meu la UCD1. Ne duceam să lucrăm la Londra pe timpul verii. Ne-am găsit un loc în spaţiul dintre vagoane, de la Holyhead la Euston, urmărind un individ – care, printr-o farsă a sorţii, s-a dovedit a fi propriul nostru poştaş – cum stoarce portocale într-o sticlă de votcă de la duty-free. Îi dădea votcă unei fete bete pe care o întâlnise în timpul traversării şi a fluturat sticla şi spre noi şi

1. University College Dublin – cea mai mare universitate din Irlanda.

Poate că am luat-o sau poate că nu, dar mi-a plăcut cum ne-a făcut cu ochiul înainte de-a se întoarce spre fată, care era beată criţă – de parcă am fi participat toţi la acţiunea de seducţie, acţiunea de „Ia te uită! Banii jos!”.

Liam nu ne-a oferit niciodată plăcerea unei nunţi.

Celor din familia Hegarty le plăceau nunţile şi câţiva dintre noi chiar au făcut asemenea ceremonii, mici sau mari, unele de pomină chiar, dar toate păstrând în centru imaginea aceea decentă, bărbatul cinstit şi fata frumoasă, cuplându-se în maniera cea mai elegantă, în ovaţiile mesenilor şi clinchetele paharelor – Liam n-a învăţat niciodată să facă asta: să intre şi să iasă şi dintr-o legătură sexuală, să vorbească despre ea sau să o împărtăşească, aşa că, deşi a avut prietene, nu le vedeam niciodată sau dacă le vedeam, nu voia ca noi, cei din familia Hegarty, să le vorbim: un şir de fiinţe fusiforme, blege, care-l ţineau de mână şi ne priveau peste umărul lui. Lui Liam îi plăceau femeile drăguţe. Îi plăceau femeile bune şi delicate. Îi plăceau fetele alea translucide. Şi avea dreptate să nu vrea să le împartă cu noi, hienele Hegarty, eu şi Kitty cântam întotdeauna: „îi ziceau iubi-ţi-că miii-că”, imediat ce ieşeau din cameră.

Lucrul amuzant din acel prim voiaj prin noaptea britanică, în afară de poştaşul în călduri – după ce am coborât de pe feribot, după cei cincizeci de paşi făcuţi pe primul teritoriu străin pe care puneam piciorul şi apoi, când ne-am urcat pe platforma metalică a trenului – a fost că tot timpul credeam că am ajuns. Ne uitam

pe fereastră şi, după o întindere întunecată, se iveau atât de multe lumini, încât ne închipuiam că sunt luminile Londrei. Dar nu ajungeam. Şi ni se părea că Anglia e un singur oraş de la un capăt la altul, fără întrerupere. Apoi, dimineaţa, când am ajuns în sfârşit, am rămas la gura metroului din Euston, crezând că abia a sosit un tren şi că o să putem să ne strecurăm până jos după ce o să dispară mulţimea de oameni. După un timp, ne-am dat seama că valul de oameni nu avea de gând să se potolească, că nu era vorba doar de un tren. Londra era un flux continuu, o revărsare fără margini, era pretutindeni.

Lui Liam nu i-au plăcut niciodată englezii, cel puţin aşa pretindea. Faptul că nici măcar englezii, spunea el, nu se plăceau pe ei înşişi îl ajuta enorm.

Isteţul de Liam.

Nici eu nu reuşesc să-i îndrăgesc, să mă apropii de această ceată care tropăie pe faleza din Brighton, bucurându-se de marea în care s-a înecat Liam. Dar reuşesc să nu-i urăsc, chiar dacă ei sunt vii, iar fratele meu e mort. Şi mă întreb cum de am scăpat de asta – de ura lui Liam faţă de un lucru sau de altul, la întâmplare. Într-un an faţă de homosexuali. În următorul faţă de americani.

Pe cine ar trebui să urăsc eu?

Înotam undeva noaptea. Când eram foarte tineri, înotam noaptea, dar nu reuşesc să-mi amintesc unde putea să fie locul ăla.

Mă uit la marea mare, schimbătoare şi, preţ de o clipă, mă gândesc că trăiesc o viaţă mai meschină, fiind vie în lumina asta a soarelui, decât fratele meu care orbecăie prin întuneric; sânge şi whisky în marea sărată. Liam, beat mort, doar cu pielea care îl m despărţea de eul său însetat. O clipă, mă gândesc că e mai eroic să nu exişti.

Mă uit la mâinile mele aşezate pe balustradă şi mi se par îmbătrânite, iar trupul meu, de care eram mândră într-un fel, e

devastat de copiii pe care i-a purtat înăuntrul său, din el au ieşit noi oameni ca să hrănească mormântul, pur şi simplu ca să hrănească mormântul! Vreau să urlu la aceşti oameni care trec. Vreau să cer încetarea procreaţiei cu un panou de reclamă legat de gât şi un megafon – nu că ar fi mulţi copii, observ acum, pe terenul de joacă, pe plaja din Brighton, cel puţin nu azi, în după-amiaza asta de marţi. Anglia – ţara oamenilor foarte maturi.

Dar oamenii ăştia chiar nu mă deranjează în nici un fel şi antreprenorul îmi place. Tovarăşul meu de catalog, băiatul meu englez. Această dezinvoltură la modă pe care o are e aproape spirituală. Mă întreb la cine se duce acasă – la prietenii pe care-i place sau la părinţii pe care-i place – şi cum să faci sex cu un tip ca ăsta. E capricios?

După ce-mi termin treaba şi după ce i-am simţit mâna inocentă în mâna mea (bătrână), rămân pe trotuar, în faţa salonului său funerar şi-mi deschid telefonul ca să-mi sun soţul dificil, între două vârste, când, de fapt, tot ce-mi doresc e să mă întind acolo, la uşa băiatului, până când acesta va păşi peste trupul meu întors cu faţa în jos şi-l va ridica.

Azrael.

— Cum merg lucrurile? Îl întreb pe Tom, iar el îmi spune că fetele se duc acasă la prietenele lor după şcoală şi că totul e perfect. Îmi ia o clipă să-mi dau seama unde se află.

— Eşti la birou?

— Bineînţeles că sunt la birou.

— Rebecca are curs de dans irlandez, îi spun.

— Ei bine, azi nu are.

— Are o reprezentaţie.

Mă văicăresc pe stradă şi în acelaşi timp nu pot să cred că fac asta. Pentru că Tom îmi spune (pe bună dreptate) că grijile mele nu sunt importante, sunt inventate, sunt doar ca să mă ţină

ocupată în timp ce el face toată treaba serioasă, adică să câştige bani şi să fie mai viu decât mine.

— Unde eşti? Îl întreb.

— Ţi-am spus, sunt la muncă.

— Unde anume la muncă? Unde eşti la muncă?

Nu-mi poate închide telefonul în nas pentru că sunt la Brighton şi de curând îndoliată. Urmează o tăcere lungă.

— Vino acasă, îmi spune. Când vii acasă?

— Ce-ţi pasă?

— Îmi pasă, zice el. Ce crezi?

Iar acum e rândul meu să închid telefonul şi să-l pliez.

Băiatul-antreprenor se iveşte în spatele meu şi mă întreabă:

— Mai vreţi o cafea? Vreţi să sun pe cineva?

— E-n regulă, îi spun. Aşa se-ntâmplă de obicei.

M-am îndrăgostit, încep să-mi dau seama, pe la douăzeci şi ceva de ani, când m-am întâlnit şi m-am culcat cu un tip din Brooklyn, pe care-l chema Michael Weiss. Venise la Dublin pentru un maşter în studii irlandeze sau celtice sau cum li s-o fi zicând – noi dispreţuiam cursurile alea, erau genul de studii pe care colegiul le oferea ca să atragă americani bogaţi, aşa că am fost surprinsă când mi-am dat seama că sunt îndrăgostită de Michael Weiss; am fost surprinsă şi pentru că nu era un american înalt şi cu oase mari, cum sunt cei din prerie, ci un tip de înălţime medie, care fuma ţigări răsucite şi vorbea cu o pietricică brooklyneză în gură, în parte fiindcă bolborosea cuvintele, în parte fiindcă rămânea pe gânduri.

Îmi plăcea mult să mă culc cu el, mai ales felul în care se sprijinea într-un cot ca să mă privească şi să-mi vorbească.

Adora să pălăvrăgească în vreme ce mă atingea, chiar să fumeze în timpul nesfârşitului şi leneşului preludiu, care îmi era total străin pe-atunci. Aveam douăzeci de ani. Nu eram obişnuită cu sexul fără finalitate, fără obiect. Cred că nu eram obişnuită cu sexul pe îndelete, iar vorbăria aia mă făcea să nu mă simt în largul meu – aveam impresia că nu mă dorea. Îi urmăream faţa mişcându-se şi mă rugam să treacă odată la partea aia uluitoare, la lucrul pentru care ne întâlniserăm.

Cred că, în felul lui ironic şi domol de-a fi, Michael îşi dădea seama că nu putea să mă reţină şi toate gesturile lui din după-amiezile acelea leneşe erau menite să mă convingă să cobor pe pământ, aşa cum faci cu o pisică urcată în copac sau cum procedează o stewardesă însărcinată cu securitatea avionului.

„Vedeţi pâr-ghia din dreapta dumneavoastră? Aş vrea să coborâţi pâr-ghia aceea la patruzeci şi cinci de grade.”

Şi, deşi am făcut surprinzător de mult – sex, vreau să spun – nu-mi pot aminti decât cumplita mea enervare la vremea aceea, când vedeam întunericul lăsându-se în petice şi frânturi, dincolo de fereastra lui. Probabil că era o chestie adolescentină – să stau goală pe covorul sintetic din garsoniera lui de student şi să simt că schimbarea luminii e imposibilă, de parcă mi-ar fi fost jupuită pielea pe măsură ce ziua făcea loc, în spasme şi salturi, întunericului.

Tatăl lui Michael era artist, iar mama lui – altceva. Nici cu asta nu eram obişnuită – majoritatea părinţilor pe care-i cunoşteam erau doar părinţi, dar el avea un tată semicelebru şi o mamă care făcea programări, se întâlnea cu lumea bună şi se îmbrăca elegant ca să iasă în oraş, aşa că el avea toată această povară pe care o trăgea după el. Îi era greu să-şi imagineze ce anume avea să facă la maturitate, pentru că se maturizase deja de la zece ani. Mai scria şi poezii, probabil destul de bune, dar ideea de-a ajunge undeva cu asta îi punea probleme. Mai erau şi banii – nu foarte mulţi, dar tot erau – şi cred că se hotărâse, chiar de-atunci, să trăiască şi să vadă ce-i iese în cale.

Aşa că acum trăieşte, la fel ca şi mine, deşi probabil într-un loc mai interesant decât Booterstown din Dublin 4. Stă în Manhattan, să zicem, sau într-unui din canioanele din L. A. Şi-şi duce fiul la cursurile de saxofon, îşi face apariţia la spectacolul fiicei sale într-o după-amiază de marţi şi crede că toate astea sunt lucruri importante şi amuzante.

Am ieşit cu Michael Weiss timp de doi ani, cu intermitenţe; pasivitatea lui mă înnebunea – devenisem frustrată din cauza asta şi nerăbdătoare să văd ce ne rezervă lumea plină de posibilităţi. Nu ştiam în ce anume constau acestea, dar oricum era ceva mai bun decât să stai degeaba toată după-amiaza, sărutându-te şi fumând, vorbind despre -ce?

— Dacă Dirk Bogarde e într-adevăr frumos şi cum să fii sau să nu fii evreu.

Bineînţeles, acum nu-mi petrec după-amiezile uitându-mă la televizor, aşa că am avut, fără doar şi poate, dreptate să nu mai am încredere în Michael Weiss şi să-l părăsesc pentru o viaţă mai bună şi mai dinamică, precum aceea pe care o am acum: gătind pentru un bărbat care nu-şi face apariţia înainte de nouă seara şi pentru două fete care n-or să-şi mai facă nici ele apariţia în curând. Făcând sex printre lacrimi, din an în Paşte, cu un soţ între două vârste, neştiind dacă să-l pocnesc sau să-l sărut.

Aprinde lumina, vreau să spun. Aprinde lumina.

Dar nu doar sexul sau ce-mi amintesc din el mă face să cred că-l iubesc pe Michael Weiss din Brooklyn, şaptesprezece ani mai târziu. Ci faptul că a refuzat să devină proprietarul meu, oricât mi-am dorit să fiu posedată. Faptul că nu voia să mă ia, ci doar să mă întâlnească, iar asta numai la jumătatea drumului.

Cred că acum sunt pregătită pentru asta. Sunt gata să fiu întâlnită.

Stau la masa din stradă a unei cafenele, probabil cu a cincea cafea cu lapte băută în ziua aia în faţă, când trec nişte puşti americani, două fete şi un băiat.

Una dintre fete spune:

— Ştii ce e într-adevăr nasol? Jeanşii ăia cu nasturi, atunci când îţi lipseşte un nasture.

— Şi arăţi… Aşa, ştii? Zice tipul cu mâinile încrucişate peste şliţ, ca un Hristos flagelat.

Â Aşa erau americanii care făceau facultatea în Dublin – isteţi, zgomotoşi şi interesanţi, cel puţin în ochii lor. Poate că aşa eram cu toţii, deşi nimeni nu purta tricouri cu mânecă lungă pe sub tricouri cu mânecă scurtă pe vremea noastră. Şi nu ştiu dacă „nasol” era un cuvânt deocheat pe-atunci. Mă gândesc la gestul băiatului şi mă întreb de ce e atât de îngrozitor să spui aşa ceva. Dacă e să fie cineva nasol, atunci ei sunt cel mai rău soi. Un tip distructiv. Un asemenea cuvânt social, un cuvânt de gaşcă, mă gândesc eu, folosit pentru o mişcare musculară intimă.

Aşa îmi merge mintea şi nu reuşesc să mă adun şi să mă sui în tren, să mă duc la aeroport în timp ce fratele meu e spălat, transportat şi îmbălsămat

(whisky-ul o să-l ajute) undeva în oraşul din spatele meu. Intru în câteva magazine şi încerc să experimentez normalitatea o vreme, dar sfârşesc prin a rămâne nemişcată în timp ce lumea gălăgioasă trece pe lângă mine, sugând o linguriţă lungă pentru cafea – nasol.

Pe când eram la facultate, m-am hotărât să cred că Ada fusese prostituată – aşa cum faci de obicei. Asta s-a întâmplat în jurul datei morţii ei.

Îmi aduc aminte că discutam teoria asta cu Michael Weiss, căruia îi plăcea la nebunie, deşi, aşa cum a remarcat, se putea

la fel de bine să fi fost călugăriţă – după părerea lui, era cam acelaşi lucru, probabil pentru că venea din Brooklyn.

Ei bine, da.

Michael Weiss era genul de om care bea ceaiul cu lapte într-o zi şi se declară total împotriva acestui lucru în ziua următoare, fără îndoială că m-ar fi înnebunit cu timpul. Dar cred că a spus ceva adevărat despre Ada sau despre distanţa dintre mine şi Ada.

Pentru că şi eu aş fi putut să fiu din Brooklyn, să cercetez viaţa ei misterioasă şi să mă opresc la o poveste care ar fi servit drept explicaţie pentru noi toţi.

Nu cred că am ajuns la punerea ei în sicriu, atunci când a murit – probabil că mi-am petrecut seara la barul Belfield – iar întrebările de genul cui îi aparţine casa şi cine o să primească banii după ce trupul Adei o să fie luat de-acolo îmi erau total indiferente.

Nu şi întrebarea neaşteptată cine sau ce fusese orfana Ada Merriman.

I)8

La înmormântare am ajuns. Mama, cu părul ei cârlionţat, stă pe rândul din faţa mea, cu tata de-o parte şi cu sora ei şi mătuşa noastră Rose de cealaltă. Mai era şi un al treilea frate, pe care-l chema Brendan, dar probabil că la vremea aceea era deja mort, aşa că astea erau tristele rămăşiţe ale norocului Adei: mama noastră cea drogată, Maureen, şi profesoara de desen, Rose, care se îmbrăca la Interesting Tweeds în verde-smarald şi albastru-cobalt.

Fraţii şi surorile Hegarty stăteau pe rândul din spatele lor; rudele prin alianţă şi copiii mici ocupau celelalte şiruri de bănci şi probabil că ne-am aşezat, chiar şi atunci, în ordinea vârstei; „trepte şi scări”, cum obişnuia lumea să fredoneze, deşi acum scara era strâmbă, avea goluri şi scânduri rupte şi existau

disproporţii între o treaptă grasă şi cealaltă. Maturi, toţi arătam ca nişte cuci, fiecare dintre noi – toţi arătam rău.

Mai târziu, am rămas la marginea mulţimii şi am privit cu melancolie şi indiferenţă cum sicriul bunicii mele era coborât în groapă. Ada din ultimii ani era o bătrână care trăia în pătrăţica ei. Bineînţeles, continua să fie drăguţă – era bunica mea – dar nu era femeia care mă trezea la patru dimineaţa oferindu-mi un răspuns pentru toate: enigma Hegarty, motivul pentru care toţi eram atât de rataţi şi de legaţi de prezent.

Lamb Nugent se uită la Ada Merriman peste covorul din hotelul Belvedere, ea îi întoarce privirea, iar restul, cum se spune, e istorie.

Peste cincizeci şi şase de ani am băut ceai, am mâncat sendvişuri şi apoi ne-am autofelicitat în casa ei surprinzător de mică din Broadstone; a doua generaţie care creştea şi a treia care era abia la început, mama tronând şovăitoare în camera cea bună, sora ei plângându-se în bucătărie de orice îi cădea sub ochi. La vremea aceea, ceea ce alterează chipurile oamenilor le alterase profund şi pe-ale lor; gura lui Rose se încreţea dezaprobator, iar privirea mamei era apoasă şi vagă. Poate că Ada a fost bună cu copiii altora, însă cu ai ei s-a purtat în mod clar îngrozitor. Dar „Vai, era minunată”, spuneau ei, vecinii şi cei câţiva prieteni care mai trăiau: doi bărbaţi – acum îmi dau seama că erau homosexuali – care au fost buni cu ea, fiica unei actriţe moarte care apărea la televizor. Şi nu i-a trimis Jimmy O'Dea un coş cu fructe de ziua ei? Şi Frank Duff, care era conducătorul actual al Legiunii Măriei1, trecea pe la ea de Crăciun. Chiar trecea, mi-l amintesc – probabil că era în anul în care am stat acolo – venind ca o fată bătrână în chip de Moş Crăciun, cu o cutie de bomboane de ciocolată într-o sacoşă de sfoară. I-o dădea Adei şi-i punea mâna pe braţ, ca şi cum ar fi trăit mult prea mult, fiecare dintre ei, ca să mai fi rămas ceva de spus.

Dimineaţa aceea de Crăciun era senină şi rece, aşa cum e întotdeauna – în amintirile mele refuz să plouă. Sau să ne întoarcem acasă, în Griffith Way, pentru că acela a fost anul în

care eu, Liam şi Kitty am fost lăsaţi în grija Adei şi nu ne-am văzut mama, nici măcar de Crăciun, deşi tata a apărut cu ferchezuita de Bea, cândva în timpul după-amiezii.

1. Organizaţie catolică laică ai cărei membri servesc voluntar Biserica. A fost fondată în 1921, la Dublin, de către Frank Duff şi numără astăzi peste trei milioane de membri activi în întreaga lume. (n.r.)

— Mami încă nu se simte bine, a spus ea, având un aer extrem de pios în noua ei vestă cu decolteu în V – o chestie de mohair în dungi zmeurii şi albastre.

Iar seara, domnul Nugent a trecut pe la noi cu o cutie cu jeleuri de fructe sau cu jeleuri în formă de fructe, semiluni portocalii, galbene şi verzi.

Eram mult prea legată de asemenea lucruri ca să-mi pese de ele în anul morţii Adei. Trecutul mi se părea o pacoste, iar moartea Adei – total plictisitoare pe când stăteam acolo, în cămăruţele cu aer stătut, trecându-ne unul altuia sendvişurile. Şi „O, bunica ta era extraordinar de drăguţă”, ceea ce era adevărat, bineînţeles. Cât se poate de adevărat. Şi au băut sau au refuzat vinul uşor de Xeres, au făcut curăţenie prin bucătărie într-o risipă de hârtie pergament şi au plecat, lăsând-o pe mama pe scaun în camera bună, cu supusul meu tată stând lângă ea, în picioare, uşor aplecat; mătuşica Rose la etaj, trăgând pe furiş din ţigară lângă fereastra de la baie, pentru că nu fuma în mod oficial, chiar dacă maică-sa era moartă şi nu mai trebuia să-i pese – de altfel, ştiuse întotdeauna.

Lucrul ăsta ar putea părea puţin cam indecent, dar în acel moment am fost trimişi sus, în dormitorul Adei, cu indicaţii de la tata să „luăm ce ne plăcea”; fetele Hegarty bucurându-se de cea mai tăcută partidă de ţipete, sufocându-se de furie, urându-se reciproc pe şoptite. Eu m-am ales cu nişte şiraguri de mărgele, cu penele negre de struţ de pe poliţa căminului şi cu mâna mică din porţelan, cu o scobitură în palmă, în care îşi ţinea inelele. Altcineva a luat inelele, desigur, eu n-am apucat. Kitty avea mereu nevoie de lucruri mai mult decât mine, Bea le merita

întotdeauna mai mult, în timp ce biata Midge – ei bine, Midge refuza mereu totul până când era convinsă să pună mâna pe partea ei. Aşa că am părăsit casa cu un urlet de regret pentru tot ce mi s-a refuzat, deşi nu-mi doream cu-adevărat nimic de-acolo. Dintr-un capriciu, pusesem mâna pe cârpele şi cataloagele cu eşantioane ale Adei, dar mi s-au părut atât de inutile după aceea, la lumina zilei, că le-am aruncat într-un coş de gunoi de pe stradă. Nu ştiam ce anume să-mi doresc din ceea ce lăsase în urmă. Voiam să ies de-acolo, atâta tot.

Voiam o viaţă mai măreaţă.

Liam a pierdut toate astea, pentru că la sfârşitul verii în care ne-am dus să lucrăm la Londra, el n-a mai venit acasă. Sau apărea din când în când şi se ducea la câteva cursuri – mă ciocneam de el în vreun restaurant sau în vreun bar, dar întotdeauna stătea în altă parte şi, după câteva luni frenetice, a dispărut.

Era ultimul lui an la facultate. In aproape toate serile pierdeam autobuzul şi rămâneam la Michael Weiss, în apartamentul lui din Donnybrook: două camere înalte, cu un perete despărţitor care nu ajungea până la tavan în jurul toaletei şi altul în jurul chicinetei. Uşa de la dormitor lipsea şi mai avea un garderob vechi şi masiv, sprijinit de perete. Adormeam între aceste două hălci de întuneric – garderobul negru şi blocul deschis al cadrului uşii între care simţurile mi se zbuciumau – cu sexul cald şi dureros între coapse, fără să-mi găsesc liniştea.

În anul acela, i-am spus lui Michael Weiss lucruri pe nu le-am mai spus nimănui de-atunci. Era în

1981. Nu se întâmplase încă nimic în Irlanda – nu-i caraghios să afirmi asta? Nu se întâmplase încă nimic în viaţa mea, în afara dorinţei de-a scăpa de el. L-am obligat pe Michael Weiss să bea whisky – de dragul scenelor teatrale – l-am obligat, o dată, să mă poarte în braţe prin cameră şi pe stradă ca să scap de o supradoză, destul de mică, de paracetamol. I-am dăruit lui Michael Weiss clipe minunate, i-am făcut mizerii, l-am mâncat de viu, când tot ce voia era să se sprijine într-un cot, să mă

privească în faţă şi să mă convingă să revin cu picioarele pe pământ.

Imaginea pe care o am despre nopţile acelea e a unei femei (eu) întinse pe pat, cu spatele arcuit, gura deschisă şi mâna bâjbâind în căutarea peretelui. O imagine fără sonor.

Mă gândesc la ea ori de câte ori spăl vasele.

Bineînţeles, am maşină de spălat vase, aşa că, dacă e musai să plâng, nu o fac în tăcere, în chiuvetă, ca Ada. Chiuveta era locul ei pentru aşa ceva. Înfruntând de-acolo, din spatele casei, cartofii care trebuiau curăţaţi sau micimea curţii, Ada, ca toate femeile poate, plângea puţin câteodată şi apoi, pic-pic, câteva lacrimi loveau apa din chiuvetă. Ca toate femeile, Ada trebuia să-şi şteargă uneori nasul cu braţul, pentru că avea mâinile ude. Nu e nimic suprinzător în asta. Deşi, trebuie să spun, eu am o maşină de spălat Miele din inox. Şi, dacă am un motiv să plâng, fac asta în faţa televizorului, la modul respectabil.

Viaţa a fost grea pentru bunica mea, acum o ştiu.

Partea surprinzătoare e că în majoritatea timpului nu plângea, ci suporta în continuare.

Ada credea în puţine lucruri. Într-o casă curată, de exemplu. Dar nu credea, nici măcar nu sugera că, dacă o să mănânci sâmburii, o să-ţi crească un măr din buric. Mă îndoiesc că ar crede în imaginea mea cu „orfana Ada Merriman”; deşi, tehnic vorbind, părinţii ei au murit înainte ca ea să ajungă adultă.

Pur şi simplu, Ada nu făcea chestia asta. Faptul de a-ţi imagina ceva sau chiar de a-ţi aminti i se părea uşor dezgustător – ca o bârfă sau chiar mai rău.

Zilele astea bineînţeles că nu fac altceva. Şi totul e din vina ei. Pentru că, dacă mă uit înapoi, la punctul din care imaginaţia mea a pornit, acesta e chiuveta Adei din Broadstone.

Avea un burete de plastic roşu pentru lucrurile care trebuiau frecate bine, o cârpă cu textură deasă, verde pentru lucrurile migăloase şi un burete pentru final. Mai avea o cârpă albă din bumbac pentru muşama, pe care n-o folosea niciodată la ştersul vaselor. Mai avea o cârpă pentru pardoseală, pe care n-o punea niciodată pe muşama. Trebuia să ştiu toate astea, pentru că eram fata cea mare. Eu trebuia să mă ocup de chiuvetă şi să spăl vasele.

Nu mă deranja. Îmi plăcea să mă aflu în preajma ei.

Dar eu îmi imaginam diverse lucruri. Stând în faţa chiuvetei Belfast cu vedere spre curte şi spre uşa verde a garajului din spate, mi-o imaginam pe Ada la nouă-zece ani sau ce vârstă o fi avut când a murit mama ei, ducându-şi geamantanul în mână şi înfruntând lumea largă de una singură. Încercam să-mi imaginez un tată, dar nu reuşeam. Mi-o imaginam pe mama murind în Griffith Way – iarăşi şi iarăşi, de fapt – mama murea, iar tata plângea şi după aceea murea şi el; apoi, după ce era înmormântată, îmi imaginam că eu şi Liam o să trecem prin aventuri extraordinare, acum, că eram orfani.

Şi toate astea în timp ce eu şi Ada clăteam farfuriile în apa turnată direct din ceainic, iar Charlie îmi făcea cu ochiul când ea se întorcea cu spatele.

Într-o dimineaţă m-a chemat la ea în cameră. Se pregătea să plece undeva şi se îmbrăca frumos. Îmi amintesc că avea un degetar din bandaj roz, legat bine cu un elastic de încheietura mâinii. Cred că avusese un accident la maşina de cusut, dar lucrul ăsta mi se pare mult prea denaturat ca să fie adevărat. Nu am nici o amintire despre unghii perforate sau ţipete şi agitaţie în cămăruţa aia. (Şi faptul că pot evoca asta acum – acul scăpat de sub control, femeia care îşi scoate în chinuri îngrozitoare degetul prins în maşină – mă face să cred că Ada avea dreptate: ochiul minţii are în el ceva imoral.)

Oricum, avea degetarul pe deget şi eu am fost chemată în camera de sus. „Vino aci”, mi-a spus ea uitându-se peste umăr

şi ridicându-şi puţin fusta la spate. „închide-mă.” Şi a întors piciorul spre mine să se vadă din profil.

Coapsa îi era surprinzător de îngustă. Avea o hartă de cerneală din vene sparte şi adunate ciorchine deasupra ciorapului, care era rulat la capăt într-o bandă portocalie şi groasă. Nişte benzi albe se bălăbăneau prinse de o panglică plisată într-un loc pe care nu-l puteam vedea sau nu voiam să-l văd şi mi-au trebuit secole să-mi dau seama ce dorea de la mine. A trebuit să mă aşez pe vine lângă piesele gotice ale corsetului ei şi să-l prind de ciorapii care aşteptau dedesubt. Îmi amintesc clama moale a prinzătorilor din cauciuc în jurul nailonului ce luneca mereu, răceala piciorului ei şi mirosul acrişor al respectabilităţii sale. Mi-am imaginat că toţi bărbaţii care sunau la uşă cunoşteau golurile astea secrete dintre hainele ei; picioarele ei uluitoare, curba strânsă a corsetului, toate deschise spre aerul de jos.

J Şi probabil că le cunoşteau într-adevăr.

Aşa că, atunci când Frank Duff a apărut la uşă, am crezut că şi el umbla după ea.

— Un flecuşteţ, Ada. Nu, insist. Un flecuşteţ.

Frank Duff, conducătorul Legiunii Măriei, o organizaţie religioasă devotată, din 1967, tâmpeniilor şi preparării ceaiului.

— Dumnezeu să te binecuvânteze. Crăciun fericit celor din familia ta. Şi şi-a plimbat mâna iubitoare pe obrazul meu, prinzându-mă uşor de bărbie şi apoi dându-i drumul.

După aceea, mai târziu, a venit domnul Nugent cu o cutie de jeleuri de fructe. A ignorat-o pe Ada şi a discutat în schimb cu noi, copiii. Era Crăciunul: era ziua noastră.

De fapt, Frank Duff şi-a petrecut tinereţea salvând prostituatele de pe străzile Dublinului. Asta făcea în 1925 acest bărbat deştept şi excentric – organiza misiuni; vorbea cu fetele de la bordel, le cumpăra de la patroanele lor şi le ducea în adăposturi. Asta a fost prima activitate importantă a Legiunii Măriei. În

postul Paştelui din 1925, când Ada l-a întâlnit pe Charlie, Frank Duff spunea mai mult decât rugăciuni.

Asta am descoperit-o singură, căutându-i scrierile prin rafturile bibliotecii facultăţii, când am pregătit un eseu pentru evaluarea finală, pe care l-am intitulat (fără nici o nunaţă ironică, cred): „Plătind pentru sex în Irlanda liberă”. Brusc, m-am convins de o serie de lucruri. Inclusiv de faptul că oamenii se regulau, că era unul dintre lucrurile pe care le făceau: bărbaţii le-o puneau femeilor – nu invers – şi că acest mecanism surprinzător avea să-mi schimbe nu doar viitorul, care se îngusta chiar în timp ce mă uitam la el, dar şi lumea vastă şi limitată a trecutului meu.

Aşa că, o vreme, mi-am imaginat că Ada a fost una din curvele recuperate de Duff. Bineînţeles, nu era o curvă despletită – era orfană. Abia dacă a fost curvă. Era o fată săracă, una care întorcea faţa spre perete în timp ce monezile zornăiau pe noptieră şi silueta întunecată a unui bărbat părăsea încăperea.

Hai să ne oprim la asta. Un furou din satin, cu dantela puţin ruptă. O imagine a Fecioarei ascunsă într-un sertar până la plecarea lui. O poveste a decăderii. Şi tremuratul în sala de aşteptare a doctorului, strângându-şi haina de lână, căreia îi căzuse un nasture, în jurul gâtului. O fantezie prăfuită, burgheză, cu ciorapi mototoliţi, TBC şi o fată care stătea pe vine să se spele într-un lighean aşezat pe podea.

În salonul din fată al hotelului Belvedere sunt câţiva preoţi în acea seară din postul Paştelui; şi o patroană şi omul nostru cu bomboanele Milk Tray, Frank Duff. O cumpără pe madamă. Fără zgomot.

O închid.

Afară, Ada şi Nugent ascultă, apoi uită să mai asculte conversaţia în surdină ce răzbate din salonul din faţă. O clipă, cel puţin, stau pur şi simplu unul în faţa celuilalt – bărbatul din Legiune şi micuţa croitoreasă-curvă. Care sunt şansele? E frumoasă. Iar el nu e mai bun decât trebuie. Oraşul e liniştit, hotelul e liniştit şi nu e nimeni care să-i spună lui Lamb Nugent

că va sta în camera bună, din faţă, a acestei femei tot restul vieţii, întinzându-i ceşcuţa de porţelan pentru Mai vrei ceai, Lamb?

Nimeni, adică, până când Charlie Spillane intră pe uşă.

— Doamnă, zice el scoţându-şi pălăria imaginară.

Sper că individul ăsta v-a făcut să vă simţiţi bine.

Lui Michael Weiss, după cum spuneam, îi plăcea la nebunie teoria mea, dar când am văzut că-i place atât de mult, mi-am schimbat părerea. De îndată ce a pronunţat cuvântul „prostituată”, micul melc care purta povestea şi care-şi croia drum prin lume a dat înapoi. N-a cunoscut-o pe Ada. N-avea nici cea mai vagă idee despre ce vorbeam. Eu vorbeam despre familie. Vorbeam despre ceea ce făceam noi de trei ori pe noapte. Vorbeam despre floarea cărnoasă a vulvei mele sub mâna lui.

Intre timp, Liam a apărut şi a dispărut iar. Avea o cameră în Stoke Newington în care se ascundea şi era nervos din cauza examenelor; tata se făcea roşu ca sfecla când vorbea despre talentul lui irosit şi despre suma substanţială aruncată degeaba pe taxe.

— Spune-i fratelui ăluia al tău. Dacă-l vezi. Spune-i fratelui ăluia al tău să vină să dea ochii cu mine, dacă e în stare. Spune-i asta din partea mea.

— Ce anume, tati? Ce să-i spun?

— Ce vrei să zici cu ce?

— Foarte bine. O să-i spun.

— Ce?

— O să-i spun.

— Cui? Întreba mami. Cui să-i spui?

Latura americană a lui Michael Weiss considera familia Hegarty o mare năpastă. Se întâlnea cu Liam în barul Belfield din când în când şi cei doi se înţelegeau în modul acela surprinzător în care se înţeleg doi bărbaţi – bărbatul cu care te culci şi fratele tău, de exemplu – se privesc, dau din cap şi se înţeleg.

Mă cam enervam, de fapt, când îi vedeam pe cei doi plecând la o partidă de biliard în timp ce eu stăteam singură, cu un pahar de Satzenbrau în faţă.

Dar am petrecut nişte seri plăcute împreună, noi trei, eu şi Liam făcând lucrul ăla pe care-l începuserăm la Londra în vara aia, adică să spunem poveşti despre familia noastră ca şi cum toate ar fi fost inventate. Am jucat la dublu hirotonisirea lui Ernest, povestind despre tălpile lui îngrozitor de galbene în timp ce stătea prosternat la altar, despre imaginea mamei când tot acest ritual voodoo a fost săvârşit,

: ndreptându-se spre el ca să-l îmbrace în veşminte şi clătinându-se pe picioare, iar mai târziu, despre un fel de petrecere de nuntă, fratele meu şi mama tăind împreună tortul şi sărutându-se la sfârşit.

— Nu cred, zicea Michael Weiss.

— Mama ta! Nu cred! Şi uneori începea să vorbească despre propria ceremonie de Bar Mitzvah, pe care el o ignorase, desigur.

Unele lucruri despre familia noastră, care nouă ni se păreau amuzante, lui nu i se păreau deloc aşa.

Fratele meu cel mare, bebeluşul Stevie – cel care a murit la doi ani – „Ea a făcut-o”, spunea Liam. „I-a pus o pernă pe faţă”. Şi râdeam de ne prăpădeam.

„Ei, era tot timpul gravidă. Tot timpul.”

— Tu n-ai fi fost?

N-a durat mult până când Michael a vrut să ne facă o vizită acasă. Nu ştiam cum să-i explic că nimănui nu-i păsa dacă trecea sau nu pe la noi, dar că toţi ar fi râs un an întreg dacă ar fi apărut la uşă.

În cazul în care ar suna la sonerie cu un buchet de flori în mână, în stil american, în seara balului de absolvire şi ar traversa hotărât holul precum Cary Grant, apoi ar trece prin extinderea livingului şi după aceea printr-o altă extindere – bucătăria, tata ar sări de pe scaun să strângă mâna băiatului şi mama ar spune: „O, bună", aşa cum i-ar spune, îi va spune, probabil, extraterestrului care se teleportează pe linoleumul ei sau drogatului care o ameninţă cu un cuţit, aşa cum îi va spune pe patul de moarte asistentei sau tunelului de lumină din faţa ei.

— O, bună.

— Sunt Michael Weiss, domnule, ar spune Michael Weiss întinzându-i mâna deschis şi bărbăteşte; iar tata, spre lauda lui, şi-ar înăbuşi dorinţa de-a întreba dacă e un nume evreiesc, deşi mă întreabă pe mine mai târziu.

— Weiss, ăsta nu-i un nume evreiesc? Susţinând că el n-are cum să fie antisemit de vreme ce nu cunoaşte nici un afurisit de evreu.

— Ei bine, cunoaşteţi unul acum.

Şi toate se întâmplă înainte ca eu să încep să lipsesc de-acasă toată noaptea şi să izbucnească certurile. Te-ai putea întreba de unde are atâta energie. Tata avea un temperament exploziv, dar rareori îşi ieşea din fire faţă de fiicele lui. Se înfuria doar pe fiii lui, dar numai atunci când aceştia îl înfruntau. Evident că fiii lui îl înfruntau tot timpul, dar în ceea ce le priveşte pe fiice, putea ignora diversele absenţe nocturne; dacă nu-i cereai bani de taxi, îţi dădea voie să vii moartă de beată, dacă treceai pe lângă el şi urcai scările, nu te auzea când vomitai în toaletă, dacă o curăţai după aia, dar când îţi cerea o ţigară şi scoteai o cutie de Durex, ca o şcolăriţă catastrofală, atunci se simţea obligat să explodeze

şi continua să explodeze, ca Old Faithful1, până când erai nevoită să faci rost de o locuinţă alternativă.

În afară de asta, erau ilegale. Toată lumea avea aşa ceva. Fie că ne trebuiau sau nu.

Tati spunea orice îi venea la gură. Nu avea simţul proporţiei. Poate că vorbea cu el însuşi. Eu curvăsăream în tot Dublinul. Eram marfă de mâna a doua, mă transformam în closet – nu glumesc – deşi cred că voia să spună că nu făceam ce mi s-a zis.

Scandalul a avut loc cu două sau trei luni înainte de licenţă. Şi, deşi toate astea aveau ceva rizibil, m-au afectat la examene, iar eu luam în serios examenele. Poate de aia m-am simţit atât de detaşată: iată-mă stând în bucătărie şi gândindu-mă la Robespierre, ca să nu mai vorbim de Frank Duff, în timp ce tata fierbea de furie – era un om mărunţel – şi presupun că mi-am adus şi eu contribuţia la toate urletele acelea, dar o parte din mine se uita pur şi simplu la el – spumega, cu gâtul înroşit, deşi faţa îi era albă ca varul, apoi roşeaţa a urcat în jurul ochilor lui albaştri, până când, brusc, faţa i-a devenit în întregime roşie şi umflată. Şi mai trebuie să pun la socoteală cupola roşie a cheliei. Din câte îmi amintesc, mă gândeam că nici el nu credea ce spunea şi că această lipsă de convingere, combinată cu a mea, îl împingea la extreme.

1. Gheizer situat în Wyoming, în Parcul National Yellowstone din Statele Unite, (n.r.) în Belfield, prietena mea cea mai bună, Deirdre Moloney, tocmai fusese dată afară de maică-sa fără nici un motiv: era o fată foarte cuminte, făcuse sex doar de două ori. În tot Dublinul copiii erau azvârliţi pe uşă afară. Toţi părinţii înnebuniseră pe-atunci.

Se pare că simplul miros al maturizării noastre îi făcea să-şi iasă cu totul din minţi.

Câteva săptămâni, tata n-a putut să mă vadă în ochi, iar asta m-a lovit în locul acela numit tati-oiubeşte-pe-fetiţa lui; locul acela în care ai încredere şi flirtezi. Dar, deşi mă durea, am reuşit să trec peste răni şi mai vechi decât asta – şi aşa am supravieţuit.

Aşa supravieţuim cu toţii. Nu ne îndeplinim obligaţiile faţă de cea mai veche cicatrice.

Ce mă doare acum e că tata e mort. A murit în

1986. Aşa că n-a intrat niciodată într-un magazin unde se vând prezervative la casă. N-a fost obligat să-şi schimbe părerea, nici măcar un milimetru. Mă mai gândesc la el când iau în palmă osul de sepie găsit de Rebecca pe plajă, pentru că-mi aminteşte de un sâmbure de mango; pentru că, atunci când a murit tata, nimeni din Irlanda nu mânca mango, deşi cred că pe vremea aia kiwi făcea ravagii. Şi simt că trebuie să-l consolez pentru fructele de mango. Trebuie să-l consolez pentru distanţa pe care am parcurs-o din punctul în care el s-a oprit.

În paranteză fie spus, fantomei lui nu-i pasă câtuşi de puţin cu cine mă culcam. Fantoma lui s-a ridicat deasupra sexului. Şi uneori cred că şi eu am făcut acelaşi lucru.

Totuşi, iată-l pe Michael, înainte de furtuna aceea violentă, strângându-i mâna tatei şi pe tata abţinându-se să întrebe: „Weiss? Ce fel de nume mai e şi ăsta?”.

Eu intrând în bucătărie într-o rochie Jenny Vander de culoarea bronzului, arătând, cred eu, destul de bine. Noi doi îndepărtându-ne de casa în care am crescut, Michael Weiss încântat la culm^.

— Nu cred asta, a zis. Nu pot s-o cred. Tot ce-ai spus. E adevărat.

Şi m-am simţit – încă mă mai simt, chiar şi când scriu aceste cuvinte – jignită.

Uşa de la intrare a casei Adei dădea direct în stradă. Nu exista nici un fel de grădină sau de alee până la ea, aşa că oamenii treceau foarte aproape, fără să intre. Aranjamentul acesta era la fel de implacabil şi de captivant ca Ada însăşi. În mintea mea, ea se afla întotdeauna în contradicţie cu lumea.

Vara, uşa era acoperită cu o pânză crem cu dungi ruginii groase şi subţiri. În ea erau tăiate o deschizătură orizontală pentru cutia de scrisori, o fantă lungă pentru inelul de metal şi o gaură rotundă pentru sonerie. Dacă ridicai pânza, uşa era vopsită într-un verde asemănător cu cel al sticlelor.

Casa se afla într-un rând de clădiri mici, identice, simetrice una faţă de alta, aşa că uşile erau apropiate unele de altele, în perechi. Noi dormeam în partea din spate a casei. Îmi amintesc cum stăteam la fereastra dormitorului şi mă uitam la micul garaj de la capătul grădiniţei Adei şi la aleea de dincolo de el. Aveam două paturi: unul mare pentru fete şi unul îngust pentru Liam. Tapetul era presărat cu flori albastre-verzui, ca nişte bulbi, şi uşor metalizate, care denaturau puţin locul sub privirile mele atente de copil.

Iată-mă, la vârsta de trei ani, cu urechea lipită de faţa abruptă, din tablă a maşinii de spălat sau privind peste margine ca să văd cum se zvârcolesc şi se smucesc rufele – Ada împingând lucrurile în cuvă

(Nupune mina In cuvă/), ultimele urme de detergent scurgându-se cu un şuierat, în timp ce vreo rochie, catastrofal distrusă, alunecă încet, apoi zboară dintre cilindri ca să cadă în găleată, ca o baligă de poliester.

Iată-mă mâncând cauciucul căştii de baie a Adei, ale cărei celebre flori galbene au fost descoperite în scutecul meu a doua zi. Deşi, bineînţeles, trebuie să fi fost scutecul lui Kitty, nicidecum al meu, pentru că eu aveam deja trei ani. Ada strigând după Charlie, care se uita peste umărul ei şi spunea: „Cum se face că avem o fată atât de deşteaptă?”.

Eram, bineînţeles, geloasă pe sora mea mai mică, dar o şi iubeam într-un mod ciudat, aprig. Nu e de mirare că-i fur amintirile, însuşindu-mi-le. Deşi, acum îmi dau seama, nici un bărbat nu bagă mâna într-un scutec murdar, aşa cum îl văd eu

făcând pe Charlie cu ochii minţii, ca să extragă un buchet de flori galbene, pline de caca.

Iată-mă pe mine, de data asta sunt sigură, trăgând casca de baie pe faţă. Îi ling interiorul sărat până când mă învăluie cu totul – mirosul părului Adei în mare. Apoi încep să mă scufund în lumina rozalie care explodează în jerbe de flori moi de un roşu şi un negru ciudat de strălucitoare.

Chiar s-a întâmplat aşa ceva? Lumea rănindu-mă în timp ce casca e trasă de pe cap; Ada, în faţa mea, ţipând. Eu, trasă spre pieptul ei supt, care avea gust de săpun Lux şi de lână.

Mai probabil e că Liam mi-a tras casca pe faţă şi aproape că m-a omorât. Sau Kitty, sufocată de noi amândoi. Ne jucam tot timpul de-a leşinatul, ceea ce ar plasa casca de baie – casca aia delicioasă, de un roz fabulos, cu flori galbene şi moi – în lumea unui copil de opt ani, opusă lumii unuia de doar trei.

Uneori, în magazinele cu haine de mâna a doua, caut asemenea obiecte, gândindu-mă că, dacă aş putea să ţină casca de baie în mână, dacă aş putea s-o întind şi s-o miros, aş şti care dintre noi a fost, Kitty, Liam sau eu.

A doua oară când am stat la Ada, tata ne-a dus cu maşina până acolo prin oraş, într-o după-amiază fără trafic aglomerat – probabil că era într-o duminică – cu o valiză în portbagaj. Şi ce m-a uimit atunci a fost cât de bine ştia drumul.

Atunci apărea tăcerea – când stăteam în camera din spate şi mă uitam la garaj şi la alee. Era o tăcere apăsătoare, de parcă aerul ar fi fost făcut din lemn, şi florile ca nişte bulbi de pe tapetul camerei din spate erau puţin ofilite şi nemişcate sub privirea mea de copil de opt ani.

Nu am idee de ce toate astea se potrivesc fără fisură, dar iată-l pe tata în bucătăria din Griffith Way, poate şase ani mai târziu, ţinându-se de masa groasă din lemn de parcă ar fi fost o Biblie şi strigându-i lui Liam, cu o voce sacadată, următoarea replică:

„Am iubit-o pe mama voastră din ziua în care am văzut-o. Veneram pământul pe care călca”.

Asta a venit, probabil, ca răspuns la nişte vorbe absolut jignitoare ale lui Liam, care avea în jur de treisprezece ani. Buzele subţiri şi vinete ale tatei, pieptul umflându-se ca nişte foaie, storcind o frază goală după alta.

— Am IUBIT-o pe MAma voastră din ZIUA în care am VĂZUT-O. VeneRAM PĂMÂNTUL pe care CĂLCA.

Asta în timp ce Mossie citea ziarul, eu îmi vedeam de teme, iar Midge ţipa din cu totul alte motive şi pregătea ceaiul.

Chiar credea ce spunea. Tata, tremurând, cu o clipă înainte ca un obiect să fie aruncat sau spart.

Liam făcându-l, probabil, maimuţoi cretin.

— Eşti un maimuţoi cretin!

Şi ştergând-o din cameră înainte ca tata să pună mâna pe el şi să-i cârpească o palmă zdravănă.

Tata era un om mărunţel. Pieptul îi şuiera şi îi zânta fără încetare. Şi nu-mi amintesc nimic altceva aşa cum îmi amintesc tăcerea aceea, după ce a închis uşa de la intrare a casei Adei, s-a trântit pe locul şoferului şi a pornit.

Grădiniţa Adei nu avea, probabil, mai mult de un metru, dar pentru noi era un loc fascinant, cu mărul sălbatic şi urzicile ei: uşa garajului era uneori deschisă, alteori zăvorită, iar faptul că nu ştiai niciodată dacă domnul Nugent era acolo îl făcea şi mai interesant. Liam folosea uneltele de pe bancul de lucru sau se juca uneori cu maşina hârbuită dinăuntru. Eu stăteam pe pielea albastră, cusută a scaunului din faţă, prinsă bine în unele părţi şi sfâşiată în altele. Nu încercam să conduc; mişcarea iute era prea ciudată pentru mine. Pur şi simplu, mă lăsam să alunec în susul şi-n josul tapiţeriei sau mă zvârcoleam de-a lungul şirurilor de

cusături şi mă adresam cu o voce afectată celui care conducea, fie că era sau nu acolo.

Două uşi duble duceau spre aleea din spate, unde mai era o maşină pe butuci, o chestie albastru pastel, cromată, cu nişte aripi americane splendide.

Nici azi nu pot să mă uit la o maşină hârbuită fără să mă treacă un fior. Domnul Nugent venea şi pleca pe uşile alea dinspre alee şi îşi făcea de lucru la banc sau îşi vâra capul sub capota monstrului american, dacă era vreme bună. Într-o vineri, a apărut la uşa din faţă şi a bătut – întotdeauna avea dulciuri pentru copii. Purta o pălărie pe care şi-a scos-o când Ada a deschis uşa. Asta se întâmpla cu mulţi ani înainte să-mi pun întrebări despre formalismul acestui aranjament sau despre ce se petrecea.

Ada îi spunea Nolly, deşi toţi ştiam că trebuia să-i spui domnul Nugent, dacă i te adresai în vreun fel, ceea ce noi nu făceam. Uneori, ea îi spunea Nolly May, după ce pleca: „O, Nolly May”, zicea împingând la perete scaunul pe care stătuse. Nu făcea mare lucru în afară de faptul că stătea acolo, insultat, lângă tapet, dar întotdeauna era uşor transpirat şi îşi dregea mult vocea – îţi dădeai imediat seama cât o dorea pe bunica.

Ada avea nişte maniere absolut minunate. Îi plăcea să pună totul pe tavă. Avea păreri despre zahărul cubic şi despre unde trebuie să-ţi ţii biscuitul între muşcături – lucruri care deopotrivă te stinghereau şi-ţi dădeau sentimentul că eşti foarte iubit.

Cosea rochii în cămăruţa de la etaj, iar uneori lucra la teatru, de aceea totul trebuia să fie atât de respectabil. Asta compensa într-un fel atmosfera oarecum încordată dintre ea şi actorii care veneau câteodată pentru probă. Păreau că se torturează reciproc până când – o, dă-i înainte!

— Camerea mustea de subînţelesuri. Deşi strângea vasele după plecarea musafirului şi-mi spunea că viaţa de scenă e interesantă, dar că te face foarte nefericit. Sau spunea ceva

ciudat de memorabil: „In lumea asta, sexul nu te uuce nicăieri. Ţine minte, sexul nu te duce absolut Nicăieri”.

Deşi Charlie era adesea plecat, ne avea pe noi ca să-i ţineam de urât şi, uneori, una dintre actriţe dormea în cămăruţă, dacă avea spectacol în oraş, înghesuită între manechin şi maşina de cusut electrică. Cel puţin cred că acolo dormea. Manechinul avea o influenţă ciudată asupra imaginaţiei mele; acum nici măcar nu mai pot să deschid uşa din cap ca să mă uit înăuntru.

Peggy McEvoy, aşa o chema. Şi era logodită cu cineva de la televiziune.

Mai era şi Nolly în camera bună, dregându-şi glasul şi înghiţind în sec în timp ce noi mâncam dropsurile VbVb şi bomboanele de lemn dulce Blackjack pe care ni le adusese. Il cunoşteam după gustul dulciurilor şi după sclipirea ochelarilor sau după greutatea buzunarelor sau după excrescenţa înflorită din ureche. Îşi aşeza mâinile drept pe fiecare genunchi şi se apleca uşor în faţă, fără să se sprijine într-adevăr de spătarul scaunului. Stătea ca un om care nu prea făcea sex, aşa cum îl văd acum cu ochii minţii, iar privirea lui era mult prea distrată, într-un fel pe care îl recunosc în clipa asta. Deşi avea, cu tot felul lui mohorât de-a fi, patru copii şi o soţie, n-am văzut-o niciodată pe Kathleen. Când Ada ieşea din încăpere, el se ridica de pe scaun, se îndrepta spre televizor şi îl închidea cu un clic. Apoi se aşeza din nou şi se uita la noi. După o clipă scotea ceva din buzunar.

— Nu e o jucărie.

Deşi era mereu ceva interesant. Într-o zi era un şoricel alb – sau poate un şobolan – cu ochi roşii şi o coadă rozalie şi-mi ridica puloverul la încheietură ca să-i dea drumul să mi se caţăre pe mânecă şi după aceea pe piept, apoi intra Ada şi se punea pe ţipat.

Servea ceaiul pe una din măsuţele alea care stau strânse una într-alta, fiecare fiind mai mică decât cealaltă.

— Pune o faţă de masă pe prima măsuţă, îmi spunea. Şi apoi „Charlie în sus, Charlie în jos”, îi făcea capul calendar lui Nolly May, aşezând tava jos sau întinzându-i o ceaşcă de ceai. Vorbea despre bunicul Charlie, iar atunci când Nugent nu era acolo, întreba: „La ce oră a plecat? L-ai văzut când a luat banii de pe raft?”.

Nu cred că Charlie obişnuia să bea (până şi viciile lui erau învechite), făcea orice altceva. Sau nimic altceva. Era greu de spus ce anume făcea, în afară de faptul că lipsea. Şi, uneori, se întorcea îmbrăcat în alte haine.

— O, o trata ca pe o regină, spuneau cei veniţi la pomană, după înmormântare.

Ada şi Charlie au avut povestea lor, fără doar şi poate, în care au jucat rolurile cele mai importante, şi, când ea se îndrepta spre el traversând încăperea, îţi dădeai seama că se simţeau făcuţi unul pentru altul, ca şi cum iubirea lor ar fi fost în acelaşi timp

0 mare povară şi o mare bucurie.

Odată, am intrat în camera din faţă şi i-am găsit stând fiecare într-un colţ al canapelei, iar el îi ţinea piciorul bătrân în poală şi-l masa prin ţesătura ciorapului.

N-aş putea spune ce făcea Nugent, deşi am rămas, nu ştiu de ce, cu impresia că se ocupa cu pariuri sau că lucra la o agenţie de pariuri, că, din când în când, se îmbrăca într-un palton gri din caşnn se urca într-o maşină neagră şi era dus la curse. Tot ce ştiu e că folosea garajul din spate pentru rablele lui şi nu ştiai niciodată dacă e sau nu acolo. Credeam – asta dacă credeam într-adevăr ceva la vremea aceeacă Ada îi dădea voie să-l folosească pentru că nu avea maşină şi pe-atunci Charlie nu şofa.

Ăi Iată-i ducându-se la curse până la urmă. E lunea Paştelui şi toate maşinile din Dublin se îndreaptă spre Fairyhouse în convoi – autobuze înşiruite pe O'Connell Street şi trenuri plecând la fiecare douăzeci de minute de la staţia din Broadstone.

Zilele mohorâte ale postului s-au terminat, misiunea Legiunii a ieşit triumfătoare, poliţia şi-a făcut raidurile prin bordeluri, acestea au fost stropite cu apă sfinţită, cumpărată de Frank Duff, şi închise.

S-a ţinut o mare procesiune religioasă şi o cruce a fost ridicată pe Purdon Street chiar de omul nostru, care s-a urcat pe o masă de bucătărie şi a bătut un cui cu un ciocan neaşteptat de mare. Douăzeci de fete au fost trimise la căminul Sancta Măria şi s-au uscat acolo. Toată lumea s-a rugat zi şi noapte, noapte şi zi, până s-a săturat, întregului oraş i-a ajuns până-n gât, a suportat cenuşa, a sărutat crucifixul şi s-a simţit profund, cu-adevărat şi spiritual curăţat: Pastele a venit, mulţumescu-ţi ţie, Iisuse, şi au mâncat, au râs, au privit margaretele, s-au dus să se culce şi să facă dragoste (patruzeci de zile e vreme lungă), au dormit pe săturate şi, a doua zi de dimineaţă, au pornit-o cu toţii spre curse.

E lunea Paştelui, o vreme blândă şi liniştită. E ziua în care Hristos îi spune: Noii me tangere femeii din grădină. Nu mă atinge. E prea devreme. E prea devreme ca să fiu atins.

O, Nolly May.

Deşi poate că Ada face o încercare. Poaie că uită, o clipă, că Charlie e cel pe care-l va iubi întotdeauna şi face eforturi cu Nugent. La urma urmelor, el e cel care-a invitat-o; tânjind, după liturghie, să pomenească despre o eventuală ieşire în oraş. Ea o să se ducă oricum, aşa că, de fapt, nu sugerează vreun rendez-vous, ci se oferă s-o ducă cu maşina.

— Ai zis că ţi-ar plăcea să te plimbi cu maşina, zice el uitând-se în jos, la aleea dintre ei.

Ea îşi fixează privirea pe acelaşi loc şi ridică sprâncenele, spunând:

— Pot să aduc o prietenă?

Deci Nugent joacă rolul iubitului, Charlie se ocupă de transport, Ada e demon şi lilith fata frumoasă femeia decăzută curva tristă sărmana orfană pariul sigur, depinde din ce unghi o priveşti, iar EUen doar îl însoţeşte pe Charlie şi e o simplă servitoare.

Nugent şi Ada stau pe bancheta din spate a automobilului Morris şi lumina zilei o prinde surprinzător de bine. Obrajii îi sunt proaspeţi şi împurpuraţi, părul îi stă neclintit în vânt, iar el se simte neaşteptat de voios lângă ea, simte că ar putea vorbi fără să se oprească – pentru că ea îl înţelege fără probleme.

Un bărbat poate să stea de vorbă cu o femeie ca asta şi să se simtă mai bun, poate să uite gândurile din timpul nopţii şi frământările conştiinţei sale, rana nevindecată a sufletului său care i se cască – în vreun vis nocturn sau într-unui cu ochii deschişi – în piept.

Fragmentul ăsta ciudat a dispărut, e izgonit de drumul festiv în maşina decapotabilă, în cavalcadă cu alte maşini din Dublin, acum, când Postul Mare s-a terminat şi au început cursele. Mâna lui Nugent e neclintită, iar fata de lângă el e la fel de directă şi de poetică precum un animal, aşa că se simte în siguranţă. Cu Ada e în siguranţă.

Aşadar merg pe Navan Road, trec pe lângă fabrica Guinness, unde Charlie îşi ridică pălăria imaginară pentru a saluta minunata bere.

— Oho-oho, strigă el. Oho-oho!

Şi acum se distrează de minune, cântă un cântec – care?

— The Harp that Once, Silent O Moyle – cântece grozave, de aer liber. Charlie răcneşte straşnic, cu vocea lui de bariton englez, uitându-se oriunde, numai la drum nu, aşa că Ada îi vede omoplaţii acoperiţi de grăsime odihnindu-se pe partea de sus a scaunului din faţa ei, eşarfa fluturându-i şi ajungând până la ea, în locul din spate, mustaţa pomădată făcându-i semne peste umăr din când în când, gânduri vesele de bărbăţie şi curăţenie

şi, dacă chibzuieşti îndelung la ele, o senzaţie de gâdilătură pe interiorul coapselor.

Dar Ada, suntem siguri, nu gândeşte aşa. A suferit destul din pricina acuzaţiilor noastre. Se întoarce spre Nugent, care vorbeşte despre cursele ce urmează şi despre posibilii sorţi de izbândă, despre necesitatea ca ministrul de finanţe să le dea mână liberă la toate astea, pentru că tuturor le place riscul, este dreptul oricărui irlandez, aşa cum este al oricărui alt creştin.

E suprinzător să-l auzi vorbind atâta dintr-odată.

Ada are sentimentul că Nugent spune totul sau nimic.

E genul de bărbat pe care femeile erau sfătuite, pe vremea aceea, „să-l evite” – cu alte cuvinte, muncă multă şi pradă fantastic de uşoară.

Dar se poate să fie împinsă de compasiune la fel de mult ca de orice altceva, să-l atingă acolo, în maşina decapotabilă. Sau de nepăsare. Încearcă doar să-i atragă atenţia, dar asupra cărui lucru? A lordului şi a lui lady Talbot de Malahide care conduc pe contrasens în timp ce mâna înmănuşată a şoferului lor s-a lipit de claxon? Sau a unei chestii mai paşnice, un cal din paie de pe ogorul unui ţăran, pe care e proptit semnul „Aici, de băut!”?

Poate că e o reacţie la un lucru pe care l-a spus el: „Deja au făcut o harababură aşa de mare, că nu-i mai dai de capăt”, referindu-se la guvernul statului liber sau la un comentariu mai intim: „Personal, nu mă deranjează câteva picături de ploaie”.

Oricum, impulsul este acela de a-l atinge.

Cum o să procedeze? O să-i pună degetul pe braţ.

Apoi o să-şi lase toată palma pe braţul lui. Sau, mai târziu, s-ar putea să-i prindă îndoitura cotului sub încheietura mâinii şi să-l ia de braţ în timp ce merg spre balustradă. Dar orice gest o să facă, o să-l simtă pe Nugent tresărind şi dându-se la o parte.

Iată-l pe Charlie, în faţa ei, înclinându-se şi întinzând spre ea gura deschisă a unei pungi cu dropsuri.

— O, consolaţi-mă cu mere, spune el înainte să-şi amintească şi să se întoarcă să-i ofere mai întâi unul lui Ellen, servitoarea prietenoasă cu bărbie dublă.

Tot restul după-amiezii, Lamb Nugent îi poartă de grijă Adei, în timp ce colţurile fălcilor ei storc cu greutate sucul din dropsurile cu aromă de măr ale lui Charlie. Pariază din când în când câte un penny la Myrellson de pe Dame Street, care îl cunoaşte şi-l îngăduie. Pe Pride of Arras la cursa de la ora trei, în care Ballystockhard aleargă pentru toţi, iar Ada întreabă: „E al meu, e al meu?” şi Nugent îi răspunde: „Nu, nu e al tău”. Toată după-amiaza vede norocul scurgându-i-se printre degete: Street Singer, Con Amore, Daisy's Boss, rând pe rând – cine alege oare toate gloabele astea? O, dar trebuie să-l încurajeze pe Bean al lui Ellen contra lui Fairyhouse Plate, e musai şi, când calul ajunge al doilea, Ada e suficient de înţeleaptă să nu întrebe: „Ce înseamnă „la ţanc„?”. Coolcannon se prăbuşeşte la a doua rundă şi odată cu el toate speranţele lui, apoi Ada are, în sfârşit, noroc cu Knocknageena.

Ura!

Întregul grup e deja atât de obosit de galopul, de pierderea fiecărei curse şi de aşteptarea nesfârşită dintre ele, că atunci când Ada sare şi ridică pumnii, nimic nu le mai rămâne ascuns. Ar putea rămâne aşa – Ada ridicându-se – încremenită în victorie, de la mâinile încleştate până la vârfurile pantofilor ascuţiţi îndreptate în jos. Până când atinge din nou pământul, totul a fost stabilit: unul dintre aceşti bărbaţi vrea ca ea să câştige, iar celălalt vrea ca ea să piardă.

Iar ea ştie.

Calul Adei a ieşit pe primul loc. Dar e doar un cal, nu e vina ei. Aşadar, poate că simţul dreptăţii o face să-l aleagă pe Charlie, care se bucură pentru ea, spre deosebire de Nugent, care se

simte insultat de norocul ei. Dar nu începe îndoială – alegerea a fost făcută.

În drum spre casă, Ellen cântă pe locul din faţă, iar frânturile vocii ei frumoase ajung la ei, în spate, pe aripile vântului: When Other Lips, I Dreamt I Dwelt. Toţi cei aflaţi în maşină se înţeleg de minune.

Stau şi se gândesc ce înseamnă toate astea. Charlie a câştigat-o pe Ada, Nugent a pierdut-o. Iar asta le stârneşte alte gânduri.

De exemplu, Charlie meditează la toate fetele pe care le-a adus în culmea disperării, înainte să le părăsească. Îşi ia adio de la toate acestea, de la acea tristesse răpitoare, vulgară, nemărginită a uneia sau a alteia dintre femei, până când bărbatul trebuie să i se adreseze mădularului său, aşa cum te-ai adresa unui câine din gura căruia se preling balele: „Ajunge, domnule! Ajunge!”.

Ellen se gândeşte că n-o să se mărite niciodată.

Nugent încearcă să-şi amintească visul de noaptea trecută, convins fiind că acesta îi spunea că pierduse deja, chiar înainte să încerce. Era un vis despre sufletul lui, un gol ce i se căsca în piept – pentru că sufletul e o ea – în adâncul lui există o fată care înfloreşte şi care iese la suprafaţă şi chiar deasupra inimii lui e o gaură din care picură nectar, se deschide sub atingerea mâinii sale, acolo – chiar acolo – e sălaşul tuturor lucrurilor bune, precum speranţa şi bunătatea iubitoare, un loc unde poate să găsească odihna minunată şi unde poate să intre sau să se lase pătruns iar şi iar, iar şi iar, descoperind în timp ce face asta extazul dulce al sufletului, până când se trezeşte în oroarea gândurilor lui pline de blasfemii şi a seminţei lui risipite, şi aşteaptă, în întuneric, ca întregul haos să se potolească.

Nu ştiu la ce se gândea Ada în maşină, în drum spre casă. Probabil că făcea socoteli în cap, întrebându-se de ce a trebuit să se îndrăgostească de cel cu buzunarele găurite. Dar chiar şi în situaţia asta, îi întinde mâna lui Charlie şi-i spune:

— Mulţumesc pentru plimbarea asta minunată.

Iar lui Nugent:

— Mulţumesc pentru ziua asta minunată.

Il priveşte pe Nugent în ochi. Şi îşi dă seama ce vede el. Dar nu-i pasă.

Nu ştiu de ce Ada s-a măritat cu Charlie, când Nugent i se potrivea ca o mănuşă. Şi, deşi s-ar putea spune că nu s-a măritat cu Nugent pentru că nu-l plăcea, asta nu e suficient. Uneori nu ne plac oamenii pe care-i iubim – nu avem întotdeauna parte de această alegere.

Poate că asta a fost greşeala ei. A crezut că poate să aleagă. A crezut că poate să se mărite cu o persoană pe care o place şi să fie fericită, să aibă copii fericiţi. Nu şi-a dat seama că orice alegere e fatală.

Pentru o femeie ca Ada, fiecare alegere, din clipa în care e făcută, este o eroare.

Într-o zi, Ada a pregătit un coş cu mineare şi ne-a dus la mare cu trenul. Sau, mai bine zis, a împachetat câteva sendvişuri în hârtia cerată de la cratiţa minune şi le-a pus în plasa de sfoară – pentru o clipă s-a transformat într-un personaj desprins din serialele de la BBC, aşa cum mergea pe un drum de ţară, îmbrăcată într-o rochie lungă, cu ţânţari şi firişoare de praf dansând în soare în jurul părului ei.

Deci, nu. Deşi asta era atmosfera sau atmosfera amintită a expediţiei, Ada nu era îmbrăcată într-o rochie lungă cu mâneci bufante, ci într-o rochie (ce bucurie să-mi amintesc asta acum), o rochie cu imprimeu floral liliachiu – asemănător cu cel al unui capot, dacă nu ar fi fost fondul exotic de un negru ca cerneala. Gulerul şi manşetele erau tivite cu acelaşi material înflorat, dar florile erau albastru acvamarin şi asta dădea rochiei o anumită distincţie, deşi era o rochie înflorată obişnuită, strânsă în talie,

de lungime potrivită şi bumbacul din care era făcută avea o uşoară strălucire şi foşnea în timp ce mergea.

Stăteam lângă ea în trenul spre Donábate, care se află chiar lângă mare, şi ne jucam cu şnurul din piele al ferestrei sau deschideam uşa să ne uităm pe culoar, apoi o trăgeam la loc. Treceam pe lângă Hill of Howth şi apoi ne îndreptam spre Malahide; trenul aluneca printre meandrele nisipoase din North County Dublin, despre care toţi cei din familia Hegarty ştiau că înseamnă „grădină de legume pentru piaţă”, aşa cum Navan însemna „covoare” şi Newbridge, „tacâmuri şi funii”. Ne uitam pe fereastră, întrebându-ne cum o să arate grădina de legume pentru piaţă când o să trecem pe-acolo, ne jucam pe locurile noastre şi cred că eram în întregime fericiţi.

Ne duceam mai întâi într-un loc care se numea Sf. Ita şi apoi la mare. Prima era o destinaţie ciudată. Aveam o soră pe nume Ita, pe care niciunul din noi n-o putea suferi, chiar şi atunci, aşa cum nimeni nu poate suferi fetele cărora încep să le crească sânii.

Sfânta Ita a fost una dintre primele călugăriţe irlandeze care, din dragoste pentru copilul Iisus, s-a rugat să i se dea darul îngrijirii bebeluşilor – şi „i-a venit laptele”. Aşa că în ziua aceea nu călătoream cu trenul spre un loc, ci spre o anume idee năucitoare de „îngrijire”, aşa cum o înţelegeam eu la opt ani: o femeie bandajând cu blândeţe gura unui copilaş sau o soră zâmbind şi aşteptând ceva ciudat şi frumos în spatele ceasului care atârna şi a bumbacului de pe pieptul ei. Călătoream spre ceva alb, clic-clac. Albeaţa asta mi-o amintesc: când am ajuns în cele din urmă, un cer alb, pârjolit se întâlnea, într-o ultimă revărsare de alb, cu o mare îndepărtată şi cenuşie.

Intre timp, stăteam în vagon lângă rochia înflorată a Adei, trăgând cu buzele strânse de un şirag de mărgele din plastic şi, probabil, băgându-le la loc în gură. Călătoria asta fantastică, nesfârşită cu trenul trebuie să fi durat vreo patruzeci de minute. Kitty şi cu mine purtam hăinuţe cu imprimeuri cadrilate, ea – roz şi eu – verzi, iar Liam, aşa cum sunt îmbrăcaţi de obicei băieţii, în nuanţe de bleumarin şi gri.

Pufăiam, săltând uşor pe scaunele cu arcuri ca actorii pe o scenă. Pe urmă, iată-ne jos, în gară! Aburul şuieră şi Ada se iveşte din nou, cu mânecile ei bufante, în timp ce urcăm treptele spre sătuc şi spre podul arcuit de unde poţi vedea şinele tăind ţinutul spre nord, spre Rush şi Lusk. E un chioşc cu îngheţată pe băţ şi simţi în nări mirosul mării, dar Ada trebuie să meargă mai departe, aşa că stăm în staţia de autobuz şi aşteptăm până când un străin cu o maşină verde ca menta opreşte şi ne suim toţi în spate.

— Vă duceţi la spital? Întreabă bărbatul de la volan.

— Da, la Sf. Ita, îi răspunde respirând adânc.

Străinul lasă cuvântul acesta greu să se aşeze lângă noi, în maşină. Zice că nu merge decât până la poartă – o să ne lase destul de aproape. Evident, are obiceiul să ia tot felul de persoane din staţia de autobuz şi îmi dau seama, după cum rosteşte cuvântul „spital”, că Sf. Ita nu e tocmai un spital. Dacă ne-am fi dus la spital, Ada ne-ar fi spus.

Pe locul de lângă şofer stă o fetiţă în jur de cinci ani. Are nişte ochi fantastic de rotunzi, nu poartă pantofi, nici tricou şi e foarte fericită pe scaunul din faţă. Ne privim când maşina se opreşte, iar ea se uită fix la noi în timp ce coborâm, de parcă ar vrea să vină cu noi, în ciuda norocului ei. Iar o parte din mine o însoţeşte în timp ce maşina se îndepărtează.

O altă parte din mine merge încă, mulţi ani mai târziu, pe drumul pe care ne-a lăsat străinul. E un drum lung, drept, un drum de ţară; deşi are o alee de beton în toată regula de-a lungul lui, iar noi mergem tocmai pe această alee, cei trei copii şi femeia cu plasa ei de sfoară. Lângă alee e un şanţ şi, dincolo, un lan tremurător de porumb. Pe cealaltă parte a drumului e un şir minunat de copaci distruşi şi o întindere joasă de mlaştină. La jumătatea drumului, pe partea noastră, se află un bungalow în mijlocul lanului şi aşteptăm să vedem dacă e o cărare până la el sau dacă a fost abandonat acolo, în plin câmp.

În depărtare, în faţa noastră – ăsta a fost cel mai lung şi mai drept drum pe care am mers vreodată la vârsta de opt ani – e un om cu două cârje, care se grăbeşte, cu un umăr trecând peste capătul cârjei, apoi celălalt şi picioarele mergând în mod curios împotriva sau după acest ritm, de parcă ar folosi cârjele doar de paradă. E un bărbat scund şi foarte puternic. Îşi răsuceşte mâna din încheietură în timp ce umărul îndoit coboară şi cârja tremură puţin înainte ca el să se lase pe partea cealaltă, îndoire răsucire tremur pas. Îndoire răsucire şchiopătare pas. Nu e nimic în neregulă cu picioarele lui, din câte văd, în afară de faptul că se mişcă încet, iar drumul e foarte lung. Îndoire, răsucire, mutare, pas. Umăr, mână şi, poate, da, picior. Ar trebui să-l ajungem din urmă, dar Ada este tot timpul încetinită de unul dintre noi, copiii, până când, din cauza distanţei şi a febrei acestei zile, încep să cred că mai e ceva în neregulă cu omul ăsta cu două cârje, un lucru pe care n-o să-l aflăm decât atunci când o să-l depăşim, o faţă diformă sau o expresie pe care n-o vedem încă. Suntem aproape, dar nu l-am ajuns încă, pentru că merge cu folos înainte, străbătând o distanţă mai mare decât te-ai aştepta de la un om cu două picioare schiloade, dar l-am putea depăşi, dacă Kitty n-ar fugi în stradă sau Ada nu s-ar opri să treacă plasa de sfoară dintr-o mână într-alta, plasă care nu conţine doar sendvişuri cu ou învelite în hârtie cerată, ci şi altceva. Mai sunt şi alte pacheţele acolo, prea bune pentru a fi luate la picnic, pachete de femeie bătrână, înfăşurate în hârtie şi lipite cu scotch, unul arătând ca o cutie de After Eights1, iar celălalt e foarte strâmb şi poate să conţină orice. Iar Ada le ţine separat, într-o pungă de plastic din plasa de sfoară, cu un nume scris cu pixul pe ea. Se duce să viziteze pe cineva la spital şi apoi o să mergem la plajă. Bineînţeles, am ştiut asta de la început – o să-l vizităm pe unchiul Brendan, deşi, pentru că am opt ani, nu înţeleg că unchiul meu trebuie să fie fiul Adei sau nu ştiu ce-nseamnă asta – „fiu”. Dar cu siguranţă am ştiut de la început c-o să-i facem o vizită unchiului Brendan la Sf. Ita, care nu este tocmai un spital, iar după aia o să mergem să ne bălăcim în mare.

Liam, mai ales, e neastâmpărat şi singuratic, vrea să meargă pe partea cealaltă a drumului şi să se uite la câmpia de jos, care se

preschimbă în mlaştină, dar Ada nu vrea să-l lase, trebuie să se ţină de alee, pentru că de asta e făcută şi ce-ar spune mama noastră, dacă Ada i l-ar aduce înapoi strivit de-o

1. Tablete de ciocolată cu cremă de mentă.

Maşină? Şi, când pomeneşte de mama, totul se înrăutăţeşte puţin, pentru că, la urma urmelor, ce e Liam pentru mine, dacă nu un „frate”, şi ce e pentru mami, dacă nu „fiul” ei, iar când ridic privirea, bătrânul cu două cârje a dispărut şi am trecut de golul lung din lanul de porumb, asta dacă era vreun gol în lanul de porumb, iar bungalow-ul pluteşte în mijlocul câmpului din spatele nostru, scufundat până la brâu în marea cafeniu-aurie.

Nu-mi amintesc spitalul. Bănuiesc că Ada nu ne-a luat înăuntru. In curte era un teren de handbal şi ne-am jucat între zidurile sale de beton. Pe o movilă, dincolo de teren, se afla un turn rotund, ca turnul irlandez rotund de pe coperţile caietelor noastre, şi lângă el, o vază imensă din piatră – turnul de apă, cam de vreo treizeci de metri înălţime, şi stăteau acolo şi supravegheau totul, ca o femeie grasă alături de un bărbat slab, privind în depărtare, spre mare. Acolo, la poalele dealului. O mare puternică sub un cer alb şi dur. Poate că am alergat într-acolo, dar Ada ne dăduse ordin să rămânem prin preajmă, aşa că ne-am jucat puţin pe terenul de handbal, nefăcând nimic, de fapt, dar ne plăcea forma lui şi faptul că eram acolo; peretele din spate şi cele două ziduri laterale în pantă, de parcă ar fi fost capătul unei cutii de pantofi tăiate. De o parte se aflau turnul rotund şi turnul de apă, iar de partea cealaltă, un zid din cărămidă roşie. Nu ne uitam la acest zid sau la ferestrele duble, murdare, fără zăbrele la care stăteau nebunii şi nu ne gândeam ce fac nebunii când văd copii – îi mănâncă, îmi închipuiam eu, le sug urechile şi se mişcă alandala – aşa că ne jucam de-a Copiii Cuminţi în faţa nebunilor care ne urmăreau, până când Ada s-a întors cu plasa ei de sfoară pe jumătate goală, mulţumită până peste poate văzându-ne că ne jucăm acolo.

— Haideţi, trebuie să fi zis şi nu i-am spus despre un nebun pe care-l văzusem urcând poteca dinspre mare, încet, prost,

murdar şi oribil, şi care se uitase lung la noi când trecuse târşâindu-şi picioarele.

După aceea, probabil, a urmat drumul spre mare.

Ada ne-a dus să ne dea câte o limonada roşie într-o cârciumă cu un acoperiş negru pe care erau lipite litere imense, de culoare albă. Probabil că am luat autobuzul din staţia de la poarta spitalului şi apoi trenul spre casă.

La vremea asta, lui Liam a început să i se facă frică noaptea şi, deşi Kitty trebuia să doarmă cu mine în patul dublu, el venea pe întuneric şi se strecura între noi, împingând-o cu coatele şi şuierându-i să se mute în patul părăsit de el. Kitty arăta atât de victoriană în cămaşa ei de noapte – cu călcâiele şi gleznele albe pe scândurile podelei, cu părul răvăşit pe faţa umflată de somn; aproape că mi se făcea dor de ea, de răsuflarea ei domoală şi liniştitoare pe perna de-alături, ocupată acum de faţa lui Liam, care ţinea ochii larg deschişi şi clipea, mişcându-şi mâinile pe sub aşternuturi şi căutându-şi un loc al lui. Nu stătea niciodată nemişcat. Cu capul pe marginea pernei, se uita la mine sau se împingea spre tăblia patului, se foia şi se vânzolea sau încremenea îngrozit – era o faţă la fereastră – sau se întreba dacă e un vulcan sub Dublin sau dacă o să cazi într-o groapă şi o să ţi se umple gura de viermi.

Toate astea erau debitate cu mare plăcere, aşa că, deşi tot ce spunea era groaznic, îmi amintesc de nopţile acelea fericite în care discutam până-n zori.

Probabil că era mai scund decât mine la vremea aceea, pentru că întotdeauna sfârşea rostogolit la linia de unde începea salteaua mea şi trebuia să mă trezesc să-l dau la o parte.

Despre ce vorbeam? Ce n-aş da să ştiu acum. În adolescenţă, în vara în care a plecat la Gaeltacht sau când s-a dus la un schimb de experienţă în Franţa, ne scriam scrisori minunate şi „ilare” ori de câte ori eram despărţiţi.

„între timp”, scrie el din Gweedore, la paisprezece ani, „ne amorţesc fundurile pentru că stăm toată ziua pe plajă şi nu bem votcă sau „bhodhca„, aşa cum i se spune aici. Billy Tobin a fost trimis înapoi pentru că vorbeşte englezeşte, iar eu şi Michael am inventat un fel de-a vorbi engleza de parcă e irlandeză, care e foarte amuzant şi aproape imposibil de înţeles. Al tlebi să-cersi şi tu cândva.”

El vorbea cel mai mult, dar nu mă supăram. Aş vrea să-mi amintesc exact ce spunea, dar conversaţia nu se leagă de amintirile mele despre Liam. Nu stăteam niciodată faţă-n faţă pe scaune ca lumea, în vreo casă, în vreun restaurant sau în vreun bar.

Vorbeam aşa cum fac fraţii şi surorile, uitându-ne în altă parte, sau stăteam pe podea, fumând, cu spatele sprijinit de acelaşi zid, şi discutam întâmplător, privind la trecători sau gândindu-ne la altele. Vorbeam mult pe întuneric, stând în diferite poziţii: unul lângă altul în patul Adei, cu capul unuia la picioarele celuilalt acasă sau perpendicular în casa părăginită din Stoke Newington, cele două paturi fiind îndreptate spre acelaşi colţ al peretelui. Îi vedeam zona galbenă din jurul gurii în timp ce ţigara trosnea şi strălucea în întuneric, apoi vârful roşu zbura într-un arc, de parcă era azvârlit. Asta îmi dădea o senzaţie de greaţă: să pândesc la nesfârşit captura şi să stau în acelaşi timp nemişcată. Mi-e groaznic de frică de foc. Era vară şi uneori încă mai vorbeam când soarele răsărea, dar n-am nici cea mai vagă idee despre ce discutam. Lansez un şir de cuvinte în aerul din dormitor, cum ar fi „Joan Armatrading”, şi îmi spun: N-ar trebui să vorbim despre ea. Cred că discutam despre familie, deşi asemenea lucruri aveau gradul lor de intimitate. Despre ce altceva – mecanica cuantică?

Vorbeam despre tot şi despre nimic, probabil, şi, când mi-am târât geamantanul jos pe treptele casei părăginite din Newington, ştiam că n-o să mai am parte de acele discuţii despre tot şi despre nimic.

Asta s-a întâmplat în timpul celei de-a doua veri petrecute la Londra. Liam tocmai ratase examenele de absolvire, iar eu

strângeam bani pentru ultimul an, lucrând ca angajat temporar la centrul comercial Elephant and Castle. Îşi găsise locul ăsta, o casă cu trei etaje deasupra unui subsol, care nu era, de fapt, a nimănui. În living stăruia o uşoară duhoare încinsă, un amestec de PVC, pişat şi sardele, care, aşa cum am descoperit mai târziu, venea de la prizele ce scoteau scântei şi flame ori de câte ori băgai ceva în ele.

Fuioare de fum pătau plasticul alb, iar când te uitai cu atenţie sau le miroseai, covorul îţi lăsa pete ude şi ovale pe genunchi. Nu-mi mai amintesc paturile unde, în fiecare cameră, toţi chiriaşii făceau sexul săracilor, trupurile rămânând apoi întinse într-un abandon pictural pe valurile şi încreţiturile cearşafurilor cenuşii. Eram tineri, aşadar, presupun că e posibil să fi fost şi frumoşi, deşi fata aceea nefericită cu mănuşi din plasă îi călca pe toţi pe nervi, iar tipul ăla australian trebuia, pur şi simplu, să-şi piardă bronzul sau să tacă sau să plece, amândoi, aşa cum mi-i imaginez acum, erau superbi: ea – cu oasele mici şi tari ale umerilor ridicându-se şi lăsându-se în timp ce trăgea din ţigara Gitanes, el – gol până la brâu în bucătărie, adâncitura din mijlocul bustului oprindu-se la buric, înainte de-a o lua la vale într-o claie de păr blond care dispărea sub şortul lui australian viu colorat. Ăştia erau diletanţii, desigur, turiştii ca mine, care nu aveau convulsii, nu urlau, nu împărţeau pumni, nu-şi aruncau rahatul împachetat pe fereastră în toiul nopţii, pentru că uitau preţ de o clipă unde se aflau. La subsol locuia un dealer, dar în casă erau prea puţine droguri sau poate că nimeni nu mi le oferea mie – ceva din înfăţişarea mea, probabil părul de culoarea nisipului şi faţa îngustă, indica, chiar şi atunci, faptul că nu aparţineam acelei verigi. Nimeni nu încerca să mi-o pună, deşi într-o noapte, eu şi australianul ne-am cuplat, pur şi simplu pentru că puteam.

Uneori mă gândesc la întâlnirea aia – când, de exemplu, hotărăsc că ar trebui să ies şi „s-o fac” – mi-o amintesc aşa cum ţi-ai aminti o scenă dintr-un film, trupuri mişcându-se împreună în lumina după-amiezii, membre trase în unghiuri moarte, limbi arcuindu-se. Asta în ciuda faptului că s-a petrecut, sunt sigură, pe întuneric, după un vin prost la lumina luminărilor, în grădina

din spate, năpădită de buruieni. Ceva din această întâmplare, chiar la vremea aceea, îmi dădea sentimentul că e trăită din exterior; trupul meu tânăr, trupul lui tânăr, toate poziţiile şi mişcările şi, deasupra noastră, privirea mea care plutea, chiar şi privirea lui care plutea sau a amândurora. Eram atât de minunaţi, atât de pornografici şi destul de prietenoşi – era ca un dans şi n-am simţit nimic mai mult decât ar putea simţi un dansator, în afară de o urmă de sentiment acolo unde mă ţineam de australian, fiind dornici să facem ca această scenă, cu toate variaţiile ei atent studiate, să dureze o vreme.

Ne-am despărţit cu un zâmbet ca o strângere de mână, apoi m-am întors în patul meu şi m-am întins.

Mi-a rămas în minte o zi sau două: libertatea şi haosul de-a te regula cu cine îţi cădea sub ochi, claritatea gestului, până când, brusc, am rămas paralizată şi fără grai din pricina dragostei pentru australian, zăcând acolo şi ascultând ce se-ntâmpla în casă, paşii plimbându-se prin ea, vocile şi şoaptele, alegând din înălţarea şi căderea lor ciripitul monoton al glasului lui. Mi-am dat seama că nu eram îndrăgostită de el, ci condamnată la o viaţă de asemenea false intensităţi, că aveam să-l iubesc pe fiecare bărbat cu care urma să mă culc doar ca să nu ajung să mă detest, iar mizeria casei mi-a devenit dintr-odată insuportabilă, igrasia şi umezeala, luptele pe fulgii de porumb furaţi, distanţarea lentă dintre Liam şi fata cu mănuşi de plasă, neliniştea confuză plutind dintr-o cameră într-alta şi dealerul de la subsol, având parte de sex oral ca-ntr-un bordel pentru o singură persoană, mereu cu o fată tremurând pe scară.

Şi totuşi zăceam acolo, în spaima oricărui aşternut, aşteptând ca australianul să bată la uşă sau să se schimbe vremea; aşteptând ca un motor îndepărtat să se pună în funcţiune şi să-mi urnească viaţa.

Cred, acum, că m-aş fi putut pierde, atunci – nu pentru că în prezent m-aş fi regăsit în vreun fel, dar mă gândesc că, dacă viaţa mea s-ar fi blocat acolo, m-aş fi pierdut într-un mod dezastruos.

Oficial, camera era a lui Liam, aşa că unul dintre lucrurile la care m-am uitat în cele două sau trei zile în care n-am mâncat, n-am putut gândi şi m-am mişcat numai la miezul nopţii, era patul lui, aşezat în unghi drept faţă de al meu, acoperit cu o pătură din lână care se-ngălbenea, cu o dungă roz pe marginea de sus. In mod misterios, Liam era în permanenţă în altă parte: ăsta a fost, probabil, unul dintre efectele şederii noastre la Ada, acela că, dacă-şi găsea o casă, asta era doar ca să aibă întotdeauna un loc de unde să plece. Nu-mi dau seama de ce nu-mi păsa: bineînţeles, eram geloasă pe libertatea lui, dar cred că-mi dădeam seama, chiar şi atunci, că locul în care se ducea era întotdeauna mai puţin interesant decât acela pe care-l lăsa în urmă sau mai îngrozitor. Liam era predispus la plictiseală şi decădere; era mult prea distras şi mult prea neliniştit ca să se transforme într-un obiect tragic, chiar şi atunci.

Ce vreau să spun e că eram prea burgheză pentru Stoke Newington – în gradaţiile infinite ale acestor lucruri – dar nu e tocmai adevărat. Nu.

Închideam ochii ca să nu mai văd camera şi, când îi deschideam, speram să fi dispărut, asta-i tot: coroniţele alea maronii care se clătinau pe tapet, micile plinte turcoaz, podeaua goală, cu un covor tăiat strâmb care să-i servească drept carpetă. Când deschideam ochii, îmi doream ca încăperea să fi dispărut sau să fi fost golită, casa să fie pustie, chiriaşii morţi, frumosul şi plictisitorul australian prefăcut în cenuşă (sau „Greg”, cum îl chema). Îmi doream ca Liam să iasă de sub mormanul de pături şi să spună: „Iisuse, Vee, hai să mergem să bem o cafea.

Hai acasă”.

Asta deşi ştiam că Liam n-o să se mai întoarcă acum nici la patul lui sau la acela din Griffith Way sau la orice alt pat pe care şi-l pregătea, cu pernele umflate şi cearşaful tras.

Se mai şi certa cu lumea, iar aici, în Stoke Newington, m-a scos din minţi pentru prima oară. Era o problemă legată de chirie – pusese plicul sub uşă, susţinea el, era un plic alb, lung, cu numele unui tip scris cu pix roşu. Când Liam intra în detalii,

ştiam că minte şi începea să se convingă chiar şi pe el însuşi; vedea pixul în faţa ochilor şi era sigur că scrisese cu el, din moment ce-şi amintea că era roşu.

Aceste ciondăneli inutile duceau la alte confuzii şi lamentări: Liam trântea o uşă sau alta la patru dimineaţa sau la două după-amiaza, zbierând: „Ce dracu'! La naiba!”.

Nu se certa niciodată cu mine. Eram sora lui.

Eram de partea lui.

Dar îi trecuse prin cap că povestea cu australianul era un truc mult prea ieftin, lucru pe care l-am ştiut tot timpul cât am zăcut înţepenită în camera pe care o împărţeam, vreme de trei zile pe care nu reuşesc să mi le amintesc, până când m-am ridicat, mi-am strâns lucrurile şi am târât geamantanul pe scări.

Spun că n-am părăsit camera timp de trei zile, dar mai mult ca sigur că a trebuit să beau ceva sau să mă duc la toaletă. Era întotdeauna o problemă cu uşile din casa aia: cei de-acolo puneau mereu lacăte la ele, dar lacătele erau întotdeauna sparte, aşa că uşa camerei noastre, aşa cum o văd cu ochii minţii, se balansează puţin şi golul acela mă chinuia în timp ce zăceam în pat, faptul că, atunci când deschideam ochii, era încă acolo.

L-am lăsat pe Liam în voia golului acelei uşi şi a ceea ce se afla în spatele lui. Ceva plicticos şi groaznic: moartea, violatorul acela care intră, se plimbă peste tot şi nu vrea să spună ce doreşte până ce nu pune mâna pe lucrul acela. Îmi doresc să-mi pot aminti ce m-a făcut să mă ridic, să-mi arunc lucrurile în valiză şi să plec: îmi imaginez un cânt îndepărtat de pasăre, impresia că mă cheamă cineva acasă, dar singura persoană care m-ar fi putut chema era Liam, iar el nu era de văzut.

Geamantanul era albastru ca uniforma celor din forţele aeriene, rigid, cu colţurile rotunjite. Era al unui prietene din facultate, Deirdre Moloney, cea pe care maică-sa o dăduse afară din casă înaintea examenelor de licenţă. În acea perioadă mai ducea încă o viaţă lipsită de griji, în care lucruri de genul geamantan sau cizme erau întotdeauna la îndemână.

Aşadar căram pe scări un geamantan de stewardesă, umplut întocmai ca acela al unei stewardese cu haine murdare şi tuburi cu gel spermicid stoarse; şi în mijlocul lui, băltoaca lăbărţată scursă dintr-o sticlă de gin aproape goală.

Hop hop hopa hop.

Liam se afla în altă casă, la fel ca asta sau mai rea, şi nu avea parte de sex, droguri sau de conversaţii profunde şi stupefiante.

Era genul care rămânea prin preajmă, care nu voia să plece. Era tipul în care nu puteai avea încredere, un încurcă-lume. Îi ziceau „Mick” sau „Ei, Mick!” sau, în varianta rastafariană îndulcită: „Salut, irlandezule!”.

Între timp, eu doream să fac un duş. Doream să fiu fată. Doream să fac sex, dar acesta să însemne ceva. Doream să obţin un 2.1 la diploma în arte. Exista o cale, credeam – chiar credeam că exista o cale – şi Liam tocmai se abătuse de la ea, iar eu n-aveam de gând să mă duc să-l caut, nu de data asta.

N-a fost nici prima, nici ultima oară când mi-am abandonat fratele. În ultimii ani, când bea vârtos, mă căram ori de câte ori venea. Dar chiar şi înainte de-a se apuca de băut, erau daţi când dădeam ochii peste cap şi plecam.

Între mine şi Liam nu exista, de fapt, niciodată o mare problemă, ci existau o mulţime de mărunţişuri. Avea ţigări, dar n-avea chibrituri, aveam eu chibrituri? Da, dar chibritul se rupe, chibritul nu scapără, nu poate aprinde chibriturile astea albaneze ieftine şi proaste. Am o brichetă? La naiba, a scăpat chibriturile pe jos. De ce n-am o brichetă?

Se duce să caute o brichetă, răscolind prin toate sertarele din bucătărie. Pleacă, lăsând uşa din spate deschisă. Se întoarce pe uşa din faţă, peste douăzeci de minute, cu o brichetă găsită pe stradă – chiar lângă casă, de fapt – numai că e udă. Aprinde cuptorul de la flacăra-pilot, apoi îşi aprinde ţigara de la cuptor şi se arde la mână, iar după ce stă cu mâna sub robinet o vreme, umblă prin cuptor după o tavă de tablă şi pune bricheta – o brichetă uşoară, din plastic – în cuptor, iar când ţip la el, urlă şi el la mine şi se iscă o încăierare la uşa cuptorului. Apoi urmează o oră de îmbufnare pentru că n-am încredere în el să usuce o brichetă în cuptor fără să dea foc la casă. După îmbufnare urmează Discuţia.

Liam e deştept.

Nu. Liam e mort.

Ar trebui să spun: Liam era deştept.

Oricum. Pentru cineva care era fenomenal de prost mai tot timpul, fratele meu era foarte isteţ.

Dar îşi folosea isteţimea doar când venea vorba de vieţile altora, de slăbiciunile şi speranţele lor, de micile minciuni pe care le spuneau din plăcere, de întrebări de genul de ce şi dacă trebuie să se dea jos din pat. Acesta era marele talent al lui Liam – să dea în vileag minciuna.

Băutura l-a stricat, dar chiar treaz fiind, mirosea imediat ce se întâmpla într-o cameră, jur. După moartea tatălui lui Tom, nu vorbea decât despre putrefacţie. Am văzut că Tom îl privea cu o faţă total inexpresivă în timp ce Liam bălmăjea întruna despre cât îi trebuie unui cadavru să se descompună în zilele noastre, pentru că toţi suntem plini de E-uri şi de conservanţi. De fapt, nici măcar nu sunt sigură că i-am spus despre moartea socrului meu, pur şi simplu s-a prins. Liam putea fi un om absolut uluitor, dar era greu să-ţi dai seama ce anume făcuse ca să te simţi pe dinafară.

— Ce-a vrut să zică? M-a întrebat Tom după plecarea lui, prefăcându-se că nu înţelesese o iotă – pentru că Liam avea marele dar de-a ţi se strecura în minte şi de-a te înnebuni. Nu cred că putea controla asemenea situaţii. Era ceva contagios, avea o minte contagioasă.

Apoi dădea pe gât câteva pahare.

— Bube genitale, spunea el cu un rânjet în aerul decent al salonului de familie, povestind ilar cum fusese depistată o anume varietate a acestora printr-un lanţ de infidelităţi la Hampstead Royal Free1. Le-am denumit bube gratis, zicea el şi apoi urmau glumele despre toaletele de spital şi despre nevestele şocate ale consultanţilor. Despre pacienţii în comă, care sunt regulaţi, bineînţeles, sau se trezesc cu spermă în păr, şi ei, Liam! Îi inciţi pe toţi, e nemaipomenit că eşti cu noi.

Treaz fiind, pierdea autobuze, nu reuşea să facă legături, pierdea sau fura lucruri. Deşi Liam nu fura propriu-zis – pentru el era o problemă intelectuală: nu înţelegea, pur şi simplu, de ce tu aveai ceva şi el nu, iar unica soluţie era să plece cu obiectul acela, oricât de stupid era. Uneori bani, de la mine, bineînţeles, şi, probabil, de la Kitty, deşi niciuna din noi nu aducea vorba despre asta, dar şi obiecte ciudate. Odată, prin 1989, mi-a luat telefonul de perete din bucătărie, deşi – sau poate tocmai de asta – la vremea aceea locuiam într-un apartament închiriat. Iar asta e o chestie absolut cretină, pentru că telefoanele irlandeze nu pot fi conectate la British Telecom. Evident, Liam „ştia pe cineva” care putea converti un telefon, aşa că obiectul ăla zăcea pe undeva pe lângă patul lui, cu firele scoase, Dumnezeu ştie cât timp. Tot ce ştiu e că în următoarele şase luni, de fiecare dată când l-am căutat, nimeni n-a ridicat receptorul vreunui telefon irlandez, britanic sau de orice alt fel. Mai ştiu că l-a luat pentru că simţea că o să dispară o bucată de vreme

1. Cel mai mare spital universitar londonez.

Şi voia să aibă la el ceva de-al meu, când avea să vină timpul să plece. Voia să ţină legătura cu mine.

Aşadar, eu îl părăseam pe el şi el pe mine. Ce altceva se presupune că trebuie să facă fraţii? Prima oară s-a întâmplat când ne-am dus la Sf. Dympna, în Broadstone. El intra pe-o uşă, iar eu pe alta şi, deşi noaptea dormeam încă în acelaşi pat, în timpul zilei el era băiat şi eu fată şi nu suporta să fie văzut discutând cu mine în curtea şcolii. A cui era vina, deci?

Asta se petrecea prin 1967, în anul în care am crescut mai înaltă decât Liam şi aşa am rămas deatunci. În Broadstone nu s-a întâmplat nimic ieşit din comun în afară de aventura din staţia de autobuz. Umblam creanga pe străzi – doi copii cu părul ca pana corbului şi ochi albaştri ca gheaţa şi o fată înaltă şi deşirată cu părul ca nisipul, adică eu – în anul acela a început să-mi displacă total părul meu, pentru că era încurcat şi nespălat. Mai existau şi alte semne tainice ale adolescenţei. Mi-am băgat capul în chiuveta de la etaj să văd cum e să te omori sau mi-am cusut vârfurile degetelor laolaltă cu unul din acele Adei în timp ce Liam se juca des cu ţigările ei. Deşi cred că toate astea s-au petrecut mai târziu, în acea primăvară surprinzătoare, când încă nu ne întorseserăm acasă.

Trebuia să fie doar o vacanţă de vară. Într-o zi drumul era plin de copii, iar a doua zi dispăruseră şi eu, Liam şi Kitty ne-am dat seama că şcoala începuse fără noi. Că fuseserăm uitaţi acolo. Mergeam pe străzi, pe lângă casele care ne deveniseră apropiate prin tăcerea lor. Puteam merge oriunde. Dar am preferat să ne întoarcem la bunica şi să aşteptăm o vreme.

Uneori se discuta despre ce să facă cu noi. Ada întreba din pragul uşii o vecină: „Aveţi pe cineva la Sf. Dympna?”. Într-un sfârşit, eu şi Kitty ne ţineam de coada ei şi a călugăriţei care urma să ne găsească un loc şi nouă – sora Benedict, o femeie pasională, cu ochi negri, care ne pupa vârtos şi lipea rând pe rând feţele noastre copilăreşti de pieptul ei, mângâindu-ne şi vorbind cu Ada în timp ce noi îi ascultam bâzâitul vocii şi bătăile incredibile ale inimii.

Uitându-mă în jos, privirea mi-a fost atrasă de mătăniile care-i atârnau până în podele, pe lângă degetele brave de la picioare, răşchirate în sandalele călugăreşti de sub anteriu.

M-a împins uşor în spate şi a îngenuncheat dinaintea mea, ţinându-mi capul în mâinile ei mari. De fapt, mi-a acoperit urechile cu ele, aşa că prin ecoul trupului ei am auzit că eram o fată frumoasă şi că şcoala era foarte, foarte fericită să mă primească.

Aveam să fiu în clasa ei, mi-a spus, aveam să fiu unul dintre micii ostaşi ai Domnului – şi aşa îmi amintesc vremea petrecută cu sora Benedict, ca un timp al marşurilor, cu toate pupitrele aşezate pe un rând, cu Iisus în inimile noastre şi Măria privindu-ne peste un umăr, iar îngerul păzitor peste celălalt; Dumnezeu uitându-se drept în jos, în timp ce Duhul Sfânt ne bombarda în picaj cărarea din păr, explodând acolo într-o flăcăruie inofensivă. Şi nicăieri nu era loc de Diavol, care era o umbră întunecată peste umărul stâng, dincolo de privirea întoarsă.

Ce-mi plăcea cel mai mult la sora Benedict era numele ei. Şi-l alesese singură, mi-a spus, după numele călugărului hrănit de un corb în deşert, pentru că pe vremea copilăriei sale în pâine găseai mereu gândaci şi mucegai. Şcoala primise numele de Sf.

Dympna după o prinţesă irlandeză din vechime, care refuzase să se mărite cu tatăl ei. După moartea mamei sale, regina, tatăl Dympnei a căutat prin regat, dar n-a găsit nici o mireasă. Apoi ochii i s-au aprins la vederea fiicei lui. Dympna a fugit împreună cu duhovnicul ei, ajungând până în Belgia, unde taică-său a prins-o şi i-a tăiat capul. Ce poveste fantastică. Sfânta Dympna este patroana nebunilor, mi-a spus sora Benedict, pentru că taică-său a fost nebun atunci când a vrut să se însoare cu ea. Fără îndoială.

Numele meu, Veronica – pe care l-am considerat întotdeauna urât, pentru că sună ca un nume de alifie sau de boală – era unul dintre numele ei preferate. Sfânta Veronica a şters faţa lui Hristos pe drumul Calvarului şi faţa Lui a rămas imprimată pe năframa ei. Sau imaginea feţei Lui. A fost prima poză, zicea sora Benedict.

M-am ataşat destul de mult de ea – o figură ieşită din comun, rugătoare şi tandră în acelaşi timp.

Încă mă gândesc la ea când, în restaurantele chinezeşti şi pe liniile aeriene de modă veche, ni se dau prosoape ude. Am pierdut arta tandreţei publice, gesturile acelea mărunte de-a te şterge şi de-a te spăla; am uitat cât de abject primeşte trupul o atingere formală. Ştiam că soarta mea era legată într-un fel de-a Veronicăi. Poate c-ar trebui să mă fac fotograf. Poate că o să vină ceasul când o să ies din mulţime şi apoi o să mă-ntorc – nimic mai mult. Mă gândeam că atunci când o să fiu mare o să şterg tot felul de lucruri: sânge, lacrimi, chestii din astea.

Am confundat-o pe Veronica cu femeia din Biblie care sângerează, aceea despre care Hristos a spus: I

„M-a atins cineva”, şi am mai confundat-o cu aceea căreia i-a spus: Noii me tangere, după înviere. „Nu mă atinge.”

De ce nu?

De ce să nu-L atingă? Toma L-a atins, Toma a fost invitat să-şi pună mâinile pe rănile Lui. Lucrurile astea contau enorm pentru mine la vârsta de opt ani.

O vreme le exersam cu propriile mele răni şi cruste şi rămâneam surprinsă de strălucirea roşului pe hârtia albă de toaletă pe care o foloseam în locul şervetelor Adei. Copiii nu înţeleg durerea; o trăiesc, dar ai putea spune că n-o simt sau nu ştiu cum s-o simtă până cresc. Chiar şi atunci, se pare că suferim pentru ce nu trebuie. Sau, cel puţin, aşa mi s-a întâmplat mie.

Eu nu sunt Veronica. Deşi mi-am plătit tributul de ştergere la vremea mea şi e adevărat că mă atrag oamenii care suferă sau bărbaţii care suferă, soţul meu suferind, fratele meu suferind, figura suferindă a domnului Nugent. Din păcate, e adevărat că fericirea unui bărbat nu mă convinge.

Îmi amintesc o după-amiază domoală lângă coşul de cusut al Adei, încercând acupunctura pe propria coapsă, testând adâncimea acelor care pătrundeau prin grăsime şi carne până la cartilaj sau la os – poate mai era şi vreun tendon pe-acolo – nu mă interesează ce şi unde pătrunde. Nu mă interesează doctorii,

fărâmele sau zgârciurile – faceţi-mi anestezie generală, acum, înainte să se întâmple ceva cu adevărat rău. Îmi mai amintesc o noapte petrecută împreună cu Michael Weiss, când mi-am hăcuit partea interioară a piciorului cu un pix, dintre toate lucrurile posibile, şi mai târziu mi-am plimbat cuţitul lui de bucătărie peste liniile albastre ineficiente. N-am uitat răceala tăieturii.

Şi după ceva timp.

Şi după ceva timp, lumea îndepărtată revenea infiltrându-se, formând mărgele groase şi roşii pe margini – ridicându-se ca să se contopească şi să inunde golul, apoi revărsându-se încet peste buza cărnii într-un strop devorator şi delicios. Întreaga lume revenea sângerând, o lume concentrată la început în Michael Weiss sau, cel puţin, în vocea lui ce nu contenea să spună: Vrei, vrei, te rog, vrei, totuşi, la naiba, să te opreşti!

Ce dezgust. Ce dezgust total şi cumplit. Eşti mulţumită de tine acum? Bunul, delicatul, umanul Michael Weiss.

Fulgi de ovăz, smântână, gresie, ardezie.

Nu există sânge aici. În casa asta nu există sânge.

Dar, într-un fel inexplicabil, mă interesează. Într-un fel inexplicabil mă interesează faţa sângerândă a lui Hristos şi femeia care e posibil să fi existat, dar care cu siguranţă nu se numea Veronica, femeia care a şters sângele şi, odată cu el, ceva din durere.

Acum nu mai merg la liturghie şi le-am transmis prea puţin din ea copiilor mei, deşi Rebecca, la vârsta de opt ani, trece printr-o fază de pioşenie, poate pentru a mă contraria. Copiii ăştia de opt ani sunt surprinzători de înalţi. Evident, propriii copii sunt întotdeauna reali, sunt acolo de la început, dar chiar şi copiii străinilor arată ca nişte oameni în toată firea la vârsta de opt ani şi, de parcă şi-ar fi dat seama de asta, fiica mea de opt ani şi-a întors noua ei faţă, cu totul umană, către Dumnezeu.

Lui Liam îi plăcea de Sfânta Ecaterina din Siena, cea care lingea rănile. Îi mai plăceau trei sfinţi romani cu nume caraghioase care au fost întorşi cu capul în jos şi li s-a turnat lapte şi muştar pe nas, lucru care i-a ucis, se pare. Din câte îmi amintesc, asta nu părea s-o deranjeze pe Kitty.

În timp ce scriu, mă uit pe fereastră şi verific cadavrul care e aşezat în Saab, la poarta principală.

Nu lipseşte niciodată (mereu e un el) – o siluetă prăbuşită pe bancheta din faţă, care se dovedeşte a fi, la o examinare atentă, tetiera înclinată. Dar, deşi ştiu acest lucru, mă atrage faţa lui umflată şi inexpresivă şi mă întreb de ce e atât de răbdător. Îşi lasă privirea să se odihnească la nesfârşit pe bord, ca un om care ascultă radioul şi refuză să intre în casă.

Un semn al singurătăţii bărbaţilor, al îndărătniciei lor. Refuză să intre în casă, cadavrul din maşină, manechinul zdrobit de pe bancheta din faţă. Aşteaptă ultimul rezultat al meciurilor de fotbal.

De fapt, nu doresc să vină în casă, dar asta nu înseamnă că sunt mulţumită să-l văd în maşina mea pe acest bărbat care-mi vorbeşte fără menajamente despre răbdare şi despre puterea de-a îndura. Despre posibilitatea ca oamenilor să nu le pese unul de celălalt – sau nu prea – despre faptul că tot ce-şi doresc mai mult şi mai mult în viaţă e sportul.

Pot să rămân cu el sau pot să mă duc sus să mă culc cu soţul meu.

O noapte înseamnă mult timp.

Trăiesc în coşmaruri. Totul a început cândva după înmormântare, la o săptămână poate, după ce Tom a încercat să mă reînvie întinzându-mă cât sunt de lungă, sărutându-mă şi toate celelalte. Dar am trecut peste asta – am uitat. Am revenit la cursele până la şcoală, la curăţenia cu aspiratorul, la sunatul altor mame în legătură cu problemele materne, cum ar fi programul de joacă şi de unde să cumpăr pantofi pentru dansuri

irlandeze pentru Rebecca. Totul era trist, dar plăcut – mâncare bună, aer proaspăt, poate puţin cam multe pahare de vin şi – la culcare. Şi după aceea.

Iată-l – apelul de deşteptare pentru ora patru.

Mi se strecoară în trup şi mă trezesc la râcâielile enervante, lente şi alunecoase. Ce sunt toate astea?

Se culcă, deci, cu altcineva. Nu, ăsta nu e apelul de la ora patru. Apelul de ora patru e mult mai vechi, mai groaznic.

Nu îmi pot simţi greutatea trupului pe pat. Nu îmi simt linia pielii de-a lungul cearşafului. Mă legăn la câţiva centimetri de saltea şi nu cred în mine – în felul în care respir sau mă întorc – nu cred în Tom, care se află alături de mine: nu cred că e viu (uneori mă trezesc şi-l găsesc mort şi apoi mă trezesc din nou). Sau că mă iubeşte. Sau că avem amintiri comune. Aşa că zace acolo de unul singur în timp ce eu îmi pierd încrederea. Doarme întins pe spate. Şi, într-o dimineaţă la – o, da, ora patru – mă trezesc şi văd o turgescenţă vânătă pe trupul lui întors – o chestie roşu-închis în prag de putrefacţie. Tom stă întins pe spate cât e de mare, dormind ca un sfânt mort sau ca un copil. Oricum, doarme frumos, cu palmele întoarse în sus şi lejere pe lângă trup şi cu un surâs încordat în colţul ochilor, de parcă lucrul pe care-l vede în mijlocul frunţii oarbe e foarte convingător şi, în acelaşi timp, trecător şi frumos. Il privesc o vreme – ce prostie, ce idee prostească să te trezeşti pentru asta – dar nu pot să verific dacă lucrul acela pe care l-am visat pe trupul soţului meu adormit e adevărat; o sculă atât de vânătă şi de groasă, încât era o povară pentru el. Zace acolo, afundându-şi spatele în saltea numai pentru a susţine acel lucru insuportabil, care e înfipt în el şi care se îndepărtează de el în timp ce doarme dedesubtul lui. Neajutorat. Şi plin de gânduri plăcute.

Mă întorc iar şi strâng păturile în jurul meu, în timp ce lucrul cu care soţul meu face sex în somn se retrage încet. S-ar putea să fiu chiar eu acel lucru.

Sau s-ar putea să nu fiu eu. S-ar putea să fie Marilyn Monroe – moartă sau vie. S-ar putea să fie o fată alunecoasă, din plastic sau o femeie de la birou sau un copil – propria lui fiică, de ce nu? Unii bărbaţi ar face orice în somn şi nu-mi dau seama ce-i opreşte când se trezesc. N-am idee cum reuşesc să tragă o linie.

T ata o altă scenă. Se petrece în casa Adei din JL Broadstone, mult mai târziu. Mulţi ani mai târziu. E scena în care Ada vrea să-l consoleze pe Nugent pentru că nu-i merge bine în viaţă. Nu-i merge bine şi, deşi nimeni nu suflă o vorbă despre asta, Ada ştie din cauza mirosului care-l însoţeşte şi a umerilor pe care îi ţine drepţi în timp ce restul corpului se strânge şi dispare; ea ştie că lui Nugent nu-i prieşte bătrâneţea, cu toate dezamăgirile ei.

Nu e sigură dacă-i prieşte şi ei.

Când îi oferă ceai, farfurioara îi tremură surprinzător în mână, iar el îl ia în tăcere şi se aşază. In anumite ocazii, biscuiţii sunt puţin cam vulgari. Cu nuca de cocos pufoasă peste coca spongioasă şi însiropată, biscuiţii sunt oarecum în afara subiectului. Ada ştie că e trist, dar încă nu trebuie să-i arate compasiune.

Lamb Nugent are o nevastă, pe Kathleen, şi patru copii sănătoşi. N-are nici un motiv să se plângă. Ceea ce cere el e un lucru pe care Ada refuză cu înverşunare să i-l dea: îi cere să creadă în suferinţa lui, suferinţa banală a unui bărbat cu o nevastă pe care n-o iubeşte peste măsură şi patru copii pe care, deocamdată, nu-i înţelege; suferinţa obişnuită a bărbaţilor, atunci când descoperă că n-au făcut mare lucru şi că nu le-a mai rămas nimic de făcut. Vrea ca ea să-l compătimească pentru viaţa lui foarte plăcută şi pentru faptul că această viaţă nu-i aparţine, pentru faptul că e o fantomă în propria lui casă, cu o nevastă care-l pune la zid şi patru copii care-i fură orice respiraţie chiar în clipa în care îi iese din piept. Iar între timp el stă acolo cu o femeie mult prea bătrână pentru sex, păstrătoarea comorilor lui, femeia care refuză să-l iubească, deşi ştie prea bine că ar trebui.

Dar unde e Charlie în tot acest timp? S-a dus în oraş să se întâlnească cu un tip în legătură cu un câine.

Aşa că Ada mănâncă ea biscuiţii, unul după altul, plimbându-şi ochii prin cameră să vadă dacă toate lucrurile ei sunt la locul lor, dacă vremea se îmbunătăţeşte, dacă ziarul e încă împăturit pe braţul fotoliului, aşteptând să fie citit. Ea are patruzeci şi şapte de ani, iar Nugent cincizeci şi unu. Din perspectiva timpului, sunt deja foarte bătrâni.

Nugent stă în camera din faţă şi sângerează. Nu-i nimic surprinzător în asta: Ada turteşte firimiturile din farfuria ei, lipindu-le de degetul arătător înainte să le ridice spre gură. De ce să-i fie mai rău lui decât altuia? Dar îi e mai rău. Insistă. Acum s-a plictisit de ea.

Ea spune ceva, dar el n-o aude sau poate se hotărăşte să nu-i răspundă. Oricum, urmează o pauză, o neînţelegere în aerul dintre ei, iar Ada-gospodina se mişcă fără să se gândească să o îndrepte. Stă în picioare şi îşi face de lucru cu tava o vreme, apoi se întoarce din nou să capete răspunsul la întrebare, oricare o fi fost ea: ceva despre Parada de Primăvară sau despre calitatea plajei din Port Salon, iar când Nugent încearcă să vorbească, dar nu reuşeşte, întinde mâna şi i-o aşază pe umăr.

Asta-i tot.

Întinde mâna spre umărul lui, iar el, ca o persoană pe care o cunoaşte de mulţi ani, ridică privirea şi pune mâna pe şoldul ei. Stau aşa o clipă, apoi Ada se apleacă să ridice tava şi iese din cameră.

Sau tava a căzut şi bluza Adei e desfăcută sub degetele lui Nugent şi amândoi sunt jumătate pe podea, jumătate pe scaun. Cum e oare să-i vadă corpul după atâţia ani? Nu sunt obişnuiţi cu goliciunea; nu au în minte o listă de amintiri despre trupurile oamenilor obişnuiţi, de genul celor pe care le stocăm noi, poate, stând pe plajă. Aşa că sânul spre care se străduieşte să ajungă cu gura lui de cincizeci şi unu de ani poate să fie sau nu frumos, niciunul dintre ei n-are cum s-o spună: niciunul dintre ei nu judecă sânul mic şi scofâlcit al Adei, cu sfârcul tare şi întors în sus din punctul de vedere al vârstei sau al calităţii estetice sau din orice alt punct de vedere; şocul scoaterii lui brutale la lumină

e de-ajuns ca să le copleşească mintea aşa cum un accident de maşină ar copleşi-o pe-a voastră sau pe-a mea, aşa că tot ce urmează se derulează încet, absolut şi dezordonat – apropierea pielii lui de pielea ei, împingerea penisului – în coapsa ei sau între picioare sau în stomac? Are suficientă înţelepciune s-o pună jos? Apare oare vreun moment, aşa cum s-ar întâmpla azi, de decizie sau de cerere – sau lucrul ăsta se întâmpla pur şi simplu? E întinsă doar la orizontală, nici împinsă, nici ajutată, nici rugată, iar Lamb Nugent a ejaculat undeva, în afara sau înăuntrul Adei Merriman. Îşi aranjează hainele şi nu scot nici o vorbă – e posibil?

— Aşa că nici măcar nu-şi mai amintesc ce s-a întâmplat între ei, că le va fi greu să spună cine ce a vrut sau când s-a mişcat, cu excepţia faptului că, din când în când, au o străfulgerare când privesc într-o parte sau în alta a străzii sau se opresc atunci când vâră cheia în uşă; o convulsie îndepărtată a mâinii şi a sinului, sentimentul intim al unei guri lipite de alta, ochii ce refuză să se deschidă când lumina zilei le strigă să oprească ceea ce se întâmplă din nou, rapid, când trec pragul sau păşesc dincolo de bordură.

Probabil că a fost o senzaţie de totală beatitudine să se clatine aşa – Nugent trăgându-i corsetul înainte să ajungă la adâncitura mătăsoasă din susul piciorului care e, după normele vremii, foarte bătrân.

Totuşi aş vrea să le dau mai mult răgaz. Ada are trei copii, Nugent – patru şi, deşi poţi trece prin asemenea acte trupeşti de parcă i s-ar întâmpla altcuiva (aşa cum poate că a făcut propria mea mamă), nu cred că stătea în firea Adei sau într-a lui să fie atât de inocenţi.

Aşa deci. Conversaţia ia o altă întorsătură. Nugent se opreşte, iar Ada se ridică şi se învârte în jurul tăvii. Ea întinde mâna să-l consoleze, el ridică mâna şi i-o aşază pe şold, iar vieţile li se bifurcă sub ochii lor. Îşi pot lăsa mâinile unde sunt sau le pot lăsa să cadă. Sunt din nou tineri, au revenit la acel moment din viaţă când ai putea alege trupul altcuiva fără să te mai întorci din drum.

Amândoi ştiu că acest moment a trecut de multă vreme – nu mai sunt tineri şi nu e nimic predestinat într-o împreunare, atunci când e prea târziu. Ceea ce se întinde înaintea lor nu e o răscruce, ci mai curând un mic refugiu lângă drum. Ar putea să facă asta şi n-ar conta. Nimic nu s-ar schimba, nici viitorul, nici trecutul. Nugent ar iubi-o în continuare pe Ada sau ar dori-o, iar Ada l-ar dori în continuare pe Charlie, fie că-l iubeşte sau nu, fie că a iubit într-adevăr pe cineva vreodată sau nu. E o întrebare dificilă la care să răspundă la cei patruzeci şi şapte de ani ai ei şi aceasta îi e pusă de mâna lui Nugent popositǎ pe şoldul ei: întrebarea dacă a iubit vreodată pe cineva, pe soţul ei hoinar sau pe copiii ei, pe ea sau pe părinţii pe care i-a avut cândva.

Şi ce-i cu asta? Ada nu iubeşte oamenii, mai curând îi hrăneşte şi-i ţine curaţi, iar asta e o formă de iubire, dar el i-a furat-o, omul ăsta cu patru copii sănătoşi şi cu o nevastă foarte drăguţă, i-a furat iubirea ei domestică şi a găsit-o absentă, însă preţ de o clipă Ada nu vrea să recunoască minciuna – aceea că toate femeile sunt lipsite de suflet pentru că sunt dorite. Preţ de o clipă, Ada stă şi se gândeşte că e adevărat (probabil chiar e adevărat): n-a iubit niciodată nici măcar un suflet. E singură. Nu-i mai rămâne nimic de făcut.

În momentul în care s-au desprins unul de celălalt, totul s-a isprăvit. Iubirea Adei a fost verificată şi s-a dovedit absentă, ca şi a lui Nugent, şi iubirea la modul general – sunt de acord în această privinţă.

Aşa că alunecarea mâinii ei pe ceafa melancolică a lui Nugent nu e un gest de consolare şi nici felul în care el o trage şi o aşază în genunchi în timp ce coboară de pe scaunul jos ca să i se alăture pe podea – şi are ceva de martiră în felul în care ridică bărbia să-i facă loc capului lui pe umărul ei şi feţei lui pe gâtul ei. Şi se mişcă aşa, în pauze tremurate şi începuturi hotărâte, prin şahul trupului, până când ea e în întregime pregătită pe podeaua propriului living, aşteptând.

Mi-ar plăcea să-mi închipui că s-a întâmplat altceva când a intrat în ea. Dar nu ştiu ce. Dintr-odată erau îndrăgostiţi. Sau sufereau. Sau ce altceva?

S-au simţit bine.

Au dărâmat casa în jurul urechilor lor: Dumnezeu strivit în şemineu, Istoria – în zdrenţe, festonată precum ciorapii Adei pe grătarul şemineului.

Agentul de pariuri i-o pune târfei (uitasem că a fost târfă), iar noi suntem aproape de adevăr acum, ajungem la miezul adevărului – la esenţa de parior a bărbatului şi la esenţa de târfă a femeii – împingem căutarea noastră mai departe, aşa cum Nugent se împinge în Ada şi-i află josnicia, faptul că o vrea şi ea. Dar e de-ajuns? N-ar trebui să facă mai mult pentru a dovedi că are dreptate?

Pot să-i întorc pe toate feţele cât doriţi, aici, pe pagină, pot să-i fac să îndure tot soiul de amânări, de fericiri, de neatenţii, de abjecţii şi de uşurări.

Pot să-i îndoi şi să-i reconfigurez în cele mai vulgare forme, dar nu mă lasă inima – există atâta banalitate în ceea ce întâmplă în spatele uşilor închise, aceste păcate teribile care nu sunt decât sexuale, la urma urmelor.

Doar sexuale.

Mi-ar plăcea la nebunie să-mi părăsesc trupul.

Poate că la asta se referă aceste întrebări despre ce sau a cui gaură e vorba, despre fluidele potrivite aflate în locurile nepotrivite, despre confuzii infantile şi mici acte de sadism: sunt un fel de-a ne zbate să ieşim din mormanul acesta de carne (ştiţi, mie mi-ar plăcea să ies înotând – să zbor ca un cuvânt care-mi iese pe gură şi să dispar cu o plesnitură din coadă), pentru că există o limită în ceea ce poţi să regulezi şi cu ce – Nugent deschizându-i burta Adei cu degetele lui pătrăţoase şi perverse, plonjând prin cavităţile ei, apucând cu o dorinţă prudentă frumoşii lobi ai plămânilor ei, mângâindu-i – „O”, gâfâie Ada în timp ce aerul ţâşneşte afară din ea – şi strângându-i tare.

— O.

Ajung la capătul a ceea ce ar putea face, a ce au făcut poate, şi totul revine la asta: Ada întinde mâna spre umărul lui şi, ca o persoană care o cunoaşte de mulţi ani, el ridică privirea şi pune mâna pe şoldul ei. Stau aşa o clipă, apoi Ada se apleacă să ridice tava şi iese din cameră.

Sunt detalii în jurul morţii lui Liam despre care aş prefera să nu ştiu. Am uitat aproape toate lucrurile din viaţa mea, dar nu pot uita aceste mici amănunte. Am uitat aniversarea mea de la douăzeci şi unu de ani şi pe cea de la optsprezece ani, am uitat toate serile din ajunul Anului Nou, în afară de două, am uitat cum arăta fratele meu la vârsta de nouă sau zece sau doisprezece ani, dar nu voi uita niciodată cele trei amănunte pe care oamenii amabili din Brighton mi le-au spus despre trupul pe care l-au scos din mare.

Primul e că Liam purta când a murit o vestă scurtă, de un galben fluorescent, asemenea celor pe care le poartă muncitorii de la căile ferate sau bicicliştii.

Al doilea e că avea pietre în buzunare.

Al treilea e că n-avea chiloţi pe sub jeanşi şi nici şosete în pantofii de piele.

Valurile din Brighton sunt repezi şi se întind până departe. Era îmbrăcat în vestă ca să fie văzut cum intră în apă şi ca trupul să-i fie găsit uşor. Liam, care nu putea pune ordine într-o cutie de chibrituri, de data asta a fost cât se poate de organizat.

Pietrele sunt o explicaţie în sine.

Lipsa chiloţilor e cea care mă face să plâng. Liam n-a fost niciodată adunat, dar a fost un om curat şi, deşi a trăit prin diverse văgăuni, acolo avea întotdeauna apă curentă şi ştia unde e spălătoria cea mai apropiată. Folosea un săpun roz, de modă veche, cu miros industrial – n-am nici cea mai mică idee cum îi zice. Mi-l amintesc stând în supermarket, mirosind toate

săpunurile prin hârtie şi sfârşind prin a-şi lua o chestie fără miros pe care oricum n-o folosea, îşi spăla părul cu şampon Coal Tar şi pentru gingii folosea Listerine. Pulveriza praf anti-ciupercă peste tot şi cerea insistent şerveţele umede lângă toaletă. Îşi curăţa dinţii cu aţă dentară. Deodorantul lui lăsa urme pe ţesătură.

Liam şi-a scos chiloţii pentru că nu erau curaţi.

Şi-a scos şosetele pentru că nu erau curate. Probabil că s-a gândit la asta pe când apa îi inunda pantofii, curăţându-i gândurile.

Îmi dau seama, în vreme ce scriu despre aceste trei lucruri: vesta, pietrele şi goliciunea fratelui meu pe sub haine, că ele mă obligă să mă confrunt cu fapte. E timpul să pun capăt poveştilor schimbătoare şi viselor cu ochii deschişi. E timpul să pun capăt poveştilor de amor şi să spun ce s-a întâmplat în casa Adei în anul în care eu aveam opt ani şi Liam abia împlinise nouă.

Iată camera bună, din faţă, a casei Adei din Broadstone. Uşa e vopsită într-un alb lucios, care se îngălbeneşte încet. Tapetul din interior e de un roz prăfuit. În încăpere se află o canapea rablagită şi două fotolii cu urechi, dar Ada a împrăştiat un şir fantastic de perne pe husele de culoare închisă şi, în loc de tablouri, a atârnat pe pereţi fotografii înrămate cu scene de teatru. Camera e chiar la stradă, aşa că are storuri bej, perdele din dantelă şi draperii din tavan până în podea, de un roşu teatral. Primul lucrul pe care-l vezi când intri e fereastra – aceasta face ca toate celelalte obiecte să pară întunecate, cu excepţia oglinzii de deasupra poliţei şemineului, care reflectă o felie luminoasă a camerei. Uşa se deschide spre interior şi e aproape de cea din hol, aşa că trebuie să intri direct ca să vezi cine e acolo: Charlie adormit pe canapea – uneori în pijama – sau Ada citind într-unui dintre fotoliile cu urechi, aşezat spre fereastră pentru a avea lumină bună, sau pe domnul Nugent stând în celălalt fotoliu cu urechi, vinerea, în timp ce Ada îl evită, rămânând în bucătărie să pună biscuiţi pe o farfurie.

În unele săptămâni nu stătea deloc cu el. Nu ştiai niciodată unde era, de fapt. Nu ne ţineam de fusta Adei, care avea un aer destul

de amenințător, şi ne găseam mereu de lucru. Adei îi plăcea să-şi savureze pe-ndelete ceaşca de ceai, iar atunci când se aşeza, puteai discuta cu ea cât pofteai. In restul timpului îi stăteam, ca toţi copiii pe vremea aia, „în drum”.

Aşa că aproape tot timpul mă plimbam dintr-o cameră într-alta, căutând ceva sau evitând ceva, e greu de spus ce anume.

— Ce faci acolo? Mă întreba Ada. Ce faci acolo?

În casă domnea o mare plictiseală şi nu puteam scăpa niciodată de ea. Plictiseala pândea prin colţuri, pe aleea spre garaj şi în curticica din spate. In ziua aia m-am plictisit în fel şi chip – pe scări sau la masa din sufragerie sau în hol, înainte să mă plictisesc din nou şi să mă hotărăsc să intru în camera bună.

M-a izbit ciudăţenia celor văzute când am deschis uşa. De parcă penisul domnului Nugent, care ieşea proeminent prin şliţ, crescuse în mod straniu şi înflorise în vârf, dând naştere formei mari şi greoaie a unui băiat, băiatul acela fiind fratele meu Liam, care, am văzut în cele din urmă, nu era o prelungire a mădularului bărbatului, stând într-un mod misterios jos, în faţa lui, ci un băiat şocat, de nouă ani

(bineînţeles că era şocat – deschisesem uşa) şi mădularul nu era deloc un mădular, ci braţul gol al băiatului ce ridica o punte de carne între el şi domnul Nugent. Mâna lui era îngropată în material, cu pumnul strâns în jurul unui lucru ascuns acolo. Nu erau o singură fiinţă înlănţuită de la pântec la umăr, ci doi oameni pe care-i cunoşteam, domnul Nugent şi Liam.

Încerc să-mi amintesc cum arăta, dar e greu să-ţi aduci aminte faţa fratelui tău pe când era copil. Şi chiar dacă ştiu că tot ce s-a întâmplat e adevărat, nu sunt convinsă că văd imaginea adevărată cu ochii minţii – excrescenţa aia ciudată în vârful penisului domnului Nugent, podul de carne dintre un bărbat şi un băiat. Imaginea are în ea mult prea multă lumină galbenă şi mult prea multe umbre lungi.

Domnul Nugent e lăsat uşor pe spate, iar mâinile îi stau ţepene pe genunchi. Cred că e o amintire falsă, pentru că, în mintea mea, e o mare încurcătură de lucruri prin care trebuie să răzbesc pentru a ajunge la ea. Şi, în plus, pentru că e insuportabilă.

Nugent stă sprijinit de spătarul fotoliului, bărbia îi e îngropată în gât, iar pe faţa trasă înapoi i se citeşte satisfacţia sau suferinţa. Seamănă cu un fermier bătrân căruia i se frecţionează picioarele.

Nu ştiu de ce pentru mine plăcerea lui e cel mai groaznic lucru din încăpere. Inferioritatea ei. Grimasa pe care o provoacă, arată ca un om gata să tragă un vânt ce-i străpunge măruntaiele sau ca un om care află nişte veşti teribil de proaste, însă pe undeva amuzante. Lupta de pe faţa domnului Nugent e insuportabilă, lupta dintre omul care nu e de acord cu o asemenea plăcere şi cel care e slab în faţa ei.

M-am culcat cu asemenea bărbaţi – nu dau nimic până în ultima clipă, apoi se smiorcăie de parcă s-ar fi întâmplat ceva îngrozitor. Plăcerea care-i cotropeşte e un fel de ambuscadă. Şi simţi că tu eşti de vină, bineînţeles. Simţi că-i greşeala ta.

Spun că m-am culcat cu „bărbaţi”, dar ştiu că asta e o dovadă de afectare, pentru că, de fapt, vreau să spun că, atunci când mă culc cu Tom, aşa se comportă el uneori, tânjind nespus să se retragă şi împingând în continuare cu ură şi strigându-mi: „La ce te uiţi?” sau comentând cu sarcasm în faţa prietenilor despre orgasme sau despre faptul că eu nu am orgasm, deşi am – cel puţin, aşa cred – dându-mi mai apoi seama că ceea ce vrea, ceea ce şi-a dorit întotdeauna soţul meu şi lucrul pe care nu i-l voi da, este anihilarea mea. Aşa funcţionează dorinţa lui. Funcţionează aproape ca ura. Uneori se confundă una cu alta.

— Ce ţi-am făcut? Ţip. În afară de-a te iubi? Ce ţi-am făcut?

— O întrebare pe care o consideră prea idioată ca să merite un răspuns.

Ştiu că nu toţi bărbaţii sunt aşa. Undeva, o sută de mii de Michael Weiss îşi duc fiii sau fiicele la lecţiile de saxofon sau la lecţiile de pian, trăind într-un fel de film american siropos, în care bărbaţii sunt bărbaţi şi inimile lor nu sunt deloc complicate.

Ştiu că există asemenea bărbaţi, chiar i-am întâlnit, dar nu m-am putut îndrăgosti de niciunul, chiar dacă am încercat. Îi iubesc pe cei care suferă şi ei mă iubesc la rândul lor. Le place să mă vadă stând pe mobilierul lor italienesc şi le mai place să mă vadă plângând.

Ştiu doar cât de prostesc e totul. Nu ucizi oamenii făcând sex cu ei. Îi ucizi cu un cuţit, cu o frânghie, cu un ciocan sau cu o puşcă. Îi strangulezi cu coapsele. Nu îi ucizi cu penisul. Deci totul – acel te urăsc, te iubesc, urăsc – e un vis al uciderii şi al morţii, lucrul ăsta îl înţeleg foarte bine, că atunci când te desprinzi de celălalt ca să dormi, visul se sfârşeşte pentru încă o zi.

Trebuie să punem la socoteală şi plăcerea băiatului. Şi întrebarea: pe cine ura sau pe cine iubea?

Deşi, în această amintire sau imagine, Liam avea faţa lui obişnuită, o faţă deschisă, de un alb mat, cu gene întoarse şi negre coborând peste ochii atât de măriţi încât păreau bleumarin.

Era îngrozit.

Şi înainte să-mi lămuresc scena aceea, îmi amintesc că-mi ziceam: Deci, ăsta e secretul. Lucrul acela din pantalonii bărbatului – asta face când e furios, creste în forma unui copil nefericit.

Îmi amintesc că era foarte frig. Ne amintim frigul pe o piele imaginară, care nu coincide întru totul cu a noastră, acolo tremur eu, aducându-mi aminte aerul întunecat din odaia din faţă a Adei.

Mai e şi mirosul de Germolene, care mă va însoţi mereu, mirosul lucrurilor care merg rău.

Deseori mă gândesc la felul în care m-a privit Nugent când şi-a dat seama că sunt la uşă. Mâna băiatului (care, cu siguranţă, se mişca) s-a oprit şi lui Nugent, care s-a lăsat pe spate din cauza plăcerii greu de suportat, îi ia un moment ca să observe asta. Preţ de o clipă îşi doreşte ca mâna băiatului să se mişte înainte, şi-o imaginează mişcându-se o dată, de două ori, până când mintea lui se poticneşte în nemişcarea ei îndărătnică şi deschide ochii ca să mă vadă stând acolo, în picioare.

— Ieşi odată de-acolo, zice el, iar când Liam îşi scoate sărmana mână din şliţ simt că am stricat totul pentru amândoi.

În timp ce scriu asta mă opresc şi-mi pun mâna pe faţă, îmi ling pielea groasă din palmă cu o limbă de fetiţă. Inspir. Ciudatele consolări ale cărnii. Ale faptului de-a fi eu însămi.

În ochii lui Liam am văzut un imens gol întunecat în acea zi şi multe zile după aceea – dar când Nugent m-a zărit, o fetiţă în uniformă de şcoală ţinându-se de clanţa uşii, în privirea lui am citit doar o banală iritare.

— Ieşi odată de-acolo.

Şi aşa am făcut. Am închis uşa şi am alergat sus, la toaletă, împinsă de nevoia de-a face pipi şi de-a vedea cum ţâşneşte pişul din mine, de a-mi vârî mâna acolo, de-a mă scărpina sau de-a freca în momentul în care terminam şi de a-mi mirosi apoi degetele. Cel puţin, presupun că asta am făcut, dacă aveam opt ani, dar probabil că am dat doar drumul la robinete şi m-am uitat la apă sau mi-am trecut vârfurile degetelor peste bulele oglinzii din baie sau m-am plimbat absentă, trăgându-mă înapoi din faţa vârtejului din vasul de toaletă şi din faţa căzii albe, plină de aer în chip atât de misterios.

Mă uit la propriii mei copii şi îmi închipui că ştiu totul la opt ani. Dar poate greşesc. Ştii totul la opt ani, dar încă e ascuns, pecetluit şi eşti nevoit să-ţi faci o incizie pentru a-l scoate la iveală.

Am început să merg noaptea cu maşina. Mai întâi tetiera-fantomă a fost cea care m-a chemat să ies din casă – am zărit-o cu coada ochiului şi am crezut, o clipă, că dispăruse. Pe urmă mi-am dat seama că era prăbuşită peste bord, răbdătoare ca un pensionar bolnav care se abţine să nu facă pe el.

Strânsesem scaunul ca să pun bicicleta lui Emily în spate şi nu-l dădusem la loc atunci când ajunsesem acasă. Scaunul suferise o mică, dar teribilă intervenţie de urgenţă pe drumul public. Verific ora: e

3:30 a.m. La 3:45 scaunul e încă înţepenit. La 4:00 a renunţat la orice pretenţie de-a lupta şi zace cu faţa în jos, neajutorat. Scot sticla de vin alb din frigider cu o jumătate de oră bună înainte de ivirea zorilor şi, dintr-un impuls, înşfac cheile maşinii.

După aceea, cu sticla, paharul şi tirbuşonul, ies la tetiera-fantomă, în ploaie.

Când deschid portiera pasagerului şi trag levierul, scaunul sare la loc, surprins şi uşurat. Se holbează o vreme drept înainte. E încă de treabă această tetiera-fantomă, ca miile de prieteni mecanici din miile de desene animate. Mă aşez pe scaun. Tapiţeria e rece. Scot dopul şi-mi torn un pahar de vin, apoi las sticla afară, pe asfalt şi închid uşa. Mă relaxez în scaun şi beau, destul de fericită, în îmbrăţişarea lui friguroasă; întreaga întâlnire capătă un aer intim datorită ploii.

Fac lucrul ăsta de câteva ori în următoarele săptămâni. Ies şi beau în maşină. Uneori nu plouă şi mi se taie respiraţia când trebuie să merg singură prin întuneric – micul nostru domeniu pare pustiu noaptea; vecinii, fiecare cu nebunia lui, dorm aşezaţi pe un rând. Nimic nu contează. Copilul în scaun cu rotile de la numărul şapte, „Nu puteţi parca aici” de la numărul zece şi soţul meu de la numărul patru, întreţinătorul meu de lux, îşi visează visele obişnuite.

Bag cheia în contact, doar pentru a avea aer condiţionat, deschid radioul şi dau sonorul la mic. Imboldul de-a conduce e foarte puternic, dar paharul de vin se clatină în suportul pentru

ceaşcă atunci când încerc. Totuşi – iar acum sunt nebună oficial, o gospodină nebună – îndepărtez puţin maşina de bordură, bând în tot acest timp, şi mă învârt în jurul domeniului cu viteza întâi. Vreau să arunc paharul gol în grădina din faţa unei case, dar, bineînţeles, nu o fac. Opresc, îl aşez pe drum, vizavi de sticlă, şi conduc prin poarta asta de sticlă – pe lângă lespedea sculptată în granit de la intrarea în enclava noastră şi apoi în oraş.

Mă aflu într-o stare de frică aproape perfectă în timp ce mă îndrept spre centrul oraşului; mă uit peste umăr să verific banchetele goale din spate, intru pe străzi pe care n-am mai fost niciodată şi trag mereu spre mare. Mă agăţ de volan şi apăs frâna mult prea tare la semafoare. Ating razant bordura unei insule centrale, iar când smucitura îmi limpezeşte mintea, descopăr că eu şi maşina ne aflăm deja pe drumul ce merge spre nord, de-a lungul Golfului Dublin. Sunt foarte mulţumită când trec prin Hill of Howth, simţind, pe când gonesc pe drumul neted, că merg pe nisip, că fluxul tânjeşte încă după pământul de sub roţile mele. Într-o parcare din vârful dealului, opresc şi aştept să fiu ucisă.

Acum totul devine puţin agitat. Nu-mi permit să părăsesc locuinţa nopţi la rând sau îmi înşfac lucrurile în momentul în care totul se linişteşte şi plec.

Fac asta poate de trei sau cinci ori şi mă trezesc dintr-un vid de memorie pe şoseaua din spatele dealului Sugarloaf sau mergând pe lângă un zid întărit din Kildare. Şofatul nu e ilegal, dar mie mi se pare un lucru interzis gospodinei urcate la volanul Saab-ului, femeii care-şi abandonează copiii adormiţi, lăsându-i lipsiţi de orice apărare în faţa viselor.

Apoi, într-o noapte, îmi dau seama ce loc anume evit şi, cu mişcări largi şi hotărâte ale volanului, învinge încăpăţânarea naturală a maşinii şi mă îndrept spre Broadstone.

Străzile de-acolo sunt micuţe. Casele sunt de jucărie, case pentru copii. E imposibil să fi locuit aici.

Unde am încăput? Înainte să-mi dau seama, ies în Constitution Hill, cu faţa spre un zid scund, cu o Fecioară Măria cenuşie înălţată pe o lume cenuşie şi rotundă, dar asta nu-mi aminteşte de fortăreaţă şi de autobuzele oprite din vârf aşezate în şiruri.

Staţia de autobuz e undeva în josul dealului, deşi e pe o înălţime şi, pe când alunec spre râu, zăresc în stânga biserica unde am fost prinşi furând luminări.

Pe indicatorul de-afară scrie că e o mănăstire capucină şi simt că preotul acela îngrozitor nu putea să iasă de-aici, pentru că aceşti călugări sunt nişte oameni minunaţi, care merg cu picioarele goale în sandale în toiul iernii. Dar de ce nu? S-ar fi putut întâmpla şi într-o mănăstire.

Mă întorc în Broadstone şi mă trezesc, mult prea repede, la mica poartă spre Bazin, unde parchez maşina şi cobor. Uite-l! Asta e locul în care Liam a făcut pipi – nu, aşa cum îmi dau seama acum, prin reţeaua din sârmă, ci prin grilajul învechit, deşi restul e neschimbat. E la fel. Apa e la fel. Şi cărarea.

Aici s-a întâmplat asta.

Mă urc din nou în maşină şi conduc fără lumini de drum spre casa Adei. Parchez în primul loc liber şi rămân acolo cincisprezece-douăzeci de minute, amintindu-mi o mulţime de lucruri presante şi teribile, înainte să-mi dau seama că mă aflu pe o stradă greşită, deşi numărul de pe uşă e acelaşi.

Tom mă întâmpină în uşă. Nările îi freamătă amuşinând aerul proaspăt al hainei mele, apoi se îndepărtează.

— Unde sunt fetele? Îl întreb.

— Unde-ai umblat? Zice el.

Izbucnesc în râs. „Ha ha”, chicotesc punând geanta pe tăblia barului ca să-mi scot haina şi s-o atârn în cuierul de sub scară. A lăsat fetele la şcoală şi s-a întors să mă înfrunte. După privirea lui concentrată cred că s-ar putea să-mi tragă un pumn.

— Lipseşti de la slujbă pentru asta? Îl întreb.

— Unde-ai fost? Repetă el şi mi-ar plăcea să-i răspund că am fost plecată, aşa cum e şi el tot timpul.

Făcând, existând sau chiar dând din fund. Mi-ar plăcea la nebunie să-i spun: „Am fost la dat din fund” pe un ton degajat, dar nu vreau să mă gândesc cât de lipsit de vlagă mi-e trupul de când am luat calea întunericului. Pun mâna delicat pe pieptul cămăşii lui, iar gestul e atât de graţios, chiar în momentul în care îl urmăresc cu privirea, încât mă duce, destul de uşor, spre catarama curelei, pe care o desfac cu cealaltă mână şi aşa, împingându-l şi trăgându-l aproape în acelaşi timp, reuşesc să-mi excit soţul în propria noastră bucătărie. Într-o zi de şcoală.

Asta e real, mă gândesc. E real.

Deşi nu sunt într-adevăr sigură că e. Când terminăm, Tom îmi lipeşte un sărut uscat, gânditor, în mijlocul frunţii. Nu poate să pretindă că a fost tras pe sfoară – nu după preferinţele lui oficiale dintotdeauna – dar ştie prea bine că a fost tras pe sfoară.

Iar asta îl înfurie.

— Pur şi simplu nu înţeleg de unde vii, zice el. O frază banală pe buzele băiatului meu banal.

După ce pleacă, urc la etaj şi mă întind pe patul lui Emily. Apoi mă ridic, trag plapuma şi mă culc la loc. Nu ştiu cum miroase fata mea, e ca un parfum pe care l-ai folosit prea mult, e prea aproape de fiinţa mea interioară. Aşa că nu prea o pot mirosi, dar ştiu că mirosul ei e acolo pe când stau întinsă, cu gândul la ea alături. Vreau să-mi plimb mâna pe spatele ei perfect şi pe fundul ei drăguţ. Vreau să mă asigur că toate sunt la locul lor, bine strânse, vesele, că muşchii fiicei mele se mulează bine pe oase. Vreau să descopăr fiinţa pe care am construit-o cu propriul meu trup, pe care am crescut-o cu zece mii de farfurii de cârnaţi organici şi drajeuri fără zahăr, vreau să-i strâng în mâini fiecare părticică a corpului, până când e modelată şi compactă. Vreau

să duc până la capăt construirea ei, pentru că atunci când va fi desăvârşită, va fi puternică.

Iau trenul înapoi din Brighton şi mă întâlnesc cu Kitty într-o cârciumă din „Gatwick Village”, ca să ne întorceam acasă cu avionul. Locul e iritant, mizeria obişnuită lăsată în urmă de paharele cu bere şi de scrumiere, mese miniaturale ca să lase loc pentru cărucioare, rucsacuri şi genţi; bărbaţi adormiţi lângă bere, neraşi, trişti. Cârciuma în sine e doar un simulacru de cârciuma – un colţ vopsit al sălii principale şi o pardoseală de culoare diferită.

Nu are uşi. Îmi croiesc drum prin mizeria bagajelor şi vieţilor amânate ca să o găsesc pe Kitty – o femeie care seamănă într-un mod ciudat cu sora mea mai mică, deşi mult prea bătrână.

Când ajung la masă, mă uit la paharele goale din fata ei şi o întreb:

— Sunt toate ale tale?

— O, la dracu', zice ea.

— Întrebam doar.

— Numai două sunt ale mele, restul nu. OK?

— Mai vrei unul?

— Da, mulţumesc, aş mai vrea încă unul.

Mă întorc ca să-mi croiesc drum spre bar şi o aud spunând „Bunny”, numele pe care mi-l dăduse pe când era copil. Revin ca s-o îmbrăţişez, cu spatele răsucit, cu bustul aplecat înainte, în timp ce ea se ridică pe jumătate ca să-mi primească îmbrăţişarea, cu coapsele prinse sub măsuţa de lemn. Părul ei pare fals, ca o perucă, dar cred că e aspru din cauza vopselei şi a spray-ului Frizz-Ease. Din depărtare, părea la fel de cârlionţat, de frumos şi de negru ca-ntotdeauna, deşi, când mă uit la faţa ei, îmi dau seama că e dărâmată rău de tot şi ochii ei albaştri care te zăpăceau, obrajii obraznici şi zâmbetul cuceritor –

întreaga fizionomie celtă, ca de veveriţă – s-au topit ca ceara, lăsând carnea să atârne de oase, oase, oase.

— Ce mai faci? O întreb.

— Ce mai fac?

— Da. Ce mai faci?

— Bine. Sunt bine.

— Ce s-a întâmplat totuşi? Zic.

— E vorba de un G şi un T, mersi.

— Da, mi-am închipuit eu.

— Da.

Au trecut mulţi ani, mă gândesc, de când am comandat ceva de băut la bar. Barmanul mă ignoră de-o veşnicie. Îmi vine să urlu la el şi să-i zic că am crescut, iar acum vreau să-i dau bani. Vreau să-i spun: „Fratele meu a murit! Serveşte-mă imediat!”, dar mă gândesc: şi ce-i cu asta? Unii nu şi-au mai văzut fraţii de douăzeci de ani.

Iau un gin pentru Kitty şi unul pentru mine.

— Măsuri englezeşti, spune ea ridicând paharul şi clătinându-l, de parcă aş fi o mare proastă.

Kitty vorbeşte mereu despre faptul că a fost bătută în copilărie, deşi adevărul e că era o obrăznicătură sadea – mereu cerea mai mult şi deseori primea, nu numai de la mine sau de la Liam, care o plăcea de fapt, dar şi de la Mossie-psihopatul, care o lua în râs şi o scotea din sărite, transformând-o într-o Shirley Temple. Furia ei de la şase sau şapte ani avea ceva transcendental, trupul îi înţepenea şi enervarea şuiera prin cameră până când o prindea, numai ea ştia cum, şi o îndesa la loc. După care surioara mea din desenele animate exploda pufnind şi bolborosind ca o oală pe foc şi căra pumni cu nemiluita în

pieptul lui Mossie. Ceea ce însemna să o cauţi cu luminarea, pentru că nu trebuia să împingi lucrurile prea departe cu Mossie. Cel puţin, eu şi Liam nu făceam decât s-o tachinăm.

Desigur, mă simt vinovată când mă gândesc la toate astea acum şi cred că nimeni nu trebuie lovit, dar descopăr încă ceva mai mult decât amuzament în tresărirea mea bruscă atunci când se poartă ca o sclifosită nenorocită. Felul cum dă capul pe spate, superioritatea ei meschină, mă face să-mi doresc să aibă din nou şase ani.

Ridic paharul spre ea, abia schiţând gestul, şi spun: „Noroc”.

Când ajungem în avion începe să plângă şi plânge tot drumul spre casă. Trece de la lacrimi liniştite la suspine, respiraţie întretăiată şi scuturări violente, iar apoi o ia de la capăt. Mi se pare că exersează plânsul în aceeaşi măsură în care plânge de-adevăratelea. Mă uit pe geam în timp ce stewardesa îi oferă amabil coniac la cafea şi apoi o taxează cu cinci lire sterline pentru asta.

— Ţi-e bine? Eşti sigură?

Bărbatul din cealaltă parte a ei îşi dă seama că a murit cineva. Se întreabă dacă sunt asistentă socială sau chiar funcţionar la închisoare şi de ce n-o ţin de mână. Şi eu mă întreb de ce n-o ţin de mână pe când privesc în jos, la pelicula îndepărtată a Mării Irlandei. „Am dormit douăzeci de ani în aceeaşi cameră”, vreau să-i spun. „Nu ţi se pare suficient, nu e deja cu vârf şi îndesat?”

În timpul ăsta, Liam stă pe un rând de dincolo de coridorul dintre scaune. Fantoma lui are ceva din somnul ameninţător al morţii, care mă face să-mi dau seama cât de indiferent era când s-a îndepărtat de noi toţi şi a intrat în mare. Îi simt privirea pe pielea obrazului când se întoarce să se uite la mine, straniu şi mort. Ştiu ce spune.

Adevărul. Morţii nu doresc altceva. E unicul lucru pe care-l cer.

Ridic privirea prea repede şi dispare.

În Lambay Island e o casă mare şi albă – în stil georgian, presupun, care costă miliarde. Am văzut-o pentru prima oară de pe plajă, sunt sigură că aşa a fost, în ziua în care ne-am dus cu Ada să-l vizităm pe Brendan, unchiul nostru nebun. Brusc, mă gândesc la fiul Adei, pierdut în Largactil şi mizerie. Câţi ani? Probabil că a murit întrebându-se cine e.

Cercetez coasta în căutarea unei plaje, a unui pod, a unui estuar, apoi mă întorc iarăşi la promontoriu – iată-l: un turn rotund şi subţire ca un creion, vaza dolofană a castelului de apă şi, lângă ea, un grup de clădiri înconjurate de copaci. Abia am apucat s-o zăresc şi am pierdut-o din nou – malurile netede şi un crâmpei de cer pe care-l înşfacă.

— Ce s-a întâmplat cu unchiul Brendan? Ţip la Kitty, ca să mă audă în tot vacarmul ăla.

— Ce s-a întâmplat cu unchiul Brendan?

— Da, cu unchiul Brendan.

— De ce te interesează unchiul Brendan?

Avionul îşi deschide pântecul şi aşteptăm ca roţile să coboare. Îşi îndreaptă picioruşele şi se ancorează de pistă.

— A murit, zice Kitty destinzându-se.

— Da?

— Îmi plăcea.

— Da?

Eram sigură că nu l-am întâlnit niciodată, deşi, iată-l, brusc, la masa de Crăciun din Griffith Way, cu faţa lui fantastică din cauza maxilarelor căzute, a nărilor roşii pe margini şi a ochilor – când mă gândesc la ochii lui, cred că erau obosiţi şi respingători, de parcă nebunia ar fi fost o treabă plictisitoare, aproape la fel de plictisitoare ca şi Crăciunul. Memoria mea îi pune o pălărie din hârtie portocalie pe cap şi un pahar de coniac în mâna

tremurătoare, dar în casa noastră nu existau nici alcool, până când Liam a început să strecoare înăuntru câte o sticlă, nici pălării de hârtie.

De la Brendan ni se trag ochii – ochii Spillane care s-au întâlnit cu aceia de un albastru atlantic ai tatei pentru a ne dărui ochii noştri nediluaţi, de alcoolici, de un albastru pur; frumoşi şi patologici, oarecum absenţi sau distraţi, până îi „aprindem”, adică remarcăm pe cineva şi ne hotărâm să le dăm întreaga lor culoare albastră.

(Ochii mei sunt ca ai Adei, un fel de cenuşiu indecis, numit liath în irlandeză, atunci când se descrie vreun zid de piatră sau marea. Alice avea şi ea ochii ăştia ploioşi, la fel şi Ivor şi Midge. Nu eram nişte Hegarty adevăraţi, electrizanţi, ci un fel de subspecie, firbolgii1 din Griffith Way.)

De la unchiul Brendan am moştenit înclinaţia pentru matematică – de fapt, asta e o aptitudine destul de prozaică, legată de faptul că ne amintim numere de telefon sau le admonestăm pe fetele de la supermarket pentru că ne taxează în plus pentru salata mixtă. Niciunul dintre noi n-avea ce avea unchiul Brendan – asta o ştiam – pentru că unchiul Brendan era foarte bun la matematică. Ni se dădea întotdeauna de înţeles că fratele mamei era prea bun pentru lumea asta.

Şi, deşi Ernest face cercetări pentru propria teorie a corzilor la lumina luminării în munţii din Peru, cei mai deştepţi din familia Hegarty sunt pur şi simplu deştepţi, adică nemântuiţi; câştigă mai mult sau mai puţin decât ceilalţi şi fac remarci inteligente. În timp ce aterizăm, îmi dau seama că viaţa la Sfânta Ita nu a fost romantică, ci mai curând o lungă şi mizeră perioadă în care urmăreai cum îţi iese pipiul în poală şi ştiai, din când în când, la ce te gândeşti.

„Ştiu la ce mă gândesc”, spune nebunul din mintea mea, lovind braţele de lemn ale fotoliului. „Ştiu la ce mă gândesc!”, iar asistenta care trece îi zice: „Bravo ţie!”.

Terminalul aeroportului începe să alunece pe lângă hublou, semănând mult cu imaginea unei clădiri, şi întregul ritual al aterizării pare atât de

1. Membri ai unui trib mediteraneean care a invadat Irlanda şi care este menţionat în legendele celtice.

Cinematografic şi de trucat, încât o vreme nu cred în el.

Unchiul Brendan nu e mort acum sau nu e mort de-a binelea şi pasarela asta mişcătoare, scara rulantă şi caruselul de bagaje au ceva atât de jucăuş, ceva care nu vrea să se fixeze pe solul irlandez, încât atunci când scot, în sfârşit, Saab-ul din parcare şi ajung la sensul giratoriu, o iau spre nord în loc de sud.

Locul ăsta e doar la câţiva kilometri. Podeţul e încă acolo, la fel şi linia ferată ce taie nordul. După care pe harta mea mentală apare brusc o mlaştină şi drumul se înceţoşează în faţa mea. Încep deja să-mi pierd speranţa când drumul pe care mi-l amintesc se iveşte din nou – neschimbat, lung şi drept. Urmează o alee din beton pe partea stingă, un şir de copaci distruşi pe dreapta, iar dincolo de ei un şanţ care dă spre un câmp jos, unde verdele intens şi umed lasă ici şi colo locul unor bălţi ce acoperă iarba.

Dincolo de copaci se zăreşte lumina albă şi crudă a cerului de deasupra apei.

Uite. Nu se produce nici un fel de schimb între ochiul minţii şi ochiul real. Încerc să încetinesc ritmul amintirii, dar trece pe lângă mine prea repede.

— Îţi aduci aminte drumul ăsta? O întreb pe Kitty.

— Ce drum?

— Drumul ăsta.

— Ce-i cu el?

Deja a înghiţit o jumătate din trecut. Jumătate din viaţa mea dispare înainte ca ea să se hotărască să înţeleagă.

— Dacă îmi aduc aminte? Zice Kitty.

— Iisuse, spun eu.

— Ce?

Am trecut deja de bungalow-ul din lanul de porumb, deşi acum acesta e doar o mirişte scăldată în soarele slab al toamnei.

— Bărbatul cu două cârje?

Şi în clipa aceea, când ar putea atinge punctul culminant, Kitty spune doar:

— O.

— Când am mers pe-aici?

— Pe-aici? Zice Kitty. Nu pe-aici.

În momentul acela mă opresc şi o iau la dreapta, spre aleea care duce la spital.

E ca şi când am merge printr-o perdea scurtă de ceaţă dincolo de care se află trecutul. Merg înainte cu viteza a doua, aplecându-mă peste volan când trecem de un şir de case pentru personal, ale directorului, probabil, şi de spitalul însuşi, construit în stil victorian, din cărămidă roşie, de mărimea unui orăşel.

„Servicii handicapaţi” scrie pe indicator şi mă gândesc uşurată că nebunii au dispărut. Nebunii s-au transformat, aşa cum era de aşteptat, în ţărână.

Oamenii nu mai sunt nebuni. Nebunii sunt doar o exfoliaţie în camerele astea; răzuită de pereţi, râcâită sau poate doar căzută: un milion de solzi de piele, o moliciune sub scândurile podelei, o nuanţă a luminii.

Trecem de o curte cu un coş înalt şi o clădire joasă pentru sala cazanelor, toate din cărămidă roşie, industrială, extravagantă. Sala cazanelor are nişte ferestre rotunde, ciudate, cu Steaua lui David împărţind ochiurile de geam.

— Iisuse, zice Kitty gândindu-se, aşa cum fac şi eu o clipă, că ard bolnavii mintal acolo pentru a da căldură la calorifere.

Mă opresc lângă terenul de handbal, lăsând motorul să meargă în gol, şi mă uit la turnul rotund şi la castelul de apă de dincolo de el. Dar nu pot să trag frâna de mână şi să ies în aerul despuiat al ospiciului, cu şirurile sale de ferestre care ne privesc, înaintez câţiva centimetri spre un bungalow de lângă mare, roţile mele bine umflate târându-se peste pietriş, apoi fac o întoarcere din trei mişcări şi plec.

După ce ieşim pe poartă, o iau repede spre mare, marea publică, marea în care se înoată. Apa sărată mă face întotdeauna să mă simt sănătoasă la minte, în ciuda înălţimii valurilor, a forfotei peştilor şi a presiunii imense pe care o exercită asupra fundului ei. Ieşind spre mare, văd un complex de locuinţe, un copil pe bicicletă, cu o faţă inexpresiv de curioasă şi, după ce întorc la capătul drumului, un zid cenuşiu care împrejmuieşte un mic câmp. Iar pe acel câmp – destul de mic – se înalţă o cruce celtică pe care scrie: Mă dau jos din maşină să mă uit la ea.

— L989

ÎN MILA DUMNEAVOASTRĂ, RUGAŢI-VĂ PENTRU PACIENŢII SPITALULUI SF. ITA ÎNMORMÂNTAŢI ÎN ACEST CIMITIR ODIHNEASCĂ-SE ÎN PACE O singură cruce – destul de nouă – la capătul unei mici alei centrale. Un şir dublu de puieţi promite apariţia unor scoruşi de munte. Nu există pietre de mormânt, nici morminte separate. Mă întreb câţi oameni au fost aruncaţi în mocirla acestui câmp şi îmi dau seama, prea târziu, că locul musteşte de cadavre, că pământul e împletit din oasele lor amestecate.

Mă uit neajutorată în spate, la Kitty, care stă pe scaunul de faţă al maşinii.

M-au prins de coapse. Sunt înşfăcată de coapse de un sentiment necunoscut. Un vânt nedesluşit. Se agaţă de mine, îmi umblă repede între haine şi piele, îmi ridică firele de păr unul câte unul. Îmi atinge uşor buzele şi dispare.

Odată, la liturghie, am văzut un om cu sifilis terţiar. Stătea pe locul din faţa noastră, văzându-şi de treabă, până când Mossie l-a arătat cu degetul, pentru că Mossie era genul de om care se pricepea la astfel de lucruri. Lobii urechilor bărbatului fuseseră mâncaţi, se strânseseră ca un plastic topit. Când s-a întors pe jumătate în profil, am observat că şaua nasului i se prăbuşise pe faţă, lăsând un petic de piele jos, în locul nărilor. Respiraţia îi era agitată şi zgomotoasă, dar nu părea nebun – Mossie ne-a spus mai târziu că toţi înnebunesc până la urmă. Totuşi, după semnele de pe faţă, nu exista nici o îndoială în privinţa istoriei lui.

Asta a spus-o Kitty în maşină, când ne întorceam de la liturghie. Cred că avea vreo unsprezece ani.

— Omul din faţa noastră avea sifilis terţiar, a zis ea.

Capul tatălui meu s-a înfipt mai bine în gât în timp ce conducea, iar spatele lui părea mai voluminos. După o clipă, mama a spus:

— O.

Cred că istoria e biologie pură. Sortăm şi alegem fapte despre noi – de unde venim şi ce semnificaţie are acest lucru. Stau şi-mi curăţ unghiile şi mă gândesc la ultima manichiură pe care i-a făcut-o lui Liam englezul de la pompe funebre; mizerie adunată de pe tejghea, lustru şi transpiraţie, bere vărsată şi pielea altora. Viitorul e scris în trup, restul sunt doar urme.

Nu ştiu când a fost scrisă soarta lui Liam în oasele lui. Şi, deşi Nugent a fost primul care şi-a pus semnătura acolo, dintr-un motiv sau altul, nu cred c-a fost şi ultimul. Iar asta nu pentru că

am surprins vreo altă scenă între ei, ci pentru că aşa funcţionează lucrurile. Desigur, nimeni nu ştia cum funcţionau lucrurile atunci. I-am contemplat pe semenii lui Liam şi am brodat o altă poveste pe marginea lor, un aranjament diferit de cuvinte.

Căţel, vagabond, maimuţă, criminal, disperat, inutil, nebun, încurcă-lume.

Acum, că e mort, trebuie să spun că Liam a avut şi zilele lui de glorie.

Fratele meu era surprinzător de frumos la cincisprezece ani – adică, la vremea la care eu mă războiam cu părul meu unsuros şi cu transformările din perioada de creştere a adolescenţei. „De unde ai scos cozile alea de şoricel?", zicea Ita despre părul meu sau „De ce ai pleoapele atât de roşii, crezi că ai o infecţiei".

Ita urma să fie „frumoasă", urma „să pună mâna pe-un bărbat", aşa că, încă din copilărie, avea un aer indestructibil. În timpul ăsta, propria mea faţă devenea din ce în ce mai indescifrabilă, de la o săptămână la alta. „De unde-ai scos căpăţâna aia?", mă întreba ea. Bună întrebare, Ita, bună întrebare, mersi.

Liam a avut o vreme o tunsoare foarte nostimă, iar buzele i-au înflorit într-un mod bizar şi permanent într-o zi, pe când avea paisprezece ani. Dar, pentru că era mic şi „drăgălaş", presupun, adolescenţa lui a durat cam o săptămână. La şaisprezece ani era frumos şi rău, iar albastrul ochilor lui te zăpăcea. Şi, deşi firea lui rebelă l-a făcut să devină în cele din urmă un ins inadaptabil la lumea adulţilor, în ultimii ani de şcoală Liam era un prinţişor, sfărâma inimile, nu ţinea cont de nici un fel de regulă.

Imediat după ce Mossie a plecat de-acasă, Liam s-a mutat în coridorul dinspre grădină, unde pereţii erau văruiţi în alb şi podeaua era acoperită cu un linoleum tăiat grosolan. Spaţiul avea avantajul unei uşi ce dădea afară, aşa că nu ştiai niciodată dacă este sau nu acolo. Avea o mică gaşcă a lui care sărea zidul din spate şi se uita din când în când pe fereastra bucătăriei – băieţi în mare parte şi, după aceea, şi câteva fete. Prietenul lui

cel mai bun era Willow, cu care bântuia şi făcea tot felul de experimente – cele mai multe constând în faptul că-şi vârau nişte chestii în buzunarele pantalonilor şi-şi luau nişte mutre de idioţi ori de câte ori deschideam uşa.

Nu-mi păsa. La vremea aceea eram prea mare pentru ei. Eram ocupată să mâzgălesc pe coperţile caietelor mele de şcoală tot felul de versuri de amor disperat, care-i erau adresate fratelui mai mare al lui Willow, Tanner. Le scriam în franceză, pentru ca nimeni să nu înţeleagă, bineînţeles, cu excepţia doamnei Gogarty, profesoara de franceză. Mon amour est un petit oiseau brun I blesse par toi, /Tanner1. A citit-o de-a-ndoaselea, m-a privit cu tandreţe şi mi-a zâmbit. Am urât-o pentru asta. Mi-a displăcut profund faptul că m-a descoperit şi s-a ataşat puţin de mine

(ceea ce părea să facă). Într-o familie mare există multă intimitate. Nimeni nu-ţi umblă prin lucruri, decât ca să fure ceva sau să te beştelească. Nimeni nu are milă de tine sau nu te iubeşte puţin, în afară de Ernest, a cărui milă era, chiar şi atunci, prea voită ca să conteze. Cu toţii credeam că e un stil de viaţă onorabil. Şi acum cred lucrul ăsta, într-un fel.

În perioada aceea, aveam vreo două prietene care treceau pe la mine când veneau de la şcoală, fără nici un fel de invitaţie, şi ne distram de minune – până când Liam intra în bucătărie şi ne distram şi mai copios: Fidelma, de care nu-mi prea păsa, şi Jackie, prietena mea cea mai bună, de care-mi păsa.

Lăsând altele la o parte, credeam că e prea scund pentru ea. Odată, în noaptea de înviere, am băut împreună afară, stând pe un câmp pe care se construia o şcoală; treceam de la unul la altul o sticluţă de votcă, pe care o amestecam în gură cu o bucăţică de portocală acidulată. Eram dezgustată, dar am lăsat asta să se întâmple, până la urmă – deşi ştiam că trebuia să se întâmple. Sau nu era vorba de dezgust, ci de – cum să definesc sentimentul?

Singurătate. Să-l văd pe Liam întorcându-se spre faţa liniştită a prietenei mele, Jackie, pe întuneric.

1. Iubirea mea e o pasăre mică şi cafenie/Rănită de tine/

Tanner. (în fr., în orig.) în timp ce eu şi Willow stăteam la o oarecare depărtare, înghiţind zgomotos. În biserică flacăra pascală trecea de la o luminare la alta, până când tot locul a părut să fie în flăcări: apoi s-au aprins luminile fluorescente.

N-am mai băut votcă ani de zile; chiar şi acum îmi miroase dulceag, ca între picioare, şi simt un iz puternic de pământ şi de adolescenţă ieşind din pahar şi lovindu-te în faţă. Jackie a plâns la telefon, apoi Fidelma la rândul ei, până când am urlat la Liam să-mi lase naibii prietenele în pace. După care el a ieşit la soloul lui de sâmbătă seara şi s-a încurcat cu Joe Ninety – căruia i se spunea aşa pentru că avea treizeci de ani – un tip care, îmi dau seama acum, voia atât de mult să mă pătrundă, că trebuia să se desprindă din sărut ca să-şi proptească fruntea de perete. Asta îmi plăcea la nebunie. Joe Ninety voia să mă împopoţonez şi să mă ducă prin cârciumi, în timp ce Liam o lua la vale, cu tinereţea lui ratată.

Într-o seară, Bea a ridicat receptorul telefonului din hol.

— Da. Da, este, a zis ea şi toată casa s-a oprit să asculte. L-a chemat pe tati.

— Da, aşa e, a spus el. Întocmai. Întocmai. Chiar aşa. Apoi s-a târât până sus, şi-a luat haina şi cravata şi a ieşit în noaptea de toamnă, trăgând uşa după el.

Nu ieşea niciodată noaptea.

Peste o oră a intrat din nou pe uşă, aşa cum plecase, obosit şi trist. În spatele lui, Liam dădea din umeri şi ridica mâinile, vrând să spună că nu era cazul să se adune comitetul de primire. Mai târziu, ne-a povestit că fusese scos pe cauţiune de la „magazinu' de copoi” din localitate sau, mai curând, săltat de tati şi că n-a

fost, de fapt, nici o chestie – i-au dat o scatoalcă şi l-au trimis acasă.

N-am aflat niciodată de ce. Tati n-a vrut să vorbească despre asta – nici atunci, nici mai târziu – şi a început să-l trateze pe Liam cu un dispreţ nou şi total. Au terminat-o cu asta: nu mai ţipau, tati nu îl mai împungea, el, care avea obiceiul să ridice arătătorul şi să-l înfigă în golul din umerii băieţilor.

— Ce. Oare. După. Să-ţi spun ţie?

Bum. Bum. Bum.

Uneori mă întreb de ce nu s-a comis nici o crimă în bucătăria aia.

— Mă împingi, tati. Nu mă mai împinge aşa.

Dar tati nici nu se mai ostenea să-l împingă pe Liam. Poliţia irlandeză sunase acasă şi ruşinea era atât de mare, încât nu mai era nimic de spus.

Când mă gândesc acum la asta – ce balamuc.

Liam, în bucătărie, dându-şi părul la o parte ca să ne arate pata de sânge uscat şi o urmă roşiatică ce se întindea de pe obraz pe gât, acolo unde-şi lovise faţa de uşa celulei. Scena asta mi-o amintesc tehnicolor, în nuanţe vii: părul lui foarte negru, urma aceea roşie şi ochii de un albastru intens. L-au „bumbăcit puţin”, a zis el, i-au tras o „mică chelfăneală”.

— Nu fi prost, am spus.

S-a uitat la mine.

Acum sunt convinsă că voiam doar să-i spun că, dacă l-au lovit, asta a fost probabil din vina lui.

Mai voiam să-i spun că, nici dacă ar fi fost bruscat, nu l-aş fi crezut, deşi ce spunea era, de fapt, adevărat.

Dacă încerc să identific momentul exact în care mi-am trădat fratele, atunci acela e. M-am uitat la carnea tumefiată de pe obrazul lui şi m-am hotărât să nu-l cred, dacă era vorba într-adevăr de „a crede”.

Asta a fost tot.

Am hotărât că nu merita să fie crezut.

— Nu fi prost, am spus.

Ce altceva?

Râdeam de diverse lucruri: de preoţii efeminaţi şi de testiculele băieţilor, de „Vino şi stai pe genunchii mei, micuţule”, de coriştii englezi, de cururile poponarilor, de orice lucru care avea vreo legătură cu inocenţa şi cu fundurile, deşi nimeni nu pomenea – acum când mă opresc să înşir toate astea – nimeni nu pomenea de suflătoare sau de ţeava sau că ţi se lingea acadeaua. Cum vine asta? De ce credeam că toate astea sunt hilare, dar numai într-un fel anume, ritualic?

Conversaţiile astea au durat o lună sau două într-o vară, apoi au încetat. Mie îmi plăceau. Îmi plăcea tăcerea aşternută după ce râsetele se stingeau. Tăcerea lui Liam era ca şi cum tocmai făcuse pe el şi nimeni nu observase, aşa că totul era minunat de OK. Iar propria mea tăcere părea să rezume cea mai mică şansă – încercată şi apoi abandonată – de-a arăta spre pata udă.

Pentru această plăcere, mică, dar intensă, aş vrea să fiu iertată. Aş vrea să fiu iertată acum, pentru că regret enorm.

Dacă aş crede în spovedanie, m-aş duce să mărturisesc că nu numai că am râs de fratele meu, dar mi-am lăsat fratele să râdă de el însuşi toată viaţa.

Acest râs a durat cât s-a aflat în faza de beţie veselă, apoi în cea de beţie zgomotoasă şi s-a stins doar când a ajuns în faza de beţie împuţită. Dar niciodată n-a renunţat total la asta – la ideea că totul era, de fapt, o mare glumă.

Liam n-a avut niciodată nici o înclinaţie spre autocompătimire sau spre compătimirea altora. Când cineva suferea – Kitty, de exemplu – credea că era pentru o cauză falsă. Nu mă înţelegeţi greşit, lui Liam îi plăceau oamenii care sufereau – se ataşa imediat de cei sărmani, nevoiaşi, singuri, alcoolici, îi era milă de toţi cei care aveau o problemă, atâta vreme cât ei înşişi nu se compătimeau. Ceea ce nu mi se pare tocmai cinstit. Îmi sună a mândrie.

Ştiu că par plină de amărăciune şi, Dumnezeule, uneori aş vrea să nu fiu o cutră nenorocită, dar fratele meu m-a învinovăţit pentru asta vreo douăzeci de ani sau chiar mai bine. M-a învinovăţit pentru casa mea frumoasă, cu pereţii ei frumoşi văruiţi în alb, pentru fetele mele frumoase, aţipite în dormitoarele lor frumoase, zugrăvite într-un liliachiu frumos şi-ntr-un roz şi mai frumos. M-a învinovăţit pentru soţul meu iubitor de golf, deşi sunt mulţi ani, numai Dumnezeu ştie câţi, de când Tom n-a mai avut vreme pentru o partidă. Mă trata de parcă aş fi vândut ceva, deşi nu ştiu ce anume – pentru că Liam nu accepta nici visele. Fratele meu avea convingeri solide despre dreptate, dar era aspru cu orice persoană care încerca să-i arate dragoste; mai cu seamă cu femeile cu care se culca şi, după o viaţă întreagă în care i-a rănit pe cei din jur, a ajuns să mă învinuiască tot pe mine. Iar eu am ajuns să mă simt vinovată. De ce oare?

Acestea sunt efectele ruşinii. Acestea sunt anatomia şi mecanismul unei familii – ale unei blestemate de ţări – care se îneacă în ruşine.

Şi, da, uneori mă uit la pereţii frumoşi şi, asemenea lui Liam, zic: „Daţi totul jos”. În special după o drăguţă de sticlă de Riesling. De parcă lumea ar fi construită pe o minciună şi minciuna aceea ar fi foarte bine ascunsă şi foarte murdară. Dar nu cred că imperiile sau oraşele sau chiar o casă cu patru dormitoare separate se construiesc pe faptul sordid că oamenii fac sex. Cred că se construiesc pe faptul sordid că oamenii au ipoteci. Chiar şi aşa, soţul meu mi-o trage în noaptea priveghiului

fratelui meu, iar eu îmi flutur sticla goală spre husele italieneşti din imitaţie de velur şi zic: „Să se ducă totul de râpă”.

Într-una din ultimele daţi când Liam a trecut pe la noi, mergeam pe varianta de plan deschis – spatele casei era dărâmat şi stăteam cu toţii, provizoriu, în jumătatea din faţă, mâncând mâncare luată de la restaurant. Cred că l-am învinuit pe Liam, nu pe muncitori. A apărut în mijlocul molozului cu o femeie înaltă şi tristă, care părea să nu aibă nici un fel de păreri, nici măcar despre ceea ce voia să mănânce.

El bea fără întrerupere. După cinci zile, s-au dus la Mayo şi speram să nu-l mai văd niciodată.

Am o poză din timpul acelei vizite: Liam cu Emily pe genunchi, într-o seară, după ce ea făcuse baie.

El e o grămadă mică şi cenuşie, aşezată într-un fotoliu acoperit cu un cearşaf împotriva prafului.

Emily face cât doi – goală, sinceră şi mai frumoasă decât pot spune în cuvinte. Mâinile mari şi butucănoase ale lui Liam sunt strânse în jurul taliei ei.

Fundul ei neted şi ascuţit stă pe jumătate pe una dintre coapsele lui. În spatele ei, materialul pantalonilor lui e încreţit şi se strânge în jurul unui şliţ care nu mai prezintă nici un interes pentru nimeni.

Pe faţa lui se citeşte amuzamentul.

Liam o înţelegea pe Emily – se plăceau unul pe celălalt. Despre Rebecca, fata care îmi seamănă, zicea: „Păcat de dinţii ei”.

Trebuie să iert şi asta, presupun.

Păcat de dinţii ei.

La scurt timp după ce a ajuns pentru a doua oară la poliţie şi tata l-a scăpat din nou, a aruncat cu cuţitul de pâine spre mama,

care încerca, probabil, să-i spună ceva drăguţ, şi toată familia s-a năpustit asupra lui şi i-a cărat şuturi în grădina din spate.

— Cretinu' naibii.

— Ai ratat, idiotule.

Şi, din câte îmi amintesc, erau cu toţii satisfăcuţi de chestia asta.

Era ca o crustă care trebuia îndepărtată. O căutase cu luminarea.

(Şi, probabil, la fel făcuse şi ea, mai pe ascuns).

Totuşi m-am întrebat mult timp pentru ce îl ridicaseră copoii. M-am gândit mult la asta. Poate pentru că spărsese o fereastră sau pentru că manglise băutură ca s-o bea în afara magazinului sau pur şi simplu din pricina căutăturii lui. Sau poate dintr-o cauză pe care nici n-am cum s-o bănuiesc. Era o fată, Natalie, care se smiorcăia şi ţipa la colţul străzii – poate din cauza ei. Am crezut că poate a fost o neînţelegere şi de aceea tata a fost obligat să lămurească situaţia cu informaţii suplimentare despre fată, despre purtările ei dezmăţate şi despre lungimea fustei sale de sâmbătă seara.

În cele din urmă, a trebuit să-l întreb. I-am zis: „Din cauza lui Natalie? Din cauza slăbăturii ăleia?”, iar el s-a uitat pur şi simplu la mine.

Dacă o violase? Nu fac bărbaţii asemenea lucruri? Dacă avea sânge pe picioare, lacrimi pe faţă?

Muci. Ce altceva?

Aveam şaisprezece ani şi nu ştiam nimic despre sex. Oare nu-i ciudat? Puţinul pe care-l ştiam despre mecanica lui îmi era refuzat. Nu aveam nici o idee despre cum funcţiona chestia asta. Se pare că anii adolescenţei mele au fost anii unei inocenţe

crescânde, pentru că la şaisprezece ani eram cât se poate de pasională şi cât se poate de pură. Ar trebui să ne facem cu toţii poeţi, mă gândeam, am iubi cu înfocare şi Liam, în furia lui, ar schimba lumea.

Chiar şi aşa, era ceva care-mi scăpa: ceva extrem de relevant, ceva pe care trebuia neapărat să-l ştiu.

În cele din urmă, a trebuit să-l întreb.

— Din cauza lui Natalie… S-a întâmplat chestia aia cu copoii?

Liam s-a uitat la mine. Iar prăpastia care s-a căscat între noi era prăpastia dintre o femeie şi un bărbat – sau, cel puţin, aşa credeam eu la şaisprezece ani – diferenţa dintre ceea ce poate face sau vrea să facă un bărbat, din punct de vedere sexual, şi ceea ce o femeie poate doar ghici.

— Te dădeai la ea? L-am întrebat.

Iar el mi-a zis:

— Nu fi idioată.

Odată, ne plimbam printr-o pădure. Era toamnă, poate chiar toamna acelui an. Trunchiurile copacilor V erau cenuşii şi lucioase, iar frunzele care atârnau de ei aveau o nuanţă teatrală de portocaliu. Era o cărare mărginită de mesteceni, îmi dau seama acum, cu rădăcinile ridicându-se masive în faţa noastră din pământ.

Asta-i tot.

Era o scenă romantică, felul cum mergeam pe această cărare cu frunze portocalii, aşa că ar fi trebuit să mă gândesc la Tanner sau la Joe Ninety sau la cine o fi fost pasiunea mea în săptămâna aceea: ar fi trebuit să mă gândesc la bărbatul necunoscut pe care eram predestinată să-l iubesc. În schimb, înconjurată de această frumuseţe, mă preocupa fratele meu.

În depărtare se zăreau munţii – masivi, plini de stânci şi buruieni. Ne plimbam sub un cer înalt şi palid, iar în peisajul acela ne simţeam grozav de neînsemnaţi şi nu era nimeni acolo care să ne judece.

Asta-i tot. Era un sentiment profund al absenţei lui Dumnezeu în toată chestia asta. Ceea ce o făcea să fie, într-un fel, hazlie – în întregime: munţii, cerul palid şi frunzele exagerat de portocalii care refuzau să cadă în zilele de sfârşit ale alianţei noastre păgâne.

Care a fost perioada cea mai frumoasă?

Când Liam avea paisprezece ani sau pe-aproape, avea bicicletă, iar eu – nu şi mă ducea pe cadru la magazine sau la piscina locală. Nu ştiu cum reuşea să conducă uitându-se peste umărul meu. Întotdeauna ne certam pe direcţie – eu ţinem ghidonul rigid, iar el încerca să-l răsucească într-o parte sau într-alta, cu bărbia înfiptă în spatele meu şi cu ochii I I în părul meu. Pedala cu genunchii îndoiţi şi depărtaţi, iar picioarele mele ieşeau printr-o parte, aşa că formam un conglomerat de coate şi genunchi, cu capetele ascuţite ale ghidonului şi loviturile repetate ale pedalelor din oţel inoxidabil. Aţi crede că făceam asta ca să ne distrăm, dar era, de fapt, o luptă din primul până în ultimul moment.

După care în piscină ne ignoram reciproc, pe motive de gen, şi, dacă nu erau băieţi cu care să stea, Liam înota de unul singur, iar dacă nu erau fete, eu făceam la fel. Uneori nu ne întâlneam cu nimeni cunoscut, dar nu renunţam la şansa de-a cunoaşte pe cineva, evitând să vorbim unul cu altul. Şi, dacă se întâmpla să vină la mine, cu pieptul lui ciolănos şi umed şi faţa plină de pete roşii, mă enervam cumplit pe el pentru că-mi spulbera acoperirea. Căci cine poate să fie o fiinţă misterioasă a adâncurilor când frate-său se ţine scai de ea, zicând: „îţi curg mucii”.

— Gura.

— Unul mare şi verde.

— Nu, nu-mi curg. Şterge-o!

— Uite-l.

— Du-te naibii. Şterge-o!

Pieptul lui numai piele şi os se arcuia în spate, îşi trăgea gura spurcată şi purpurie în jos. Mă stropea pe faţă cu piciorul şi înota spre ceilalţi monştri de băieţi din capătul piscinei.

Poate că Natalie era şi ea acolo, o fetiţă de zece ani, cu câteva fire de păr în zona pubiană, precum cele de pe bărbia unei femei bătrâne – îi cădea turul bikinilor ori de câte ori sărea de pe marginea piscinei. Patru ani mai târziu, îl întreb pe Liam dacă se dă la ea şi el îmi aruncă o privire de la o distanţă pe care nu ştiu cum s-o traversez.

Acum ştiu.

Acum îmi dau seama că privirea din ochii lui Liam e privirea celor care ştiu că sunt singuri. Pentru că lumea n-are idee despre ce se întâmplă cu tine, despre ce duci cu tine din cauza acestui lucru.

Nici măcar sora ta – salvatoarea ta, într-un fel, fata care stă în lumina din hol – nici măcar ea nu pricepe sau nu-şi aminteşte lucrul pe care l-a văzut.

Pentru că, până să ajung la etapa aceea, cred că îl uitasem complet.

În următorii douăzeci de ani, lumea din jur s-a schimbat şi mi l-am amintit pe domnul Nugent. Dar n-aş fi făcut niciodată legătura de una singură, dacă n-aş fi ascultat radioul sau dacă n-aş fi citit ziarul şi dacă n-aş fi auzit ce se întâmplă prin şcoli, prin biserici şi prin casele oamenilor. Se desfăşura violent sub ochii mei şi totuşi nu-mi dădeam seama.

Regret şi acest lucru.

Emily întoarce ochii ei de pisică spre mine.

— Cum a murit unchiul Liam? Mă întreabă.

— S-a înecat, îi răspund.

— Cum s-a înecat?

— N-a mai putut respira în apă.

— In mare?

— Da.

E important să fii clar în privinţa acestor lucruri – Emily trebuie să demonteze lumea înainte s-o asambleze la loc. Mintea Rebeccăi e o maşinărie mai imprecisă, anxietatea o descumpăneşte. Îmi doresc uneori să se concentreze mai mult, dar cine poate spune cum e mai bine să fii?

— Eu ştiu să înot, zice Emily.

— Da, tu ştii să înoţi, eşti o mare înotătoare.

— El nu ştia?

— Iubito, n-a vrut.

— O.

— Vrei să te iau în braţe?

— Nu.

— Nu şi mai ce?

— Nu, mulţumesc.

— Ei bine, eu vreau să mă iei în braţe. Vino şi îmbrăţişeaz-o pe biata ta mamă.

Iar ea se apropie de mine cu braţele întinse şi cu un zâmbet fals pentru pantomima „Biata mama”.

Ar trebui s-o consider egoistă, dar n-o fac – cred că e foarte frumoasă în egoismul ei.

— Cred că e OK să te sinucizi, spune ea lipită de pieptul meu. Ştii, atunci când îmbătrâneşti.

E greu să-ţi aminteşti că nu vor să te rănească sau că nu-şi dau seama că o fac. O îndepărtez de mine şi-i spun cu o voce îngroşată de lacrimi, pe un ton de să-ţi-fie-ruşine:

— Unchiul Liam nu era bătrân, Emily. Era bolnav. Auzi? Unchiul Liam era bolnav la cap.

Rămâne pe genunchiul meu şi-şi plimbă degetele pe nailonul fin al ciorapilor mei.

— Suferea de rău de mare?

— O, lasă asta, bine? Gata.

Sare să mă îmbrăţişeze, iar victoria ei îmi risipeşte toate grijile. Apoi se duce să se joace.

O săptămână întreagă compun pentru copiii mei un discurs măreţ şi poetic despre cum micile gânduri din capul tău pot creşte şi-ţi pot înghiţi întreaga minte. Micile gânduri sunt ca un cancer şi nu se ştie ce anume îl declanşează sau cine va fi atins şi de ce unii au aşa ceva, iar alţii sunt scutiţi.

Sunt întru totul pentru tristeţe, zic, nu mă înţelegeţi greşit. Sunt întru totul pentru o viaţă normală a creierului. Insă uneori ne saturăm de ea la fel ca păsărelele alea de lemn care stau pe un stâlp – ne saturăm până când, buf, ne înecăm în băutură.

Cam la o lună după înmormântare, Tom vine acasă ca de obicei, îşi aruncă paltonul pe canapea, îşi pune servieta jos, apoi intră în sufragerie slăbindu-şi nodul cravatei, scoţându-şi haina şi punând-o pe un scaun cu spătar; se duce distrat la bucătărie să ia un fruct din bol şi eu îmi zic: Asta nu s-a întâmplat, Liam n-a murit, totul e la fel ca altădată. In schimb, îi spun:

— Ai regula pe oricine.

— Ce? Zice el.

— Nu ştiu unde începe şi unde se sfârşeşte, asta-i tot. Ai regula-o pe chelneriţa aia de nouăsprezece ani sau pe cea de cincisprezece ani care arată de nouăsprezece.

— Poftim?

— Nu ştiu care sunt limitele, asta-i tot. Nu ştiu unde tragi o linie. Oare pubertatea e linia aia? Acum li se întâmplă fetelor de nouă ani.

— Ce tot vorbeşti? Mă întreabă.

— Nu-i vorba despre ce regulezi, bineînţeles. Ci, ştii tu, despre ce doreşti. E vorba despre dorinţele tale. Există o limită în ceea ce-ţi doreşti să regulezi?

M-am înfuriat.

— Iisuse Hristoase, zice Tom.

Înşfacă haina de pe scaun şi se îndreaptă spre uşa de la intrare, dar eu mi-am luat deja geanta şi am ajuns acolo înaintea lui, bâjbâind după zăvor.

— Nu pleci.

— Dă-te la o parte.

— Nu pleci tu. Plec eu. O să mă duc la cârciuma aia nenorocită.

Am deschis uşa, aşa că în verandă se dezlănţuie o luptă şi o îmbrânceală vrednice de milă – Salut, Booterstown! Tom îşi dă seama că e gata să mă plesnească, aşa că ridică mâinile în aer. Şi iată răspunsul meu, cred, la problema impulsurilor şi acţiunilor lui şi a golului dintre noi. Dacă voiam să-l aflu. Dar nu vreau.

— Poţi să duci fetele dimineaţă, îi zic.

Pentru că aici se sfârşesc toate marile noastre emoţii, la cine duce fetele sau la cine face porridge-ul – cel puţin, aşa se întâmpla până când am cedat şi am încercat să-mi salvez căsnicia făcând eu totul. Hristoase, aş fi putut deveni o femeie plină de amărăciune.

— Ce vrei să zici cu „dimineaţă”?

Îl privesc cu mare asprime. El îşi duce mâna la buze, ca şi cum ar avea ceva lipit acolo, ceea ce-mi permite să trec pragul, să mă îndepărtez de el şi s-o iau pe alee.

— Unde te duci?

— Nu ştiu, îi spun.

Şi mă duc la Shelbourne, cu banii de pe cartea mea de credit.

E o greşeală.

Locul e plin de oameni care se distrează. Stau, beau, vorbesc şi râd. Par să plesnească de atâta bine.

Â De faptul că sunt ei înşişi. Tipul ăla, Dickie Kennedy, bea într-un colţ şi-mi amintesc cum s-a purtat cu nevastă-sa pentru că „a părăsit căminul familiei”.

A pus mâna şi pe casă.

Ar trebui să port fusta mea din tweed verde-deschis, strânsă pe coapse – le-ar pune în valoare. Ar trebui să stau aici într-una din rochiile alea strimte şi elegante. La asta mă gândesc pe marginea prăpastiei căsniciei mele (sau a sănătăţii mele mintale), în barul Shelbourne – mă gândesc la faptul că hainele ar conta.

Stau jos, beau gin cu apă tonică dintr-un pahar greu şi-mi dau seama că o femeie ca mine are un număr limitat de alegeri.

Acum doi ani, am primit o scrisoare de la Ernest.

Îmi scria ca să-mi spună că abandona preoţia, deşi se hotărâse să rămână la şcoala lui mititică din creierul munţilor. Episcopul ar fi putut să aibă câteva obiecţii, aşa că se hotărâse să nu-i spună – nu spunea nimănui în afară de prieteni şi de familie (dar nu-i spune lui mami!) că nu mai era „părintele Ernest”, ci, din nou, vechiul „Ernest”. Odată ce-ai fost preot, rămâi preot – deci nu spunea minciuni ţinându-şi gura. „Nu mai am alt loc în care să trăiesc decât în propria inimă”, scria el, vrând să spună că îşi va duce viaţa la fel ca înainte, dar într-un alt gen de intimitate.

Şi mi s-a părut că asta era cea mai mare prostie auzită vreodată până când, stând pe un scaun în barul Shelbourne, m-am întrebat ce s-ar întâmpla dacă aş continua ca înainte, dacă n-aş spune nimănui, dacă n-aş schimba nimic şi m-aş hotărî să nu mai fiu y y y măritată.

M-am întrebat câţi dintre cei din jurul meu trăiesc, se culcă şi râd cu soţiile lor în acest fel şi cât de trişti sunt. Nu cine ştie ce, după cum arată. Nu sunt deloc trişti.

Ultima oară când l-am văzut pe Dickie Kennedy a fost într-o casă nemaipomenită din Glenageary.

Probabil după naşterea Rebeccăi. Şi, Dumnezeule, era un sălbatic. „Văd că Brian are mâinile pline”, zice el după ce o sărmană femeie îşi netezeşte fusta pe un fund durduliu, pentru că nu e altă cale de-a se întoarce şi de-a ieşi din cameră. Stăm şi ascultăm tâmpeniile astea şi mâncăm rizoto cu ciuperci, iar apoi merluciu într-un sos verde-deschis. Mâncarea e foarte bună. Emer, femeia care a pregătit totul, are pielea îngroşată ca o platoşă din cauza statului prea mult la soare şi a cremelor. Mă simt atrasă de decolteul în V al bluzei ei ori de câte ori ridică din umeri şi văd cum totul se mişcă şi se încreţeşte, îmi pune câteva întrebări bune şi eu îi răspund, iar masa continuă şi toată lumea e mulţumită. E foarte spirituală. Se îmbată puţin. Ne spune o poveste despre o doamnă pe care o cunoaştem cu toţii şi care şi-a scos bluza în biroul lui Dickie – cât de urâtă era lenjeria, n-aveţi idee – iar el a venit acasă tremurând. Râdem. Apoi plecăm acasă.

Chiar şi Tom, după aceea, în maşină, se scutură puţin, de parcă nu are încredere în contractul care ni s-a oferit, chiar acolo.

— Despre ce-a fost vorba?

Mă întorc după ce îi dau drumul babysitterei, iar el stă în living, bâjbâind după o sticlă cu whisky pe întuneric.

Sau poate că asta s-a petrecut într-o altă seară.

O vreme, toate serile au semănat unele cu altele.

— Vrei să aprind lumina?

— Nu, mulţumesc.

— Vii la culcare?

O luăm iar de la capăt. Întotdeauna după câteva pahare, dar uneori chiar şi treji, jucăm jocul nefericirii – la nesfârşit, iarăşi şi iarăşi. Bing bang. Mai strâns, tot mai strâns. Încontinuu.

— Nu, mai stau puţin aici.

— Cum vrei.

— Da.

Stârneşte-mă să te înşel. Vino aici şi-ţi voi spune cât de mult te urăsc. Aşteaptă o clipă şi-o să te părăsesc, în tot acest timp, ştim că ratăm esenţialul, oricare o fi fost el cândva. Ştiu care e acum, pentru că, sus, copilul plânge în somn. Mă ridic să mă duc la el.

— Mulţumesc, zice Tom.

— Ce?'

— Mulţumesc că stai cu mine.

— O, pentru numele lui Dumnezeu.

— Nu. Chiar îţi mulţumesc.

Sau o variantă a celor de mai sus – Tom şi cu mine rareori ţipăm, pur şi simplu urâm.

— Mă întorc într-o clipă, îi spun.

Şi într-o noapte – poate chiar în noaptea asta, după merluciul în sos verde, nevasta durdulie a lui Brian, femeia cu lenjerie de proastă calitate şi toate punctele câştigate şi pierdute pe rând – Tom îşi scoate ţigara din gură. O ţine sub bărbia mea şi apoi o striveşte în pumn. Când desface pumnul, mirosul e slab, dar oribil.

Îmi goleşte capul.

Treaba e că, dacă o să mă duc la Rebecca s-o sărut, ea o să fie fericită. Dacă o să stau pe braţul fotoliului şi-o să-l sărut pe Tom, el n-o să fie fericit.

Aşa că mai rămân cu el încă o clipă, învăluită în mirosul de ars al dezgustului de sine pe care-l afişează. Îi ţin capul lipit de sân. Fac asta până când ţipetele Rebeccăi ating apogeul, asta mă împinge să mă ridic de fiecare dată. Apoi plec.

Copiii ne-au salvat, cel puţin o vreme. Cred că a încetat să mă mai urască după ce am renunţat la serviciu. Bineînţeles, Tom o să spună că nu m-a urât niciodată, că m-a iubit tot timpul. Dar eu recunosc imediat ura când o văd. O recunosc pentru că e o parte din mine care vrea să fie urâtă.

Trebuie să fie.

Oricum.

A devenit mai uşor cu timpul, dar nu s-a remediat niciodată.

M-am gândit la asta cât am stat în barul Shelbourne – la faptul că-mi trăiesc viaţa între ghilimele. Aş putea să-mi iau cheile şi să mă duc „acasă”, unde aş putea „să fac sex” cu „soţul” meu, la fel ca mulţi alţii. Asta fac de ani de zile. Şi se pare că nu mi-a

păsat de ghilimele sau nu am remarcat că trăiesc între ele, până la moartea fratelui meu.

Britanicii, îmi zic eu hotărâtă, îngroapă oamenii când sunt atât de morţi, încât îţi trebuie alt cuvânt pentru asta. Britanicii aşteaptă atât de mult o înmormântare, încât oamenii nu se mai adună să jelească, ci mai curând să se plângă că acel cadavru mai e încă acolo. E coadă, spun ei la telefon (britanicilor le plac cozile). Nu se strâng până când emoţia nu a dispărut.

Cum să interpretez oare cele zece zile de aşteptare a documentelor, a certificatelor de deces şi a ordinelor de deplasare care trebuie să ajungă, în felul lor, în plicul ce o să-mi însoţească fratele în călătoria lui spre casă?

Intre timp, pentru că imprimantele se blochează şi computerele aşteaptă, pentru că asistenţii legistului se duc la sala de gimnastică, iar cei de la registratură se luptă cu sistemele de încălzire avariate, Liam zace într-un frigider anonim, iar eu – toţi, de fapt – îmi continui viaţa. Din când în când, în timp ce umblu prin casă, pune brusc stăpânire pe mine sentimentul că am uitat ceva în mod ruşinos: un tampon care se scurge în apa toaletei de la parter, un biscuit pe braţul fotoliului sau că am uitat să-mi termin ceaiul. Îl simt răcindu-mi-se în gură în timp ce îl caut şi în cele din urmă găsesc ceaşca goală.

În fiecare zi mă duc în Griffith Way şi stau, într-o atmosferă oarecum protocolară, cu mama şi cu Bea, dacă e acolo, sau cu Kitty. Discutăm despre lucruri obişnuite. Sau o aşezăm în faţa televizorului şi ne retragem în bucătărie, unde Kitty – noi toate – părem în acelaşi timp micşorate şi uriaşe. Sunt şocată de cantitatea de produse de care avem nevoie, fiecare dintre noi e dichisită, pomădată până nu mai rămâne nici un centimetru de piele neacoperit cu cosmetice mate sau lucioase. Asta înseamnă să fii între două vârste într-un loc în care ai copilărit, iar acum, în afară de faptul că suntem atracţia locului, suntem tratate iar ca nişte copii, nu atât de mama, cât de moartea însăşi. Dar de data asta suntem nişte copii foarte buni.

Sunt o fiică bună. Sunt o fiică foarte bună. Dintr-un impuls burghez, mă duc la Kilkenny Design şi-i cumpăr mamei un şal superb, din caşmir crem, cu un model ca o pânză de păianjen.

Îl scoate din pungă, vrăjită o clipă de ideea că ar putea arăta ca o bătrână de la televizor.

Deci asta îţi dau, când îţi mor copiii.

Îmi dă voie să i-l pun, dar urmerii ei rotunzi, bătrâni, îl resping, aşa cum gura ei respinge proteza, îl trage în poală, zicându-mi:

— Ar fi potrivit ca şal de botez, nu-i aşa? Ciara stă să nască.

Pentru că, deşi nu ne recunoaşte când ne vede în carne şi oase, mama îşi numără progeniturile şi progeniturile progeniturilor până la a treia generaţie; le trece numele în revistă cu uşurinţă şi cu plăcere.

— Trebuie să nască în februarie, nu-i aşa? Atunci e foarte frig.

Toţi copiii din familia Hegarty sunt botezaţi, pentru că să procedezi altfel ar însemna să-i răpeşti acestei femei ceea ce i se cuvine de drept, mica ei comoară de suflete – cu toţii mergem încet şi conştiincioşi spre baptisteriu şi îi predăm preotului. Nu m-a deranjat, de fapt, dar cred că Jem forţa nota. Cine ştie în ce cred cei din familia Hegarty? Mossie-psihopatul se duce la slujbă în fiecare zi în postul Paştelui, dar ştim asta doar pentru că, fiind psihopat, ne-o mărturiseşte. Noi, ceilalţi, ne spunem rugăciunile de unii singuri.

Îi iau şalul, îl împăturesc şi-l pun la loc în punga de hârtie, spunându-i:

— Nu vrei să primeşti ceva doar pentru tine, mami, măcar o dată?

Iar ea îmi aruncă o privire ţanţoşă, de parcă ar vrea să zică: „Ce? Vrei să fiu ca tine?”.

Nu-mi dau seama de ce e rău să fii ca mine. Şi nu sunt sigură că m-ar plăcea mai mult, dacă şi-ar aminti cum mă cheamă. Mami a fost întotdeauna liberă să aleagă pe cine să iubească şi pe cine nu.

Pe băieţi, în primul rând, desigur, şi, după băieţi, oricare dintre fete era la fel de bună.

Eu n-am fost bună. Nu prea ştiu de ce. Nu e vorba că aş fi făcut vreodată ceva deplasat. Pur şi simplu nu puteam fi fraierită şi nici Liam nu putea.

Pur şi simplu nu ne lăsam fraieriţi de chestia asta cu sărmana mami vehiculată de cei din familia Hegarty.

Sărmana mami stă şi urmăreşte programul TV de după-amiază, ca de obicei, aşa cum face şi cum va face înainte şi după moartea oricărei fiinţe umane.

Atunci când vorbeşte, se referă la lucruri care s-au petrecut cu mult timp în urmă, înainte ca noi să venim pe lume: aventura cu calul lăptarului, ziua în care a dat foc covorului din livingul casei din Broadstone, mama ei, Ada, strâmtorată la sfârşitul lunii, făcând o tocană numai cu legume – tocană de junglă, cum îi spunea ea, morcovii fiind „carne de tigru” şi păstârnacul – „bucăţi de cămilă”.

În jurul nostru, casa e goală şi ponosită; un labirint de compartimente viermuind de fantomele copiilor care am fost cândva. Trei morţi – suntem aproape o familie normală acum. Încă vreo câţiva şi o să ajungem la dimensiunea corectă.

Odată, a venit un tip să-mi cureţe covoarele şi mi-a spus că era ultimul din cei douăzeci şi unu de copii. Toate familiile mari seamănă. Întâlnesc uneori oameni din astfel de familii la petreceri sau prin cârciumi, ne anunţăm reciproc şi apoi suferim împreună – Billy la Boston, Jimmy-Joe în Jo'burg o duc minunat – morţii întâi, apoi cei pierduţi, apoi nebunii.

Întotdeauna există un beţiv. Întotdeauna există unul peste care ai dat buzna, copil fiind. Întotdeauna există unul care are un succes colosal şi o mulţime de case în diverse ţări, unde nimeni nu e invitat niciodată. Sau o soră misterioasă. Astea sunt, bineînţeles, doar tendinţe şi, ca orice tendinţe, se schimbă.

Pentru că familiile noastre cuprind totul şi, în toiul nopţii, totul capătă înţeles. Ne compătimim mamele, gândindu-ne la ce au fost supuse în pat şi în bucătărie, şi le urâm sau le venerăm, dar plângem întotdeauna după ele – cel puţin, eu fac lucrul ăsta. Durerea imponderabilă a mamei, faţă de care mi-am întărit inima. Un pahar în plus şi o să dărâm masa, ca toţi ceilalţi, şi o să urlu după ea.

Iată ce a făcut mama de-a lungul anilor:

1) Ceşti de ceai.

Mama a pus apă, în viaţa ei, în mii de ibrice de ceai – n-a făcut altceva, pe bune. Iar noi ne băteam pentru el. Lui Midge îi plăcea să fíe fiert mult, lui Ernest – slab. Lui Mossie îi plăcea să agite ceainicul, dar Ita a fost cea care m-a stropit zdravăn odată, legănându-l în arc – văd încă panglica murdară de apă şerpuind spre mine, simt încă linia dureroasă de pe abdomen şi cât de rece era bumbacul în timp ce încercam să-l dezlipesc.

Cine vrea ceai?

Ciudat, dar a făcut doar doi alcoolici, din gama AA-vrei-să-ncerci. Dar tuturor celor din familia Hegarty le e sete. Toţi cei din familia Hegarty ar ucide pentru o ceaşcă de ceai.

2) Descendenţi.

Majoritatea fetelor au fost nişte fundături genetice şi cine le-ar putea învinui, deşi Midge a avut şase copii – i-a avut de timpuriu şi la distanţe mici; primul ei născut a coincis cu ultimul al lui mami

(nu e vorba de nici o competiţie la mijloc). Jem are nişte copilaşi adorabili. Mossie, psihopatul, are trei copii prudenţi, care n-au părăsit niciodată casa părintească din Clontarf.

3) Bani.

Nimeni nu are o slujbă ca lumea, în afară de Bea, care e manager la o mare agenţie imobiliară din oraş, şi de Mossie, care e anestezist (îl bănuim că, într-o zi, o să lase gazul deschis puţin prea mult).

Dar numele slujbelor noastre, ale celorlalţi, sunt doar nişte eufemisme. Ita e artizan la domiciliu, Kitty e actriţă, eu sunt cucuvea, Alice e grădinar.

Ivor şi Jem lucrează în multimedia, care e cel mai mare eufemism dintre toate. Ernest e preot (nu mai zic nimic).

4) Heterosexuali.

— Sunteţi toţi heterosexuali? M-a întrebat odată prietenul meu Frank pe un ton neîncrezător.

— Hmmmmmm…, am zis.

Midge? Nimic relevant, nu-i aşa? Odată ce eşti moartă. Sau, alternativ, odată ce te-ai măritat cu un manager de cârciumă şi ai cumpărat o casă în Churchtown. Midge a fost mamă; a fost o persoană care te ştergea, o bătăuşă, o panicoasă, o colecţionară de chinuri, în special ultimul şi cel mai mare. S-ar fi putut să fie homo sau hetero sau regulatoare de oi1, e prea trist să te gândeşti la asta. Ceea ce dorea Midge nu conta câtuşi de puţin. Cât despre restul: jumătate din prietenii lui Bea sunt homo, dar nu cred că ea este. Ernest e celibatar. Kitty se culcă cu mulţi bărbaţi, îi iubeşte pe toţi şi toţi sunt însuraţi.

Asta e o orientare sexuală? Ar trebui să fie – căpriţa naibii. Nu face decât să reguleze visul imposibil.

Nimeni nu ştie nimic despre Alice. Dar toţi ştiu despre gemenii Ivor şi Jem, care se bucură de o viaţă sexuală normală şi plăcută

(ura!) – nu unul cu celălalt, mă grăbesc să adaug, ci cu partenerii lor, dintre care unul e o fată din Surrey şi celălalt e un producător neamţ (masculin) de radio.

1. În engleză, sheep-shagging se referă la o tradiţie galeză inaugurată în secolul al XVI-lea de un preot care era curios să vadă câte oi pot fi aduse la orgasm în cinci minute.

Între timp, bebeluşul Stevie se bucură de sex angelic, sus, în cer, gol, alături de ceilalţi heruvimi. E la fel de poponar ca şi ei, în cel mai înalt grad. Scot nişte mici ţocăituri când se pupă. Sună exact ca numele lor. Putti. Putti. Putti.

Niciunul dintre noi nu e hetero. Asta nu înseamnă că cei din familia Hegarty nu ştiu ce vor. Dar o parte din dorinţele lor au luat-o razna la modul catastrofal.

Asta simt când mă uit în susul scărilor, spre camera în care am fost concepuţi cu toţii: simt haosul destinului nostru – sau nu chiar un haos, mai curând ceva destul de vag – faptul că niciunul din noi nu şi-a găsit făgaşul. Şi-mi amintesc cât de mândri eram.

Cât de loiali. Şi cum ne sprijineam unul pe celălalt.

N-a fost asta pur şi simplu minunat?

Ştiam întotdeauna unde era fiecare. Obişnuiam să stau pe pervazul ferestrei de la camera noastră, ghemuită, cu spatele la sticla fragilă, şi îi reperam pe toţi: Ita la oglinda din baie, Midge la chiuvetă.

Mossie scărpinându-şi pielea capului cu cotorul cărţii de biologie, Liam ţinând de urât cuiva în coridorul ce dădea spre grădină. Chiar şi noaptea ştiam unde era fiecare: fiecare cameră rece şi din ce în ce mai stătută pe măsură ce întrega zi fetidă ieşea prin pielea adormită a fraţilor mei; mirosul pastilelor mamei în toaleta de la etaj, după ce se ducea să facă pipi.

Se trezesc. Se întorc acasă.

Bea, Ernest, Ita, Mossie, Kitty, poate şi Alice, şi, cu siguranţă, gemenii, Ivor şi Jem.

Or să duduie pe deasupra capetelor noastre în burţile imense ale avioanelor. Ivor de la Berlin şi Jem de la Londra, Ita din Tucson şi misterioasa Alice – Dumnezeu ştie de unde. Poate şi părintele Ernest, cu o pălărie de băştinaş, de la Lima, via Amsterdam.

Grămada familiei Hegarty. Să ne ajute Dumnezeu.

O să facem ce fac cei din familie. O să fim curajoşi, decenţi şi inimoşi, o să plângem şi o să suferim.

N-o să se audă morţii mă-tii, pentru că cei din familia Hegarty nu spun morţii mă-tii; partea bună a faptului că eşti prost educat e că nimeni nu e blamat. Suntem o grămadă întru totul liberă. Suntem fiinţe brute. Unii supravieţuiesc mai bine decât alţii, asta-i tot.

Corpul nu a ajuns încă.

Tom lasă pe masa din bucătărie suplimentul de imobiliare, cu încercuiri şi bifări în dreptul proprietăţilor ruinate din centrul oraşului. Subliniază cuvintele „Necesită reparaţii”. Cred că se gândeşte la mine. Şi eu mă gândesc – mulţumesc, Tom – că e cea mai nemaipomenită chestie pe care o poţi face când îţi moare cumnatul.

Mă duc să schimb şalul lui mami şi bântui prin oraş, apoi mă trezesc plângând pe scara rulantă de la Brown Thomas, care nu e decât un simplu magazin. Şi ceea ce mă face să plâng e faptul că nu există nici un lucru aici pe care să nu-l pot cumpăra. Pot cumpăra aşternuturi de pat sau chiar un pat. Pot cumpăra jeanşi eleganţi pentru fete sau o haină Miu Miu pentru mine, dacă nu-i prea pătrăţoasă.

Pot cumpăra cutiile din plastic Brabantia, la care mă uit acum la etajul al treilea şi în care-aş putea depozita paste, orez, linte, seminţe de dovleac şi tot felul de lucruri uscate, în special cele care nu sunt gătite sau nu sunt folosite şi stau pe raftul de sus.

Încerc să număr. Să iau una pentru mălai, care stă în pachet de cinci ani, aşteptând ziua în care o să avem nevoie de toate alimentele uscate? Dar năutul? Cutiile sunt la jumătate de preţ. Cred că am nevoie de nouă. Încerc să le stivuiesc pe braţul sting, plângând ceva mai tare acum, imaginându-mi inundaţii, ciumă sau o bombă nucleară care ne forţează să ne închidem în casă şi să mâncăm mămăligă din mălai vechi de cinci ani. Dacă o să mă întrebe cineva ceva, o să-i spun că plâng din cauza sfârşitului lumii.

Brusc, îmi vine să arunc în aer cele cinci cutii Brabantia şi să urlu sau să mă duc la casă, să-mi deşert punga pe tejghea şi să zic: Dar oamenii înfometaţi din Africa, cu burţile umflate şi cu ochii şiroind de puroi? Pentru că pot cumpăra absolut orice din acest magazin. Fratele meu a murit de curând şi eu pot cumpăra absolut orice.

— Ai nevoie de o provocare, zice Rebecca entuziasmată, ea, care are doar opt ani.

— Nu te am pe tine? Îi răspund.

Sunt copii buni? Sunt fiinţe decente? În mare parte. Deşi Emily e ca o pisică, iar pisicile, îmi zic mereu, îţi sar în poală să vadă dacă eşti suficient de rece ca să mănânce.

Mă gândesc uneori la Michael Weiss – mă întreb dacă şi el a sucombat, cu o femeie greu de întreţinut şi nişte copii care trăiesc visul clasei de mijloc, dar cu aviditate, la fel ca fetele mele. Şi simt că el s-ar putea descurca, că ar şti cum să manevreze lumea asta roz, cu păpuşi Bărbie care-ţi plac, dar nu prea mult, pe care le cumperi sau nu-ţi baţi capul să le cumperi, la urma urmei.

Liam nu a intrat niciodată într-un magazin.

Aşa că, în onoarea lui, pun cutiile la loc şi mă îndrept spre casă, arătându-i toate schimbările, acum, că e mort.

— Uită-te la şirul ăla de felinare! Îi zic.

Nu e convins.

De fapt, făceam asta când era încă în viaţă: micile schimbări şi lucruri care mă iritau, parcările rezidenţiale, blocajele din trafic, cele şapte milioane de conuri portocalii ale felinarelor de aici şi până la Kinnegad, pe toate i le arătam, pentru că el locuia la opt sute de kilometri depărtare. Şi, deşi se întorcea din când în când şi-şi petrecea vacanţele în vest, aceste schimbări aveau loc fără el. Şi, deşi niciuna nu conta pentru el, mă întrista faptul că rămăsese în urmă. Liam trăise, oarecum, în anii '70. Poate că, în realitate, era mai cosmopolit decât noi toţi – când gătea curry la Londra, având tot felul de prieteni uimitori – dar când venea acasă, părea un înapoiat, un ţărănoi.

Fratele meu emigrant e o stafie de modă veche, iar când a murit, l-am încălţat în cizme vechi, din piele, pentru că, în mintea mea, anii '70 din Irlanda se confundau cu anii '50.

Mă aştept să găsesc casa ticsită, dar Bea scutură uşor din cap în uşă.

— Numai noi, de fapt, zice ea. Şi câţiva vecini.

— La ce te aştepţi? Vreau să-i spun. Cine o să vină să se uite la un mort în livingul nostru când nu avem nici măcar un pahar ca lumea cu vin? Dar nu o spun. Tom e în spatele meu. M-a prins de cot şi se foloseşte de el ca să mă dirijeze; în mod normal m-aş enerva, dar strânsoarea lui e atât de demodată.

Nimeni nu te mai ţine aşa, cu excepţia lui Frank, de la birou, care era homo, dar care a murit.

— Totul stă în ochi, mi-a spus el cândva, în timp ce mă conducea la o petrecere îngrozitoare. Şi mă gândesc: Sărmanul Frank. De ce nu l-am plâns pe Frank? Îmi dau seama, brusc şi foarte convinsă, că trebuie să pun un covor la etaj; Frank ar fi fost întru totul de acord. Şi să iau din nou pe cineva să mă ajute la curăţenie. Trebuie să iau pe cineva care să se ocupe de mărunţişurile suplimentare. Apoi îmi amintesc de astmul Rebeccăi – cum fac de obicei în acest moment – şi, înainte să

termin să-mi amintesc, mă uit la trupul mort al lui Liam depus în camera din faţă.

Ăl Oare nu ne-am mai întâlnit?

Văd culoarea noului covor pe care mi-l doresc.

Cred că i se zice „lemn plutitor”.

De ce te tot ţii după mine?

Camera e aproape goală. Nu e nimeni cu care să pot vorbi despre plămânii copiilor sau despre culorile covorului, despre ţesături sau buturugi, iarbă de mare sau procentajele de lină. Mort sau viu. Liam nu dă doi bani pe chestiile astea. Mă aşez. L-au îmbrăcat într-un costum bleumarin cu cămaşă albastră, arată ca un poliţai. I-ar fi plăcut.

Cine l-a îmbrăcat?

Tânărul antreprenor de pompe funebre cu buze groase şi gaură în ureche, care vorbea la mobil cu prietena lui în timp ce ridica îndemânatic capul greu pentru a strecura cravata.

Costumul, sunt sigură, va fi trecut pe factură.

Mă aşteptam ca sicriul să fie aşezat transversal, dar nu e destul spaţiu. Capul lui Liam e îndreptat spre draperiile trase, iar în spatele lui sunt nişte luminări, înfipte în sfeşnice înalte. De unde stau, nu-i pot vedea faţa cum trebuie. Sicriul din lemn face un unghi în jos, tăindu-i pometele obrazului.

Zăresc o adâncitură în locul în care ar trebui să-i fie ochii, dar nu mă ridic să văd dacă această adâncitură e bine umplută sau dacă are pleoapele închise.

Această ridicare şi coborâre a osului e tot ce vreau să văd din el deocamdată, mulţumesc.

Fotoliile şi canapeaua au fost împinse în spate, dar doamna Cluny, care s-a oprit să se roage, s-a aşezat pe unul dintre

scaunele tari aduse din bucătărie. Kitty face de serviciu lângă peretele îndepărtat, I în caz că vreun îndoliat e lăsat singur acolo într-un mod indecent. Se uită la mine, cum stau cocoţată pe braţul canapelei, şi dă ochii peste cap. După o clipă se apropie şi mă întreabă încet:

— Rămâi?

— Nu, îi răspund.

Nu mă înţelege. Pentru mine toată treaba s-a isprăvit, s-a terminat şi răsterminat. Vreau să îngrop chestia asta şi s-o dau la o parte din drum.

— O s-o rog pe Ita sau pe altcineva, spun. Nu.

Nu pot. Trebuie să văd de copii.

— O, copiii, zice ea puţin cam tare.

De fapt, Rebecca îşi face brusc apariţia în cameră, îndreptându-se spre mine cu spatele, până se ciocneşte de genunchii mei.

— Unde e taică-tău?

Când ridic privirea, o văd pe Emily legănându-se de clanţa uşii, cu ochii ţintă la sicriu şi pantoful izbind vopseaua.

— Vrei să încetezi? Îi spun.

N-o face.

— Vrei să încetezi să mai laşi urme de zgârieturi pe uşa bunicii?

Atunci îmi dau seama unde ne aflăm.

— In regulă, îi spun. E mort. Ceea ce nu e, dacă mă gândesc, lucrul cel mai liniştitor pe care i l-aş putea spune.

Într-o învolburare bruscă a kiltului şi a părului de culoarea nisipului, Rebecca se întoarce la uşă şi pleacă amândouă. Le aud

râzând în hol, apoi alergând pe trepte, deşi n-ar trebui să se ducă sus. Simt ridicându-se în mine un val de furie împotriva lui Tom, care a insistat să luăm copiii cu noi, dar nu se deranjează să-i supravegheze, nici măcar atunci când e un cadavru în casă, după care cineva apasă butonul mute şi trece ceva vreme până când observ că Kitty a plecat, iar eu sunt singura Hegarty din încăpere.

Nu ştiu cât durează asta, dar simt că se scurge mult timp, iar eu depistez şoaptele isterice ale fetelor sus – legate de ele oriunde s-ar duce şi legate de acest gunoi din camera din faţă. Partea din spate a casei răsună de vocile celor pe care nu vreau să-i văd, aşa că rămân unde sunt şi hotărăsc să nu mă plâng.

Aşa mă găseşte Ernest când intră în cameră, abia coborât din avion. E atât de incontestabil el însuşi, încât trec câteva clipe înainte să încetez să-l mai văd pe fratele meu mai mare şi să mă trag înapoi să mă uit cum arată acum. Descopăr că arată bine. Are nişte haine puţin cam triste, dar la capătul hanoracului şi al pantalonilor din poliester se iveşte capul lui mare şi sănătos, care devine din ce în ce mai frumos odată cu trecerea anilor. Îmi dau seama că are scăfârlia bunicului Charlie, care străluceşte în lumina luminărilor, şi mâinile mari ale bunicului, care apucă o mână de-a mea, şi nu ştiu, când Ernest mă strânge la piept, dacă e o îmbrăţişare de preot sau de bunic – fără sâni, oricum: sânii mei mici nu stau în calea îmbrăţişării.

Cum reuşeşte?

E meseria lui. Fratele meu are o inimă antrenată – pentru el, compasiunea e un muşchi; înclină capul când îi vorbeşti. Abia dacă se uită la sicriu, dar îmi cântăreşte privirea. Apoi se întoarce uşor spre cadavru.

— Nu le spune celorlalţi că sunt aici, bine? Mă roagă. Nu încă. Şi mă trimite cu o înclinare a capului afară din cameră. Desigur, ăsta e un alt motiv pentru care-l urăsc, cu toată francheţea lui preoţească – prefăcătoria asta. Totuşi Ernest a fost întotdeauna drăguţ cu mine, pe când creşteam. Păstram o distanţă potrivită între noi.

În hol, trag cu urechea la vocile din bucătărie – o notă americană ascuţită, a Iţei, mai mult ca sigur.

Şi nevasta lui Mossie potolindu-şi copilaşii perfecţi.

Mă întorc şi urc la etaj să-i găsesc pe-ai mei.

— Rebecca! Emily!

Scările sunt înguste şi mai abrupte decât mi le amintesc. Le aud râsetele deasupra mea, ca ale copiilor care se ascund între crengile unui copac, dar când ajung pe palier, nu mai sunt.

A trecut mult timp de când n-am mai fost aici.

Acesta era etajul fetelor: Midge, Bea şi Ita în camera din spate, eu, Kitty şi Alice în camera din faţă, cu vedere spre cireşul înflorit, spre firele electrice negre şi înclinate şi spre un felinar alb. Pe vremea aia părea mică. Sacul de dormit al lui Kitty e pe patul ei, celelalte două paturi sunt goale. Labirintul de rafturi şi de uşi mici de dulap care încadrează fereastra e făcut de tata din PVC alb. Au mai rămas câteva manuale pe un raft, niciunul în engleză – probabil de aia n-au fost aruncate. Das Wrack de Siegfried Lenz şi povestirile lui Guy de Maupassant, una care se cheamă La Mer, unde, din câte îmi amintesc din şcoală, un marinar îşi pune braţul tăiat într-un butoi cu sare ca să-l aducă acasă. Cărţile păreau mai mult pătate decât citite, dar le şi citeam: Ta Tir na nOg ar chul an ti Tir ălainn trina cheile1

Mă întorc şi le găsesc pe fete la uşă.

— Haideţi, coborâţi.

Şi aceste copile, care nu fac nimic din ce le spun, se întorc şi o pornesc înaintea mea pe scări. Jos, Rebecca mă ia de mână şi mă duce la bucătărie, ca pe un uriaş rătăcit pe care l-a descoperit în hol.

Mossie ne apuca mâinile într-un anumit fel. Ne strângea oasele mici până ţipam, apoi ne freca articulaţiile degetelor între ele, înainte şi-napoi. Acum e în bucătărie şi stă la masă cu Tom: cei

doi profesionişti din încăpere, vorbind ca de la bărbat la bărbat. De ce bărbaţii nu stau niciodată jos? Mă întreb, apoi îmi dau seama că toate scaunele sunt lângă cadavru. Mă uit înjur. Ita stă sprijinită de chiuvetă.

Pare mai mică decât e. Chiar şi faţa ei pare aşa – poate că e din cauza luminii care pătrunde prin fereastra din spatele ei. Dar se menţine foarte bine şi, când o sărut, am aceeaşi senzaţie de vomă pe care mi-o dă carnea lustruită din camera de alături.

Apoi gemenii mă îmbrăţişează, fiecare dintr-o parte – cum fac de obicei, amândoi fiind fermecători şi scumpi la vedere. O caut pe Kitty şi o zăresc afară, în grădină, fumând. Misterioasa Alice nu e aici. Probabil c-a înnebunit brusc, îmi zic dintr-odată. Poate că misterioasa Alice a fost întotdeauna nebună.

1. Poem irlandez pe care îl învaţă copiii la şcoală: „în spatele casei e un tărâm magic/tot alandala Traducerea din irlandeză în engleză îi aparţine doamnei Sinead Mac Adoha, director al Irish Literature Exchange.

Copiii lui Midge stau strânşi în gaşcă şi mă întorc bucuroasă spre ei, dar Bea îmi aruncă o privire, dându-şi părul peste umăr.

Bine. Foarte bine.

Mă apropii de locul unde stă mama şi rămân lângă fotoliu, în timp ce o vecină termină de spus cuvintele rituale.

— Da. Mulţumesc. Da.

Vecina, doamna Burke, e aplecată mult în faţă şi-i spune lui mami un secret la ureche, mângâind-o tot timpul pe mână.

— Da, repetă mami. Mulţumesc. Da.

Când doamna Burke se îndepărtează, fac un pas să-mi sărut mama.

S-a petrecut. A stat şi s-a uitat la televizor în ultimele zece zile, aşteptând ceva care acum a sosit cu-adevărat. „A lovit-o”, cum se spune. Ca un camion. N-a rămas mare lucru din ea.

Mama a fost mereu o fiinţă nedefinită, dar acum a dispărut complet. O privesc în ochi încercând s-o găsesc, dar ea protejează ce a mai rămas din ea undeva, în adâncul ei. Priveşte lumea din acest loc îndepărtat şi nu se opune nici unui lucru, fără să ştie, de fapt, ce se întâmplă. E greu de spus cât pricepe, dar trăieşte într-o linişte netulburată.

— O, bună, îmi spune şi în vocea ei se simte o dragoste înceţoşată – faţă de mine, de masa plină de mâncare, faţă de toţi cei din jur.

— Mami, îi zic aplecându-mă s-o sărut pe obraz şi, deşi nu prea avea obiceiul să ne sărute sau să se lase sărutată, nu se fereşte de mine acum, ci întinde faţa ca o debutantă pentru a primi sărutul meu copilăros, cu buzele ţuguiate. Bănuiesc că m-a uitat cu totul, dar îmi ia mâna, o cuprinde între palmele ei uşoare şi ridică privirea.

— Întotdeauna aţi fost prieteni buni, zice ea.

— Da, mami.

— Întotdeauna v-aţi purtat bine unul cu altul, nu-i aşa? Întotdeauna aţi fost prieteni buni.

— Mulţumesc, mami. Mulţumesc.

Simt mâna caldă a lui Tom la baza şirei spinării.

Cred, cel puţin, că-i el, dar când răsucesc capul, nu e acolo. Cine m-a atins? Îmi îndrept spinarea şi mă uit la toţi cei din încăpere. Cine m-a atins? Vreau să întreb cu glas tare, dar cei din familia Hegarty, nevestele şi copiii lor sunt la mare distanţă acum: se mută dintr-un loc într-altul, vorbesc, mănâncă, fără să se gândească.

— Te simţi bine, mami? O întreb în chip de rămas-bun.

— Vreau să văd copiii, îmi zice.

— Ce? Spun eu. Ce?

— Copiii, repetă. Trebuie să văd copiii.

— Sunt sus, mami, îi răspund. Nu. Sunt aici. Mă duc să-i caut, mami. O să-i găsesc pentru tine.

Apoi Tom apare, în sfârşit, lângă mine. Se apleacă să ia mâna mamei cu o înţelegere fără cuvinte, apoi se îndreaptă, mă prinde din nou de cot şi mă conduce prin cameră.

— Ai fost aici? Îl întreb.

— El ne priveşte, zice Tom. Apoi se opreşte. Nu e el.

— N-am de unde să ştiu, zic.

Simt degetele lui Tom strângându-mi braţul. Nu-mi lasă nici un strop de îndoială. Bărbatul ăsta o să mă reguleze curând pentru a-mi aminti că sunt încă vie.

Între timp îmi spune:

— Seamănă cu un agent de vânzări.

— Din cauza cămăşii, zic.

— Ah. Tuturor ni se întâmplă.

Apoi apar copiii: Rebecca, Emily şi Roisân, fiica cea mică a lui Mossie – pe care o vezi des şi n-o auzi deloc. Ce păpuşă. Se opreşte în faţa mea şi-şi leagănă burtica dintr-o parte într-alta.

— Vrei s-o saluţi pe mătuşica ta? O întreb. Vrei s-o faci sau să chiţăi ca un şoricel? Chiţ-chiţ.

O ciupesc de burtă cu degetele mele de vrăjitoare bătrână. Apoi mă ridic şi-i şoptesc lui Tom:

— Mami zice că trebuie să vadă copiii.

— Bineînţeles.

— Vrei să-ncetezi odată? Îi spun.

— Ce?

— De ce trebuie să vadă copiii?

— Ei, zice Tom.

— Copiii nu sunt făcuţi pentru aşa ceva, spun cu oarecare aprindere. Şi, brusc, mă priveşte interesat, înainte de-a le răsuci pe fete de umeri şi de-a le împinge spre bunica lor.

— Pupaţi-o pe bunica, hai.

Fetele stau în faţa mamei. E posibil ca Emily să-şi şteargă gura în faţa ei – nu-i plac săruturile umede, ci numai alea uscate, „ca ale lui tăticu'„. În acest caz, nu apar fluide. Mama ridică mâna şi o pune pe capul Rebeccăi, apoi se întoarce, destul de ceremonios, şi face acelaşi lucru cu Emily, care primeşte gestul cu ochii căscaţi.

Urmăresc pantomima ca şi cum m-aş afla la mare distantă. Ca şi cum n-aş fi rudă cu nimeni de-acolo.

Dar sângele îmi fierbe.

— Şi pentru ce sunt făcuţi? Mă întreabă Tom.

— Nu sunt făcuţi pentru nimic, îi răspund. Pur şi simplu există.

Şi chiar cred asta.

Rebecca se întoarce la mine. Faţa îi e plină de lacrimi nevărsate şi o iau cu mine afară o clipă.

Camera cealaltă e ocupată de sicriu, aşa că nu avem unde să ne ducem decât pe scări, unde ne aşezăm pe când fata mea delicată şi dezorientată îmi plânge în poală pentru ceva ce nu înţelege. Apoi îşi revine puţin.

— Vreau să mă duc acasă, spune cu faţa încă în poala mea.

— Mai aşteaptă puţin.

— Nu-i drept. Vreau să merg acasă.

— De ce nu-i drept? O întreb. Ce nu-i drept în asta?

Se simte insultată în frăgezimea ei de apropierea morţii. Nu-i cade bine, pentru că face parte dintr-o formaţie de fete, poate – sau aşa cred eu, cuprinsă dintr-odată de impulsul de-a o duce la sicriu, de-a o forţa să stea în genunchi şi de-a o obliga să mediteze la Ultimele Patru Lucruri.1

Iisuse. De unde îmi vin ideile astea? Trebuie să mă calmez.

— Asta n-are legătură cu tine, bine? Oamenii mor, Rebecca.

— Vreau să merg acasă!

— Iar eu vreau să fii ceva mai matură aici. Bine?

Şi îi dăm înainte.

— Nici măcar nu-mi plăcea de el, zice ea cu un ultim suspin sfâşietor şi asta mă face să râd atât de tare, încât ea se opreşte din plâns şi se uită la mine.

1. Moarte, Judecată, Rai, Iad.

— Nici mie, iubito. Nici mie.

Emily a ieşit să mă caute, urmată de Tom. Aşa că ne-am ridicat, ne-am scuturat de praf şi ne-am întors încă o dată. Cu copiii şi soţul meu alături, mă întorc la o altă adunare a familiei; la fiecare dintre ele se servesc sendvişuri cu şuncă şi felii de pâine fără coajă, unt şi salată de varză cu maioneză, luată de la supermarket, chipsuri cu brânză şi ceapă care se pun pe marginea farfuriei. Cârnăciori pentru cocktail şi pătrăţele de plăcintă cu carne, salată de fructe pentru Mossie, care se plânge întruna de colesterol. Mai sunt şi biscuiţi Ritz cu pate de somon

şi un singur ere vete în vârf, alţii cu o frunză de pătrunjel peste o pastă din brânză de vaci. Şi humus pentru Kitty sau Jem sau oricare dintre ei e vegetarian săptămâna asta, într-un trio de sosuri de guacamole şi taramasalata. Văd somonul meu afumat, lasagna lui Bea şi nişte jeleuri fantastice, făcute de mama cu o seară înainte, cu o hotărâre liniştită, şi lăsate să tremure în nişte boluri mici de sticlă.

Nu există nici urmă de vin.

Nu, spun minciuni. De data asta, pentru prima oară – poate în cinstea faptului că Liam bea vârtos – pe masă sunt două sticle de vin, una cu vin roşu, alta cu vin alb. Toată lumea ştie că sunt acolo, dar nimeni, absolut nimeni n-o să bea. Mossie încearcă să toarne un pahar pentru doamna Cluny, care aproape că sare să-l bată cu poşeta.

— Nu, n-aş putea, zice ea. Nu, categoric, nu.

E nemaipomenit să ai aproape patruzeci de ani şi să te năpusteşti pe nişte oranjadă acidulată.

Jem se duce să aducă nişte scaune din camera alăturată, iar Bea împarte farfuriile şi îi dăm drumul.

O vreme, încerc să ţin copiii sub control, apoi nu mă mai obosesc. Mă sprijin de perete şi-mi urmăresc familia cum mănâncă.

Pe când eram tineri, Mossie insista să mestecăm în linişte. Nu-l deranja să stea cu noi şi puteam să vorbim cât pofteam, dar nu suporta zgomotul mâncării zdrobite în gurile noastre, iar dacă sorbeai sau plescăiai puţin, luai imediat una peste cap. Ţinea ochii plecaţi, dar se năpustea repede şi orbeşte. Nu ştiu de ce acceptam asta – poate că de dragul distracţiei – dar urmărindu-mi familia cum haleşte mâncarea pentru parastas, încep să înţeleg unde bătea.

E groaznic să-l urmăreşti pe Ernest, celibatarul.

Până şi mama vârâ mâncarea în gură cu o lăcomie neaşteptată, de parcă vrea să-şi aducă aminte cum se face asta. Un fel de val de recunoaştere o îndeamnă să galopeze de la un biscuit Ritz la celălalt, încurcă lumea şi, preţ de o clipă, toţi sunt îndureraţi. Vecinii pun câte ceva pe farfurii şi se aşază, apoi uită de ei în asemenea măsură, că înfulecă totul.

Un bărbat, pe care abia îl recunosc ca fiind fratele tatei, se serveşte cu degetele groase. Lucrează rapid, cu metodă, amuzat de varietatea de gustărele şi preocupat să care suficientă mineare în el înainte de lăsarea nopţii.

Tati a venit din comitatul Mayo – adică a părăsit comitatul Mayo, când avea şaptesprezece ani.

Liam devenea sentimental când cineva pomenea despre vestul Irlandei, dar nu cred că lucrul ăsta i se întâmpla şi tatei, cu atât mai puţin mie. Dar devin sentimentală când îl văd pe unchiul Val – sau asta descopăr. II urmăresc gândindu-mă că, dacă îl voi privi îndeajuns de insistent, copilăria va reînvia ca să-l întâlnească. Vreau să ştiu ce fel de om e acum, după ce am întâlnit atâţia alţi bărbaţi în lumea mare.

La cei şaptezeci de ani ai lui, Val e un fermier burlac, aşa că ar trebui să fie pe jumătate nebun, după toate semnele. Dar pare destul de plin de viaţă.

Şi deştept, pe deasupra. Face totul în ordinea cuvenită, asta e partea lui tare. Se şterge pe degete cu un şervet de hârtie şi caută un loc în care să se aşeze, nu găseşte niciunul, mototoleşte şervetul şi-l înghesuie hotărât sub marginea farfuriei goale. Apoi se uită pe rând la noi, încercând să ne ghicească vieţile: cum au decurs şi cum or să se sfârşească. Unchiului Val îi plăceau sfârşiturile. Adora sinuciderile. Trecea în revistă casele vecinilor şi ne spunea cine s-a împuşcat şi cine s-a spânzurat. I-a povestit lui Liam despre un bărbat care, atunci când nevasta a refuzat să mai facă sex cu el, s-a ridicat brusc, a luat cuţitul de bucătărie şi s-a castrat în faţa ei.

— Întreaga galerie de împuşcături, spunea el.

Toate tipurile de împuşcături dau rezultate.

— Unchiule Val, zic strângându-i mâna şi gândindu-mă c-o să fac un atac de panică doar simţindu-i mirosul costumului.

— Veronica, nu-i aşa? Îmi pare foarte rău. Era un băiat de treabă. Cred că era preferatul meu.

— Da, întăresc eu.

— Întotdeauna era o companie foarte plăcută.

L-am iubit pe unchiul Val, îmi dau seama acum, de la vârsta de şase ani.

— Îi plăceau mult vizitele la tine, zic eu. Erau o mare încântare pentru el.

— A, păi, spune Val. Făceam şi noi ce puteam.

Şi-mi trece prin minte că n-am fost singura care a încercat să-l salveze pe Liam – şi bărbatul ăsta a încercat, şi omul ăsta ţintuit la ferma lui din Maherbeg se va simţi întotdeauna vinovat că nu a reuşit.

Cuvântul „sinucidere” pluteşte în aer pentru prima oară – felul în care am eşuat cu toţii. Aşa că îţi mulţumesc, Liam. Îţi mulţumesc cu vârf şi îndesat.

Ita întinde mâna în spatele ei şi ia un pahar cu apă pe care l-a pus pe chiuvetă. M-a chinuit toată seara întrebarea – de ce-l ţine acolo? Apoi îmi dau seama că nu-i apă, ci gin. Nemaipomenit. Arată la fel ca atunci când am venit, deşi are faţa mai umflată şi mai hotărâtă. Mai e şi nasul ei, schimbat, fără îndoială, mai american. Ita ne priveşte cu o furie nedisimulată. Poate pentru că suntem atât de urâţi. Deşi nu prea am dreptul să mă plâng – felul în care reacţionez la vederea gurilor celor din familia Hegarty mişcându-se şi mestecând mâncarea.

Între timp, Tom s-a apucat să discute iar cu Mossie.

„Singurul ins sănătos din familie”, cum obişnuieşte el să-mi spună, o dată pe an, cândva, în preajma Crăciunului. Şi e adevărat: când mă uit la el, fratele meu pare într-adevăr normal, are o slujbă bună, o nevastă drăguţă şi ne trimite câte un raport periodic în care ne povesteşte ce face familia lui. „Un bun venit călduros pentru copilaşul Darragh!” Ca să spun adevărul, Mossie n-a avut nici o criză psihotică în ultimii douăzeci de ani. Dar, ha ha, zice Liam de alături în timp ce soţul meu profesionist, Tom, îl atrage pe Mossie într-o conversaţie despre cum merge ţara din ce în ce mai bine. Ha pe naiba ha, zice cadavrul de alături.

Vreau să mă îmbăt. Aşa, brusc. Dorinţa asta e păguboasă, dar nu poate fi negată. Vreau să scap de copii şi de soţ ca să mă pot matoli odată, pentru că numai Dumnezeu ştie că nu m-am matolit niciodată până acum. Iat-o pe Kitty rostogolindu-şi ochii spre mine din cealaltă parte a camerei. Ita! O iau spre chiuvetă (pentru că alcoolicii sunt întotdeauna utili când vrei să te simţi bine).

— Avem nevoie de o sticlă de ceva. E vreo sticlă pentru după aceea?

Şi, printre dinţii strânşi, Ita zice:

— O să mă uit.

Se produce o schimbare în cameră. E timpul să ne mişcăm sau să plecăm. Trebuie să vorbesc cu fetele lui Midge, repede, înainte să plece împreună cu copiii, bebeluşii şi sugarii. Nepoata mea, Ciara, e însărcinată în cinci luni şi are faţa pătată violent din cauza căldurii.

O bat uşor pe braţ, iar ea îmi pipăie încheietura, pentru că femeile însărcinate trebuie să atingă ceva sau să fie atinse, şi-mi dau seama că privirea mea devine înflăcărată când o întreb:

— Dormi? Ai primit patul nou?

Ciara îşi mângâie pântecul, apoi se apropie de mine fluturând din mâini.

— Iisuse, viaţa pe o saltea, spune.

— Bărbatul ăla al tău, îi zic. Ar trebui împuşcat.

— E vorba de spatele lui.

— Mda, mda, şi râdem amândouă – vulgar, de parcă am fi vorbit despre sex.

Tom se iveşte lângă mine, gustând scena. Mă întorc să-l salut pe unchiul Val, care e condus, destul de ciudat, de doamna Cluny, ca să doarmă la vecini. Când Ciara dă să plece, Tom îi face ordine în geanta cu scutece şi-l adună de pe jos pe Brandon, bebeluşul ei. Apoi se îndreaptă spre mine.

— Ţii minte când erai însărcinată cu Rebecca şi nu voiai să te duci la cimitir – cine era înmormântat atunci? Nu voiai să te duci pentru că bebeluşul avea să aibă picioare crăcănate, ziceai.

— Cam reilige.

— Ce?

— Aşa se zice în irlandeză.

— Eşti nostimă, spune el.

— Da, sunt haioasă.

Cam reilige înseamnă în irlandeză răsucirea mormântului.

Apoi mă îndepărtez de el, simţind încă o dată umbra copilului din mine, greutatea viitorului în burta mea neagră şi deschisă.

Îmi pun mâna pe stomac. De parcă m-ar durea.

— Oricum, a mers, zice Tom, încă lângă umărul meu. Are două fuse frumoase.

Nu e cazul să-mi spui asta. Mă întorc să i-o zic: Nu e cazul să-mi spui asta, dar, în loc să-mi văd soţul, zăresc doar cercurile ochilor lui care se dilată.

Dacă am vrea încă un copil, acesta ne aşteaptă acum.

Aproape că-l văd. Aşa că nu-i doar vina lui, sexul care are loc mai târziu. Nu-i doar vina lui că nu-mi mai place în timp ce facem sex.

Dă din cap.

— O să iau eu copiii. Când vrei. Vino acasă când vrei.

— Nu sta până târziu, îi spun.

— S-ar putea, îmi răspunde.

Ne aflam la înmormântarea surorii mele, Midge, şi eu eram cât un căsoi. Nepoata mea, Karen, născuse cu o lună înaintea mea, la vârsta de douăzeci şi unu de ani. Îmi amintesc cum stăteam în biserică şi mă uitam la bebeluşul umed, bâzâind pe umărul maică-sii, cu o bandă albă pe căpuşor. Anuna – toate nepoatele lui Midge au nume prosteşti – e îmbrăcată acum într-o haină roşie, pufoasă şi scumpă, o fată care te dă gata, cu ochii înspăimântători ai familiei Hegarty – reci, sălbatici, albaştri.

— Noapte bună, Karen. Ai grijă de celălalt.

Ochii le sclipesc dintr-o parte în alta a încăperii, albastru pe albastru, în timp ce străinii şi cei în plus îşi iau la revedere. Bea o trage pe mami din scaun.

— Eşti foarte obosită, mami.

— Da.

— Vino, te duc eu sus.

— Da.

— O să-ţi aduc o ceaşcă de ceai.

Dar vrea să mai facă un lucru înainte să plece.

Mami scapă din strânsoarea lui Bea şi se apropie de masă. Pune palmele pe lemnul tăbliei, ca toţi să se oprească din conversaţie. Spune cu vocea ei delicată şi dulce:

— Ar fi fost foarte mândru de voi toţi.

Ştim că nu se referă la Liam, ci la tatăl nostru.

A încurcat înmormântările. Asta sau toate înmormântările sunt acum unul şi acelaşi lucru.

— Este, spune ea cu o convingere înspăimântătoare. Tatăl vostru este foarte mândru de voi toţi.

Bea o întoarce ca să plece din cameră.

— Asta-i tot, mami.

— Noapte bună, spune ea ca o uşoară mângâiere familială.

— Noapte bună, atunci.

— Somn uşor, mami.

— Odihneşte-te puţin.

— Pa-pa, cu toţii ieşiţi din ritm, ca primele picături de ploaie.

— Coladh sămh1, zice Ernest de lingă uşă şi ea se întoarce spre el pentru binecuvântare, pe care fratele meu – ipocritul mincinos, nenorocitul de preot ateu ratat – nu ezită să i-o dea (şi, mai mult, în irlandeză), iar ea pleacă fericită. Cel puţin „fericită” e expresia de pe faţa ei. Fericită. E mulţumită de oamenii pe care i-a făcut. E fericită.

Tăcem o clipă după plecarea ei. Mossie se aşază.

Ita ia o înghiţitură din apa ei, apoi gura îi zvâcneşte puternic în jos, ca o ripostă la conversaţia tăcută pe care o poartă în minte. Kitty îşi aprinde o lulea, ceea ce îi deranjează pe toţi puţin. Iar eu mă gândesc: nu i-am spus lui mami adevărul. Nu am spus nimănui adevărul.

Dar ce-ar fi trebuit să spun? Un om mort pune mâna pe şliţul altui mort, cu treizeci de ani în urmă.

Sunt, bineînţeles, şi alte lucruri despre care putem vorbi. Mai sunt şi alte dezvăluiri.

Ca de exemplu? Ca de exemplu?

O ajut pe Bea să spele vasele în timp ce Kitty aduce un munte de farfurii şi le pune în chiuvetă.

— Ce faci? O întreabă Bea.

— Curăţenie, îi răspunde Kitty.

— O.

1. Somn uşor. Traducerea din irlandeză în engleză îi aparţine doamnei Sinead Mac Adoha, director al Irish Literature Exchange.

— Ce?

— O. Nu, te rog, continuă. Fă curăţenie.

— Du-te naibii.

— Nu, există întotdeauna un început.

— O, du-te naibii.

— Ei bine, curăţă-le mai întâi, vrei? Curăţă-le, vrei? Curăţă-le şi pune-le acolo unele peste altele.

Kitty ridică farfuria deasupra capului, de parcă are de gând s-o trântească de podea. Nimeni nu se uită. O ţine acolo o clipă, apoi, scuturând din cap, duce farfuria ceremonios, pe sus, spre găleata de gunoi.

Se apucă să o cureţe, însă după aceea nu se mai poate abţine şi le îngrămădeşte pe toate în gunoi – farfurie, mâncare, totul.

— Iisuse! Ţipă uitându-se la cuţitul care i-a rămas în mână, de parcă ar picura sânge de pe el. Mă uit în tavan – mami umblă încă pe sus.

— O, Iisuselisuselisuse! Zice Kitty aruncând arma crimei în găleată şi rupând-o la fugă în grădină să-şi termine ţigara.

— Bea, spun eu.

— Ce e, zice Bea ameninţătoare în timp ce culege vesela din găleată. Ce e?

Şi ştiu ce vrea să spună. Vrea să spună: La ce ne mai foloseşte acum adevărul?

Ita se întoarce din camera cu cadavrul şi trânteşte o sticlă cu nişte whisky ciudat în mijlocul mesei galbene din lemn de pin.

— E tot ce-am găsit, zice ea. Sticla are un nume irlandez curios şi un aspect destul de decorativ.

— M-aş putea duce la magazin, propune Jem cu voce scăzută.

— Nu, nu. Nu-ţi face griji.

Îi scoatem dopul şi ne turnăm în pahare, unde se aşază gros şi dulce. Ritualul e ciudat întru câtva, pentru că, deşi toţi cei din familia Hegarty beau, nu bem niciodată împreună.

— Uită-te la picioarele de pe asta, zice Ivor clătinând paharul şi ridicându-l la lumină. Sorbim din el şi cugetăm o clipă, iar Jem îşi ia brusc cheile de la maşină şi pleacă însoţit de o ploaie de

instrucţiuni şi observaţii despre vinul roşu sau alb. Familia Hegarty a avut o zi lungă.

Bea, care se ţine încă băţoasă, intră în primul schimb în camera din faţă în timp ce noi, ceilalţi, stăm în bucătărie şi vorbim. Ernest controlează dulapurile – puţin cam prea mult, muindu-şi degetul într-un sos chutney cu mango, antic şi de demult şi amuşinând muştarul. Mossie îşi expune din când în când părerile generoase la masa de pin, în timp ce Ita îi ţine de urât, rezemată de blatul din mijloc, prea prinsă cu băutura ca să mai spele vreo farfurie.

E ca un Crăciun în iad. E ca şi cum am fi morţi cu toţii şi asta e bine.

Unul câte unul terminăm şi ne aşezăm, gata să destupăm vinul când o să sosească. Iar atunci când soseşte cu-adevărat, nu toastăm pentru mort, ci bem pur şi simplu şi pălăvrăgim, aşa cum fac toţi oamenii obişnuiţi.

Se vorbeşte puţin despre misterioasa Alice şi despre apariţia surprinzătoare a unchiului Val, care arată atât de dichisit.

Apoi Ivor ne spune că se gândeşte să cumpere ceva în Mayo.

— Ce? Întreabă Kitty, care transformă totul într-o scenă irlandeză cu băutura ei. O parte din casa bătrânească?

— Ei bine, poate nu tocmai aia.

— Iisuse.

Kitty priveşte lung înainte, de parcă ar vedea locul. Are nevoie de unghi de atac. Toţi avem nevoie de asta. Vorbim o vreme despre rata dobânzilor şi despre zborurile spre aeroportul Knock.

— Nu costă mult acolo, zice Ernest destul de blând.

— Ei, cred că asta-i problema, spune Ivor. Şi-şi dă seama că deja bate în retragere.

— Nu ştiu, zic eu. Nu m-aş putea simţi ca lumea cu rahatul ăla turistic cu nu-i-aşa-că-i-frumos şi nu-i-aşa-că-sântem-minunaţi-cu-toţii.

Kitty explodează.

— Unchiul Val ar putea trăi o lună cu cât ai dat tu pe haina aia. Cât te-a costat afurisita asta de haină?

— Şi mai eşti şi homo, cretinule, zice Jem. Maherbeg e locul unde se duc homosexualii să se împuşte în hambar.

— O, deci ăla e locul, zice Liam.

Încep să râd şi mă întorc să-i prind privirea, dar el nu e acolo. E mort. Stă întins în camera de-alături.

Tăcerea se lasă la fel de repede cât se închide o uşă.

— E o haină frumoasă, zic eu.

— Mulţumesc, spune Ivor încercând să-şi dea seama ce se-ntâmplă. Nici un membru al familiei nu l-a făcut „homosexual” până acum. Niciodată. La fel ca sticla din mijlocul mesei, asta se petrece în altă parte.

Mossie ridică din sprâncene şi-şi afundă faţa în pahar. De acolo, zice:

— Despre ce-i vorba – Paul Smith?

— Eee..., face Ivor verificându-şi conţinutul buzunarului. De parcă n-ar fi ştiut.

Nici despre bani nu vorbim – gândul că unul dintre noi, chiar şi un unchi, ar putea fi bogat sau sărac sau că asta ar conta în vreun fel. Familiei lui i s-a întâmplat ceva. Nodul s-a slăbit. Apoi Ita se ridică în picioare şi trage de haină.

— Da, zice ea. Ce haină frumoasă.

Iat-o. Ita bea de-atâta vreme, că s-a trezit de-atâta băutură şi se mişcă lent, cu violenţă. E pe punctul de-a face o dezvăluire teribilă şi mă întreb despre ce e vorba. Nu mi-ai spus niciodată că sunt frumoasă.

Sau ceva şi mai rău: Mi-ai furat cea mai bună bentiţă de păr în 1973 (ceea ce chiar am făcut). Păcatele şi rănile familiei, nesfârşitul sfredel al unui lucru greu de numit. Nimic important, obişnuitul Mi-ai distrus viaţa sau Dar cu mine cum rămâne? Fiindcă, pentru cei din familia Hegarty, declararea nefericirii coincide cu o învinuire.

— Ce? Zic eu. Ce?

Vreau să spun de fapt: La ce ne mai foloseşte acum adevărul?

— O să stau cu Liam, spune Ita în cele din urmă, pentru că celor din familia Hegarty le plac foarte mult gesturile de înaltă moralitate. Se îndepărtează brusc de masă într-un unghi potrivit pentru a nimeri uşa. Îmi dau seama că, de fapt, vrea gin. Ieşirea măreaţă a fost doar o scuză ca să mai dea o raită pe la ascunzătoarea ei.

Apuc sticla şi, panicată, îmi mai torn un pahar.

Liam îşi loveşte uşor nasul uitându-se la mine. Dar, pentru că Liam e mort, trebuie s-o fac eu în locul lui, aşa că-mi lovesc uşor nasul de trei ori.

— Ce e? Zice Kitty.

— Nasul, spun eu.

— Ce e?

— Ita. Chestia cu nasul.

— O, las-o baltă, zice ea.

— Vârful, spun eu. Vârful înclinat.

— Sunt de acord cu tine, spune Ivor, morocănos acum, după ce şi-a pierdut casa de la ţară.

— Cum se numeşte chestia asta? Întreb eu. Retrousse?

— Ce, spune Mossie. Despre. Ce. Vorbiţi?

— Nasul Hegarty, zice Kitty. Ita a făcut ceva cu nasul nostru.

— Cred, într-adevăr, spune Mossie.

— Ce?

— Cred, într-adevăr. Că e nasul ei. La vârsta asta.

Iar noi ne spargem de râs, din cine ştie ce motiv.

După ce râsul încetează, Kitty şi Mossie rămân nemişcaţi, holbându-se unul la celălalt peste masă.

Gata, e de-ajuns. Nu pot să mă ocup de Mossie şi de altele pe deasupra. Da, ne bătea, Kitty. El avea cincisprezece ani. Ne bătea pe toţi.

Mă ridic să mă duc la toaletă şi mă ciocnesc de Bea în uşă.

Iţei i-a venit rândul să stea cu cadavrul. Se sprijină de cadrul uşii camerei din faţă cu un pahar de apă tulbure în mână, când trec pe-acolo. Plânge. Sau doar lăcrimează. Când urc treptele, nu se întoarce.

Din spate e frumoasă. Din spate, seamănă cu Lauren Bacall.

Intru în baie şi fac pipi, mă spăl pe mâini şi mă uit în aceeaşi oglindă a dulăpiorului care mi-a reflectat faţa treizeci de ani şi mai bine. Folia de argint de pe spate se cojeşte pe la colţuri. Cine poate s-o învinuiască pentru asta? Mă gândesc. Şi mă îndepărtez, ducându-mă să dau din nou ochii cu ei jos.

Când ies din baie, observ că uşa de la camera mamei e crăpată.

— Bea? Se aude vocea ei prin deschizătură. Bea?

— Nu, mami, sunt eu.

Mă duc la ea. Când deschid uşa de tot, văd că s-a întors deja şi stă pe pat, ce ciudat, ca o casetă video care a fost derulată repede înainte şi apoi oprită.

— Ce vrei, mami, ţi-e bine?

— Credeam că e Bea, zice ea.

— Nu, sunt eu, mami. Vrei să mă duc să-i spun să vină? Asta vrei?

Dar nu reuşeşte să-şi amintească.

— Haide. Sus, în pat, mami. Sus, iar ea se supune, ca un copil ascultător, aşa cum a fost întotdeauna.

Doarme pe partea ei, remarc. Lasă suficient de mult spaţiu.

— Au plecat toţi, zice ea după ce se lasă pe pernă.

— Nu, n-au plecat, mami.

— S-au dus cu toţii.

— Eu sunt aici, mami. Vrei să stau cu tine? Vrei să stau aici o vreme?

În cameră nu e nici un scaun. Mă cocoţ la capul patului o clipă şi-i masez glezna şi piciorul prin cuvertură.

Hai hî, respiră ca o femeie care plirige. Ha, expiră.

Hai hî. Ha.

Hai hî hî. Ha.

Şi adoarme aşa, agitată, în timp ce eu ascult zgomotele vieţii ei: cremă Nivea, Je Reviens şi bătrâneţe; şi mirosul tatei, încă acolo,

puternic, în lâna dogorită a păturii electrice, poate, şi în lipiciul rânced al tapetului.

Îmi dau seama că plâng. Mama nu doarme, mă priveşte. Ochii ei, care mă fixează peste marginea cuverturii, sunt mari şi tineri.

— Îmi pare rău, mami.

Mă ridic să plec.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic, spun eu sub privirea ei inteligentă care mă urmăreşte, dar care nu ştie încă bine cine sunt.

Din uşă, fără să mă uit la ea, o întreb:

— Îţi aminteşti un bărbat care venea la bunica?

— Ce bărbat?

Aştepta o întrebare. Iar asta nu-i place.

— Nu unul anume. Ăla care venea la bunica şi ne aducea bomboane vinerea. Cum îl chema?

— Proprietarul?

— El era acela?

— Noi îi spuneam proprietarul, zice ea. Se uită la mine cu o privire deschisă.

— De ce?

— Pentru că asta era.

Şi, brusc agitată, dă la o parte cuvertura şi-şi aruncă picioarele peste marginea patului, iar corpul ei indescifrabil pe sub cămaşa de noapte alunecă într-o parte şi-ntr-alta pe când se împinge peste marginea saltelei şi începe să umble de colo-colo. Se duce la uşa garderobului şi o deschide, apoi o închide la loc. Se

întoarce la pat, apoi se uită pieziş spre partea de sus a garderobului, în caz că s-ar afla ceva acolo.

— Nu ştiu, zice ea. Ce tot spui acolo?

— Nimic, mami.

— Ce tot spui acolo?

O privesc.

Spun că, în anul în care ne-ai trimis acolo, fiul tău mort a fost agresat, tocmai atunci când nu erai lângă el, să-l sprijini sau să-l aperi, şi că acea agresiune a fost suficientă pentru a-l trimite pe un drum care s-a încheiat în cutia aia de jos. Asta spun, dacă vrei să ştii.

— Îmi plăceau bomboanele, mami. Hai, urcă-te înapoi în pat acum. Mi-am amintit de bomboane, atâta tot.

Pentru că dragostea unei mame e farsa cea mai bună pe care ne-o face Dumnezeu. Şi, în afară de asta, cine poate să spună care e prima şi care e ultima cauză?

Murmurul vocilor creşte în bucătăria de dedesubt şi se aud râsete, urmate de zgomotul uşii din spate trântite. Kitty se năpusteşte din nou afară.

— Nu stiu.

Mami stă pe pat. E deja obosită. Nu-i mai place de nimeni acum.

— Nu ştiu unde sunt, zice ea. Chestile alea pentru casă… Sunt undeva, pe sus. Pe raft. Nu ştiu.

Dar am luat-o deja de umeri şi o liniştesc, ajutând-o să se întindă în pat.

— O s-o chem pe Bea.

— Da, spune ea.

— O să ţi-o aduc imediat.

Dar n-o fac.

Închid uşa şi mă uit pe palier. Mă îndrept spre dormitorul fetelor mari, mă uit pe garderoburile de-acolo şi deschid dulapurile, apoi ies iar şi fac acelaşi lucru în fosta mea cameră. Stau în picioare pe patul lui Alice, în lumina galbenă şi murdară şi trag jos o cutie de biscuiţi pe care scrie „Documente” cu scrisul uşor şi înflorat al mamei. Caut ceea ce n-a reuşit ea să găsească, dar înăuntru sunt documente absolut întâmplătoare, certificate şi confirmări, certificatul lui Kitty pentru cursul de dans irlandez, cel al lui Ernest pentru discurs public la Feis Maithiu; diploma mea, destul de ciudată – rotunjorul meu

2:1 de la Universitatea Naţională din Irlanda; diploma de bac a lui Liam, de mare folos acum. Se pare că mami a pus la păstrare orice bucăţică de hârtie suficient de groasă, de rulată şi de inutilă.

Scotocesc toată casa cu mintea, întrebându-mă unde sunt lucrurile importante, certificatele de naştere şi de deces, fotografiile, contractele şi actele pentru casă. Ştiu unde le ţine, îmi dau brusc seama şi pun cutia pe pat.

Dar am tulburat fantomele. Acum stau dincolo de uşa camerei, aşa cum stăteau fantomele din copilăria mea; sunt dincolo de aceeaşi uşă. Povestea lor se află acolo, pe palierul din Griffith Way, aşteptându-mă încă o dată.

Cine sunt?

În primul rând, Ada, moartă la modul pragmatic.

O chestie bătrână şi subţire: e genul de fantomă care se îndepărtează întotdeauna. Ada se împacă pur şi simplu cu ideea că e moartă. Trecutul e o mică băltoacă în jurul picioarelor ei.

Charlie e şi el acolo, stângaci şi maroniu. Charlie, care nu avea în el nici un fel de răutate şi totuşi făcea totul anapoda – avea

datorii mari, promisiuni încălcate, făcea sex de proastă calitate cu vânzătoarele, gospodinele şi actriţele de ocazie. Dorindu-şi să i se schimbe norocul, deşi norocul i se schimba mereu şi era întotdeauna acelaşi. Charlie nu se va împăca deloc cu ideea că e mort până când nu-i va înapoia totul Adei, adevărata lui dragoste.

Astea sunt coşmarurile mele. Printre ele voi fi nevoită să păşesc ca să ajung jos.

Răsucesc clanţa uşii şi Nugent e pojghiţa subţire de oroare de pe palier. Pluteşte prin casă ca un miros. Nugent se joacă acolo cu sora lui, Lizzie, amândoi sunt morţi acum. Se sărută şi se simt consolaţi. Nu respiră; răsucirea şi alunecarea limbilor lor sunt nesfârşite, sufocante şi reci.

Traversez cei şaizeci de centimetri de covor care mă duc la buza scării. Cobor treptele una câte una.

Am nouă ani, am şase ani, am din nou patru ani.

Nu pot să mă ţin cu mâna de balustradă, ca să nu ating ceva ce nu înţeleg. Întrerupătorul de la capăt pare să se retragă cu cât merg mai repede. Cine l-a închis? De ce lumina din hol e stinsă când în casă se află un cadavru?

Ultima e întotdeauna cea mai rea. Unchiul Brendan, în ciorapi trei sferturi şi şort. Stă în hol, lângă camera gemenilor, camera în care a murit bebeluşul Stevie, şi capul lui de om matur plesneşte de mulţimea lucrurilor pe care vrea să i le spună Adei, dar pe care ea refuză să le audă. Oasele lui Brendan sunt amestecate cu oasele altora, aşa că e o vânzoleală de suflete care murmură şi se tânguiesc pe sub hainele l lui, care ar ieşi urlând, dacă şi-ar descheia şliţul; dacă ar deschide gura, s-ar scurge afară, peste dinţii lui. Nu-i dau pace lui Brendan – sufletele celor uitaţi care vor trebui mereu să se târască, să se umfle şi să se văicărească acolo; ridică mâna să se scarpine sub guler şi o mulţime se eliberează. Singurele locuri în care nu-i mai vezi sunt neasemuiţii lui ochi albaştri, aşa că Brendan stă şi se holbează când întind mâna spre întrerupător, cămaşa lui se

ridică şi coboară, iar din urechile lui se preling morţii nebuni şi inoportuni.

Lumina se aprinde. Aşa cum se-ntâmpla întotdeauna. Iar trupul meu are, din fericire, în lumina aceea, treizeci şi nouă de ani. Şi când intru în camera din faţă, totul e cufundat în tăcere. Lângă corpul lui Liam nu e nici o fantomă, nici măcar a lui.

Luminările au ars aproape de tot.

În nişa îndepărtată de lângă fereastră e o piesă de mobilier – cred că-i spuneam „vitrina” – o chestie din stejar masiv, cu rafturi pentru pahare şi cutii dedesubt. Umblu prin cutiile astea şi nu găsesc nimic, adică găsesc de toate: un vechi storcător pus într-o pungă de plastic transparent, cenuşie din cauza vremii, cele câteva discuri ale mamei din neverosimila perioadă de dinainte de căsătorie, „Jussi Bjbrling” şi „Furtwängler dirijează”; un Scrabble, un joc numit Camei Run, o plasă de sfoară cu patru fructe artificiale ciobite, un bandaj pentru susţinerea genunchiului cuiva care nu mai suferă de multă vreme.

Apoi îmi vine ideea să mă uit în sus. Acolo, în spatele dantelăriei ornamentale din partea de sus a vitrinei, sunt nişte cutii. Dau la o parte milieul, apoi mă caţăr şi iau cutia de pantofi verde. O împing jos şi o prind, iar după aceea bâjbâi ca să-i găsesc capacul, pe care tata a scris cândva cuvântul „Broadstone”.

Apoi mă dau jos, rămân în picioare şi o deschid.

Înăuntru e o pungă maro din hârtie cu câteva fotografii, toate în sepia. Nişte reţete – de genul celor pe care le luai de la vechile măcelării. Un vraf gros de scrisori aşternute pe hârtie cu dungi albastre în filigran, folosită de obicei de femei, şi legate cu o bandă elastică. O serie de carnete albastre cu coperţi groase, fiecare înconjurate pe verticală de ceea ce Ada numea „elastic pentru chiloţi”, indiferent de destinaţie.

Erau carnetele în care se nota chiria, începând cu 1937, când mama avea opt ani. Primul acoperă cincisprezece ani, câte douăsprezece săptămâni de pagină. Acelaşi scris, acelaşi stilou,

linie după linie de zile de vineri, cu mici creşteri în fiecare an. Scrisul cu stiloul continuă în al doilea carnet şi trece pe pix doar într-al treilea – când chiria e plătită lunar, iar pixul e schimbat cu un creion sau cu un pix roşu sau cu orice altceva era la îndemână.

De ce se află toate astea în casa noastră din Griffith Way după şaisprezece ani sau mai bine de la moartea femeii? De ce le-ar păstra cineva, dacă nu de frică – de braţul lung al legii sau al funcţionarilor de la impozite, care investighează situaţia taxelor unei case al cărei proprietar n-ai fost niciodată şi pe care mama ta nu a avut-o în proprietate?

Când le pun la loc în cutie, am conştiinţa dezgustătoare a ceea ce însemnau acele carnete pentru posesorul lor, a drepturilor pe care ar putea să le ofere.

După 1975 nu mai e nimic. Pagini cu nimic. Mă întreb dacă în anul acela a murit Nugent. Ridic carnetul şi mă întorc să i-l arăt lui Liam, dar o văd pe Ada urmărindu-mă din uşă. Iat-o. O văd, dar nu cum „am văzut" stafiile pe scări. O văd aşa cum aş vedea o femeie stând cu spatele la lumina din hol.

U mai ştiu cum a decurs restul nopţii sau cine a

1 M stat lingă trupul lui Liam după ce am plecat; bănuiesc că Bea şi Ernest au făcut aproape toată treaba, deşi, la un moment dat, mi-a spus Kitty, s-au strâns cu toţii acolo şi au jucat cărţi. Se pare că eu am făcut ceva scandal în camera din faţă. Mossie mi-a vârât o pastilă mică şi acră în gură, iar Ernest a încercat să se roage împreună cu mine, dar am refuzat categoric să mă odihnesc în fostul meu pat de copil, aşa că m-au urcat într-un taxi şi m-au trimis acasă.

Casa goală, atunci când am ajuns, a fost o binecuvântată uşurare – şi cred că ăsta e unul dintre motivele pentru care acum umblu noaptea pe-aici, pur şi simplu pentru a retrăi acel sentiment – de sănătate şi de spaţiu gol, de camere care comunică una cu cealaltă cu mare uşurinţă. Aşa că am rămas

trează o vreme, apoi m-am dus sus şi am făcut sex cu soţul meu, pentru ultima oară.

Bineînţeles că nu intenţionam asta. După noaptea de care avusesem parte, nu intenţionam să fac nici un fel de sex, darămite unul terminal. Dar m-am strecurat în pat şi Tom era treaz. Şi mă iubea. N-are rost să-i examinez motivele: mă iubea, dorea să mă tragă înapoi pe pământul celor vii. Şi poate, pentru că sufletul meu era atât de moale, voia să-şi lase amprenta acolo. Trupul, însă, nu-mi era atât de moale.

Mă întreb cum de n-a observat asta. Dar am făcut toate mişcările, i-am deschis calea şi nu i-am spus să se oprească. Probabil că am vrut-o şi eu sau ceva de genul ăsta.

Nu trebuia să afle ce se întâmplase în Griffith Way după plecarea lui. Sau că luasem o pastilă (poate din cauza pastilei?) sau că mă simţeam ca o carne proaspăt tranşată, deşi el era extrem de mişcat.

Dacă aşa era într-adevăr. Gâfâia şi hârâia de parcă toţi nervii îi luaseră foc.

Apoi ne-am întors unul cu faţa la celălalt, îngropaţi până la gât în plapumă. Ne spuseserăm mult prea multe în decursul anilor, aşa că acum tăceam cu înţelepciune.

Dar el simte nevoia să mai adauge ceva.

— Îmi pare rău, spune.

O clipă cred că se scuză pentru partida asta de sex groaznică, apoi sunt convinsă că regretă moartea fratelui meu, dar, de fapt, îi pare rău pentru o infidelitate comisă în trecut – într-o clipă o să-mi spună cât de puţin a contat femeia aia – iar asta ar fi atât de stupid şi de insuportabil în asemenea împrejurări (îmi dau seama că m-am culcat cu soţul meu pentru ultima oară), încât îl opresc, zicându-i:

— În regulă. Nu face nimic.

Ia asta drept un semn. Totul o să fie mai bine.

Îmi spune că ar trebui să fac ceva. Să lucrez cu jumătate de normă sau să mă plimb în fiecare zi – ce-aş zice de o casă, să cumpăr o casă şi s-o aranjez, acum, când piaţa e în ascensiune? Bani. Aş put.cn câştiga bani. Îmi spune că e foarte ocupat, că a avut un moment de cădere, dar acum am ieşit la liman, a trecut peste asta.

— O cădere? Zic eu.

— Hai, te rog, nu începe iar, spune el.

— Fetele tale or să se culce cu bărbaţi ca tine, îi zic. Bărbaţi care or să le urască tocmai pentru că le doresc.

— Ce? Spune el. Iisuse, ştii şi tu. E doar…

— Doar ce?

Cred că se gândeşte că asta are o limită – felul în care gândesc bărbaţii. Că asta nu e o chestie reală.

Că nimeni nu moare din asta, de exemplu. Cred că vrea să spună că genul ăsta de alăturare e singurul lucru de care avem parte.

Probabil că are dreptate. Aşa că stau întinsă acolo, alături de el şi urmăresc cum mi se măresc vânătăile din părţile intime.

— Ce chestie nostimă cu trupurile bărbaţilor, zic.

Nu mint niciodată. Trebuie să fie foarte simplu. Vreau să spun că sunteţi făcuţi să spuneţi adevărul. Deschis/închis, îmi place/nu-mi place. Vreau/nu vreau.

— Nu-i chiar aşa, zice Tom. Nu e o legătură solidă, spune el, între ce vrei tu şi ce vrea pisoiul tău, uneori e aproape imposibil să-ţi dai seama.

— O, fac eu, apoi mă întorc şi adorm.

Tragă înapoi pe pământul celor vii. Şi poate, pentru că sufletul meu era atât de moale, voia să-şi lase amprenta acolo. Trupul, însă, nu-mi era atât de moale.

Mă întreb cum de n-a observat asta. Dar am făcut toate mişcările, i-am deschis calea şi nu i-am spus să se oprească. Probabil că am vrut-o şi eu sau ceva de genul ăsta.

Nu trebuia să afle ce se întâmplase în Griffith Way după plecarea lui. Sau că luasem o pastilă (poate din cauza pastilei?) sau că mă simţeam ca o carne proaspăt tranşată, deşi el era extrem de mişcat.

Dacă aşa era într-adevăr. Gâfâia şi hârâia de parcă toţi nervii îi luaseră foc.

Apoi ne-am întors unul cu faţa la celălalt, îngropaţi până la gât în plapumă. Ne spuseserăm mult prea multe în decursul anilor, aşa că acum tăceam cu înţelepciune.

Dar el simte nevoia să mai adauge ceva.

— Îmi pare rău, spune.

O clipă cred că se scuză pentru partida asta de sex groaznică, apoi sunt convinsă că regretă moartea fratelui meu, dar, de fapt, îi pare rău pentru o infidelitate comisă în trecut – într-o clipă o să-mi spună cât de puţin a contat femeia aia – iar asta ar fi atât de stupid şi de insuportabil în asemenea împrejurări (îmi dau seama că m-am culcat cu soţul meu pentru ultima oară), încât îl opresc, zicându-i:

— În regulă. Nu face nimic.

Ia asta drept un semn. Totul o să fie mai bine.

Îmi spune că ar trebui să fac ceva. Să lucrez cu jumătate de normă sau să mă plimb în fiecare zi – ce-aş zice de o casă, să cumpăr o casă şi s-o aranjez, acum, când piaţa e în ascensiune? Bani. Aş putea câştiga bani. Îmi spune că e foarte ocupat, că a

avut un moment de cădere, dar acum am ieşit la liman, a trecut peste asta.

— O cădere? Zic eu.

— Hai, te rog, nu începe iar, spune el.

— Fetele tale or să se culce cu bărbaţi ca tine, îi zic. Bărbaţi care or să le urască tocmai pentru că le doresc.

— Ce? Spune el. Iisuse, ştii şi tu. E doar…

— Doar ce?

Cred că se gândeşte că asta are o limită – felul în care gândesc bărbaţii. Că asta nu e o chestie reală.

Că nimeni nu moare din asta, de exemplu. Cred că vrea să spună că genul ăsta de alăturare e singurul lucru de care avem parte.

Probabil că are dreptate. Aşa că stau întinsă acolo, alături de el şi urmăresc cum mi se măresc vânătăile din părţile intime.

— Ce chestie nostimă cu trupurile bărbaţilor, zic.

Nu mint niciodată. Trebuie să fie foarte simplu. Vreau să spun că sunteţi făcuţi să spuneţi adevărul. Deschis/închis, îmi place/nu-mi place. Vreau/nu vreau.

— Nu-i chiar aşa, zice Tom. Nu e o legătură solidă, spune el, între ce vrei tu şi ce vrea pisoiul tău, uneori e aproape imposibil să-ţi dai seama.

— O, fac eu, apoi mă întorc şi adorm.

Bineînţeles că Ita era la uşă, ar fi trebuit să-mi dau seama. Nu Ada, era nenorocita de soră-mea, sora mea mai mare, psihotică ridicolă din cauza băuturii şi cu un nas nou şi ridicol.

De asta mi-am amintit când am văzut-o.

Mi-am amintit de un film. Nu ştiu cum l-aş putea numi altfel. Am în cap un film cu Ada stând în uşa camerei bune din Broadstone.

Am opt ani.

Ochii Adei se târăsc dincolo de umărul meu şi trec în spate. Privirea ei lividă cade pe o parte a corpului – e ca o lumină: pielea mi se întăreşte sub ea şi mi se încreţeşte ca sub o arsură. Iar de cealaltă parte e întunericul primitor al lui Lambert Nugent.

Stau cu faţa la acel întuneric şi cad. Îi ţin penisul bătrân în mână.

Dar e un film tare ciudat. E compus din cuvintele care îl descriu. Mă gândesc la „ochiul" penisului său, care îmi apasă propriul ochi. Îl „trag" şi el se înclină spre mine. Îl „sug" şi din gura lui iese o bomboană subţire, cu gust de lămâie.

Asta vine dintr-o zonă a minţii mele în care cuvintele şi acţiunile sunt deformate. Vine chiar de la începutul lucrurilor şi nu pot să-mi dau scama ducă e adevărat. Sau nu pot să spun dacă e real. Dur mi-e scârbă de răul din el, mă înăbuş în el; triunghiurile negre de sub pometii ascuţiţi, felul în care capul lui se întoarce încet şi ochii i se rotesc şi mai încet în fundul orbitelor, către lumina ce vine dinspre uşa deschisă în care stă bunică-mea.

Nu cred în rău – sunt convinsă că suntem oameni şi că suntem supuşi slăbiciunilor, că facem lucruri şi apoi le distrugem într-un mod cât se poate de banal – şi, cu toate astea, simt răsucirea lentă a feţei lui spre uşă ca pe un rău. În pieptul lui bătrân se ridică o băşică: o umflătură cu ceva care poate să ţâşnească oricând din gura lui ce se deschide şi poate să păteze întreaga lume.

Ce este?

Nu pot să mă mişc. În amintirea sau în visul ăsta, nu pot nici să-l opresc, nici să-l fac să continue. Lucrul acela care-i va ieşi din gură mă va îngrozi, deşi ştiu că nu-mi va face rău. Va umple lumea, dar nu va lăsa urme. E impregnat deja în umiditatea covorului şi în mirosul de Germolene: sentimentul că Lamb

Nugent îşi bate joc de noi toţi, că până şi din pereţi emană intenţia lui perversă.

Modelul de pe tapet se repetă până ţi se face greaţă în vreme ce, fierbinte în strânsoarea mea şi dreaptă, chiar şi după trecerea anilor, frumoasă, chestia aia necuvântătoare a lui Nugent saltă mândru şi plânge în mâna mea.

Iar cuvântul pe care-l rosteşte când uşa e larg deschisă şi gura lui e larg deschisă, băşica aia care izbucneşte în O-ul gurii sale este doar:

— Ada.

Bineînţeles.

E mulţumită de ceea ce vede? Îi face plăcere?

Când încerc să-mi amintesc sau îmi imaginez că-mi amintesc cum mă uit la faţa Adei, cu sperma lui Lamb Nugent scurgându-mi-se pe mână, nu-mi pot evoca decât un gol sau faţa ei ca un gol. Cel mult, pe faţa Adei e scris un cuvânt, iar acela e: „Nimic”.

Acesta e momentul învinuirilor. Aerul murdar din camera bună a Adei o să ţâşnească, trecând pe lângă ea, care stă în lumina galbenă a holului. Aceasta e clipa în care ne dăm seama că vina i-a aparţinut de la bun început Adei.

Fiul nebun şi fiica nehotărâtă. Nesfârşitele naşteri ale fiicei sale nehotărâte, felul în care fiecare dintre nepoţii ei au apucat-o pe căi vag greşite.

Aceasta e clipa în care ne întrebăm ce-a făcut Ada prii* ru că trebuie să fi fost ceva, fără doar şi poate – ca să aducă atâta moarte în lume.

Dar nu dau vina pe ea. Şi nu ştiu de ce.

Îi datorez lui Liam o lămurire – ce s-a întâmplat şi ce nu s-a întâmplat în Broadstone. Pentru că există urmări. O ştim. Cu toţii ştim că evenimentele reale au urmări reale. Într-un fel în care

cele ireale nu le au. Sau cele aproape reale. Sau cum vrei să numeşti evenimentele alea care mi se deapănă în minte. Ştim că e o diferenţă între corpul brut şi cel imaginat, că atunci când atingi pe cineva se petrece într-adevăr ceva (dar nu la modul la care te aşteptaseşi).

Ceea ce i s-a întâmplat lui Liam nu a avut loc în camera bună a Adei – indiferent de filmul pe care-l am în minte. Nugent n-ar fi fost atât de idiot. Abuzul s-a petrecut în garaj, printre maşinile şi bucăţile de motor care îi plăceau atât de mult lui Liam. Şi Nugenl.

S-a purtat odios cu fratele meu, chiar în cazul unor întâmplări banale. Avea sadismele şi metodele lui, sunt sigură. Trebuie să lămuresc asta pentru că, undeva, în capul meu, într-o parte încăpăţânată şi uitată de Dumnezeu, sunt convinsă că dorinţa şi iubirea sunt unul şi acelaşi lucru. Nu sunt unul şi acelaşi lucru, nu există nici o legătură între ele.

Când l-a dorit pe fratele meu, Nugent nu-l iubea nici cât negru sub unghie.

Asta o ştiu.

Aş putea spune că, probabil, şi Liam l-a dorit.

Sau a dorit ceva.

— Uite ce-ai obţinut, zice Nugent, pe când plâng şi mă plimb cu maşina pe străzile luminate nocturn ale Dublinului. Uite ce-ai obţinut.

Cât despre mine, nu cred că-mi plăcea garajul şi nu mă prea duceam acolo. Deşi, în timp ce conduc şi opresc maşina, mă întreb, printre altele, dacă mi s-a întâmplat şi mie.

Ce pot să spun? Nu cred.

Il adaug vieţii mele ca pe un eveniment şi cred că, da, ar putea explica anumite lucruri. Il adaug vieţii fratelui meu şi este unul

crucial, e locul de întâlnire al tuturor cauzelor şi efectelor, punctul nodal al unui X. Într-un fel, explică prea multe lucruri.

Sunt lucruri pe care le ştiu, de fapt.

Ştiu că fratele meu, Liam, a fost abuzat sexual de Lambert Nugent. Sau că fratele meu a fost, probabil, abuzat sexual de Lambert Nugent.

Iată şi lucrurile pe care nu le ştiu: că am fost pipăită de Lambert Nugent, că unchiul meu Brendan a fost adus la nebunie de el, că maică-mea a devenit idioată din cauza lui, că mătuşa Rose şi soră-mea, Kitty, au plecat. Pe scurt, nu ştiu nimic altceva despre Lambert Nugent; cine a fost, cum l-a întâlnit Ada, ce a făcut sau nu a făcut el.

Ştiu că el ar fi o explicaţie pentru vieţile noastre şi mai ştiu ceva şi mai înspăimântător – că nu era nevoie să ne distrugă el, pentru a fi distruşi. Aerul pe care-l respira el, asta ne-a terminat. Faptul că am fost obligaţi să-i respirăm aerul de mina a doua.

M-am întors la Sf. Dympna cu cerneala pe limbă.

Liam nu mai doarme cu mine. Mă duc la culcare cu chiloţii pe mine. Apoi mă scol şi-mi pun ciorapii.

Apoi mă scol şi-mi pun bluza de uniformă, e important să fii gata, când vine timpul. Mă scol din nou şi-mi pun costumul de gimnastică pe spătarul scaunului, îmi aranjez pantofii sub scaun şi întorc totul cu faţa spre uşă pentru ca, atunci când o să mă îmbrac, să nu fiu nevoită să mă răsucesc pe călcâie ca să ies din cameră. Apoi mă scol, îmi împăturesc bandajul şi-l pun în pantoful drept, cu capătul târându-se pe podea. Apoi mă scol şi-mi pun costumul de gimnastică, după care adorm.

La şcoală, emanam un miros de oboseală. Cutele duble ale costumului de sport sunt distruse. Nu mă pot scutura de amintirea aşternutului părăsit – cearşafuri fantomatice frecându-se de mine şi alunecându-mi pe costumul de gimnastică atunci când mă răsucesc în pat, într-o parte sau într-alta. Liam doarme

în cealaltă parte a camerei, Kitty Lingă mine. In faţa mea, sora Benedict ne învaţă cum să ne rugăm: Când mă întind în pat să dorm Mă rog la Domnul să-mi apere sufletul în somn.

Şi dac-o fi să mor fără să mă trezesc Mă rog la Domnul să mi-l ia ca să-l păzesc.

Dacă Fecioara Măria s-a înălţat cu trupul la ceruri, atunci unde se duce la toaletă?

— Ce-ai spus? Se uită tati la mine.

— Dacă Fecioara Măria s-a înălţat cu trupul la ceruri, atunci unde se duce la toaletă?

Tata îmi trage una înainte să-i văd mâna mişcându-se.

Asta s-a petrecut la puţin timp după ce ne-am întors de la Ada, când eram în plină fază religioasă.

Îmi amintesc lucrul ăsta pentru că tata îşi atingea copiii mai tot timpul, fără ca gestul să aibă vreodată ceva personal în el. Putea să pocnească trei la rând şi să-l scape pe-al patrulea sau să calce apăsat printre noi, cu mâinile ridicate, în timp ce noi fugeam, ţipând, în jurul lui. Băieţii se purtau altfel, bineînţeles, dar în general tata ne lovea pe noi, nu pentru că el era responsabil de asta, ci pentru că noi eram responsabili. De aia, atunci când Kitty începe să arunce cu tot felul de acuzaţii cum că a fost bătută, nu prea sunt de acord cu ea.

Dar, BUM! Sunetul tuturor sunetelor îndepărtându-se de obrazul tău, urmat de o tăcere amorţită, traversată, în scurt timp, de cercul din ce în ce mai mare al durerii.

Totuşi întrebarea merita să fie pusă, peni iu ni < singura dovadă pe care o am că tata era catolic Şi mami e catolică, bineînţeles, aşa cum sunt toate mu mele, dar timp de paisprezece ani am stat lingă sau în spatele tatălui meu la biserică, pe o bancă din lemn, în fiecare duminică dimineaţă şi niciodată nu i-am văzut buzele mişcându-se. Nu l-am auzit niciodată rugându-se cu voce

tare şi nici nu l-am văzut plecând capul sau făcând vreun alt gest care ar fi fost considerat remarcabil dacă ar fi stat pe platforma de sus a autobuzului. La împărtăşanie, stătea la capătul băncii, în timp ce noi mărşăluiam pe lângă el, de parcă ar fi deschis poarta ţarcului pentru oi, dar nu ştiu dacă ne-a urmat vreodată până la grilajul unde primeam împărtăşania. Tata participa la slujbă în calitate de persoană oficială. Dacă aş începe să caut credinţa lui personală, nu aş şti de unde să-ncep sau în care parte a trupului ar putea sălăşlui.

M-am gândit la el la înmormântarea lui Liam.

Ernest stă în fata altarului, îmbrăcat în vesmintele lui preoţeşti. Broderia de pe pieptul lui are o temă maya şi el arată foarte bine.

Familia Hegarty, împuţinată, stă în rândul din faţă, în ordinea vârstei. Ernest ne ordonă să ne rugăm, iar eu împreunez mâinile butucănoase ale tatălui meu şi le mişc cu stângăcie în jurul buzelor, „O, Doamne”, zic cu vocea lui, dar lipseşte convingerea – convingerea lui, adică. Tata n-a fost niciodată un om pios şi nu cred că se temea de focurile iadului – aşa că, atunci când făcea sex, producând doisprezece copii şi şapte avorturi, toate în trupul mamei

(care îngenunchează acum la capătul şirului), asta era tot ce făcea – sex. Nu avea nici o legătură cu ceea îi spuneau sau nu-i spuneau preoţii, era un lucru de care avea nevoie sau un lucru pe care dorea să-l facă – ceva ce simţea că merita.

A iubit-o pe mama. Întotdeauna rămâne valabil faptul ăsta nedigerabil – că tata a iubit-o pe mama şi că ea l-a iubit la rândul ei. Dar nu a iubit-o destul ca s-o lase în pace. Nu. Tata făcea sex, cred, aşa cum se îmbătau copiii lui – adică împotriva propriei raţiuni; nu atât de plăcere, cât ca să oprească totul.

Asta-i cam tot ce pot să înţeleg din impulsul ce l-a creat pe copilul ăsta care zace în sicriu în mijlocul navei laterale. Pentru

că Liam, cel din lada asta, e din nou băiat. Nu ocupă mai mult de trei sferturi din spaţiu. Anii se desprind din trupul lui. Anii sunt metabolizaţi până când îi elimină prin urină pe ultimii, stând lângă grilajul de la Bazinul din Broadstone, la vârsta de nouă ani.

Fââşş!

Toţi cei din familia Hegarty suferă de mahmureală, inclusiv cel din ladă. E un sentiment foarte paşnic şi foarte preţios, un abces al simţurilor, ceva între durere şi căldură. Dintre noi toţi, Liam îl are pe cel mai mare, bineînţeles, pentru că Liam s-a risipit în cele din urmă. Pielea lui e plină de el. Liam şi l-a scos din cap. O să scape de el dormind o vreme.

La capătul rândului, mami a devenit transparentă din pricina drăgălăşeniei şi suferinţei. Bea stă în picioare lângă ea, venind la biserică în calitate oficială, aşa cum făcea tati. Alături stă Mossie, care rosteşte răspunsurile cu voce clară. Noi, ceilalţi, le mormăim sau tăcem. Lângă mine, de o parte stă Kitty, aplecată şi plină de fervoare (fervoare pentru ce – asta-i întrebarea), în timp ce de partea cealaltă se află Ita, cu mintea ca un bolovan.

Încerc să cred în ceva, doar aşa, de-al naibii. Culeg o idee absolută din aer, un gând în plină expansiune care mi se deschide în cap ca eterul – Dumnezeu sau viitorul sau marele bine. Plec capul şi încerc să cred că iubirea o să ne facă mai mult bine sau, dacă nu iubirea, atunci copiii. Trec de la gândurile înalte la cele umile şi cred, preţ de clipe în şir, în lucrurile neînsemnate şi în necesitatea de-a fi mamă.

Dar asta-i prea drăguţ pentru cei din familia Hegarty. Credinţa, îmi dau seama, are nevoie de ceva groaznic ca să funcţioneze: sânge, cuie, puţină disperare.

Aşa că-mi iau porţia de disperare. Privesc coşciugul lui Liam şi încerc să cred în dragoste.

Nu e uşor.

Îmi amintesc de dragostea lui Dumnezeu, din anul acela în care am stat la Ada şi aveam opt ani, iar Liam nouă. Mi-o amintesc foarte clar. Sora Benedict ne-a spus să-L primim pe Iisus „în inimile noastre” şi aşa am făcut, fără probleme. Îmi cercetez inima şi-mi dau seama că a mai rămas un sentiment acolo, ceva fierbinte, care se luptă. Dau ochii peste cap sub pleoapele închise şi regăsesc acea senzaţie de deschidere în mijlocul frunţii. Chestia aia cu pieptul e ca lupta pentru cuvinte, iar cea cu fruntea e pură şi goală, ca atunci când tot ce era de spus s-a spus.

Poftim.

Credinţa. Îi cunosc întreaga viaţă biologică. Tot ce-mi trebuie e umplutura. Tot ce-mi trebuie sunt cuvintele.

După ce mi-a tras una peste cap, tata s-a întors şi a plecat cufundat în tăcere. Poate că era şocat de el însuşi. Pe mine m-a şocat, fără îndoială. Dar adevărul e că pe vremea aia nu credeam în rai, n-am crezut niciodată. Şi, când mă gândeam la iad, totul era cufundat în tăcere.

Iat-o pe Ada stând pe canapea în camera bună din Broadstone. Are un lucru în mână, ceva simplu, probabil ceva de tivit sau de cârpit. In încăpere e o fată de opt ani – eu.

Îmi amintesc curba spatelui ei, mâinile căzute în poală, felul în care degetele ei apucă şi ridică în timp ce trece aţa prin material. Canapeaua din spatele ei e roşu-închis şi e acoperită cu un morman de perne, deşi Ada nu se sprijină de ele. Cele două rulouri turceşti, cu ciucuri la capete, dintr-un decor pentru un serai de la Gate Theatre; o pernă rotundă, din catifea roşie, cu o cusătură largă, gen fagure, împrejurul părţii de sus, ca urma roţii unei maşini fabuloase, din pânză, apoi o serie de butuci mici, cu feţe cusute cu aţă metalică cu striaţii purpurii şi cafenii, ca o coajă de copac dintr-un decor de teatru pentru o pădure.

Ea stă în faţa tuturor, aplecată uşor deasupra lucrului ei, trăgându-şi din când în când capul înapoi la distanţa

suplimentară cerută de vârsta ei înaintată. Dar mie nu mi se pare bătrână. Pare mulţumită, e în întregime ea însăşi. Mă duc să mă aşez alături de ea şi dă uşor din cap spre mine, iar când l termină cusătura sau de răsucit firul, se întinde, fără să ridice privirea, şi-şi freacă încheieturile degetelor de obrazul meu.

— Bună.

Asta-i tot ce-mi amintesc.

Nu a plecat şi nu a venit nimeni. Charlie era în altă parte, domnul Nugent nu conta, Liam şi Kitty îşi făceau, probabil, temele la masa din sufragerie, iar eu stăteam cu Ada în altarul camerei ei bune, cu draperiile ei din catifea roşie, ca de teatru, care dădeau spre stradă şi fotografiile cu autograf de pe perete, Jimmy O'Dee, surorile Adare, un desen pe care scria „Othello” şi care înfăţişa un bărbat cu faţa cafenie şi pantofi eleganţi şi ascuţiţi. Toţi erau actori într-o piesă care se desfăşura în altă parte.

Aici însă, în culise, era locul cel mai bun unde mă puteam găsi cu Ada, care nu reuşea să fie altcineva, nici chiar dacă se străduia, care mergea prin viaţă cu distincţie, liniştită, puţin dură uneori – deşi nu arăta cât de dură putea să fie. Stând acolo, cufundată în sine, Ada coase. A lăsat trecutul în spate, iar viitorul n-o prea preocupă. Se îndreaptă spre mormânt, în ritmul ei.

Iar eu, atentă o clipă la materialul pe care îl ţine în poală, mai urmăresc încă o cusătură, poate două, înainte de-a mă ridica şi de-a ieşi în fugă din cameră.

Carnetele în care e notată chiria încep din 1939 – ceea ce mă face să-mi imaginez rapid că Charlie a fost cândva proprietarul casei, dar a pierdut-o în favoarea lui Nugent pentru un cal. Am, totuşi, dubii c-ar fi adevărat, dar imaginea ulterioară persistă: Charlie în Leopardstown împreună cu Nugent, ca o cioară deasupra lui, în dreptul gardului, cu pulpanele hainei ridicându-se în vântul uşor.

— Haide, du-te, îi spune Charlie cu un calm disperat, dându-i o ultimă foaie de hârtie bărbatului care o iubeşte pe soţia lui mai mult sau, cel puţin, mai intens.

— La ţanc.

Dar Nugent nu arăta ca o cioară, ci mai curând ca un om obişnuit, asta îmi aduc aminte, deşi lucrurile pe care mi le amintesc cel mai bine despre el sunt excrescenţa aia ciudată din ureche, un bulb perfect, de un roz lucitor, şi felul în care se lăsa pe spate în fotoliul cu urechi, într-o vineri, în camera bună.

Într-o sâmbătă, îmi duc fetele la mama, aşa cum fac de la moartea lui Liam şi o întreb pe un ton obişnuit unde a locuit înainte de Broadstone, în ce casă au stat înainte să se mute în casa pe care o ştiu.

— Ce? Întreabă ea uitându-se la mine de parcă aş fi o străină.

— Când erai mică, mami. Unde ai locuit când erai mică?

— După colţ, zice ea şi e tristă din cauza asta.

Cred că locuiam după colţ.

Trecutul nu e un loc fericit. Şi durerea lui îi aparţine ei mai mult decât mie, cred. Cine sunt eu ca s-o revendic? Biata mea mamă a avut doisprezece copii.

Nu înceta să nască viitorul. Iar şi iar. Douăsprezece viitoruri. Mai mult. Poate că-i plăcea să aibă copii.

Poate că trecutul ei era mai mare decât al altor oameni şi de asta avea de unde să şteargă.

Scrisorile pe care le-am găsit sunt scrise pe hârtie albastră cu dungi în filigran şi cu marca Basildon Bond. Sunt cincisprezece în total, toate semnate L.

Nugent sau Lambert Nugent, şi care mai de care mai banală. Există spaţii libere şi omisiuni în care citesc furie sau dorinţă. Eu

aş face asta şi, de fapt, chiar o fac, dar astea sunt, cel puţin, intrigant de tăcute.

Dragă doamnă Spillane, Mi-e teamă că nu vă pot oferi un rabat la cei şase şilingi datoraţi de la Pastele trecut. Lucrările la lambriul din hol au fost făcute fără un anunţ prealabil şi nu pot fi considerate ca în lieu. Voi aştepta suma totală la data următoarei plăţi.

Al dumneavoastră, Lambert Nugent Dragă doamnă Spillane, Vă rog să mă credeţi pe cuvânt atunci când vă spun că tot ce fac în ceea ce priveşte garajul din spate care, oricum, ocupă o parte din alee e în interesul dumneavoastră.

Al dumneavoastră, Lambert Nugent Dragă doamnă Spillane, Ştiţi foarte bine ce vreau să spun. Vreau să spun că ziua de Crăciun nu a însemnat nimic în ordinea lucrurilor, care rămân la fel ca întotdeauna în această privinţă. Persoana care se ocupă de alimentarea cu apă o să fie acolo marţi şi o s-o plătesc eu însumi.

Vă rog să transmiteţi toate cele bune soţului dumneavoastră, domnul Spillane.

Al dvs., Lambert Nugent Dragă doamnă Spillane, în ceea ce priveşte cei şapte şilingi şi şase penny, ar fi bine dacă soţul dumneavoastră i-ar avea după data de 5 a lunii. Oricum, am nevoie de ei în ziua aceea. _

Al dvs., L. Nugent Dragă doamnă Spillane, Nu pot aproba ceea ce-mi cereţi în privinţa închirierii. Dacă îi subînchiriaţi doamnei McEvoy, încălcaţi angajamentele în această privinţă şi sunt total îndreptăţit, după cum veţi afla, să cer o mărire sau să caut un alt chiriaş, lucru pe care, aşa cum ştiţi, nu mă grăbesc să-l fac. Am toate drepturile.

În speranţa că o să continuăm cu aranjamentul convenabil celor implicaţi, Al dvs., Lambert Nugent Dragă doamnă Spillane, Iată chitanţa pentru plafonul boxei.

Al dvs., L. N.

Dragă doamnă Spillane, Fiul meu mi-a spus că v-aţi cam speriat şi vreau să vă transmit toate urările de bine şi însănătoşire grabnică. Nu-l voi trimite pe Nat vineri, voi veni eu însumi, dacă-mi permiteţi.

Al dvS. Cu sinceritate, Lambert Nugent Deşi, până la urmă, Nugent a murit primul.

Mie mi se pare că a fost o relaţie plină de toane şi cruzimi meschine. Poate că greşesc – poate că aşa vorbesc proprietarii cu chiriaşii lor. Dar există şi un ton de stăpân – Nugent lucrând în garajul din spatele casei al cărui proprietar era şi apoi mergând la uşa din faţă, al cărei proprietar era, şi bătând. Astfel, în ceea ce-l priveşte, ritualul ceaiului cu biscuiţi devine unul destul de sălbatic, iar Ada e în postura ei cea mai fermecătoare – cea mai sexy, ai putea spune – pentru că aşa sunt femeile forţate să fie în defensivă. Treizeci şi opt de ani, atâţia şilingi pe săptămână, toată viaţa ei scursă în mâinile lui. Treizeci şi opt de ani de vrăjeli cu farmecul ei feminin în timp ce el stătea acolo şi le primea, pentru că era convins că i se cuveneau.

Şi a iubit-o! Spune o nebună ca mine. Trebuie: ¦ o fi iubit.

Dar atunci când se ajungea la iubire, Nugenl, ern strâns la pungă, nu prea avea nimic de risipit. Aven casa şi femeia, mai mult sau mai puţin, şi în trecere făcea tot ce poftea cu copiii. Chiar şi darurile erau mici. Pentru că, pe vremea aia, copiii erau o cantitate neglijabilă. Noi, cei trei Hegarty, eram o cantitate neglijabilă, evident.

Când vedea un copil, Nugent avea răzbunarea în faţa ochilor – de asta nu mă îndoiesc – şi o cale de scăpare; toată afacerea sâcâitoare a schimbului uman prin care trebuie să treacă un bărbat ca să obţină ce-şi doreşte, probabil.

Gândiţi-vă. Amărăciunea unui bărbat şi frumuseţea unui băiat.

Într-o noapte, renunţ să manevrez maşina în vreun fel sau altul, lăsând-o să meargă unde vrea şi, ca întotdeauna, o ia spre nord, de data asta pe lângă cocoaşa de la Howth Head, şi înainte, pe drumul spre Swords, până la Portrane.

Trec pe lângă azil şi cotesc spre mare, apoi mă opresc la poarta unui câmp mic, unde, în mijlocul gunoiului, se află capul matematic al unchiului meu.

După spusele lui Ernest, care-l cunoaşte pe preotul din zonă, acolo sunt îngropaţi peste cinci mii de oameni. Nu mă surprinde. Dintre aceste ziduri se înalţă un cub de panică. Aerul de la poartă bâzâie la fel ca acela de sub firele de înaltă tensiune.

Rămân în picioare o vreme şi simt cum mi se ridică părul pe cap.

Luna e pe cer. În depărtare, linia unui val alb se desfăşoară de-a lungul ţărmului fără să facă vreun zgomot. Marea se izbeşte de stâncile de la picioarele mele, tulburată de curenţi contrari şi de o furtună din larg. Nu e nici urmă de vânt.

Stau acolo şi mă gândesc că n-aş fi putut găsi un loc mai prost în care să mă duc. Ăsta e cel mai prost loc posibil.

Ceea ce nu-i foarte rău. Dacă e la fel de dement pe cât sunt eu, atunci nu e prea dement. Copiii mei nu vor suferi din cauza lui, deşi ar trebui să-mi schimb puţin viaţa, să ies mai mult şi să schimb Saab-ul cu altă maşină.

În suplimentul de imobiliare de săptămâna astamica ofrandă a lui Tom de pe masa din bucătărie – era un anunţ cu o casă de vânzare pe strada Adei.

Nu e casa Adei sau nu încă, dar toată lumea vinde şi se mută, aşa că poate fi scoasă la vânzare oricând.

Aş putea s-o urmăresc – casa Adei, vreau să zic. Aş putea să cumpăr casa asta din susul străzii, s-o renovez şi s-o vând mai departe, până va veni ziua – nu prea îndepărtată, de asta sunt sigură – când voi sta în camera din faţă a Adei, trăgând de un

colţ de tapet, vorbind cu un arhitect drăguţ în ideea de-a da totul jos. O să fiu îmbrăcată într-un costum cu pantaloni şi cocoţată pe nişte tocuri incredibil de absurde şi-o să ţăcănesc pe scândurile goale, spunându-i între timp să doboare plafonul galben şi pereţii igrasioşi, apoi să dărâme uşa spre camera din faţă, dar să nu se atingă de chiuveta Belfast din bucătăria mică, lingă care, privind pe fereastra din spate, am învăţat să-mi imaginez tot soiul de lucruri. Amândoi o să ne minunăm, eu şi arhitectul, privind mica rozetă din tavan şi şemineul drăguţ, unde se ardeau tot soiul de lucruri: scrisori, liste de pariuri, grăsime de porc, păr din peria Adei, care dispărea cu un sfârâit. O să-l rog să cureţe locul cu ceva foarte tare, nu vreau o femeie cu un mop, o să-i spun, vreau o echipă de bărbaţi în salopete, cu rezervoare în spate şi cu tuburi de oţel de înaltă presiune.

Şi garajul – o să transformăm garajul într-un atelier cu luminatoare şi pereţi albi şi o să pun parchet peste vechiul ciment. Din stejar.

— Ce părerea ai despre stejar? O să-l întreb.

O să închiriez casa o vreme. Şi o să mă port frumos cu chiriaşii. Iar când o să termin. Când o să fiu bine şi o să termin. Când o să scot toată mizeria din locul ăsta şi-o să-l fac să miroasă într-un fel minunat de curat, dar demodat, a spray pentru lemn şi a bujori, o să-l vând la preţ dublu.

E-n regulă, Liam?

Uite-l. Stând la malul apei, privind spre valuri.

E bine?

Arată ca un figurant dintr-un film. E îmbrăcat într-un costum maro mototolit, pe care nu l-ar fi îmbrăcat niciodată în viaţa reală, şi poartă o şapcă irlandeză pe părul lui tânăr, cârlionţat şi negru. Ochii lui, de un albastru irlandez, se încreţesc la colţuri când priveşte în noapte. Nu e singur. Mai e un bărbat mai sus, un băiat pe promontoriu, pe fiecare vârf şi promontoriu aceşti privitori stau şi se uită la mare.

Ca într-o reclamă Guinness, doar că nimeni nu mişcă.

Deasupra, se apropie de pământ un avion imens.

Primul pe ziua de azi, aducând îngheţul arctic. New York, Newfoundland, Greenland, Portrane. E şase dimineaţa. E timpul să mă întorc acasă.

Mă urc în maşină şi pun mâna pe cheia rece, rămasă în contact. Suntem în martie. Au trecut aproape cinci luni de la moartea lui Liam. Copilul Ciarei, care l-a întâmpinat în uşă, are acum o lună. Propriul meu copil, cel pe care aş putea să-l am cu Tom, oboseşte aşteptând. Răsucesc cheia şi pornesc maşina.

Liam se întoarce să mă privească pierind Nu ştie cine sunt sau ce e marea sau cam ce fel de loc ar putea fi Broadstone. E plin de propria moarte Moartea îl umple aşa cum o prună îşi umple propriu pieliţă. Chiar şi ochii lui sunt plini. Să fii mort e o chestie serioasă. Vrea s-o facă aşa cum trebuie. Îşi ia privirea de la luminile înşelătoare ale maşinii şi întoarce faţa spre mare.

Revin la drumul principal, dar maşina nu înaintează spre casă. Mă îndrept, în schimb, spre aeroport şi, la scurt timp după aceea, mă urc într-un avion.

Sinuciderile atrag întotdeauna mulţimi. Oamenii se împing, blochează uşile şi se strecoară pe băncile din spate, adunându-se la intrarea bisericii; îşi fac apariţia din principiu, pentru că o sinucidere i-a lăsat pe toţi în urmă.

Mi-aş dori să fi rămas toţi acasă.

Stau în pridvorul bisericii, aşteptând sosirea maşinii îndoliaţilor din Griffith Way. Tom aleargă după Emily de-a lungul unei bănci. Rebecca nu se mişcă de lângă mine şi nu vrea să dea drumul mâinii mele.

Mă bucur să-i am pe copii aici, să-mi abată atenţia în mijlocul atâtor oameni, străini şi prieteni, care îmi cercetează faţa şi nu mă salută sau nu mă salută încă. Mă învârt în jurul fetelor, o cert

pe Emily şi le trimit pe amândouă să stea cu tatăl lor; o să aibă nevoie de un impuls ca să le facă să treacă pe lângă sicriul din capătul navei laterale.

O femeie îşi croieşte drum spre mine prin mulţime. O cunosc de undeva – numai de mi-aş putea aminti de unde, atunci probabil că mi-ar veni în minte numele ei şi ce anume doreşte. Plânge, iar asta e deconcertant. Oricine poate să-şi verse balele pe tine când eşti mort.

E înaltă, palidă şi are părul negru, asta ar trebui să fie de-ajuns, ar trebui s-o recunosc după aceste indicii şi după privirea angoasată de femeie rănită, dar blândă. Se uită înjur până mă descoperă – ştiam că pe mine mă caută – şi se apropie, făcându-şi loc printre ceilalţi cu o graţie stângace. E numai şolduri şi umeri, îmbrăcată într-un trenci de culoarea ciupercilor şi o rochie din jerseu bej.

Şi-apoi mi-o amintesc de la vizita aia groaznică pe care mi-a făcut-o Liam când aveam muncitorii în casă şi în camerele fetelor nu era parchet, iar în mijlocul acestui haos a apărut Liam cu femeia asta care nu avea nici o părere despre nimic. Nici măcar despre ce voia să mănânce.

Nu ştiu cât a trăit Liam cu ea sau cât a dormit în patul ei de o singură persoană sau ce făcea cu fetele astea dezastruoase. Şi jur că nu reuşesc să-mi aduc aminte cum o cheamă. Dar îmi amintesc că mă ataşasem puţin de ea înainte să plece la Mayo; îmi plăceau mâinile lungi şi nervoase, pielea străbătută de vene albastre şi părul strâns neglijent într-un coc la ceafă. Îmi amintesc că speram să-l lase puţin în pace.

Acum e mai în vârstă, deşi şi-a păstrat aerul acela de durere, în timp ce culorile vitraliilor plutesc pe pieptul ei şi îi ridică uşor colţurile ochilor. Dar toate astea dispar până ajunge la mine. Ridică faţa spre mine, plină de povestea pe care vrea să mi-o spună.

Chestia asta o presează ca să iasă din ea. Într-un fel, nu e vina ei.

Şi tot nu-mi amintesc cum o cheamă.

— Te-a anunţat Kitty? Îi zic. E lung drumul până aici.

Şi, brusc, mă simt foarte irlandeză şi întind ambele mâini s-o strâng pe-a ei, să-i mulţumesc că a făcut această călătorie, să-i spun bun-venit şi să-i dau voie să plângă.

— O să te-ntorci la hotel? Ştii unde e? Vrei să te duc cu maşina?

— Tocmai am ajuns, zice ea. Tocmai am sosit.

— Ai auzit? Spun eu, referindu-mă la sinucidere, iar ea dă aprobator din cap, de parcă asta ar fi uşor deplasat.

— Asta e Rowan, zice ea întorcându-se să extragă un copil ascuns în spatele picioarelor ei elegante şi mă uit pentru prima oară la fiul fratelui meu.

Are un cap ciudat de mare şi un trup mic, aplecat înainte şi-mi dau seama, după o clipă, că are doar trei ani. Pentru că are doar trei – mergând pe patru – capul i se învârte frumos pe tulpina gâtului în timp ce faţa lui se ridică să mă cerceteze cu ochii albaştri ai fratelui meu, deşi atunci când maică-sa îi zice: „Spune bună ziua”, încearcă să scape şi să se ascundă din nou în spatele trendului mamei. Îmi aruncă o privire şi dispare din nou, iar eu îmi dau seama că vrea să mă joc de-a v-aţi ascunselea cu el. Vrea să mă pitesc şi să mă învârt în jurul coapselor înguste ale mamei lui. Şi asta fac.

— Bună, Rowan, spun. Ai mers cu avionul? Apoi zic iar: Bună, Rowan, bună, dulceaţă, încercând să-l păcălesc şi să-l iau în braţe şi, după aia, să-l sărut sau să-i trag în nări mirosul. Cum o să fur sau o să şterpelesc permisiunea să-mi frec obrazul de spatele lui, să mă joc cu oasele şirei spinării lui şi să-i acopăr cu sărutări apăsate moliciunea braţelor?

Poate cu timpul. Poate o s-o fac cu timpul.

— O, seamănă teribil, îi spun maică-sii, pe ciur o cheamă, îmi dau seama acum, Sarali. Am ştiut tot timpul că aşa o chema.

— Da, zice ea.

Iar privirea pe care o schimbăm este plină de un respect absolut.

— Vrei să vii să stai cu noi? O întreb arătând spre capătul bisericii, deşi îmi dau seama că ăsta n-ar fi cel mai potrivit moment ca să le dau celorlalţi vestea asta.

— Nu, zice ea. O, nu. Regret. Abia am sosit.

— Bine, spun eu. Vrei să vii după aceea?

— O, da, aşa cred, zice ea. Cred c-ar trebui.

— Da, ar trebui. Ar trebui.

Maşina îndoliaţilor a sosit afară, dar descopăr că nu mă pot desprinde de băiat. Mă aşez pe vine şi-i zâmbesc. Se ascunde din nou. Întind mâinile şi el se retrage şi mai departe. Îşi dă seama că dorinţa de a-l avea lângă mine e enormă. Apoi, ca o ticăloasă ce sunt, îi spun:

— După aia, dacă o să vii cu noi, o să avem găleţi întregi de îngheţată.

Chestia asta îi place.

Iată-i: mama, micuţă şi durdulie, săltând la braţul elegant al lui Bea. Mossie de cealaltă parte a ei, înalt şi frumos, ca toţi profesioniştii, nevasta lui delicată, cei trei copii ai lui absolut perfecţi, Ita defilând încet, gemenii Ivor şi Jem, care se ciocnesc şi se îndepărtează unul de celălalt în drumul prin naos. Kitty, sora mea cea mică, se opreşte să mă ia de mână într-o manieră destul de teatrală. În momentul în care dau să plec, Sarah încuviinţează din cap, vrând să spună că n-o să dispară, că ştie cine e şi de ce a venit.

Îmi croiesc drum spre capătul bisericii, înecată pur şi simplu în emoţia, dragoste sau tristeţe, care-mi inundă pieptul. Faţa mea devine masca unei femei care plânge, o jumătate fiind copleşită

de jale, iar cealaltă rezistând. Nu vărs nici o lacrimă. Capul mi se întoarce spre acea parte a bisericii mai interesată de suferinţa mea, doar pentru a o arăta celeilalte. Iată-l. Marşul lent al celor rămaşi din familia Hegarty. Nu ştiu ce fel de rană arătăm celor prezenţi, în afară de rana familiei. Pentru că, în clipa asta, îmi dau seama că faptul de-a face parte dintr-o familie este cel mai chinuitor mod de-a fi în viaţă.

Tom se întoarce şi, când îmi vede chipul, se opreşte.

Mă aşază pe locul din faţa lui şi fetele mă urmează pe cealaltă parte.

— Ţi-e bine? Mă întreabă lăsându-şi mâna să alunece peste a mea în timp ce Emily se întoarce să se agate de mine – sau, ca să spun adevărul, să-mi mângâie pieptul, pretinzând că-mi admiră (sau că-mi consolează, poate) nasturii îmbrăcaţi ai paltonului meu cel bun, de înmormântare.

— Las-o pe maică-ta în pace, spune Tom.

Chiar aşa. Am fost atinsă prea mult în ultimele zile. Trec peste amintirea regulatului din noaptea priveghiului, punând picior peste picior. Şi aştept începerea slujbei. Toţi vor o părticică din mine.

Şi asta n-are nimic de-a face cu ceea ce aş putea dori eu sau trupul meu, oricare ar fi acel lucru – numai Dumnezeu ştie că mi-am dat seama de asta de mult timp. Iată-mă stând pe o bancă, în biserică, în propria piele: atinsă grosolan, folosită, iubită şi foarte singură.

Nu ştiu, de fapt, ce vreau. Vreau ca persoana care mi-a atins baza şirei spinării în bucătăria lui mami să-şi declare identitatea. Să spună din nou că totul o să fie în regulă. Pentru că am simţit atingerea drăgăstoasă a cuiva şi am fost – total – liniştită de aceasta, înainte să mă întorc şi să descopăr că nu-i nimeni acolo.

II vreau pe Rowan. Îi duc dorul, nu cu buzele sau cu mâinile, ci cu toată faţa. Pielea mea îl doreşte.

Vreau să-l lipesc de faţa mea, să-i simt părul moale gâdilându-mi bărbia. Vreau să-mi lovesc uşor genele de obrazul lui.

Fantezia asta mi se învârte prin cap cât durează slujba: cât îl văd pe preotul ăsta bătrân şi prost şi cât Ernest spune două cuvinte din altar.

Pe Liam nu l-au interesat niciodată lucrurile materiale, zice Ernest. A avut un mare simţ al umorului.

— Fratele meu avea o adevărată pasiune pentru justiţie, zice el, fără să menţioneze că aceasta se transforma în lovirea autobuzelor la băutură. Dar vorbeşte destul de bine. Cuvintele sunt suficient de bine alese în timp ce în spatele meu, secretul careo-să-fie-curând-dat-pe-faţă urlă în fundul bisericii: „Bună! Bună!” cu un accent sud-londonez.

Facem tot ce se cere. Mergem în urma sicriului de-a lungul naosului şi, de îndată ce ieşim afară, îl întreb pe Tom.

— Ţi-o aminteşti pe fata aia? Fata care a venit cu el ultima dată sau înainte de asta?

— Care fată?

— Îţi aminteşti de fata aia care nu voia să mănânce şi se strâmba tot timpul, atunci când aveam muncitorii la lucru în casă?

— Nu ştiu, zice el.

— O, s-a purtat oribil cu ea.

— O, mda. Ea.

— Era gravidă, îi spun. La vremea aia era gravidă.

— Cu el?

— O, nu-i nici un dubiu în privinţa copilului, îi zic. E leit Liam. În carne şi oase.

Cei din familia Hegarty au rămas blocaţi în pridvor, strângând mâinile a cinci sute de oameni. Pe jumătate din ei nu-i cunosc şi nu-mi pasă de ei. O aştept pe Sarah să treacă pe lângă mine ca s-o iau deoparte şi să vedem cum să facem asta.

— Îmi pare rău că te-ai deranjat atâta.

— Mulţumesc.

— Îmi pare foarte rău.

— E o mare pierdere.

Toţi se scuză pentru faptul că o persoană pe care o iubeşti a murit, când lumea e plină de oameni pe care nu-i iubeşti.

— Îl ştiam din şcoală, îmi spune bărbatul, transformându-se, pe măsură ce cuvintele sunt rostite, dintr-un străin între două vârste în Willow, acela cu votca şi cu frumosul frate mai mare. E în întregime el însuşi şi asta mă derutează. Nu reuşesc să recompun în minte imaginea lui de om matur, acum, când ştiu cine e.

— O, Willow, zic ca o şcolăriţă proastă. Iubirea e una, dar mai sunt pe lume o mulţime de oameni care ne plac şi pe care nu-i vedem.

Îngroparea unui mort e o treabă veselă.

Aştept până ajungem la hotel şi chiar şi atunci ezit.

Să le dau vestea. Nu pot să i-o comunic lui Bea, pro prietara tuturor celor din familia Hegarty. Nu o pol.

Expune ironiei lui Ivor sau inteligenţei Iţei sau minunatelor priceperi manageriale ale lui Mossie. Simt nevoia ca un copil să facă asta sau un copil matur.

— Vino aici, Jem, îi spun eu fratelui meu mai mic, cel mai tânăr şi cel mai iubit. Şi-l urmăresc cum îi ocoleşte pe ceilalţi, ultima fiind mami. Bea încearcă s-o facă să se aşeze, dar ea nu vrea. Mami rămâne în picioare, îşi descheie nasturele de sus al bluzei şi, cu nişte ochi scăpărând de furie, îşi smulge haina de pe ea, aruncând-o în jurul ei şi înţepenindu-se la a doua mânecă. Îi descoperă pe Sarah şi pe copil în timp ce Bea îi ia repede haina şi se grăbeşte, chiar fuge, să pună mâinile pe umerii copilului, apoi mai sus, trecându-le peste faţa lui frumoasă. O priveşte pe Sarah cu o încordare teribilă a ochilor, iar Sarah face un pas înainte, foarte politicoasă, ca să dea mâna cu ea. După care, de parcă nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, mami se îndepărtează.

E greu să descriu efectul pe care-l are băiatul asupra familiei adunate acolo.

— Rowan? Zic ei. Rowan.

De parcă n-am mai fi văzut niciodată un copil.

Are ochii familiei Hegarty, spunem încântaţi, de parcă lucrul ăsta n-ar fi un blestem, şi ne uităm să vedem ce fel de fiinţă priveşte prin ei de data asta. E prea ciudat. Toţi vor să-l atingă. Simt nevoia s-o facă – se apropie, iar el se trage timid înapoi, chiar tresare. Singurul pe care-l alege drept refugiu, dintre noi toţi, e Mossie, care-l aşază pe genunchi şi-l leagănă tare, Uţa-uţa, speriindu-l că-l scapă pe podea.

Mossie, care pentru Liam era ca o oglindă întunecată, îl iubeşte pe băiat şi băiatul îl iubeşte pe el.

Copiii lui Mossie se strâng în jurul lui şi, pentru prima oară, îmi dau seama cât sunt de fericiţi – de aia sunt atât de bine-crescuţi, cu o mamă delicată şi un tată aspru, dar onest: sunt mulţumiţi.

Mi se pare uluitor să remarci asta în legătură cu propriul tău frate, după atâţia ani; e un lucru chiar mai uluitor decât apariţia fiului lui Liam. Poate pentru că accidentul cu fiul lui Liam e mult prea ieşit din comun ca să mă pot gândi la el acolo, în mijlocul

sălii de recepţii a unui hotel din suburbia Dublinului, unde se află două sute de oameni pe care-i cunosc într-un fel sau altul şi care mănâncă supă sau pepene, iar apoi somon sau friptură de vită.

Mâncăm tot. Până la tarta cu mere şi la îngheţată. Nu ne refuzăm nimic. Punem tone de unt pe chiflele albe şi proaste şi mai cerem ceai. Mă interesează surprinzător de mult mâncarea. Ridic privirea din farfurie spre Rowan şi apoi mă uit din nou în jos, ca să împung cu furculiţa o crochetă de cartofi.

Mai sunt şi alte lucruri de observat, atunci când găsesc puterea să-mi desprind ochii de la băiat. Ivor vorbind cu prietenul lui Liam, Willow, cam prea mult. O privire schimbată între ei şi preot, care îşi ia haina şi se uită din nou la ei înainte să se îndrepte spre uşă. Şi Ernest surprinde această privire şi o înregistrează. Apoi Ita, stând în unghi drept faţă de Ernest, ţinându-se de antebraţul lui cu ambele mâini şi vorbind către profilul feţei lui, tras şi livid, pe care mi-l amintesc de la spovedanie. Cineva i-a dat lui Kitty un microfon şi ea stă acolo, în timp ce Mossie bate uşor cu un cuţit în pahar. Apoi pune microfonul pe masă şi ridică privirea ca să cânte, cu o dulceaţă nemaivăzută, cântecul preferat al lui Liam: Să ne oprim în toiul plăcerilor vieţii Să-i numărăm lacrimile multe Mâncând tristeţea împreună cu sărmanii, Un cântec mereu ne rămâne în minte mereu ne rămâne: O, timpuri grele, nu vă mai întoarceţi.

Bineînţeles. Prostia asta. Trebuie să-mi strâng tare pleoapele, pentru că lacrimile ţâşnesc brusc şi năvalnic.

E cântecul, suspinul celor osteniţi, Timpuri grele, timpuri grele, Nu vă mai întoarceţi; Aţi stat aici prea multe zile La uşa colibei mele, O, timpuri grele, nu vă mai întoarceţi.

Corul se abţine într-un consens aspru, dar, printr-un miracol, o lasă să cânte strofa singură: surioara mea cea enervantă priveşte în tavan cu nişte ochi nevinovaţi, culegând fiecare notă şi depunând-o jos cu gingăşie.

Când alergăm după veselie şi frumuseţe Şi muzică uşoară şi sprinţară, La uşă se topesc forme fragile; Şi, deşi glasurile lor

sunt mute, Privirile lor rugătoare vor spune O, timpuri grele, nu vă mai întoarceţi.

În sală nu există ochi uscaţi. Rowan începe să se revolte pe genunchii lui Mossie când o vede pe maică-sa ştergându-şi lacrimile.

— Gura, zice el dintr-odată. Apoi mai tare: Guuurra! Cu dulcele lui accent britanic şi toată lumea râde. N-am mai fost niciodată la o înmormântare atât de veselă.

Îmi împing scaunul la o parte şi plec să caut o ţigară.

N-am mai fumat de mulţi ani. Cu toţii ne-am lăsat, într-un fel sau altul, după moartea tatei, aşa că trebuie să-i adresez unuia dintre vecini rugămintea asta ciudat de intimă.

— Nu vă supăraţi, pot să iau una de la dumneata? Sper să nu vă supăraţi.

— Dă-i drumul. Dă-i drumul.

Mă duc, mă aşez în foaier şi fumez. Ţigara are gustul primei ţigări pe care-am fumat-o, stând pe salteaua lui Liam, pe culoarul dinspre grădină, în 1974.

În ziua în care află că Lambert Nugent a murit, Ada comandă o ceaşcă de cafea la Bewley's – nimic exotic, doar cafea albă şi o bucată de plăcintă cu cremă, şi când ospătăriţa i le aduce, îşi scoate mănuşile cu aceeaşi precizie reţinută care l-a făcut pe Nugent s-o remarce cu mulţi ani în urmă. E mort, deci. Îşi soarbe cafeaua şi taie plăcinta în bucăţele mici, pe care le mănâncă una după alta, până când le termină.

Ada e îngrijorată din cauza chiriei, chiar dacă nu e cazul; a primit sfaturi în privinţa chiriei cu ani în urmă. O să vină alt bărbat s-o încaseze, un bărbat de care nu-i pasă în nici un fel, şi vor fi aceiaşi bani, aceeaşi căsuţă şi aceeaşi viaţă pe care o duce înăuntrul ei. Chiar şi aşa, simte că s-a desprins, că toate

cărămizile şi ardezia, pragurile din granit au început să plutească pe o mare cenuşie şi calmă.

S-a terminat. Ce-o fi fost între ei.

Bătrânul Nolly May.

Sau chiar, cum îi spuneau ei uneori, Nolly May Tangerine – de la „Nu mă atinge” din Biblie.

Şi de ce nu? De ce să nu fie atins?

— Nu-i aşa că-i un năzdrăvan? Cum spunea ea despre Lamb Nugent după ce făcea vreun comentariu sau vreo aluzie: despre cât de risipitoare era cu măcelarii sau despre dorinţa ei de-a sărbători Crăciunul cum se cuvine. E tare bun la suflet, obişnuia să spună, ceea ce însemna că, în ziua în care avea să moară, avea să comande o plăcintă cu cremă la Bewley's şi s-o guste din plin.

Ada are şaptezeci de ani, ceea ce în cazul anumitor femei nu înseamnă bătrâneţe. E în permanenţă în mişcare şi, poate, mai are încă douăzeci de ani înainte (deşi nu are douăzeci de ani înainte), pe care Ada nu-i pune la socoteală. La şaptezeci de ani, stă întinsă în pat la fel ca noi toţi, gândindu-se la căldura şi la pielea mâinilor ultimului doctor. Propriile ei mâini, când le scoate din mănuşile negre de piele, sunt subţiri şi neastâmpărate: o încrengătură de nervuri, noduri şi oase, ca velatura unei corăbii.

Cine are nevoie de doctor când corpul vrea să iasă la suprafaţă şi să-şi arate părţile care funcţionează?

Ada e îndrăgostită de mâinile ei, chiar puţin mândră – au fost atât de iscusite de-a lungul anilor. Cât despre restul corpului, nici nu se mai osteneşte să-l cerceteze, căci s-a certat cu oglinda care nu-i mai dă informaţii utile – de nici unele.

Dar mâinile ei, în timp ce afundă încet linguriţa, astfel încât cafeaua se ridică prin crusta de zahăr, mâinile au făcut o treabă

bună. Au cusut şi au descusut. Şi-au făcut treaba de insectă şi au schimbat, aşa cum face furnica, faţa pământului.

Şi în timp ce suge vârful lipicios al linguriţei, Charlie e acolo, în faţa ei, aplecându-se peste o pungă de hârtie şi spunând: „O, consolează-mă cu mere”, aşa cum i-a spus la cursa de la Fairyhouse, cu un veac în urmă.

E o chestie foarte protestantă, se gândeşte ea brusc – să citezi din Vechiul Testament aşa. Şi se întreabă a mia oară dacă soţul ei era omul care spunea că e.

Dacă Ada a ajuns la vreo concluzie în viaţa asta, atunci aceasta a fost una neînsemnată. Oamenii, credea ea, nu se schimbă, se dezvăluie doar. A aplicat această maximă cu cea mai directă satisfacţie la politicienii cameleonici, la soţii necredincioşi şi băieţii răi care se dovedeau buni până la urmă. O aplică acum şi la memoria lui Charlie Spillane şi la adevăratul lui suflet, care a devenit profund şi esenţial adevărat pentru ea de-a lungul anilor. Dacă oamenii se dezvăluie doar cu trecerea timpului, atunci omul din Charlie Spillane care i s-a dezvăluit a fost infinit de bun – pur şi simplu – cu toate greşelile şi regretele lui, cu ochiul pentru iepele tinere şi pentru marele noroc; înţelegea mult mai limpede ce era bărbatul ei de când murise.

Bunătatea: un mare mister.

Ada turteşte ultimele firimituri de foietaj cu vârful degetului, apoi nu reuşeşte să le ducă gură. Le curăţă de pe deget, lăsându-le să cadă pe podea – îi e dor de soţul ei şi de toţi bărbaţii pe care i-a cunoscut cândva şi care acum sunt morţi. Fiecare a lăsat ceva în urma lui, ceva aparte, greu de sesizat. Dacă Ada a crezut în vreun lucru, atunci acesta a fost persistenţa, ceea ce alţi oameni ar numi suflet.

În acest caz, Lambert Nugent nu avea un suflet, sau nu unul pe care să-l fi descoperit ea. Nugent era genul de om care se năpustea asupra ta, iar în restul timpului abia dacă dădeai de el. Tânărul febril, bărbatul tremurător, flacăra albă a bătrâneţii lui – văzuse toate aceste instantanee – restul era o ceaţă formată din

mici remarci şi priviri întoarse, din lucruri ascunse înainte de a fi arătate.

Ce avea oare de-ascuns prostul de el?

Odată cu vârsta, gura lui Nugent devenea tot mai lacomă când era vorba de biscuiţii ei, iar limba şi gâtul, întregul aparat gustativ era cel mai fragil şi mai vioi lucru al lui. Uneori, Ada simţea că voia mai mult biscuiţii decât chiria, îi plăceau atât de mult dulciurile. Era ca un copil. Poate că ăsta era secretul – faptul că nu depăşise vârsta de cinci ani.

Sau de doi ani.

O, Nolly May.

O mamă ar avea de dat socoteală serios pentru asta, crede ea. Dumnezeu să se milostivească de sufletul lui (dacă El va găsi aşa ceva).

Soarbe puţin din cafea înainte ca prăjitura să fie mestecată şi terminată, iar asta o enervează brusc.

Ada detestă să amestece două lucruri diferite în gură. Detestă să amestece lucrurile acasă. Viaţa ei decurge din ce în ce mai mult astfel: miroase hainele din dulapuri şi le spală pentru ultima oară.

Din ce în ce mai des înmoaie şervetele de bucătărie într-o apă şi spală prosoapele de baie în alta sau nu le spală, ci le fierbe pe sobă.

Se ridică în picioare şi-şi aranjează hainele gândindu-se, între timp, la anevrismul care l-a răpus în cele din urmă pe Nugent, întrebându-se dacă l-a durut – evident, acolo nu erau nervi care să simtă durerea. Deşi durerea se simte în creier, aşa că poate a fost cel mai rău sfârşit.

Şi astfel iese în zgomotul şi lumina din Graf ton Street, cu autobuzele care gonesc pe lingă ea, şi o din nou copil.

Ada cu geamantanul ei în ziua în care i-a murit mama.

Cum s-a întors şi a cărat geamantanul afară din casă. Şi tot ce părea imposibil a devenit posibil, în cele din urmă. Avea picioare bune, care mergeau unul după altul, aşa că a reuşit să plece de-acolo, şi avea şi mâini bune, ca să se descurce în viaţă, şi nu s-a uitat înapoi.

În aeroportul Gatwick e un hotel în care ai putea locui tot restul vieţii. Ai putea sta aici până te găsesc, dar nu te găsesc, de fapt, niciodată – de ce-ar face-o? Ai putea mânca fără reţinere cornurile vechi din tăvile aranjate în holuri, ţi-ai putea spăla desuurile în chiuvetă, ai putea ciuguli câte ceva trecând dintr-o cameră într-alta când căruciorul de curăţenie îşi face rondul.

Are şi spa. Am văzut când am venit. M-am întors la magazinele din terminalul sudic şi mi-am cumpărat câteva ţoale. Mi-am cumpărat şosete, pantaloni şi o geantă în care să le pun pe toate – una destul de drăguţă, foarte nepretenţioasă, din piele cu modele în relief. Şi pe când mă întorceam, trecând de recepţie cu cheia plată în portofel, mi-am dat seama că nu ştiam cum să plec.

Aici sunt trei restaurante, cel puţin aşa spune reclama din lift, dar nu trebuie să mă duc la niciunul dintre ele. Pot să comand o salată Caesar în cameră – au întotdeauna salată din asta. Pot să mă plimb prin cameră – asta poţi face întotdeauna, dacă e spaţiu suficient. Iar în camera asta e spaţiu doar cât să mergi de la pat la fereastră, la televizorul de pe poliţa din colţ, apoi la LoaluLii do hiili oglindit îmi i reflectă patul. Aici poţi să te oprogl i ¦-> nloijll Inlm maţiile din mapa de piele artificialii, ilupn nuo puii să te îndrepţi spre călcătorul de pantaloni hi n cutia cu rulouri, unde poţi să-ţi laşi geumiiiiUiiiul, dacă ai aşa ceva – majoritatea oaspeţilor hotelului Gatwick nu au; bagajele circulă fără ei, undeva huh, în cer. Dacă stai la hotelul Gatwick nu înseamnă că ai sosit de undeva. Dimpotrivă, însemnă că ţi-a mai rămas o grămadă de timp până la plecare.

Foaierul găzduieşte conţinutul uman al avionului 747, al cărui motor s-a defectat deasupra Kazahstanului. E a doua noapte la sol, într-o ţară greşită; hainele lor degajă un miros greu – cerând să fie puse într-un călcător încălzit – iar pielea le e pământie.

Se gândesc la o baie şi, în cele din urmă, aleg duşul, dar nu încă, pentru că n-au nimic curat la ei. Or să verifice garderobul şi veioza de lângă pat, după care or să se aşeze pe pat, apoi or să se întindă sau or să tragă cuvertura rigidă şi or să se bage sub

ea – deşi, după câtva timp, toţi o să ne rostogolim sau o să ne târâm sau o să ne prăbuşim spre uitatul minibar şi-o să ne întrebăm dacă merită banii. Oricare dintre băuturile de-acolo.

Asta nu e Anglia. E un oraş zburător. E un timp în plus.

San Miguel, Gordon's, Coca-Cola, Schweppes. Am nevoie de ceva mai precis – nu găsesc nimic suficient de precis de băut. Iau apa la suprapreţ şi o dau pe gât, până când sticla de plastic se crapă. Ar trebui să ies şi să cumpăr o sticlă de un litru. Ar trebui să-mi fac o epilare parţială la spa. Am toată viaţa înainte să mă organizez. Nu-mi pot organiza restul vieţii dacă am picioarele păroase. Mă întreb dacă pot ajunge cumva la salonul Clarins din sala de plecări, unde o femeie în halat alb se ocupă serios de faţa ta într-o cămăruţă din spate, deşi masajele şi tratamentele astea mă fac să par jumulită. Şi totuşi, duc teribil dorul unei femei într-un halat alb, foşnitor, ale cărei degete să-mi preseze şi să-mi bată uşor faţa, acolo unde e în pericol de-a se prăbuşi.

Când conduceam spre aeroportul Dublin, mă simţeam foarte împăcată cu mine. Mă simţeam foarte sănătoasă la minte şi minată de un scop. Poate că mi-a trecut prin cap să mă duc să-l văd pe Rowan sau să mă plimb pe faleza din Brighton pentru ultima oară. Dar în momentul în care roţile avionului au atins solul, am ştiut de ce-am venit aici. Ca să dorm.

Aveam nevoie de somn. Aşa că m-am luat după un indicator pe care scria „Hotel” şi acesta m-a condus, aşa cum se întâmplă de obicei, la un pat tare, la un minibar plin şi la o telecomandă deteriorată.

Şi dorm.

Mă trezesc îmbrăcată, mă dezbrac şi mă strecor între cearşafurile reci şi ţepene.

— Am încercat să te prind, îmi spune bărbatul din vis. Dar erai în anul greşit. E Michael Weiss. A înotat decenii întregi ca să ajungă

la mine, s-a luptat cu straturile timpului. Iar când stăm faţă în faţă, îi zic:

— Ce mai faci, Michael?

— Bine. Foarte bine, spune el.

Mă trezesc din nou şi nu-mi pot da seama dacă lumina de afară e cea a dimineţii sau cea a după-amiezii. Apăs cu degetul mare butoanele poroase ale telecomenzii ca să aflu cât e ceasul de la ştiri. E şase şi jumătate seara. Am dormit opt ore. Adorm din nou, apoi, speriată, întind mâna după telefon să le sun pe fete.

Îmi răspunde Tom.

— Iubito. Bună. Unde eşti? E foarte calm şi neutru.

— Vrei să mi-o dai pe Rebecca? Îl întreb şi-mi dau seama, în timpul pauzei care urmează, că-i stă în puteri să spună nu.

— Bună. Are o voce mult mai copilăroasă decât e în realitate.

— Bună, iubito.

— Unde eşti?

— Eşti bine? O întreb. O să mă întorc acasă curând.

— A. OK. Destul de veselă. Nu-i responsabilitatea ei. Şi pe bună dreptate.

— Dă-mi-o pe sora ta.

Emily respiră în telefon.

— Buună, îi zic. Buună.

Mai respiră încă o dată. Pentru Emily, telefonul e o treabă prelungită. („Nu eşti aici”, mi-a spus ea odată. „Sunt aici.”) De data asta şi-a dat seama la ce e bun obiectul ăla nenorocit. În mare.

— Mami?

— Da, iubito.

— Îţi spun un cuvânt, zice ea. Iar cuvântul e „iubire”. '

— Da, spun eu în cele din urmă. Da. E un exemplu bun.

— Pa-pa! Şi, ca să mă scutească pe mine de efort, trânteşte telefonul.

Emily. Nu ştiu dacă acest copil e foarte inteligent sau foarte ciudat – nu poate face legătura dintre lucruri, dar când se întâmplă asta, rezultatul e uluitor. Aşa că nu-mi fac probleme în ceea ce o priveşte, mă gândesc eu, înainte să-mi dau seama că sunt, de fapt, în aeroportul Gatwick. Am fugit de fiica mea.

Am lăsat-o în urmă.

Dar nu-i vorba că le-am părăsit pe fete, ele sunt mereu cu mine. Mă întorc în aşternuturi şi caut părul fin al Rebeccăi răsfirat pe pernă, acolo unde îi place uneori să se ghemuiască lângă mine; iar privirea de pisică a surorii ei ne priveşte din altă parte camerei. Sunt atât de frumoase. Oriunde pipăi cu degetele, pot să invoc mătasea părului lor şi mă gândesc că e o mare victorie că le-am adus pe lume.

Rebecca Mary şi Emily Rose. Stau cu mine în somn. Sunt destul de răbdătoare. Se îndepărtează o vreme şi mă lasă să-mi văd de ale mele.

Mă trezesc din nou şi fac un duş. Mă îmbrac cu pantalonii noi şi-i pun pe cei vechi în coş. Dau la o parte cealaltă viaţă şi las hotelul în urmă.

Afară, sunt surprinsă să descopăr că mă aflu încă în aeroport, că visul continuă. Am călătorit atât de mult, dar sunt tot aici.

Palma Barcelona Mombasa Split De pe panoul de plecări, toate locurile în care n-am fost îmi fac semne ca nişte prostituate, indiferente la dorinţele mele.

Fuerteventura Vilnius Puia Cork Ce neruşinare. Oamenii din jurul meu le ignoră, pe bună dreptate, şi fac, în schimb, cumpărături. Îi urmez în liftul de sticlă, ajung la etajul următor şi caut în magazinul Accessorize ceva mic pentru fiecare dintre fete, ceva sclipitor sau cu flori. Îi privesc pe oamenii care stau la coadă la casă şi mă întreb dacă merg spre casă sau dacă sunt departe de cei pe care-i iubesc. Alte călătorii nu sunt. Şi mă gândesc că începem să semănăm cu nişte refugiaţi cu totul speciali, fugind de propria familie sau spre propria familie, pulsând înainte sau înapoi de-a lungul venelor fantomatice care înfăşoară lumea într-un ghem de sânge. La asta mă gândesc în timp ce stau la coadă în sucursala Accessorize din Gatwick Village, cu cele două perechi de şlapi, una cu o orhidee din mătase la despicătura de plastic dintre degete pentru Emily şi cealaltă cu un bujor roz pentru Rebecca. Mă gândesc la lumea înfăşurată în sânge ca la un ghem de sfoară înfăşurat în propriile fire. Mă gândesc că, dacă voi urma linia, voi afla ce vreau să ştiu.

Spre sau departe de.

Tentaţia de-a mă întoarce la hotel e foarte puternică, dar mă forţez să stau o vreme în îmbulzeala din sala de plecări, gândindu-mă că aş putea alege o destinaţie în zona de îmbarcare, ştiind că n-o să merg nicăieri decât acasă.

Nisa Djerba Edinburgh Dublin Unde e Djerba, de fapt?

Şi, de data asta, avionul o să aterizeze ca lumea.

Simt că n-a aterizat ca lumea ultima oară când am zburat la Dublin. Kitty plângea lângă mine şi Liam stătea acolo, acuzându-mă, iar locul în care am coborât nu era cel pe care-l cunoşteam. Poate că nimic n-a fost real. Mă simt de parcă mi-aş fi petrecut ultimele cinci luni în aer.

Brusc o sun pe Kitty.

— Eşti bine? O întreb.

— Poftim?

— Eşti bine? Şi o clipă sunt convinsă că ştie la ce mă refer.

— Da, sunt bine. Tu eşti bine?

— Da, sunt. Da, şi eu.

Şi vorbim despre alte lucruri.

Ştiu ce trebuie să fac: deşi e prea târziu pentru adevăr, o să spun adevărul. O să dau de Ernest, o să-i povestesc ce i s-a întâmplat lui Liam în Broadstone şi o să-l rog să transmită această noutate veche familiei (dar să nu-i spui lui mami!), pentru că eu nu pot s-o fac, nu am argumente. N-o să rezist dezaprobării lui Bea sau tristeţii reci şi umede a Iţei sau să-l aud pe Ivor spunând scorţos: „Cum se face că voi aţi avut parte de toată distracţia?”. Dumnezeule, îmi urăsc familia, pe oamenii pe care nu eu am ales să-i iubesc, dar pe care îi iubesc oricum.

Şi ce încercare lamentabilă mai e şi asta, să fugi de toţi. În nenorocitul de aeroport Gatwick. Ar trebui să fiu în Barcelona, în căutarea unui semn. Ar trebui să mă plimb pe străzile Parisului, aşteptând să fiu găsită de un om care va veni la mine şi-mi va spune: „Te aştept de-atâta vreme”, iar mai târziu, multe săptămâni după aceea, o să mă uit la nişte copii jucându-se în grădina Luxemburg şi o să strig: „Nu! Nu! Nu se poate”.

Dar nu vreau alt destin în afară de cel care m-a adus aici. Nu vreau o altă viaţă. Vreau doar să o pot trăi, asta-i tot. Vreau să mă trezesc dimineaţa şi să mă culc seara. Vreau să mai fac dragoste cu soţul meu. Pentru că, ori de câte ori el a vrut să mă distrugă, dragostea m-a adus înapoi – ne-a adus pe amândoi înapoi. Dacă mi-aş aminti aceste clipe. Dacă mi le-aş aminti de fiecare dată, aşa cum îţi aminteşti locurile pe care le-ai văzut – unele atât de uluitoare, de exotice, de năucitoare sau de liniştite. Dacă aş putea spune că aşa era când am conceput-o pe Rebecca sau când Emily şi-a făcut simţită prezenţa.

Sau odată, îmi amintesc o după-amiază când stătea la capul patului, în lumina strecurată prin perdelele albe şi semăna cu

cineva pe care l-am ştiut încă de la început, oricând o fi fost acest început.

Stau la coadă la bilete şi trebuie să închid brusc ochii. Stau acolo cu pleoapele strânse, cu o mână încleştată pe permisul de conducere şi cu cealaltă apăsată pe senzaţia de gol, de clătinare, din stomac – viitorule, întoarce-te să mă enervezi. Un nou suflet, cu ochii ca două prune.

Un băiat.

Hei, Tom, hai să ţinem copilul ăsta. Numai pe ăsta. Al cărui nume îl ştiu deja. O, hai. O să te înveselească.

Ei bine, da.

Şi deşi ar fi nemaipomenit să mai am un copil, asta nu e ceea ce-mi doresc cel mai mult stând la coadă în aeroportul Gatwick, cu ochii închişi: o femeie fără bagaj, fără obiecte contondente, nimic care să fie împachetat de mine. Vreau doar să-mi fie mai puţin teamă. Asta-i tot. Pentru că teamă e ceea ce simt stând aici şi aşteptând să ajung la ghişeu pentru un bilet la un zbor de azi sau, dacă preţul e prea umflat, de mâine la prima oră. Nu ştiu dacă pot urca treptele alea din tablă şi după aceea în avion.

Gatwick nu e cel mai bun loc în care să te apuce frica de zbor. Dar se pare că asta mi se întâmplă mie acum, pentru că suntem la o înălţime atât de mare în obiectele alea şi putem cădea de la o mare distanţă. Dar eu cad de luni întregi. Cad în propria mea viaţă de luni întregi. Şi sunt pe punctul de-a da de ea acum.

SFÂRŞIT